

Svet

7-8/97

KOMPJUTERA

CENA 15 DINARA

**Ronilački kompjuteri
USB (Universal Serial Bus)**

**Proširene rubrike
WWW VODIČ i CeDeTEKA**

**AMD K6, Pentium MMX i Pentium Pro
Tri CD-ROM pisaača
i omega Jaz drajuv 1 GB**

**Emulator Amige za PC / PC emulatori za Amigu
IBM VisualAge for Java**

**Nagradna igra
Poklanjamo NINTENDO 64,
Sony PlayStation i Sega Mega Drive**

Letnji koktel igara

YU ISSN 0352-5031

9 770352 503009

150 DEN, 300 SIT, 15 HRK,
7.60 DEM, 4.50 USD, 56 ATS,
6.80 CHF, 35 SEK

Computer

Dream

RAČUNARSKE KONFIGURACIJE

Intel/AMD/Cyrix (133/166 Mhz)
8, 16, 32 Mb RAM, HDD 1-3.2 Gb
Color 14-17", Mini & Big tower, Desktop ...

New Inspiration & Profit

KOMPONENTE I DODATNA OPREMA

FAX-MODEMI 14.400/33.600
IOMEGA ZIP DRIVE 100 Mb
SIM memorije 4,8,16 i 32 Mb
CD-ROM 8x, 12x i 16x
Sound Blaster 16/32/AWE 64
HDD 1, 1.3, 1.6, 2, 2.5 i 3.2 Gb
Tastature Chicony 104 &
Chicony Ergonomic

Štampači

hp HEWLETT
PACKARD
EPSON

Skeneri i miševi

Genius

Video karte

S3 Trio64 V+
S3 Virge 3D

DIAMOND

TSENG
matrox

CASIO

Digitalni adresari

SF 4300 SF 7900
SF 4600 SF 8500
SF 4950 SF 9350
SF 5300 SF R20

Filteri za monitore, džojstici, miševi, podloge, zvučnici, diskete,
riboni, HDD rekovi, data svieci, kutije za CD i diskete,
držači monitora, držači telefona ...

CD ORIGINALI (programi i igre)

Interfejs za PC

Nemanjina 4, Beograd, 011/3226-303, 3226-323, 3224-221, 3610-310

Uređuje TIHOMIR STANČEVIĆ

Digitron-ped

Iako u svakom trenutku možete da startujete Calculator u Windowsu i izračunate šta vam drago, ipak je lakše jednostavno otčukati račun na stonom digitronu. Novi mouse-pad iz „Conrad Electronica“ ima na sebi ograden mali kalkulator, tako da sve jednostavne operacije možete rešiti brže, a ne morate da preturate po stolu tražeći digitron. Cena digitron-peda je 20 DEM. (dk)

Mini-miš

Ako nemate dovoljno prostora na stolu ili jednostavno želite brži miš, „Minispeed“ miš iz „Conrad Electronica“ je za vas. Za 30 DEM dobijate miša i draver. Jedino vam ostaje da odlučite da li vam se više sviđa crvena, plava, žuta ili siva varijanta. (dk)

Fractal Design Painter 5.0

Poslednja verzija popularnog programa za obradu slika donosi dosta značajnih novina. Kao prvo, programski paket sadrži preko 100 novih braševa koji rade na principu Fractal Design Natural-Media tehnologije. U skup se uključuju braševi za foto retuširanje (dodavanje moti-ona blur efekta i slično). Softverski paket donosi i tzv. lebdeće lejere (floating layers) koji dozvoljavaju dodavanje više efekata bez upotrebe originalne slike. Interesantna novost je gomila novih alatki specijalno dizajniranih za lakši rad pri kreiranju Web stranica (npr. GIF animacija). (tb)

Adobe Illustrator 7.0

Kod većine grafičara i dizajnera na čeni su alatke firme „Adobe“ i stoga ne čudi da je najnovija verzija *Illustratora* željno očekivana, a ima stvarno šta i da ponudi. Prvo što upada u oči je pojednostavljeno i izjednačeno rukovanje sa drugim proizvodima „Adobea“ *Photoshopom* i *Page Makerom*. Paleta i tulbovkosi izgledaju isto u svim programima, a i meniji su gde god je bilo moguće izjednačeni. Sada svi programi rade zajedno bez problema, pa je *Drag&Drop* između *Illustratora* i *PhotoShopa*, na primer, moguć bez ikakvih problema. Onaj ko poznaje makar jedan od ovih programa bez muke će se snaći i u novom *Illustratoru*. Ono što je još važno jeste činjenica da su verzije za Windows i Mac identične, što je pogotovo korisno u mešanju mrežama i okruženjima. Novi *Illustrator* nudi ponešto i Web dizajnerima. Sada je moguće u pojedine delove grafika ubaciti hiperlinkove za Web sajtove, pa je pravljenje takozvanih *Image Maps* za Web stranice postalo dečija igra. (mb)

Java Web editori - kraj HTML-a?

Da li je HTML jeziku odzvonilo? Ovo bi mogli da se polako zapitaju programeri HTML editora, jer su dve nove firme u Americi, „Randomnoise“ i „WebKnight“, izašle na tržište sa Web editorima koji na potpuno novi način i bez ijednog slova HTML koda, uz korišćenje Java programskog jezika, generišu Web stranice. *Codea* i *Instant Coffee*, kako se zovu ovi editori i koji rade u vizuelnom modu omogućuju vam da

RandomNoise

pravite Web stranice po želji, da postavljate slike, tekst, *pop-up* menije itd, i to bez ikakvih ograničenja kakva postavlja HTML. Ove stranice su 100 posto čista Java i njihovo gledanje traje, kao prvo jedan Java-kompatibilan pretraživač, a zahteva i dodatne Java klase koje moraju posebno da se skinu sa Interneta. Pored ovih nedostataka, prednosti su da su HTML ograničenja uklonjena i svi elementi jedne Web stranice mogu u piksel

WEB Knight

INSTANT COFFEE™

tačno da se postave po vašoj želji. Korišćenjem Java otpadaju automatski i diskusije oko budućih (različiti) standarda za dinamički HTML koje progiraju „Microsoft“ i „Netscape“. Sa ovim editorima se i programiranje Java apleta olakšava jer dovoljno da u nekoliko puta kliknete mišem, da odredite u *Visual Basic* maniru, osobine i metode komponenti i da ih prema svojoj potrebi uklopite u vaše Web stranice. Ukoliko vas je ovo zainteresovalo, pogledajte Internet sajtove www.randomnoise.com i www.webknight.com. (mb)

Tefax G9767 faks/skeners/štampač

Uredaji koji ujedno štampaju, skeniraju i šalju i primaju faksove postaju sve popularniji na tržištu i pogotovo su pogodni za manje firme, jer su nabavni i troškovi održavanja mnogo niži nego da za svaku od ovih potreba kupujete poseban uređaj. Ujuri grupi pripada i *Tefax G9767* koji može da se putem Centronics interfejsa poveže sa kompjuterom, ali i da radi kao samostalan uređaj. *Tefax* šalje faksove brzinom od 14.400 bps i prebacni jednu A4 stranicu u roku od šest sekundi. Samo očitavanje stranice traje svega tri sekunde. Standardna memorija od 0,5 MB može da se proširi sa karticama od 214 MB. Kao štampač *Tefax* može da odštampa 10 stranica u minuti pri 600 dpi. (mb)

Broj 154/155, jul/avgust 1997.
Cena 15 dinara

Glavni odgovorni urednik
Zoran Mošorinski
Generelni direktor „Politika“ A.D.
Hadži Dragan Antić
Izdajice i štampa „Politika“ A.D.
11000 Beograd, Makedonska 29

Uređuje redakcijski kolegijum:
Timor Stanević
Nenad Vasović

Redakcija:
Gradimir Joksimović
Goran Krstanić
Slobodan Maceđonić
Vojislav Mihailović
Slobodan Popović
Nikola Stojanović

Likovno-grafička oprema:
Rina Marjanović
Branica Rakić

Marketing, sekretar redakcije:
Nateša Ušoković

Ilustracije:
Predrag Milicević

Dopisnici:
Žorica Jelić (Francuska)
Branislav Anđelić (SAD)
Miomir Besarabić (Jugoslavija)
Aleksandar Petrović (Kanada)

Saradnici:
Branislav Babović, Branislav Bubanja,
Aleksander Veljković, Borde Vulović,
Ilić Gašić, Dušan Dingarac, Rodoljub Ilić,
Stevan Josimović, Reja Jović, Dragan
Kosovac, Božo Krstajić, Miloš Krstajić,
Dalibor Lank, Miroslav Milivojević, Joso
Modić, Ivan Obrovski, Nenad Orlić,
Vladimir Orovic, Vladimir Psođorov,
Vladimir Prelovač, Momir Radić, Samir
Ribić, Duško Savić, Alexander
Svaynwick, Dejan Štepanović, Dušan
Stojković, Viktor Todorović, Vojislav
Cirković, Nikola Čosić, Damir Čolak

Tehtnička saradnja:
Srdan Bukvić

Telefoni redakcije:
011/ 322 0552 (direktan)
322 4191, lokal 369

fax: 322 0552
e-mail: editors@sk.co.yu
http://www.beograd.com/sk
VBS: 322 9148 (14.4 Kbps, V42bis)
(SysOp: Vojislav Mihailović)

Pretpolata za našu zemlju: tromesečna
40,50 din., šestomesečna 81,00 din.
Uplatite se vrši na račun broj
40801-603-2-47280, uz obaveznu
naznaku: „Politika“ A.D., pretpolata na list
„Svet kompjutera“. Poslati uplatnicu i
dnu adresu.

Pretpolata za inostranstvo:
polugodišnja - voznom: 37 DEM
ili protivročnost ostalih valuta.
polugodišnja - avionom:
54 DEM
I grupa - Evropa 55 DEM
II grupa - Bliski istok 57 DEM
III grupa - Afrika-Azija 57 DEM
IV grupa - Amerika-Kanada 59 DEM
V grupa - Daleki istok 60 DEM
VI grupa - Južna Amerika 62 DEM
VII grupa - Australija 64 DEM
ili protivročnost ostalih valuta.

Uplatite se vrši preko Deutsche Bank AG
Frankfurt/M na račun Komercijalne banke
AD, Beograd broj 93596602, u protivročnosti
valuta USD ili DEM u kredit.
„Politika“ A.D. - Beograd, devizni račun
broj 70400-0702-1747 koji se vodi
kod Komercijalne banke AD - Beograd.
Kod uplate obavezno navesti: Svima
plaćanja - Pretpolata na list „Svet kom-
pjutera“. Kopiju uplate obavezno poslati
na tel/fax pretpolatelne službe: +381
11 322 8776 ili na adresu: „Politika“
A.D. - pretpolata, 29. novembra 24/
11000 Beograd.

Rukopise, crteže i fotografije ne
vrćamo

Superkompjuter razlog međudržavnog spora

Kina je 12. juna ove godine opovrgla optužbe koje su upućene od strane zvaničnika SAD-a, da je kupljene američke superkompjutere koristila u vojne svrhe.

Predstavnik za štampu Ministarstva inostranih poslova Republike Kine je izjavio da je kupovina ovih računara išla kroz legalne trgovinske kanale i da su računari isključivo korišćeni u civilne svrhe, odnosno u prognozi vremena i pomeraanja u zemljinjgjori, kao i u ostalim naučnim istraživanjima.

Nekoliko dana kasnije „New York Times“ je objavio naizgled kao kome se navodi da je Ministarstvo trgovine vršilo istragu po-

vodom prodaje superkompjutera (čije su mogućnosti izvršavanja čak šest milijardi operacija u sekundi, odnosno deset puta brže od najbrže personalnog računara) Kineskoj akademiji nauka od strane poznate meričke firme

„Silicon Graphics“. Novine su zatim citirale predstavnike kompanije, koji se brane činjenicom da je kupac bio civilni institut, i nuklearne eksperte koji tvrde da je računari korišćeni za dalji razvoj nuklearnog oružja u Kini.

Do dana današnjeg nije utvrđeno da li je Kina zloupotrebila superkompjuter. (dr.d)

Službenici vole porno sajtove

Nije profesionalno, ali je sasvim prirodno i uobičajeno da se zaposleni u kompanijama u radno vreme zabavljaju ili bave nekim ličnim poslovima, čak i u Americi. Tako se zaposleni u firmama koje su priključene na Internet (velika većina) zabavljaju surfovanjem. To je naravno primjećeno od strane njihovih šefova koji su se odlučili da kupe i instaliraju softver koji bi imao ulogu kontrolora, odnosno registrovao šta se kao računara ne surtuje i koja mesta surferi posećuju, a potom ih arhivirao.

Rezultati ovog „špijuniranja“ su veoma zanimljivi, jer po njima čak 72 odsto službenik-surfera posećuje samo Web stranice („Penthouse“ je najomiljeniji), dok preostalih 28 odsto obično odlaze na zabavne i sportske servere.

Na listi kompanija koje imaju ovakve nezgode sa zaposlenima se nalaze i IBM, „Apple Computer“, AT&T, „Hewlett-Packard“ kao i NASA. Čijim službenicima su, izgleda od svemirskih brodova zanimljivije „vruće“ slike sa Interneta.

Šteta koju trpe kompanije od ovakvih „račnika“ je višestruka jer se smanjuje produktivnost firme, a i mreža se sve više nenamerni koristi, što naravno košta. Korak koji su učinile kompanije, uvođenjem kontrole, smanjio je surfovanje Internetom iz zabave, ali ga nikako nije ugušio, tako da ovaj problem ostaje nerešiv. (dr.d)

Directory Opus Magelan

Nakon više od dvanaest meseci napornog rada i prihvatanja svih mogućih sugestija od strane korisnika, na svetlost dana je izašla nova verzija DOpusa sa radnim nazivom Magelan. Spisak poboljšanja je ogroman, a mi ćemo navesti samo neka od njih kao što su: poboljšan DOPusFTP modul sa pet puta bržim pristupom Internetu, novi pop-up meniji sa efektom „senke“, poboljšana kompatibilnost i zamena za WC, bolja podrška za CybergraphX, MUI, DataTypes, MBP i ostale programe, nove ARexx komande itd. (zm/ap)

Compaq se uvećava

Šta će u delom na tržištu većim od 12 odsto „Compaq Computer Corporation“ je najveći prodavac PC kompjutera na svetu. Ovaj računarski gigant je posle uspešnih pregovora sa „Tandem Computers Inc.“ obznanio da će doći do razmerne deonice između ove dve kompanije u odnosu 0,21 deonice „Compaq“ za jednu deonicu „Tandema“. Cela transakcija će iznositi oko tri milijarde američkih dolara i posle nje će „Tandem“ u potpunosti biti u vlasništvu „Compaq“.

Ovim poslovnim potezom tržište „Compaq“ dostiže 650 milijardi dolara. U tandemu sa „Tandemom“ „Compaq“ će nuditi kompletna rešenja, od malih ručnih uređaja i portabl računara, preko desktop računara pa sve do radnih stanica, Windows NT servera i Himalaya višeprosorskih paralelnih komercijalnih sistema.

Očekuje se da se transakcija obavij u trećem kvartalu 1997. godine. (dd)

Informacije za rubriku „Hard/Soft scena“ dobili smo od proizvođača i njihovih zastupnika ili su prenesene iz strane štampe. Objavljeni podaci najčešće nisu plod našeg istakstva. Ukoliko nisu navedeni adresu i telefon za dodatne informacije znači da njima ne raspolažemo. Spremi smo da objavimo informacije i o vašem proizvodu. Pošaljite nam kompletnu podatke: tehničke informacije, cena i uslovi prodaje i adresu, fax i telefon na kojem se može dobiti više informacija. Naša adresa: Svet kompjutera, Hard/Soft scena, Makedonska 31, Beograd.

Virtuelna stjuardesa

U avionima kompanije „Lufthansa“ uputstvo o merama bezbednosti putnicima ubuduće neće davati stjuardese nego kompjuterizovani likovi - putnike oduševljava novotarija i po prvi put zapravo počinju da obraćaju pažnju. Vrata aviona se zatvaraju, putnici gledaju kroz prozore, avion se odvaja od piste. Svi pomno počinju da prate šta se dešava. Nema stjuardese koja objašnjava kako se koristi maska ili pojas za spasavanje. Umesto toga na ekranima se pojavljuju likovi slični junacima filma „Toy Story“ i

počinju da na duhovit način objašnjavaju bezbednosne procedure. Film koji traje sedam minuta napravili su programeri irske firme „Windmill Lane Pictures“ na „Silicon Graphics“ radnim stanicama. realnost likova je postignuta postavljanjem elektroda na telo živog glumca i njihovim prenošenjem na likove u filmu. Postoji trideset verzija ovog filma i preveden je na deset jezika. U „Lufthansi“ iznose da dobijaju samu pozitivne kritike svog novog sistema, ali ne žele da navedu koliko je koštao poduhvat, samo kažu da bi snimanje igranog filma iste dužine koštalo četiri puta više... (dk)

Haker u ministarstvu

Računar ministarstva za poljuprivredu SAD, odsek za inostranstvo, bio je meta hakerskog upada koji je nanoe dosta problema ovom vladinom organu u Vašingtonu.

Naime, nepoznato lice je izvršilo upad u računarski sistem ministarstva i počeo da šalje ogroman broj poruka (drugim mašinama na Internetu), tako da je zbog zagušenosti mreže pristup računaru bio onemogućen.

Operateri su bili svedeni u takvu situaciju da su morali da „obore“ sistem, što je izazvalo negodovanje korisnika istog, jer su bili uskraćeni prikaza prognoze ponuda i potražnje poljuprivrednih proizvoda u svetu.

Operateri smatraju da njihovo vreme nije vredno traganju za vinovnikom i načina na koji je on izvršio upad, već da trebaju da pojačaju bezbedenje sistema. I tako su nekoliko dana kasnije pustili u rad robnu verziju servisa sa većim nivoom sigurnosti. (dr.d)

PowerPC na 300 MHz

Kompanija „Motorola“ nedavno je objavila vest koja je uzdrmala i proizvođače i korisnike Mac i Amiga kompjutera. Radi se o prvom procesoru (603e) namenjenom širokom tržištu koji ima radnu frekvenciju od 300 MHz. Čip je u potpunosti urađen od 0,25 mikrometara MOS 13 tehnologijom, a prvi kompjuter koji će u sebi nositi ovaj procesor je Power Mac 6500. Ugrađe-

nih 2,6 miliona tranzistora radiće na fantastičnih 2,5 volti, a testovi brzine pokazuju 7,4 za SPECint95 i 6,1 za SPECfp95, što nam daje najveće performanse današnjice. Cena procesora će biti oko 600 USD i naći će se u prodaji za par meseci. (žm/ap)

Telesonic Computel, kompjuter/televizor

Computel firm „Telesonic“ je baš to, spoj kompjutera i televizora. Televizor dijagonalne 70 cm (28 inča) obuhvata tujer za kablovsku televiziju, stereo-

teletekst, automatsko traženje kanala, daljinski upravljač koji otvara jednostavne menije na samom TV-u i podržava televizijski sistem „PAL plus“ u formatu 16:9. Kompjuter sadrži Pentium na 133 MHz, 16 MB RAM-a, HD od 1,2 GB, 6X CD drajv, modem od 33600 bit/s, Sound Blaster 16, Miramedia/TV100 grafičku karticu sa 2 MB RAM-a i simpatičnu bežičnu tastaturu sa trekbolom. Celo zadovoljstvo košta 4800 DEM. (dk)

Šifrovano ime „Merapi“

Sve više aplikacije se radi u Java programskom jeziku. Izlazeći u susret dolazećim programima, firma „Haage & Partner“ razvijaju dodatak koji će od vaše Amige napraviti Java Virtuelnu mašinu (mašinu koja izvršava programe pisane u Javi). Radi naziv aplikacije je za sada Merapi. Programeri se nadaju da će na ovaj način motivirati što više softverskih proizvođača da rade programe za Amigu na Javi. Program je primarno raden da iskoristi Amigin OS, bez pokušaja da se imitiraju postojeće PC aplikacije. Za sada je garantovana potpuna kompatibilnost sa pretraživačem Voyager NG i Browse. (bb)

U OVOM BROJU

NA LUCU MESTA	14
IBM VisualAge Roadshow	14
NOVE TEHNOLOGIJE	14
USB (Universal Serial Bus)	14
FRANCUSKA	15
Technologia 97	15
PRIMENA	16
ADB Vision 10	16
Ronički kompjuteri	17
WWW VODIČ	
Moda	10
Dome, slatki dome...	11
So British...	11
Ponovo radi bioskop	12
Na more dodite, nema gusara	13
CEDETEKA	
The Supermarket and the Unexplained	18
Encyclopedia of Space and the Universe	18
The Genius of Edison	18
Escher Interactive	19
Maps 'n' Facts	19
A.D.A.M. The Inside Story	20
Special Edition	20
Stephen Hawking's Life in the Universe	20
TEST DRIVE	
AMD K5, Intel Pentium MMX i Intel Pentium Pro (svi na 300 MHz)	23
CD-ROM piscić (Philips CDD 6200, HP SureStore 6020, Panasonic CW-7501)	24
TEAC 24x CD-ROM	25
Imogesa Jaz drive	26
HiSoft AURA (Audiability Realtey)	26
TEST RUAL	
IBM VisualAge for Java 1.0	27
Auto Insight	28
Biblo	28
Ptice Apatina	29
ConfigSafe 95	29
UAE (The Ubiquitous Amiga Emulator)	30
Koje 4.2 i Pcx 1.1	31
Art Effects 2.0	32
PD KUTAK	
DLLMAN32	32
GMPlay	32
Mpsa3	33
IrtanView32	33
Writune 97	33
Thunderbyte Anti-Virus 95	33
INTERNET	
Mala škola weba (3)	34
Čekajući nebo	36
Nova mreža BBS-ova	36
TEHNIKE	
Trikovi u Photoshopu (3): Upotreba tastature	37
Windows 95: DualBoot	40
IO PORT	38
SVET IGARA	71

NOVO!

INTERNET

FAX-MODEM MASTER

MAX-LINK

33.600

101% US Robotics Compatible

190

MATIČNE PLOČE - PROCESORI

586 Pentium Triton VX - AMD, IBM, CYRIX 166+, 256KB cache	350
586 Pentium Triton VX - AMD K6 MMX 200 MHz, 256KB cache	890
586 Pentium Triton VX - Intel 133 / 166 / 200MHz, 256KB cache	450 / 590 / 750
686 Pentium Pro - Intel Pentium Pro 200, 512 KB cache	1590

GRAFIČKE KARTE

S3 Trio 64V+, 2MB	70
Cirrus 5464, 4MB	150
S3 Virge, 2MB / 4MB	90 / 150
Matrox Mistique, 2MB	250

DIAMOND

Stealth 3D 2000, 2MB / 3200, 2MB	220/260
Viper PRO, 2 MB	280

DISKOVI

IDE 1,7GB	370
IDE 2,1GB	410
IDE 2,5GB	440

SCSI 3,2GB	740
------------	-----

CD-ROM 12x	190
------------	-----

12 Plex SCSI	390
--------------	-----

FDD 1,44MB	45
------------	----

IOmega Zip	340
------------	-----

MONITORI

14" LR DTK	380
Philips 14C	330
Philips 104B	440

15" LR DTK	540
Philips 105A	790

17" Daewoo	990
Philips 17B	1190
Philips 17A	1540

MULTIMEDIA

Sound Blaster 16-bit	50
----------------------	----

CREATIVE

Creative Labs Sound Blaster AWE64	360
-----------------------------------	-----

Aktivni zvučnici 50W

Aktivni zvučnici DTK 180W	90
---------------------------	----

ŠTAMPAČI

HEWLETT*		PACKARD	
LaserJet SL	760	LaserJet 6MP	1940
LaserJet 5	2590	LaserJet 4V (A3)	4290
LaserJet 5P	3590	LaserJet 4MV (A3)	6290
LaserJet 6P	1590		

EPSON

Stylus 200	330		
Stylus Color 600		FX-1170	840
(1440 dpi)	680	FX-2170	1090
LX-300	290	LQ-570	680
LQ-100	300	LQ-2170 (24-pin, A3)	1290

SKENERI

Genius Handy mono/kolor, max 3200 dpi	120/250
Genius A4 CS/SP/HR, max 9600 dpi	580/790/1240
HP ScanJet SP/4C (A4)	740/1440

RAZNO

RAM 8MB SIMM / 16 MB SIMM	70/140
Mini-tower / Tower Pro ATX / Tastatura	60/200/30
Miš Genius (obični, šareni, bežični, optički)	20 do 60
Grafički tablet Genius 12x12 / 12x18	360/640
PCI SCSI Adaptec 2930 / Ultra Wide SCSI	320/540
Ethernet ISA / PCI / Print Server	50/60/240

MODEMI

US Robotics	
US Robotics Sportster 33.600 int.	250
US Robotics Sportster 33.600 ekst.	320

MAX-LINK

33.600 Voice, spk. int./ekst.	190/250
UMC 14.400 bps interni	80
Mikrofon	15

SC5166 AMD

- AMD® K5 P166+ CPU
  - 256K pipelined burst cache
  - 16MB EDO RAM, 60ns
  - 1,7GB hard disk
  - 1,44MB floppy disk
  - PCI video S3 Trio 64V+, 1MB
  - 14" SVGA kolor monitor LR
  - Tastatura, miš
- 1.490

SC K6 MMX

- MMX AMD® K6 200 MHz CPU
  - 256K pipelined burst cache
  - 16MB EDO RAM, 60ns
  - 1,7GB hard disk
  - 1,44MB floppy disk
  - PCI video S3 Trio 64V+, 1MB
  - 14" SVGA kolor monitor LR
  - Tastatura, miš
- 2.090

SC5133 INT

- Intel® Pentium® 133MHz CPU
  - 256K pipelined burst cache
  - 16MB EDO RAM, 60ns
  - 1,7GB hard disk
  - 1,44MB floppy disk
  - PCI video S3 Trio 64V+, 1MB
  - 14" SVGA kolor monitor LR
  - Tastatura, miš
- 1.590

SC5200 INT

- Intel® Pentium® 200MHz CPU
  - 256K pipelined burst cache
  - 16MB EDO RAM, 60ns
  - 1,7GB hard disk
  - 1,44MB floppy disk
  - PCI video S3 Trio 64V+, 1MB
  - 14" SVGA kolor monitor LR
  - Tastatura, miš
- 1.890

SC6200 PRO

- Intel® Pentium Pro® 200MHz CPU
  - 256K pipelined burst cache
  - 16MB EDO RAM, 60ns
  - 1,7GB hard disk
  - 1,44MB floppy disk
  - PCI video S3 Trio 64V+, 1MB
  - 14" SVGA kolor monitor LR
  - Tastatura, miš
- 2.880

10 godina iskustva!

Sutlic
mikroelektronika

11000 Beograd, Kosovska 32/I
Tel. (011) 32 32 607, 32 35 998
Fax (011) 32 45 126

tel. 32 32 607
32 35 998

fax. 32 45 126

http://www.sutlic.co.yu

RSA protiv DES-a - probijen 56-bitni „ključ“

U januaru ove godine, kompanija „RSA Data Security Inc.“, koja se bavi pravljenjem zaštita za računarske sisteme, raspisala je konkurs i ponudila nagradu od 10.000 dolara onome ko prvi uspe da probije DES (Data Encryption Standard) algoritam sa 56-bitnim ključem. RSA je kompanija čiji se sistemi zaštite koriste na World Wide Webu kao i na sistemima mnogih berzanskih, poslovnih i trgovinskih institucija, a i prihvaćeni su od strane svetskih komisija za standarde (CCITT, ISO, ANSI, IEEE). Ovom konkursom RSA je htela da izvrši pritisak na vladu SAD da ozvaniči njihov sistem zaštite za standard (i time osvoji veliko tržište Amerike), tako što bi razbijanjem trenutno oficijelnog DES-a (koji je vlada SAD još 1977. usvojila za standard) pokazala da on nije dovoljno bezbedan.

Maksimalan broj kombinacija koji bi trebalo ispitati da bi se sigurnošću pogoditi šifru DES-a, iznosio je nešto preko 72 kvadracionala, odnosno 72.057.594.037.927.936. Na takmičenju učešće je uzео tzv. DESCHALL tim koji je u povezo preko hi-

ljadu računara mnogih univerziteta, kompanija i individualaca, ne bi li oni u sadejstvu što pre pronašli ključ. Oni su počeli sa radom u februaru i dobitnu kombinaciju pronašli su nešto pre ponoći 18. juna. Srećnik je bio neki Pentium (90 MHz sa 16 MB RAM-a) čiji je vlasnik dobio 40% od nagrade (4000 USD), dok su preostali novac po-

delili ljudi iz DESCHALL-a.

Tokom svog rada DESCHALL tim je ispitao blizu 18 kvadracionala kombinacija (600up trilion dnevo), što je tek 24,6% od ukupnog broja mogućih ključeva, pa se može reći da su imali dosta sreće. Voda tim, Rocks Verser, je po uspešnom zavšetku poslao izjavio da su naponi koje je uložio njegovim tim ekvivalentni traženju igle u plastu sena, gde je pritom plast sena visoko jednu milju, a širok 2,5 milje (1 milja = 1609 m).

I na kraju toliko tražena poruka je glasila: „Strong cryptography makes the world a safer place“, odnosno bolja kriptografija (šifrovanje) pravi od sveta sigurnije mesto. Zanimljivo takmičenje, nema šta. (dr.d)

Hladan doček Pentiuma II

Posle godinu dana raznog medijskog popularisanja, „Intel“ je konačno obelodanio svoj projekat Klamath i lansirao Pentium II procesor. Predstavljen kao sledeći korak u računarskoj tehnologiji, novi čip nije distribuiran u dovoljnoj količini proizvođačima hardvera niti je pružio šokirajuće brzinske rezultate. Ovo je rezultovalo prilično negativnim reakcijama od strane globalne hardverske industrije. Prema rečima jednog od glavnih američkih distributera, „Intel“ pokušava da medijskom reklamom skrene svetlo sa rivala AMD-a i „Cyrix-a“ koji uveliko distribuiraju mašine visokih performansi opremljene MMX dodatkom. Jedina interesantna novost koju „Intel“ nudi je verzija procesora na 300 MHz, ali neće ugledati svetlo dana pre oktobra. (bb)

Astound WebCast, push tehnologija za po kući

Prema željama njihovih tvorca, „push“ tehnologije bi trebalo da na naše desktope „guraju“ gomile kojekakvog multimedijalnog dubreta koje ničemu ne služi (sem u retkim slučajevima kada se šalju zaista korisne informacije ili nove verzije softvera) i još da se za to plati. Ipak, tehnologija postaje dostupne i „kućnim“ guracima. Iz firme „Astound“ dolazi potpuno nova alatka nazvana WebCast, koja služi pravljenju sadržaja za „guranje“ korisnicima Interneta. Sa ovom alatkom je relativno jednostavno napraviti sadržaje koji će se deliti po Internetu, jer za razliku od drugih sličnih alata omogućava da se postojeći sajt prepravi za slanje ovih sadržaja. Još jedna prednost je i da koristi HTTP protokol, pa prema tome nije potrebno da se instalira poseban serverski softver. WebCast se proizvodi u dve verzije: Personal i Professional. Prva je namenjena guracima amatima, dok je druga profesionalna alatka za one koji rade na ovakvim projektima. Jedina mana ovog zezalici je cena koja iznosi oko 400 švajcarskih franka za personalnu verziju i oko dve hiljade za profesionalnu. (mb)

ASTOUND
WEBCAST

Maxell DVD-RAM

Verovatno prvi, „Maxell“ je ponudio tržištu DVD medij na koji se podaci mogu zapisati više puta. DVD-RAM ima kapacitet od 5,2 GB (2,6 GB po strani). Postoje dve verzije diska, kod jedne se DVD može izvaditi iz svog zaštitnog kućišta, a kod druge ne. Kako će „Maxell“ tražiti za svoj DVD-RAM ne znamo, ali na tržištu još ne postoji uređaj koji bi mogao da na njega piše i briše. (dk)

Netscape sme da izvozi 56-bitni kod

Netscape je dobio zeleno svetlo od američkih vlasti da sme u svoj softver koji izvozi, da ugrađuje 56-bitni ključ za šifriranje podataka koji se prenose preko Interneta. Američke vlasti inače već duže vreme odbijaju da dozvole izvoz ključeva većih od 40-bitnih, jer smatraju da se mogu iskoristiti u terorističke i špijunske svrhe, a oni ne mogu da ih razbiju i kontrolišu. I ova dozvola „Netscapeu“ povezana je sa uslovom da američke vlasti u posebnim slučajevima i putem sudske odluke mogu da dobiju takozvani Recovery-Key, sa kojim mogu da dešifruju šifrirane fajlove, e-mail itd. Ohrabren ovom pozitivnom odlukom, „Netscape“ je podneo zahtev za dozvolu da može da izvozi i softver sa 128-bitnim kodom koji važi kao apsolutno siguran. U „Netscapeu“ se nadaju da bi u ovom slučaju privukli banke i druge finansijske organizacije da vrše transakcije preko Interneta na ovaj „potpuno siguran“ način.

Ako ste se već poradovali da možete sigurnije da prenosite poverljive informacije, sledi hladan tuš. Pole 40-bitnog, ovaj 56-bitni ključ je razbijen (vidi posebnu vest!). Sada nam ostaje nada da će „Netscape“ dobiti dozvolu i za 128-bitni ključ sa kojim će prenos poverljivih podataka biti apsolutno siguran (dok i njega ne razbiju). Do tada pamet u glavu i ne šaljte brojeve kreditnih kartica preko Interneta. (mb)

Sony Multiscan W900

Ovaj monitor od 24 inča koji je „Sony“ pre kratkog vremena izbacio na tržište može se slobodno nazvati gigantskim. Već i monitor od 20 inča smatramo ogromnim, a ovaj model donosi čak 30 posto veću sliku od jedne „dvadesetice“, pa je moguće, pored uobičajenih simbola i taskbarova, istovremeno gledati dve kompletne A4 stranice i to pri rezoluciji od 1920 x 1200. Da bi ovo postigli, u „Sonymu“ su po prvi put primenili novu Super Fine Pitch masku sa kojom je u ovom gradskoj moguće prikazati sliku zadovoljavajućih boja, kontrasta i osvetljenja. Sama katodna cev je impregnirana volframom, pa je postignuto da se tačke na masi smanje sa 0,43 na 0,30 mm. Sony Multiscan W900 ispunjava u pogledu zračenja najnovije TCO 95 i EnergyStar norme. Cena ovog odličnog monitora je „samo“ 5280 švajcarskih franka; zato ne morate da žurite i stojite u redu - nećete se rasprodati. (mb)

WinFax Pro 8.0

V eć klasični faks (i ne samo faks) program *WinFax* stigao je na tržište u svojoj osmoj verziji. *WinFax 8.0* radi pod Windowsom 95 i, što je novo, pod NT-om u verzijama od 3.5 nagore. *WinFax* je sada bolje integrisan u sistem, pa je za slanje i primanje faksova dovoljan samo *WinFax* kontroler koji se lepo ubaci u taskbar, pa uopšte nije potrebno startovati sam program, već je dovoljno da kliknete mišem da biste slali i primali faksove. Pored ovoga *WinFax* instalira i makro u *Winwordu* sa kojim je moguće slanje faksa direktno iz programa. Podržane su sve verzije *Winworda*, pa čak i najnovija 97 (8.0). Drugo iznenađenje je *TalkWorks* za one koji imaju Voice mode. *TalkWorks* je telefonska sekretarica i *Voice-Mailbox* u jednom, koji omogućava pravljenje različitih profila korisnika, postavljanje više različitih *Voice-Mailboxova*, puštanje različitih poruka u različito doba dana sa telefonske sekretarice i sl. Pored ovoga *WinFax* podržava istovremeno korišćenje dva modema i prepoznaje da li dolazi faks ili se radi o telefonskom pozivu. Sa svim ovim mogućnostima *WinFax* je od običnog faks programa postao pravi komunikacioni centar koji manjim firmama nudi dosta u obavljanju tekućih komunikacija, a privlači i svojom niskom cenom. (mb)

WinFax Pro 8.0

oblasti: misije (filmovi), žene, saveznici, negativci, vozni park, 007 bez tajni i Q-odeljenje. U kvizu će obožavaci moći da testiraju svoje znanje, a ko ima modem, rezultat testa može da pošalje na MGM-ov sajt. (dk)

Zovem se ROM, CD-ROM

K rajem godine u bioskope dolazi osamnaesti film o Džemesu Bondu, tajnom agentu 007 u službi njenog kraljevskog veličanstva. „MGM Interactive“ i „Eidos“ u međuvremenu su izdali CD-ROM naslov „The Ultimate James Bond Interactive Dossier“. Na dva CD-a naći ćete mnogo informacija o likovima i glumcima, delova scenarija, slika i isečaka iz prethodnih filmova. Tu su i pesme iz svih filmova i slike sa snimarka. Baza podataka je podeljena na

Personal Paint 7.1

D a bi ispoili kreativnu stranu svoje ličnosti, najlakše je da uzmete određen animacioni ili paint program i stvoriti malo remek-delo. Firma „Cloanto“ je početkom juna pustila novu verziju svog programa za bojenje, animaciju, 24-bitno štampanje i obradu slika na Amigi. Glavni konkurent nakadašnjem *Deluxe Paintu* u novoj verziji donosi specijalnu podršku bržim procesorima (68040+), poboljšano učitavanje slika (učitavaju se u *Fast Ram*, ne u *Chip*), rad

u okruženjima kao što je *Siemese* sistem ili mreže sa *PowerPC* računarima, rad sa Cloanto Internet formatima slika (Gif, Jpeg, Png i Xbm). Interfejs za rad sa programom podržava 16 jezika. U paketu se nalazi i novi „Cloantov“ softver *Color Type 3.1*. (bb)

Aladdin 4D V5.0

I ako nije baš najpopularniji program u našem podneblju, *Alladin 4D* u inostranstvu uživa daleko veće poverenje i reklamira se kao najbrži animacioni paket za Amigu. Nova verzija donosi niz poboljšanja koja sem novih efekata kao što su gasne tekture, fotorealistične senke, *real-time texture preview*, podrška za *AReox* itd, direktno renderovanje slike na *Video Toaster* i njihovu dalju obradu. Podržani su i display modovi za *CyberGraphX*, DCTV i sve poznate 24-bitne kartice. Poseban kuriozitet predstavlja mogućnost direktnog uvoza scena i objekata iz *LightWave* i njihova dalja obrada. Nadogradnja sa prethodne verzije košta 100 GBP. (ap/žm)

Toshiba Libretto 50CT

N ovi „Toshiba“ notebook potpuno je funkcionalan PC računar opremljen 75 Megahernim Pentium procesorom. Ono što ga izdvaja od konkurencije jesu dimenzije (21 x 34 x 11,5 cm) i težina od 810 grama. Mališa poseduje čip sa 1 MB VRAM memorije, što mu omogućava 16.7 miliona

boja pri rezoluciji 640x480 na njegovom 6.1 inčnom TFT ekranu. Od memorije poseduje 16 MB EDO RAM-a, proširivo do maksimalno 32. Neizmerni hard disk je veličine 850 MB sa prosečnim vremenom pristupa od 13 ms. Zvuk je 16-bitnog kvaliteta obezbeđen preko implementiranih zvučnika. Flopi se distribuira kao eksterni modul koji se povezuje preko *Type II* PC kartice. (bb)

HP OfficeJet Pro 1150C

N ovi deo hardvera iz serije kancelarijske opreme „Hewlett-Packard“ integriše u sebi kolorni ink-džet štampač, fotokopir mašinu i skener. Njegove dimenzije 32,6 x 54 x 45 cm i težina od 14,5 kg čini ga idealnim za male kancelarije. Korišćenje fotokopir dela je krajnje uprošćeno, zbog jednostavnog LCD ekrana sa 16 karaktera. Uvećanje/smanjenje detalja je u rasponu od 50% do 400%, uz modove zatamnjenja, podešavanja varijabilnosti boja i odabir posebne vrste papira. Ovaj deo je značajan pošto se kvalitet štampe povećava korišćenjem specijalnih vrsta premium ink-džet, masnog ili paus papira. Štampa je identična HP 680 seriji ink-džet štampača, uz nedostatak fotorealističnih slika u šest boja. Implementirani skener je jednak *HP ScanJet 5p* skeneru: A4 format, rezolucija 300 tpi (1200 tpi sa interpolacijom). Ceo projekat prati najnoviji HP softver. (bb)

Novi StormC dolazi

Nova verzija poznatog kompajlera za C jezik na Amigsi se priprema za kraj leta. Programski paket će sadržati module za PowerUp Amige (Storm Power ASM). Novitet je i GUI editor Storm Wizard 2.0. (bb)

Pornografske poruke na Internetu

Na Internetu postoje besplatni e-mail servisi preko kojih njihovi članovi besplatno mogu da šalju i primaju lične elektronske poruke.

Međutim, sasvim je izvesno da se ova prvobitna namena besplatnih e-mail servisa sve manje koristi na dozvoljen način, odnosno oni se sve više zlostupotrebljavaju puštanjem u optička po Internetu poruka pornografske sadržine.

„Gledajte i razgovarajte sa našim top modelima preko vašeg računara. Naši modeli će uraditi sve, ma šta da poželite, a da sve ovo nije laž dajemo vam besplatnih pet minuta za probu.

NET@ADDRESS

Pritisnite ovde ako želite“. Ovakve i njima slične poruke su nedozvoljene i one „terorišu“ korisnike Interneta.

Oni koji primaju poruke ovakvog tipa ističu da su *reply* adrese (adrese na kojima se može odgovoriti pošaljocu poruke), adrese besplatnih e-mail servisa, pa su veoma gnjevni na njih. Ali da li su samo besplatni e-mail servisi isključivo krivi za ove poruke? Naravno da nisu, jer u malo hakerskog znanja vrlo lako se može promeniti zaglavlje (*header*) poruke, odnosno adresa mesta odakle je poslata i *reply* adresa. To potvrđuju i predstavnici besplatnih e-mail servisa, koji priznaju da se, nažalost, pornografske poruke šalju sa njihovih servera, ali da one predstavljaju veoma mali deo ukupno poslanih pornografskih poruka, već da su mnogo brojnije prerusene poruke, odnosno poruke sa izmenjenim zaglavljem.

Kako stati ovdome na put, još nije otkrio ni FBI koji je, naravno, uključen u celu stvar. (dr.d)

Cyber-groblje za cyber-piliće

U prošlom broju imali ste prilike da čitate o maloj napasti Tamagotchijui, piliću koja muči Japance. Sada kada je došao u Evropu i Ameriku, problemni su još veći. Mladi Amerikanci su se toliko zaludeli da je uvedena zabrana donošenja Tamagotchija u škole. Novi podatak je da baterije u ovoj sprastici traju samo četiri do pet meseci, tako da pile neminovno umire, a sentimentalni vlasnici su otvorili „groblje“ za bivše ljubimce na Internetu. <http://www.urban.or.jp/home/kanjiza/enindex.htm> (dk)

Živela sloboda!

Vrhovni sud je 26. juna odbio Communications Decency Act, u poslednje vreme često pominjani zakonski predlog američkog Kongresa koji je trebalo da reguliše ponašanje korisnika Interneta po pitanju izlaganja i distribucije materijala nedoličnog sadržaja. Ova istorijska presuda odredila je budućnost slobode govora na Internetu.

Sud se složio sa namerom predlagača zakona da se deca zaštite od „materijala za odrasle“, ali da predloženi CDA ugrožava slobodu govora odraslih, te je neustavan jer je u suprotnosti sa Prvim amandmanom američkog Ustava koji se tiče upravo slobode govora.

Povodom odluke Vrhovnog suda, američki predsednik Bill Clinton (Bill Clinton) je izjavio: *„Pazljivo ćemo proučiti rešenje suda. Možemo i moramo da stvorimo rešenje za Internet koje će biti tako efikasno za kompjutere, kako je to V-čip za televiziju, i koje će zaštititi decu na način koji će biti u skladu sa američkim vrednostima koja se tiču slobode govora.“*

Inače, da podsetim, „V-čip“ (V = violence, nasilje) je tehničko rešenje koje će se ugrađivati u televizore (u Americi) i onemogućavati praćenje programa u toku emisija sa nedoličnim sadržajima (nasilje, pornografija i slično).

Uzgređ, Predsednik je uzvremeno, kada je trebao da potpiše CDA, bio doveden i bezizlaznu situaciju - da ga nije potpisao bio bi proglašen ljubiteljem voajera i pedofila. Sada njegovi bliski saradnici tvrde da nikada nisu ni verovali da se CDA može odbraniti.

U novonastaloj situaciji očekuje se da će biti predloženi novi, izmenjeni CDA koji neće biti u suprotnosti sa Ustavom. Ali, pretpostavlja se da će, ma kako bio

promenjen, ponovo biti odbijen. Jednostavno, sloboda govora je sloboda govora i nikakvi viši ciljevi kao što je „zaštita dece od loših uticaja“ ne mogu biti jači od toga.

Uostalom, poznato je da postoje načini da se određeni deo Internet sadržaja ograniči na samo neke interesne grupe. Pritom ne mislim na grubu silu in vidu stajanja detetu „nad glavom“, već upotrebu softvera za filtriranje, na primer. Pominje se i predlog da se Internet podeli u određene „zone“, shodno sadržaju koji se na njemu nudi. Onda se, jednostavno, na kompjuteru podesi kojim zonama korisnik (čitaj: dete) može da pristupa, a kojim ne - i problem je rešen.

Američke javne biblioteke u velikom broju poseduju kompjutere povezane na Internet koje mogu da koriste svi građani. I možete misliti po kakvim savjetovima se tu najviše surfovalo... Neke od tih biblioteka uvele su u upotrebu softver za filtriranje koji onemogućava pristup određenim Web lokacijama. Međutim, sada imaju problem jer je od 26. juna ta njihova delatnost neustavna!

Većina Internet populacije bila je sve ovo vreme prilično zabrinuta za sudbinu CDA. Na sreću, zakon nije „prošao“. Uostalom, na ovoj stranici već sam pominjao sumnju da je mrežu moguće regulisati „sa vrha“.

Doduše, motivi američkih kongresmena donekle su mi jasni: možda neće od njih i nije svestan da njegov sinčić krije porno časopis ispod kreveta, ali sigurno se uspešno kada je saznao da porno sadržaja na Internetu ima kol'ko 'očes i da je to dostupno svakom, pa i njegovom sinčiću. U slučaju CDA zakona, kongresmen je, figurativno rečeno, umesto da vaspita sina (ili da makar pronade sakriveni časopis i skloni ga), pomislio da je rešenje problema to da ukine sve porno časopise. E pa neće moći!

Thomir STANČEVIĆ

vodica

WWW moda

Svima onima koji se interesuju za svet aktuelne mode Mreža nudi mogućnost da brzo i lako dođu do informacija o tome šta za narednu sezonu spremaju velike modne kuće ili svetski poznati kreatori. Pa, da završimo malo u taj svet glamura i tašine...

Jedan od najpoznatijih svetskih proizvođača modne konfekcije - „Benetton“ ima na Internetu prezentaciju koja je, iako ko- rektno tehnički urađena, ne preterano atraktivna (ništa ne leti po ekranu): www.benetton.com.

Što se tiče modne kuće „Gucci“, jednog od najpoznatijih i najcenjenijih svetskih proizvođača ekskluzivno dizajnirane kožne galanterije i nakita (ukrasna bižuterija), tu je samo stranica koja govori o nastanku ove čuvene dizajnerske kuće: www.made-in-italy.com/fashion/fashion/gucci/gucci.htm.

Ako ste fanovi gospodina Đorđa Armanija, prava stvar za vas je prezentacija na adresi www.moda.iol.it/stilisti/armani/e/default.htm. Objavljujemo nekoliko slika njegove ženske kolekcije za proleće/leto '97 i muške kolekcije za jesen/zimu '97/98, čisto da vam malo zagolicaju maštu.

Ljubitelji Versačevih radova moći će da nađu neke zanimljive fotke na www.image-foundry.com/versace/hs-3.html.

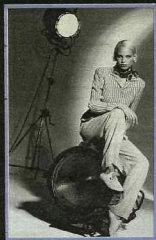
Poznati francuski modni magazin „Elle“ ima prezentaciju na www.elle.fr. Može se naći, recimo, zanimljivi članak o kineskoj modi. Ako želite da vidite neke od najtraženijih foto-modela skandinavskog porekla agencije „Elite“ skoknite na www.scanelite.dk/elite/elite.html.

Preselimo se malo iz Evrope u SAD. Jedna od njihovih najpoznatijih dizajnerki Dona Karan ima prezentaciju na www.donnakaran.com.

I za kraj, svo jedne vrlo korisne adrese za sve ljude koji se profesionalno bave modom, ili bi to želeli da rade: www.fashion.net.

Vojslav ČIRKOVIĆ

What is this thing?
Fan & Hate mail.
Send a Postcard.
COLORS 17 get a job.
Virtual fabrica.

Iako je Internet kasno došao u naše krajeve, ipak smo uspešli da uluhavamo korak sa svetom. Ono što prvo mora da se zvanična strana naše zemlje. Nalazi se na adresi www.gov.yu i vrlo je reprezentativno urađena. Sem prezentacije zemlje, tu su i e-mail adrese predsednika SRJ i svih ministara. Na našu žalost, nalazi se na serveru u Americi tako da pristup nije previše brz. Sadrži obilje statističkih podataka, našu himnu, slike svih ministara sa kratkim biografijama itd.

Jedna od prvih prezentacija posvećenih našoj zemlji je i čuveni www.beograd.com sa podacima o našoj kulturi, aktuelnostima i medijama, ujedno je i mesto gde se mogu naći prezentacije mnogih drugih organizacija, između ostalih i „Sveta kompjutera“. O kvalitetu ovog servera svedoče i svetske nagrade za kvalitet koje je osvajao. Tu je i www.yugoslavia.com koji, sem tipičnih sadržaja koji se tiču naše zemlje, sadrži i kompletan telefonski imenik Jugoslavije koji se može preražavati na mnogo načina. Kako je server u vlasništvu „Centar Groupa“ koji je izdao telefonski imenik na 6 CD-ova, pretpostavljamo da su podaci identični. Server je vrlo brz i vrlo upotrebljiv i nadamo se da će se truditi da podaci uvek budu aktuelni.

Dome, slatki dome...

Vrlo lepa i interesantna prezentacija na našim prostorima je i prezentacija grada Kruševca (www.krusevac.com), gde se nalazi jedna od najbolje urađenih prezentacija domaćih autora. Kruševac kao grad, njegova privreda, kultura i, posebno, istorija - sve predstavljeno na vrlo privlačan način. Obavezna stanica za svakog surfera.

Vrlo dobro mesto sa koga treba krenuti ako tražite bilo šta kod nas ili o nama je www.yusearch.com, pandan Yahoo-u, sa masom linkova na prezentacije, kako kod nas tako i u inostranstvu. Posebno je dobro što postoji dosta linkova na privatne prezentacije na koje nikada ne biste sami naletili. Postoje pretraživanja po ključnoj reči ili po kategorijama. Novi linkovi se dodaju često i vrlo su aktuelni.

Jedna od najboljih strana koja se bavi računarima i njihovom ozbiljnom i „neozbiljnom“ primenom je www.romiram.co.yu. Na ovoj adresi može se

Rodoljub ILIĆ

So British...

I pored pokušaja sa esperantom, engleski je i dalje dominantan svetski jezik. Iako postoje delovi sveta gde su i dalje dominantni francuski (deo Afrike) i španski (južna Amerika), engleski jezik i dalje dominira zahvaljujući pre svega novim tehnologijama. Jedan od najboljih primera je upravo Internet. Svi kontakti koji se danas širom sveta ostvaruju na engleskom jeziku zapravo su varijante govornog jezika, naj-

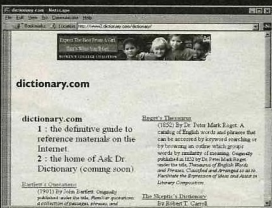
češće američkog. Svako zanimanje podskup reči i izraza. Sve ovo navodi na zaključak da pored opšte prisutnosti engleskog i nije baš tako jednostavno naći nekoga ko dobro poznaje pravi, književni britanski engleski.

Pre svega, za čitanje i pisanje potreban je kvalitetan rečnik. Najbolji su englesko-engleski re-

čnici, a takve možete naći na adresama cgp.cs.cmu.edu:5103/prog/webster (Webster Dictionary), www.infotank.com/cgi-bin/words (Word Dictionary), narp.oed.com/dicts.html (Oxford English Dictionary Online)

Za ispravno razumevanje britanskih izraza biće vam neophodni posebni rečnici, a njih, kao i citate poznatih istorijskih ličnosti, možete naći na sledećim adresama: www.columbiab.edu/acis/bartleby/bartlett (Bartlett's Familiar Quotations), humanities.uchicago.edu/forms_unrest/ROGET.html (Roget's Thesaurus), www2.thesaurus.com/thesaurus/ (Roger's Thesaurus of English Words and Phrases), gopher://odie.niaid.nih.gov/77/thesaurus/index (Thesaurus). Vredni posetili i www2.dictionary.com/dictionary gde ima dosta referenci na druge rečnike.

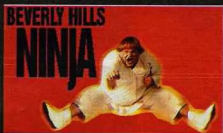
Dušan ĐINGARAC

vodici

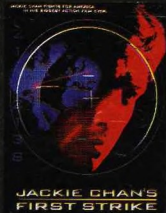
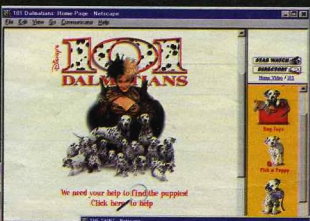
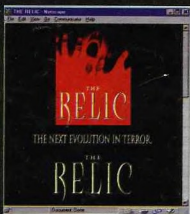
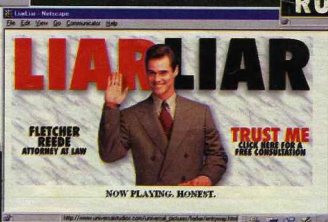
Leto je vruće, dani dugi, a domaći distributeri aktivniji nego ikad. Zaključak je jasan: pravac bioskop! Ako ste pritom i Internet-surfer, možete se na licu mesta informisati o aktuelnom filmskom repertoaru.

- 101 dalmatinac: www.101.com
- Džeri Megvajer: www.jeremaguire.com
- Engleski pacijent: www.miramax.com/movies/1english.html
- Hamlet: hamlet-movie.com
- Lažov, lažov: www.universalsstudios.com/universal_pictures/liarliar/index.html
- Nindža sa Beverli Hillsa: www.spe.sony.com/Pictures/SonyMovies/movies/Ninja/index.html
- Početni udarac: www.firststrike.com
- Relikvija: www.thelic.com
- Romeo i Julija: www.romeoandjuliet.com
- Svetac: www.thesaint.com

Ponovo radi bioskop!

Slobodan POPOVIĆ

Za sve ljubitelje putovanja, kao i za ljude koje je ova godina pošteno izmorila, izdvojili smo par linkova u slučaju da se još nisu odlučili gde će da letuju.

Nama omiljena Grčka izgleda da je sasvim ozbiljno shvatila promociju preko Interneta i za ovu sezonu se ljudski pripremila. Na adresama www.arenet.gr, infoxenios.com i odysseas.com mogu se naći podaci o kompletnoj turističkoj ponudi.

Nešto dalje Kipar zaostaje po pitanju broja strana posvećenih turizmu, ali po kvalitetu nikako. Pogledajte www.cyprus-tourism.org/cyprus.html.

Drugo prelepo ostrvo Mediterana, Malta, takođe je vrlo prisutna. Na adresama www.swift-tourism.com/malta.htm i www.tourist-vol.net.mt možete naći sve što poželite o ovom raj za turiste.

Španija je uvek bila u samom vrhu turističke ponude Evrope, tako da i na Internetu zauzima svoje zasluženo mesto. Posetite adrese www.tourspain.es i www.spainfour.com.

Sa druge strane Mediterana nalaze se i Tunis i Egipat. Nešto više o njima na adresama www.tourismtunisia.com i www.tunisiaonline.com za Tunis, odnosno www.tourism.egnet.net za Egipat.

Za kraj, svi oni koji preferiraju naše more, tu je prezentacija Crne Gore na kojoj možete naći i nešto turističkih informacija. Adresa: www.montenegro.com.

Rodoljub ILIC

Velika plava promena

U novi imidž IBM-a mogli su se uveriti i posetioци prezentacije ove firme pod nazivom „VisualAge Roadshow“, koju je krajem juna u beogradskom hotelu „Hyatt“ organizovao SBS (Serbian Business Systems), naš zastupnik IBM-a.

VisualAge je nova familija vizuelno orijentisanih programskih jezika i alata za Rapid Application Development („brzi razvoj aplikacija“), dostupnih na raznim računarskim platformama (mada najviše na IBM-ovim). Cilj IBM-a sa VisualAge alatima je da programeri mogu da pišu delove programa u bilo kojem jeziku

iz ove familije (Smalltalk, Java, Cobol, C++) i da oni bez problema mogu da se spoje u finalnu aplikaciju.

„Roadshow“ govori da je reč o „putujućoj predstavi“ koja se seli iz zemlje u zemlju, gde stručnjaci evropskih IBM-ovih centrala prezentuju nove proizvode i iz prve ruke daju informacije.

Domaćini prezentacije bili su Svetislav Komarčević i Jelisaveta

Katanić, menadžeri iz SBS-IBM-a, a gosti iz inostranstva Mehmed Nijazi (Niyazi), direktor marketinga za softver IBM-ovog odeljenja za Istočnu i centralnu Evropu, Grejram Kanningem (Cunningham), tehnički konsultant IBM-a iz Velike Britanije, i Žoakim Pikon (Picon) iz IBM-a u Francuskoj.

VisualAge for Smalltalk

Nakon uvodnog dela, prezentovan je VisualAge for Smalltalk 4.0, koji postoji u verzijama za mnoge računarske platforme. Smalltalk je poznat kao prvi objektno-orientisani programski jezik, na koga IBM polaže velike nade. Posetiocima je prikazana lakoća programiranja u vizuelnom okruženju. Ne samo da programer crta korisnički interfejs (prozore) svoje aplikacije, već se i samo povezivanje nacrtnog pro-

zora sa ikonama koje predstavljaju delove programa napisane u Smalltalku vrši na vizuelni način - povlačenjem linija.

Programer ima na raspolaganju biblioteku već gotovih potprograma (za iščitavanje baza podataka, za Web itd.) koje se u terminološki objektno-orientisanih programiranja nazivaju klasama, a u VisualAge-u „portovima“. Prostim prevlačenjem ikona na desktop i crtanjem linija one se povezuju sa drugim delovima aplikacije. Jedan isti nacrtni korisnički interfejs programer može da iskoristi u raznim aplikacijama, jednostavnom promenom ikona koje predstavljaju delove programa („partove“).

VisualAge je i „Web prijateljski“ i omogućuje izradu interaktivnih aplikacija, uz iščitavanje Java aplikata, ActiveX-a i Netscape plug-inova.

O interesantnim akcijama SBS-IBM-a upoznao nas je g. Svetislav Komarčević, šef odeljenja za softver.

„Object Connection program“ namenjen je korisnicima programa iz VisualAge familije. Cilj je izrada velikog svetskog kataloga programskih objekata (modula) koje su napisali programeri sa svih strana sveta. To olakšava posao programerima, jer umesto da sami napišu celu aplikaciju, mogu da iskoriste već postojeće objekte koje su napisali drugi, uz odgovarajuću nadoknadu. Ova akcija je interesantna i za naše tržište pošto samostalan programer ima više šanse da na ovaj način proda svoj program u svetu, nego celu aplikaciju.

Druga interesantna akcija je „BESTeam program“, u kojoj kroz tri nivoa članstva domaće firme mogu da ostvare saradnju sa SBS-om kroz rad na nekom od projekata koje rade pomoću IBM-ovih programerskih aplikacija.

USB (Universal Serial Bus)

Sve je u redu

Univerzalni serijski port u potpunosti će izmeniti način na koji periferije povezujemo sa računarnom

U proteklih nekoliko godina veliki napredak u računarskoj industriji bilo je otkriće PCI busa. Ova godina proteći će u znaku još tri nova otkrića - USB (Universal Serial Bus), MMX i 3-D grafički akcelerator.

Ovde će biti reči o USB interfejsu čija je prava vrednost u potpunosti doći do izražaja kad tržište bude imalo veću ponudu periferija koje ga koriste. USB ima tri velike prednosti. Prva je da eliminiše svaku zbrku oko kompatibilnosti spoljnih ulazno-izlaznih uređaja - IRQ adresa, parity parametar, brzine portala itd. Drugo, omogućava da se na serijski port priključi više periferija (i to sve do 127), u potpunosti je plug-and-play što znači da sistem automatski prepoznaje vaš hardver i instalira drajver za njega. Pored toga, periferije se mogu priključivati bez gašenja sistema jer je isti kablom doveden napon od 5 V do periferije. Treće, jedna periferija će se znatno smanjiti jer će moći da rade bez interfejsa i ispravljača.

USB je i mnogo brži nego standardni serijski port. Brzina ide do 12 Mbit/s što omogućava da

CPU odraduje više funkcija jer ne treba da usporava svoj rad.

Evo samo jednog od primena za USB: sadašnji eksterni modemi moraju da imaju ispravljač za modem i poseban serijski kabl; sa USB-om je omogućeno da preko glavnog kabla periferija dobija napon iz PC-a. Velika je lista periferija koje će znatno pojednostiniti i biti lakši za korišćenje jer neće biti viška kablova, a i problemi operativnih sistema sa konfliktima adresa postaću prošlost.

Korisnici prenosnih računara posebno će osetiti razliku, jer do sada je uvek bila potraga za portom viška: sa pojavom USB-a, korisnici će moći da priključe sve što im je potrebno.

Sa brzinom od 12 Mbit/s USB se približio i brzini SCSI interfejsa, što će mnoge korisnike dodatno obradovati.

Prvi USB zvučnici

Iz firme „Philips“ pojavile su se prve zvučne kutije koje podržavaju USB (Universal Serial Bus), novu tehnologiju univerzalnog serijskog

priključka. Zvučnici poseduju visokog kvaliteta poput konvencionalnih zvučnika sa sopstvenim napajanjem. Digital-to-Audio kartice, uz USB port, ove zvučnike sveikato čini unitarnim delom hardvera.

„Philips“ još uvek proučava potencijale USB vezivanja, mada će projekat koji problem CD audia koji trenutno uključuje zvučnu karticu kao neophodan deo opreme. Za slušanje običnih audio disкова dovoljno je povezivanje pojačala na izlaz za slušalice.

Koji poseduje svaki CD-ROM. AII, za kompjuterske aplikacije se ne može primeniti isti sistem. Često je neophodno mešanje signala koji dolazi sa audio CD-a sa Wav ili Midi semplovima koji dolaze iz drugog dela kompjuterskog sistema - zvučne kartice. Doduše, nova generacija CD drajvova preko IDE kontrolera šalje audio signal direktno na sistemsku magistralu, pa se tako, uz izvesne dodatke, može poslati na USB port i iskoristiti za USB sisteme. Ukoliko projekat uspe, „Creative Labs“ i slične firme moraću da menjaju proizvodni program.

B. BABOVIĆ

Pretpostavke su da će do kraja ove godine Universal Serial Bus postati standard za sve nove PC računare.

Damir GRUBIŠA

Technologia 97

Pod parolom „bilo koje baza, bilo kada“, moguće je direktno povezivanje sa IBM DB2 i Oracle bazama podataka, kao i sa svim ostalim preko ODBC interfejsa. Verzija 4.0 Smalltalka podržava i SQL.

Korišćenjem ENVY okruženja programeri ne moraju da misle o snimanju svog programa, tzv. „repozitorijum“ sam skladišti sve promene u programima, i olakšava rad više programera na istom projektu.

VisualAge for Java

Java je programski jezik pred kojim je budućnost, pod uslovom da se očuvaju uspostavljeni standardi koje „Microsoft“ kviri svojim ne-standardnim proširenjima (J++).

Grupaciji „Java tistunaca“ pripada i IBM, tako da tvrdi da njegov *VisualAge for Java 1.0* pravi „100% Pure“ (čiste) Java aplikacije, aplete i *JavaBeans* komponente koje omogućuju brzo povezivanje između Java klijenta i servera. Izgled paketa i rad sa njim je veoma sličan *VisualAgeu for Smalltalk*, a prikaz programa pročitajte u rubrici „Test Run“.

Na prezentaciji u „Hyattu“ prikazano je kako lako i brzo može da se napravi web aplikacija. Konfiguracija potrebna za rad sa ovim paketom je *Pentium* sa 32 MB RAM-a i 100 MB prostora na disku.

VisualAge Generator

VisualAge Generator je IBM-ov proizvod koji u istom, objektivo-orientisanom, vizuelnom maniru prethodnika, omogućava brzo generisanje klijent-server aplikacija, bez mnogo programiranja. Po tvrdnjama IBM-a, aplikacije za koje su nekada bile potrebne nedelje programiranja, uz pomoć ovog alata mogu se načiniti za nekoliko dana.

Klijenti mogu da budu računari pod *Windows* i *OS/2*, dok su od server podržani *Windows NT*, *OS/2* i mnogobrojne IBM platforme.

Po rečima g. Kanningema, program je namenjen firmama koje bazu podataka prave „od nule“, zatim onima koji imaju IBM računare, ali ne i programere koji detaljno poznavaju njegov OS, i onima koji su koristili programski jezik *CSP* (*Cross System Product*), prilično popularan u bivšoj Jugoslaviji, koji lako mogu da prebace svoje aplikacije na *VisualAge Generator*.

O interesovanju za ovaj skup govori podatak o preko dvesta posetilaca. Što treba tumačiti i novim imidžom „Velikog plavog“. Naime, pre nekoliko godina je na sličnom skupu bilo prisutno samo sedamdesetak ljudi.

Alexander SWANWICK

Pokušaj da se mladi nezaposleni stručnjaci sa diplomom povežu sa predstavnicima kompanija visoke tehnologije i da se izvrši analiza mogućnosti njihovog zapošljavanja

Specijalno za „Svet kompjutera“

Pariz, juna 1997.

Francuski kompjuterski časopis „01 Informatique“ organizovao je u junu celodnevni sastanak pod nazivom „Technologia 97“. Tema dana je bila kreiranje poslova vezanih za novu tehnologiju informatike i komunikacija. Učesnika je bilo oko 3600, održano je preko 50 govora i debata, organizovani su ateljei u „cyber-selu“ sa 100 PC-a, sve to sa ciljem da se mladi stručnjaci sa diplomom iz raznih oblasti (najviše je ipak bilo inženjera i informatičara) povežu sa predstavnicima kompanija visoke tehnologije i da se izvrši analiza mogućnosti zapošljavanja.

Na kraju dana donet je zaključak da nova tehnologija kreira nove poslove (oblasti: Internet, multimedija, software) koji nisu samo namenjeni informatičarima, ali da tu tehnologiju Francuska nedovoljno koristi. Žak Debu (Jacques Debut), direktor kompanije „Bull“ tvrdi da Francuska investira u informatiku čak 40 odsto manje od Amerike. Kućna upotreba kompjutera takođe zaostaje: svega 15 odsto domaćinstava u Francuskoj ima PC, a u Engleskoj 25 odsto. U Skolama je situacija još gora: 50 francuskih učenika deli jedan PC, dok u Nemačkoj svakih 10 učenika ima jedan PC. Razlog za odsustvo informatike u kompanijama je nedovoljna uključenost Francuskih firmi u svetsku konkurenciju, dok neupućenost i nemotivisanost stvaraju odbojnost prema promenama. Neki učesnici ovog skupa bili su izuzetno kritični prema svojim zemljacima. Predsednik firme „Publicis“ Moris Levi (Maurice Levy) smatra da Francuzi ne vole i teško prihvataju promene. Potreban je veliki napor ubediti ih da odustanu od metoda ili uređaja koji radi godinama (bez obzira što više ne odgovara uslovima i potrebama) i da prihvate ili probaju nešto novo, neprovereno. Žak Attali (Jacques Attali), književnik i konsultant, vidi razlog u samom francuskom društvu: „Francusko društvo je nepokretno, statično i katoličko, dok je informatika otkrenuta ka društvu koje je pokretno, dinamično i protestantsko“.

Jedan od razloga što se Internet nije uselio u francuske kuće je i „Minitel“. Skoro svako ko ima telefon u Francuskoj ima i *Minitel* (aparatus sa ekranom i tastaturom pomoću kojeg se mogu tražiti adrese i brojevi telefona, saznati vremenska prognoza, redovni vožnje i razne druge informacije lokalnog karaktera, „brzinom piža“ od 2800 bit/s). Kad je tek počelo da se priča o Internetu često se čulo: „Šta će mi Internet, već imam *Minitel*“. Isto to se čuje i danas ali, istina, redje. Broj kućnih kompjutera će se povećati onog trenutka kad se razbije mit „Minitela“ i smanji porez na kompjutersku opremu, softver i telefonske komunikacije.

Nova radna mesta

U Americi je svako treće radno mesto vezano na neki način za novu tehnologiju komunikacija i informatike. Često su dovoljni samo PC i dobra ideja i po-

sao kreće. Sad se već i u Francuskoj mogu sve češće naći kompanije koje postoje samo na „elektronski“ način. Pitskička agencija „Degriffour“, poznata po svojim putničkim tarifama, sve rezervacije i transakcije obavlja putem kompjutera (preko Interneta) i faks. Dvadesetdevetogodišnji Nikolas Gom (Nicolas Gaudme) je sa devedeset godina napustio fakultet i osnovala svoju firmu sa svega 29000 FRF (oko 5000 USD). Danas njegova kompanija „Kalisto“ zapošljava 80 ljudi i zaraduje 50 miliona franaka (nažalost samo 2 odsto u Francuskoj) godišnje. Klima među evropskim investitorima je mnogo drugačija nego u Americi gde je relativno lako naći kompaniju koja će rizikovati i investirati u početničku firmu (takozvani *capital risc*). Samo te početničke firme su u Americi 1995. godine kretrale milion novih poslova. Pored toga što je teško naći početni kapital sa strane, Francuska administracija je toliko komplikovana da mnogi entuzijasti koji žele da otvore svoju firmu odustaju pri prvom susretu sa službenicom na šalteru koji traži desetku kopiju istog formulara.

Ipak, što se tiče zapošljenja, informatičarima u Francuskoj obećavaju dobru godinu: IBM najavljuje 1.000 mesta, „Microsoft“ obećava 120 mesta, „Bull“ čak 400. Razne konsultantske i softverske firme predviđaju čak 10.000 mesta samo za ovu godinu. Najveći rast je izgleda u oblasti telefonije: „Bouygues Telecom“ je počeo sa radom sa 40 ljudi 1994. godine, a na kraju 1997. će ih biti 2.700. Žan-Flip Kurtoa (Jean-Philippe Courtois) iz francuskog „Microsofta“ žali se na nedostatak inženjera sa znanjem Interneta, objekt-orientisanog programiranja i NT tehnologije.

Poslovi izvan informatike

U diskusiji o uticaju Interneta i poslovima koje nova tehnologija krije za one koji nisu informatičari i inženjeri učestvovali su književnici, novinari, lekari, filmski reditelji. „Internet će potpuno promeniti način naše potrošnje, rada, zabave, obrazovanja i zdravstvene nege“, kaže pomenuti književnik Žak Attali.

Na pitanje kakav „profil“ traže, Iv Žilemo (Ves Guillaume), predsednik kompanije „Ubisoft“ (objavljuju CD-ROM izdanja), odgovorio je: „Tražimo prvenstveno diskusije, a potom ih učimo da koriste kompjuter“. Slična situacija je i u kompaniji „Liris Interactive“. Anje Turen (Agnes Touraine), predsednik ove firme, kaže da su im uglavnom potrebni scenaristi, umetnički direktori i dizajneri.

Mnogo poslova je vezano i za kreiranje Internet sajtova, njihovo organizovanje, osmišljavanje, za organizovanje Internet diskusija, pisanje on-line magazina.

„Technologia 97“ je završena u znaku optimizma: svi prisutni su se složili da će biti puno posla još dugo godina. Jer, kako kaže Bernar Manilje (Bernard Maniglier) iz francuskog „Compaga“, „Mi u Francuskoj smo u informatici na nivou automobilske industrije 20-ih godina. Naš auto još uvek radi na karbu“.

Žan Zorica JELIĆ

Umetnost rasvete

Gde je sve računar našao svoju primenu, zaista je neiscrpna tema. Komputeri su prošli u skoro sve oblasti ljudske delatnosti. Već smo pisali o računarima koji upravljaju letelicama, primenjuju se u medicini, automobilizmu, u službi obezbeđenja, u bibliotekama... A sada o primeni kompijтера u pozorištima i TV studijima.

Sredinom juna u velikoj dvorani „Centra Sava“ održana je prezentacija nove generacije rasvetnih pultova - *Vision 10*. *Vision 10* je proizvod belgijske firme ADB, jedne od osamdeset sedam u sastavu Siemens grupacije, sa tradicijom dužom od sedamdeset godina u proizvodnji aerodromskog osvetljenja, kao i pozorišne i studijske rasvete. ADB je u Jugoslaviji prisutan već dvadesetak godina i zastupljen je u skoro svim beogradskim pozorištima, kao i u svim većim TV studijima.

Domaćin ove izuzetne prezentacije, „Centar Sava“ (ove godine slavi dvadeset godina postojanja) od osnivanja koristi ADB-ovu opremu, a od nedavno poseduje i *Vision 10*. Pred brojnim

Specijalizovani računar pomoću kojeg se upravlja kompletnom rasvetom na sceni ili u TV studiju jedan je od najnovijih proizvoda poznate belgijske firme ADB

gostima, uvodnu reč dao je gospodin **Patnogić**, tehnički savetnik ADB-a.

Vision 10 je specijalizovani računar kojim se upravlja kompletnom rasvetom na sceni ili u TV studiju. Ono što predstavlja srce sistema je matična ploča bazirana na „Intelovom“ *Pentium* procesoru. Pored standardnog PC okruženja, tu je i „Motorolin“ procesor kojim se sinhronišu ulazno/izlazni portovi i posebno kontroleri koji prosleđuju sve što dolazi sa tastatura.

Upravljanje intenzitetima svetla, reflektori-ma, vrši se preko digitalne veze - posebnog protokola DMX 512 koji je uspostavljen kao standard u celom svetu za ovu vrstu rasvete. Ono što *Vision 10* čini izuzetnim je činjenica da u sebi integriše i module za koje su ranije bili potrebni odvojeni komandni pulтови. Preko modula se

može upravljati motorizovanom rasvetom (takozvanim skenerima), izmenjivačima boja i ostalim uređajima koji se uglavnom koriste na rock koncertima, u diskotekama, a sada imaju sve veću primenu u pozorištima i prilikom snimanja TV spotova.

Visionom se upravlja u radnim poljima koja se nazivaju *submasteri* (ima ih 24 ili 48) i tu se organizuje sve što se kasnije vidi na sceni. U svakom *submasteru* izaberu se reflektori koji će biti uključeni, procenat intenziteta svetlosti, upisuju se grupe reflektora, efekti i ranije memorisana stanja. Za lakšu identifikaciju, svim grupama i memorijama može se dati naziv, a vreme pravljenja upisuje se automatski.

Ranije je za efekte postojao poseban pult, a sada je za to određen jedan modul. Od biblioteka dvadeset tipova efekata može se napraviti veliki broj kombinacija. U to smo se uverili kada je gospodin **Helson** prezentirao efekte i pokazao nam da se *Visionom 10* upravlja vrlo jednostavno, a efekti su zaista zanimljivi i daju mogućnost pravljenja nove scenografije. Svetla u velikoj dvorani „Centra Sava“ su se pogasila i počela je fascinirajuća igra svetlosti za koju se s pravom može reći da predstavlja umetnost rasvete.

Sav softver za upravljanje urađen je u ADB-u i radi pod DOS okruženjem. Softver omogućava da se sve što se uradi može i memorisati. Ako korisnik nije zadovoljan funkcijama koje *Vision 10* ima, moguće je isprogramirati tastere po želji ili skinuti makro naredbu. Postoje meniji, urađeni na više jezika (pa i na našem) za lakše snalaženje prilikom rada. Preko monitora se u svakom trenutku prati sve što se dešava prilikom pripreme na sceni.

Vision 10 radi se u dve verzije: za upravljanje 1024 i 2048 kanala. Svaki reflektor zauzima po jedan kanal, a uređaji motorizovane rasvete od šest do dvadesetdevet kanala, jer imaju više funkcija: promena položaja, boja, slike...

Dva *Vision* pulta mogu se povezati da rade u paraleli (jedan obično služi kao rezerva), a takođe i preko modema. Povezivanje preko modema omogućava i povezivanje za bilo koji PC. Napisan je i poseban softver za servise koji im omogućava priključenje na sistem sa daljine i dobijanje željenih informacija dok korisnik nesmetano obavlja ostale funkcije. Nove verzije softvera šalju se korisnicima svakih nekoliko meseci, a od sledeće godine planira se i prelazak na *Windows NT* okruženje.

Pored čitave game komandnih pultova od najmanjeg *Tangoa* do *Visiona 10*, koji su svi bili prikazani u „Centru Sava“, i reflektora, gde bismo istakli seriju „Evropa“ sa posebno redizajniranom optikom, ADB je prikazao i takozvanu *dimere*. To su tirsitorske jedinice koje objedinjuju sistem za upravljanje rasvetom. Ove jedinice takođe se mogu programirati. Poseduju procesor koji omogućava da se pored postavke svetla na sceni određuju i različite nezavisne postavke osvetljenja što se, pored pozorišta, može primeniti i za osvetljavanje muzeja, foajea, izložbi...

Nataša USKOKOVIĆ

Ronilački kompjuteri

Razvoj tehnologije omogućio je unapređenje prvobitnih modela ronilačke tehnike, tako da danas postoje vrlo pouzdani i precizni kompjuteri za olakšavanje podvodnih aktivnosti

„Pozivam vas da otkrijete ronjenje kao jedno od najvećih zadovoljstava u životu...Ispod vas je prostran svet lepote, avanture i tajni...Nove granice za ljudsko iskustvo.

J. Y. Cousteau

Krajem osamdesetih godina dolazi do široke ekspanzije i primene računara u ronjenju. Sam tehnološki razvoj uslovio je i unapređivanje prvobitnih modela ronilačke tehnike, tako da danas postoje vrlo primenjivi i pouzdani (precizni) kompjuteri za olakšavanje podvodnih aktivnosti. Veliki broj ljudi meša ronjenje sa pojmom sporta, iako ono u suštini predstavlja jedan vid delatnosti. Može se obavljati profesionalno (kada radite razne podvodne poslove za koje ste plaćeni) ili rekreativno - sportski. Za potrebe i jedne i druge grupe razvijani su kompleksni podvodni računari.

Sam nastanak tzv. ronilačkih kompjutera (dalje u tekstu RK) se vezuje za kompleksnost ronjenja kao delatnosti. U toku procesa ronjenja mora se voditi računa o radnoj i maksimalnoj dubini, vremenu boravka pod vodom, dekompresionim zastancima, brzini izrona itd. Njihova namena je olakšavanje snalaženja ronionica u praćenju svih podataka. Ovi kompleksni sistemi predstavljaju integraciju decenijama korišćenih analognih instrumenata (dubinoмера, časovnika, dekompresionometra, ronilačkih tablica, manometra) bez kojih nije moguće bezbedno ronjenje. Zbog brojnosti neophodnih instrumenata praćenje podataka može biti problem, naročito neiskusnim ronionicima. RK sve podatke daje na ekranu od tečnog kristala (LCD), što olakšava očitavanje. Savremeni RK su projektovani na osnovu najnovijih saznanja o dekompresionoj bolesti, kao uvek prisutnoj potencionalnoj opasnosti. Osnovni model na kojim baziraju svoje proračune su dekompresione tablice. One sadrže podatke o stepenu saturacije (zasićenja) azotom (tzv. „grupa ponavljanja“) nakon ronjenja, u zavisnosti od dubine i vremena provedenog pod vodom. Različiti RK kao osnovu funkcionisanja imaju različite tipove tablica. Najpoznatije, korišćene u praksi su: *US NAVY*, *Naut*, *Buehlmannove*, *MIN-90*, *Base 88*, *Padl*.

Velike svetske firme za proizvodnju prateće ronilačke opreme i tehnike („Technisub“, „Mares“, „Scubapro“, „US Divers“, „La Spirotechnique“, „Poseidon“) između ostalog nude svojim potrošačima i različite modele RK. Kod domaćih ronionika najrasprostranjeniji je *Aladin* i *Aladin Pro* sistem. On je projektovan po programu *ZH-L8 ATD* profesora Bilmana (Buehlmann) i predstavlja elektronski ekvivalent njegovih vrlo restriktivnih dekompresionih tablica. U ronilačkom žargonu ove se tablice nazivaju i *Ro bub-*

ble tablice. Za proizvodnju RK se pobrinula švajcarska firma „Uwatec“.

Prilikom podvodnih aktivnosti dolazi do stvaranja azota iz vazduha koji ronilac udiše. Ovim procesom respiracije tkiva se zasićuju azotom koji teži da se prilikom izrona na površinu oslobodi. To rezultuje formiranjem mehurica u krvi i tkivima, koji su glavni uzročnik nastanka Dekompresione bolesti. Pridržavanje pravila o brzini i vremenu izrona iz Bilmanovih tablica omogućava normalno oslobađanje azota i ne dolazi do formiranja stetnih mehurica. Kompjuter vam prikazuje na displeju brzinu izrona i opremjen je sa sigurnosnim alarmnim biperom, koji skreće pažnju na prebrz izron. Na ekranu RK se nalaze i podaci o vremenu i dubini tzv. „Dekompresionih zastanaka“. Oni predstavljaju dubine na kojima ronilac mora provesti određeni vremenski period da bi se azot nesmetano oslobađao.

Takođe, RK mere vreme (npr. štoperica), pritisak u boci i samim tim količinu gasa za disanje sa alarmom za preostalu količinu vazduha. U kompjuteru je integrisan i termometar koji meri temperaturu vode i vazduha na površini, kao i pritiska.

Posle uspešnog izrona na površinu, RK vam daje podatke o grupi ponavljanja i vreme posle ronjenja koje je opasno za prelazanje 300 metara nadmorske visine (npr. korišćenje vazdušnih prevoznih sredstava). Da bi uspešno izvršili kompletnu analizu svojih izleta u podvodni svet, RK se povezuje sa PC računaru. Pošto poseduje memoriju za skladištenje oko 90 arhiviranih zaronu, vrlo je pouzdan za detaljnu analizu karakteristika ronionca. Koristi se već pomenuti program profesora Bilmana *ZH-L8 ATD*. Preko detaljnih grafikona prikazan je profil kretanja i stanja ronionca pod vodom. U zavisnosti od modela cena *Aladina* varira u rasponu od 400 do 1000 maraka.

Poznata firma „Scubapro“ izbacila je na tržište dva modela RK: *DC-12* (specijalizovan za rekreativno ronjenje) i *Trac* (unapredena verzija *DC-12* za profesionalnu upotrebu). Obe verzije su bazirane na P6 algoritmu razvijenog od strane dr Maksa Hana (Max Hann). Algoritam sprečava masovno formiranje „tih mehurica“. Značajne karakteristike *Trac* sistema je mnogo veći displej od slabije verzije *DC-12* i detaljniji podaci o vazduhu (pritisak, temperatura itd.). Maksimalna dubina na kojoj je *Trac* atestiran je 90 metara i upotrebljiv je do 2500 metara nadmorske visine (iznad ove visine podaci koje daje su netačni).

Kapacitet njegovog *Log-Booka* (memorije) je maksimalnih šest zaronu. Koristi litijumske baterije od 3 V, čije je rok trajanja u proseku devet godina (omogućavajući aktivnom ronioncu 200 zaronu godišnje). Cena *Traca* je oko 700 DM

„Mares“ u svom najnovijem asortimanu proizvoda nudi RK *Guardian*. On je specifičan po višestruke karakteristika. Za razliku od modela drugih firmi, koristi tri obične alkalne baterije omogućavajući korisniku samo izmenju posle 100 sati normalnog ronjenja ili 25 sati u drugom režimu sa svetlećim displejem. Druga karakteristika računara je raspoznavanje saliniteta vode (slana ili slatka) u toku samog ronjenja i prilagodavanje kompletnih proračuna novim uslovima sredine (npr. toku ronjenja u podvodnim pećinama nailazi se na izvore slatke vode koja se meša sa morskom). Za razliku od restriktivnog programa koji koristi *Aladin* firme „Uwatec“, *Guardian* poseduje fleksibilniji program, ali ni u kom slučaju manje sigurnost. Daje kraće vreme dekompresionih zastanaka, ali i upozorava u slučaju nedovoljne dekompresije. Poseduje četiri moda u koje radi, tako da sami možete odabrati nivo sigurnosti: profesionalci koriste mod sa najmanjim stepenom sigurnosti zbog nepotrebnih upozorenja na više elementarnih faktora. Cena na Britanskom tržištu je oko 300 funti.

Poslednjih nekoliko godina se komercijalizuje ronjenje sa mešavinom gasova. Upotreba te vrste smeše do skora je bila rezervisana isključivo u profesionalne i vojne svrhe. To su tzv. *Nitrox* (kombinacija azota i kiseonika u različitom odnosu npr. *Nitrox 40* označava 40 procenta O₂ i 60 procenta N₂) i *Heliox* (kombinacija kiseonika i helijuma za velike dubine) smeše. Prateći svetske trendove firme distribuiraju korisnicima RK i opremu za ronjenje sa *Nitroxom*. Kompjuteri su slični standardnim RK, ali poseduju program koji u zavisnosti od sastava mešavine izračunava potrebne parametre ronjenja. Navlašćemo vam neke od najnovijih modela: *Nemesis 2A Nitrox* iz firme „Cochran-Undersea Technology“ i „Uwatecov“ *Aladin Pro Nitrox*.

Napredak ronilačke tehnike je evidentan, sa tendencijom sve veće primene kompjutera u projektovanju opreme i uređaja. Na taj način se ronjenje približava širem krugu ljudi i prestaje da bude privilegija odabranih.

Blaža JOVANOVIĆ

Autor ima titulu starijeg ronionca i aktivan je član ronilačkog kluba „Beograd“.

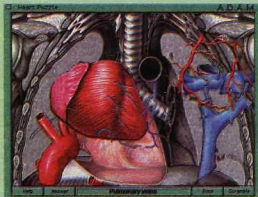
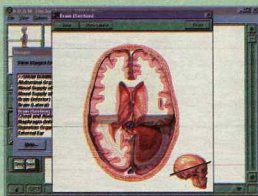
A.D.A.M. THE INSIDE STORY SPECIAL EDITION

programu *A.D.A.M. The Inside Story* bilo je više reči u našem časopisu. Pa ipak, opet nakratko skrećemo pažnju na izdavačku kuću „Mindscape“ i najnovije izdanje ovog programa za 1997. godinu. Specijalno izdanje popularnog medicinskog CD-ROM paketa postalo je pravi mali porodični ilustrativni udžbenik o tajnama ljudskog tela i njegovim fiziološkim funkcijama. U klasičnom anatomskom delu pregled se vrši u preko 100 slojeva disekcije na virtuelnom lešu, gde je posebno naznačeno oko 4.000 anatomskih struktura i detalja, što je za komercijalne potrebe više nego solidna cifra. Poseban dodatak u novoj verziji je *Cyberwizz 3D Viewer*, deo koji prikazuje 3D modele najvažnijih organa. Tu je i kviz za proveru opšteg medicinskog znanja, kao i brz link na stotinjak najznačajnijih Web stranica posvećenih medicini. Novine su još i sagitalni („postrance“) presek le-

ša, opcija za izgovor anatomskih termina i opcija za štampanje creža.

Za najskorije vreme „Mindscape“ priprema još mnogo interesantna CD-ROM izdanja. Jedno od njih je i *Nine Month Miracle*, fantastično multimedijalno putovanje kroz trudnoću, mesec po mesec, od trenutka začeća pa do porođaja. I ovaj disk namenjen je širokom krugu korisnika jer ne zalazi previše u suvoparnu medicinsku terminologiju. Od interesantnih naslova koji će se u izdanju ove firme pojaviti do kraja godine izdajavamo: *Life's Greatest Mysteries* (jul), *The Complete National Geographic* (septembar), *National Geographic Photo Gallery* (septembar) i *Really Wild Animals - Swinging Safari Explore & Print* (oktobar).

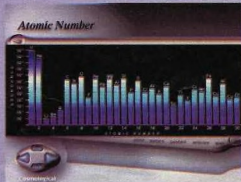
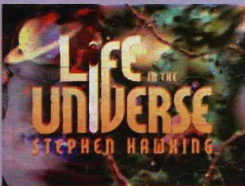
Originalni softver dobili smo od proizvođača, firme „Mindscape“

STEPHEN HAWKING'S LIFE IN THE UNIVERSE

Pitanje života u svemiru spada među najzagonetnije i najskakljivije oblasti savremene astronomije i biologije. Konačno nam se pruža prilika da se detaljnije pozabavimo ovim problemom koristeći svoj računar. *Life in the Universe* je neobičan disk koji je, u suštini, ilustrativni kurs istorije svemira i života na Zemlji koji korisniku ostavlja široke mogućnosti za zaključivanje, ne nudeći mu gotove suvoparne zaključke koje bi, poput nekakve lekcije, naučio i prihvatio zdravo za gotovo.

Informacije o događajima su izložene hronološki, od prvobitnog Velikog Praska preko crnih rupa, hemijske osnove života, nukleinskih kiselina, čoveka, in-

teligencije, pa sve do samog pitanja o postojanju inteligentnog života na još nekom mestu u svemiru. Posebnu težinu imaju tekstovi profesora Sitvena Hokinga (**Stephen Hawking**), vrhnog poznavaoća ove materije i autora velikog besisela „A Brief History of Time“, kao i pet članaka koji su za ovu priliku preuzeti iz časopisa „Scientific American“.

Pored sve ozbiljnosti, program je u grafičkom smislu doteran do savršenstva, čemu još treba pridodati i bogatstvo zvuka i animacija kao i sjajnu vezu sa WWW stranicama sa kojih možete preuzimati nove informacije.

BUDITE I VI NA }
INTERNETU } sa vašim WWW
— OGLASOM

NAŠ DIZAJNERSKI STUDIO ĆE VAM RADO POMOĆI DA KVALITETNO
REALIZUJETE VAŠU REKLAMU I DA VAŠ HTML - DOKUMENT
POSTAVITE NA
HTTP://WWW.

beograd.com /

&

Cena mesečnog pristupa INTERNETU

199 din { paušalno }

GAMA Electronics

Mišarska 11, 11000 Beograd Yugoslavia

tel: 381 11 323 22 75 , 323 94 94 Fax: 322 72 81

Dialup 381 11 322 4444 http://www.beograd.com/ E-mail: gama@beograd.com

Novi HP LaserJet 6L. Lični štampač koji će sve učiniti za Vas.

 **HEWLETT®
PACKARD**

Kao svaki uzoran batler,
LaserJet 6L ni u snu ne bi
dozvolio da ga čekate.
Uslužiće Vas sa 6 strana
u minutu, u svakom
PC okruženju
koje odaberete.
Najviše pruža
kada radi

sa svojom ekipom,
koju čine sve vrste
posebno dizajniranog
Hewlett Packard
potrošnog materijala.
Kada posao poverite
štampaču 6L,
na Vama je samo
da preuzmete papir.

HP ŠTAMPAČI DA PAPIR RADI ZA VAS.

Za detaljnija obaveštenja
pozovite autorizovane HP
distributere:

CHS
Vladimira Popovića 6,
Genex apartmani,
Novi Beograd,
tel/fax: 2222 060

OnLine Computers
Bulevar Nikole Tesle 42a,
Novi Beograd,
tel/fax: 694 498, 696 417,
670 522 (centrala)

HP servisni centar

S&T Yugo
Knez Mihailova 30/V, Beograd,
tel: 181 636, fax: 633 060

Posetite i HP Web stranu:
<http://www.hp.com>

AMD K6, Intel Pentium MMX, Intel Pentium Pro

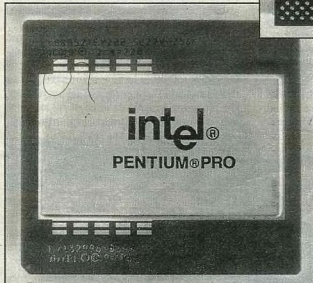
Dvesta na tri mesta

Današnja situacija na tržištu procesora veoma se razlikuje od one pre nekoliko godina kada je „Intel“ imao potpunu dominaciju. No, sigurno je da od momčica iz „Intela“ nije bilo lako u poslednje vreme. AMD i „Cyrix“ postali su značajna konkurencija tuđim procesore koji su za isto ili manje para nudili bolje performanse od odgovarajućih „Intelovih“ procesora. Na tržištu danas postoji prilična zbrka. *MMX, 6x86, M2, Klamath, K6, Pro* samo su neke od skraćena koja se mogu videti po oglasima. Neke od njih pokušaćemo da vam približimo.

Testirali smo tri izuzetne konfiguracije. Sve „zveri“ pokretala je *Matrix Millennium* grafika, IBM-ov 3.2 GB hard disk, 32 MB EDO RAM-a, „Teacov“ 24x CD-ROM (vidi poseban tekst). Tri procesora koja su kucali u srcima ovih mašina na taktu od ravno 200 MHz bili su „Intel“ *Pentium MMX, AMD K6* i „Intel“ *Pentium Pro*. Predstavili smo ih upravo tim redom. ATC-5000 TX matična ploča koja je bila „zadužena“ za „Intel“ MMX i K6 je proizvod iz poslednje generacije matičnih ploča sa ugrađenih 512 KB keša, 4 SIMM i 2 DIMM podnožja za memoriju, podrškom za sve procesore koji se mogu naći na tržištu do frekvencije od 233 MHz, *Soft-Off* kontrolom, USB-om, AFM-om i svim ostalim sitnicama koje se mogu naći kod najmodernijih ploča.

Pentium MMX

Otkada je u januaru ove godine „Intel“ predstavio svoj procesor sa novim instrukcijama i dupliranim internim L1 kešom, bili smo veoma radoznali da ga vidimo u akciji i uverimo se koliko je zaista brz. „Intel“ *Pentium MMX* bio je

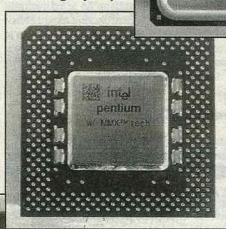

Računarske komponente koje prikazujemo u rubrici TEST DRIVE instaliramo i testiramo na konfiguraciji „SCS133PC“ firme „ŠUTLIC GENIUS“ (Intel P5-133 FX, 16 MB RAM, 2 GB Seagate, Samsung 15x CD-ROM, S3 Trio 64V+ 1 MB, Philips 14 C). Zahvaljujemo se firmi „ŠUTLIC GENIUS“ na sponzorstvu ove rubrike.

Procentualna ocena koju iznosimo na kraju svakog prikaza predstavlja utisak urednika i autora o proizvodu. Sistem vrednovanja uzima u obzir ne samo performanse i mogućnosti proizvoda, već i njegovu cenu i dostupnost na domaćem tržištu. Ovakvom shemom čitaocima predložavamo relativnu poziciju proizvoda na tržištu.

očekivani odgovor „Intela“ na sve veće pritiske od strane AMD-a i „Cyrixa“ koji su svojim jeftinim procesorima (K5 i 6x86) uspeali da osvoje znatan deo tržišta. Radi se o usavršenoj verziji *Pentiuma* sa 57 novih instrukcija specijalno namenjenih ubrzavanju multimedijalnih aplikacija. Recimo, jedna od tih instrukcija je nalaženje sume niza celih brojeva, vrlo korišćena u algor-

itmima koji koriste aplikacije za *Digital Sound Processing (DSP)*. Radi još veće brzine, većina novih instrukcija traje samo jedan procesorski takt. Druga novina je *SIMD (Single Instruction on Multiple Data)* tehnologija koja omogućava da se ista instrukcija izvrši na više podataka istovremeno, bez ikakvog usporjenja.

Slika SLOBODAN POKIC

Navešćemo samo jednu od potencijalnih primena ove izuzetno korisne tehnologije. U programima za obradu slike sada je moguće osvetljenje slike kontrolisati jednom jedinom instrukcijom, dodavanjem ili oduzimanjem određene vrednosti od sva tri RGB registra, istovremeno. Po „Intelovim“ saopštenjima, MMX tehnologija bi trebala da donese ubrzanja od 35-500 procenata! Problem je što se i dalje na prste mogu prebrojati aplikacije koje direktno podržavaju MMX. Od najpoznatijih to su *Adobe Photoshop* i *CorelDRAW*. Zahvaljujući duplo većem internom kešu (32 umesto 16 KB)

ubrzanje u radu se primećuje i u svim ostalim aplikacijama koje direktno ne podržavaju MMX. Ono se kreće u granicama od 5 do 10 odsto u odnosu na „obične“ *Pentiume*, ali opšte je mišljenje da je to jednostavno nedovoljno da opravda razliku u ceni. Za one koji su se ponadali da će MMX doneti bitno ubrzanje u *DirectX* igrama moramo reći da se to neće desiti i da je opet kriv „Intel“ zbog toga u MMX jedinici (navodno su „Intelovi“ inženjeri „zaboravili“ da ugrade sklop zadužen za 32-bitno množenje). Jedino što možemo reći je da „Intel“ ne bi bio „Intel“ da svaki novi proizvod nema bar jednu značajnu grešku

(setimo se problema sa deljenjem kod *Pentiuma* i *branch-prediction* buga kod *Pentium Proa*).

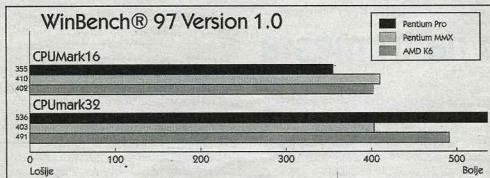
AMD K6

Moglo bi se reći da je AMD-ov odgovor na „Intelov“ odgovor. Pro-movom u aprilu ove godine, procesor je odmah pokupio pozitivne kritike sa svih strana i ozbiljno ugrozio prodaju „Intelovog“ MMX-a. Kao i sa prethodnom generacijom procesora, ponovila se situacija da je „Intelova“ konkurencija na tržište izbacila bolji, brži i što je najvažnije jeftiniji procesor. AMD-ov K5 je malo zakasnio sa izlaskom na tržište, ali se zato K6 pokazao kao „pogodak u centar“. U AMD-u se sa pravom nadaju da će profit od prodaje K6 uspeti da izvuče kompaniju iz finansijskih poteškoća u koje je dospela posle ogromne količine novca potrošene na istraživanje i razvoj. Po svojoj internoj arhitekturi K6 je veoma zanimljiv procesor. Posедуje isti MMX set instrukcija kao *Pentium MMX* i interni keš od celih 64 KB (po 32KB za podatke i instrukcije). Tu je i unapređena *branch-prediction* tehnologija sa procentom uspešnosti od čak 95 odsto (po direktnim navodima AMD-a), interna RISC arhitektura i još mnogo stvari koje čine ovaj procesor jednim od najboljih na današnjem tržištu. Prosto je neverovatno kako je sva ta tehnologija smestena u pločicu ne deblju od 3-4 milimetra.

AMD K6

Pentium Pro

„Intel“ *Pentium Pro* procesor već dugo je prisutan na tržištu i o njemu je dosta toga rečeno. U odnosu na prethodna dva, *Pro* je po dimenzijama barem dva puta veći i dovoljan je samo jedan pogled da u vama izazove osećaj strahopoštovanja. Radi se o prvom „Intelovom“ procesoru koji je unapred planiran za izvršavanje isključivo 32-bitnog kod. Naime, pre nekoliko godina, kada je otpočeo rad na dizajniranju ovog procesora, stručnjaci u „Intelu“ su mislili da će do trenutka njegovog izlaska na tržište većina korisničkih aplikacija biti isključivo 32-bitne. Kako je čak i danas u upotrebi veliki broj 16-bitnih aplikacija, očigledno je da su se „Intelovi“ stručnjaci prešli. To je dovelo da *Pro* zadži svoju visoku cenu i ostane nedostupan širokim masama. Najviše se koristi kao procesor za NT servere gde, zbog potpuno 32-bitnog okruženja i postize najbolje performanse. Kako će naši testovi

pokazati, *Pentium Pro* se u odnosu na najnoviji MMX procesor veoma dobro drži a u 32-bitnom radu ga je prevazišao za više od trideset odsto!

Rezultati

Testiranja smo izvršili već standardnim *Winbenchom 97*. U radu sa 16-bitnim aplikacijama (*Cpumark 16*) najbolje rezultate postigao je „Intel“ MMX (410), dok je K6 neznatno zaostao sa rezultatom od 402. *Pentium Pro* je skromnih 355 još jednom pokazao da mu 16-bitni kod baš ne „prija“. No, *Cpumark 32* pokazao je pravo stanje stvari. *Pentium Pro* je sa ubedljivim skrom od 536 bio ubedljivo prvi, K6 je postigao 491, a „Intel“ MMX svega 403. Rezultati jasno ukazuju da je AMD K6 trenutno najbolji izbor za okruženje pod Windowsom 95 dok se *Pentium Pro* i dalje nameće kao najbolji procesor za sisteme pod NT-om, zbog superiornih 32-bitnih performansi. Iz radoznalosti smo pokrenuli već

legendarni *System9* pod DOS-om i dobili sledeće rezultate: K6 je bio „počasćen“ sa neverovatnim indeksom od 1190 (to bi trebalo da pokazuje koliko puta je ovaj procesor brži od XT-a). „Intel“ MMX je postigao 680, a *Pentium Pro* samo 490. Ovako slab rezultat *Proa* posledica je toga što se test vrši nad istim setom instrukcija koje je imao XT. *Coretest* je dao približno iste rezultate na sve tri mašine za IBM-ov disk od 3,2 GB. Rezultat je bio indeks od 85 što je ubedljivo najbolji indeks koji smo do sada videli (poređenja radi, *Quantum Fireball* od 2,1 GB testiran u prošlom broju postigao je indeks od oko 70). *Pentium MMX* je procesor koji teško može naći svoje mesto na današnjem tržištu. K6 je brži, jeftiniji i poseduje iste MMX instrukcije. Čak je i *Pentium Pro* jeftiniji od MMX-a. Prema tome, ako je određeni operativni sistem Windows 95, izbor pada na K6. Pod Windows NT-om, *Pentium Pro* je i dalje suvereni vladar.

Budućnost

Zbog loše prodaje *Pentium MMX-a*, „Intel“ je nedavno izbacio na tržište *Pentium II* ili „*Klamath*“. Radi se o procesoru koji je na pola puta između *Pentiuma* i *Pentium Proa*. Posедуje 64 KB L1 keša i MMX instrukcije i trenutno je najbrži procesor koji se može naći na tržištu. To prvenstveno duguje visokom taktu (233, 266 i 300 MHz). S druge strane, „Cyxix“ je nakon mnogo odlaganja konačno predstavio 6x86MX ili M2. Ovom procesoru je odmah „preokrenuta“ svedba budućnosti. Naime, već na taktu od 150 MHz (2,5 x 60) po performansama je dostigao K6 na 200 MHz. K6 na 253 MHz je potučen od strane M2 procesora na samo 166 MHz (o *Pentiumima* da ni ne govorimo), a *Pentium II* na 233 MHz ostvaruje tek neznatnu prednost. AMD je već odgovorio razvojem magistrale od 100 MHz, a „Intel“ najavljuje MMX2. Rat procesora će se bez sumnje još više zaostrići, a iz svega toga će profitirati upravo krajnji kupci, imajući mogućnost da izaberu procesor koji najviše odgovara njihovim potrebama i budžetu.

Vladimir PREULOVAC

TIP: Mikroprocesor
INFO: K6, 200 MHz
PROIZVOĐAČ: AMD
INFO: Pentium MMX, 200 MHz
PROIZVOĐAČ: Intel
INFO: Pentium Pro, 200 MHz
PROIZVOĐAČ: Intel
KONTAKT: ACZ Computers

Philips CDD 6200, HP SureStore 6020, Panasonic CW-7501

Pisači za svaki džep

Dugo su CD-ROM pisači bili retkost. Ipak, vredelo je čekati trenutak kada ovi uređaji počnu da dolaze u obzir pri kupovini nešto ozbiljnije konfiguracije. Isprobali smo tri različita modela kako bismo vam pomogli pri eventualnom izboru.

Kao što je u poslednje vreme praksa, svi modeli rade bez *caddy* kasete i, sem jedne lampice, izgledaju manje-više kao i bilo koji CD-ROM čitači. Ovdje prikazani uređaji su interni i snimaju dvostrukom brzinom i, naravno, rade preko SCSI interfejsa.

Panasonic

„Panasonicov“ uređaj se dobija u kompletu sa „Adaptecovim“ SCSI adapterom („osakačenim“ tako da radi samo sa nebutabilnim uređajima), programom za snimanje, dva prazna medija i obiljem dokumentacije. Svoja uređaj izgleda kao većina „Panasonicovih“ čitača, sem što ima proreze za hlađenje i jednu lampicu više koja označava snimanje. Sa zadnje strane vidi se i integrisani ventilator koji rešava veći problem hlađenja.

„Panasonic“ CW-7501 kao i ostali modeli snimaju dvostrukom brzinom ali, za razliku od ostalih čita četvorstrukom. Možda mu se to može zamisliti, ali niko ne kupuje pisač da bi čitao diskove, tako da se to može i oprostiti. Softver ko-

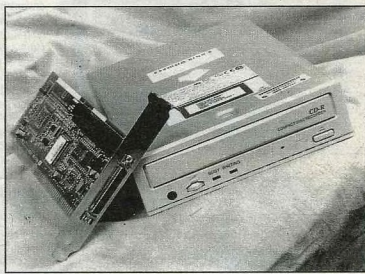
ji se uz njega dobija je *Gear 95* koji, iako kvalitetan, nije omiljen na našim prostorima. Na sreću, uređaj korektno radi i sa opšteprihvaćenim *EasyCD* softverom. Na testu se pokazao izuzetno dobro. Snimio je vrlo dobro jedan audio CD kao i jedan data CD-ROM koji je bio dosta problematične strukture, sa puno malih fajlova i dubokih direktorijuma. Bez problema radi audio-ekstrakciju, i uopšte, radi izuzetno pouzdano i korektno. Ne greje se mnogo i nije mnogo bučan. Dokumentacija za korišćenje pisača, SCSI adaptera i programa koji se dobijaju je dobra i pokriva većinu mogućih pitanja. Sve u svemu, dobro izbalansiran komplet koji obezbeđuje sve što je potrebno za rad.

Philips

Drugi uređaj koji smo probali dolazi iz „Philipsa“. Malo lepše kućište nego što je standardno, sa lepo dizajniranom „flokam“ i

tasterom za otvaranje. Sa zadnje strane je ostavljeno mesto za mali ventilator, ali nažalost prazno, tako da je gnjavalo oko nabavljanja nestandardnog ventilatora ostavljena kupcu.

Ovaj snimač je nešto brži u čitanju i čita šestostrukom brzinom. Uređaj sa oznakom CDD 2600 je, nažalost, odbijao saradnju sa programom za audio ekstrakciju koji se dobija uz njega tako da tu mogućnost nismo uspeali da isprobamo. Softver koji se dobija uz snimač je isti kao i u slučaju „Panasonica“, ali u ovom slučaju je to mnogo bitnije. Naime, snimač je upravo odbijao saradnju sa *EasyCD-om*. Možda bi neka novija verzija programa i uspeala da radi, ali sve koje smo imali na raspolaganju jednostavno nisu videle

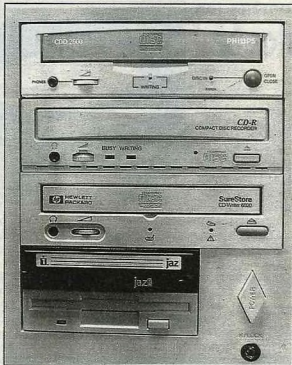

uređaj. Na sreću, Gear radi dobro i prepoznaje sve iz prve. Snimanje na „Philipsu“ proteklo bez problema kada je u pitanju data disk, ali je bilo minimalnih problema sa audio diskom. To ne bi trebalo da bude pravilo zato što je greška pri snimanju nastupila tek kod 80 odsto snimljenog diska. Kako se ispostavilo da je jedna pesma bila loše skenirana sa audio diska, a otprilike tu se nalazila, verovatno je to bio razlog zašto je snimanje zaustavljeno. Data CD je takođe snimljen bez problema što je bilo za očekivati, jer Gear radi isključivo preko Image datoteke, tako da je mogućnost greške minimalna. Dokumentacija je kratka, ali dovoljna za većinu korisnika. Sve u svemu, jedino što se može zameriti ovom uređaju (što čak i nije njegova greška), je što nije podržan od „omiljenog“ programa.

Hewlett-Packard

Treći snimač na testu proizvod je renomiranog „Hewlett-Packarda“. Uređaj sa oznakom SureStore 6020 jedan je u seriji SureStore masovnih medija koje HP forsira u poslednjih godinu dana. Uređaj je po konstrukciji isti kao i „Philipsov“ model, sem razlike u prednjioj masici. Nešto konzervativniji izgled uliva poverenje i jedino što mu se može zameriti je vrlo tvrd taster za otvaranje „fioke“. Uređaj se

kači na SCSI port, ali HP nudi i eksternu varijantu koja može da radi i preko paralelnog porta. Hlađenje je „rešeno“ na isti način, tako da je verovatno potrebno dodatno hlađenje u slučaju da se radi veliki broj diskova dnevno.

Ovaj snimač takođe radi čitanje šestostrukom brzinom, a pisanje dvostrukom i ponaša

se vrlo slično. Međutim, da ima razlike pokazuje tek u ozbiljnijem radu. Snimač radi audio-ekstrakciju bez problema brzinom koja zavisi od kvaliteta diskova, ali najčešće je šestostruka. Softver koji se dobija sa uređajem je sastavljen, ali potpuno nepotrebitna verzija programa EasyCD. Radi bez problema, kako sa data, tako i sa muzičkim diskovima i može se okarakterisati kao vrlo pouzdan.

Šta na kraju odabrati? Pa, tu se ne može dati neki generalni savet. Ako nemate SCSI adapter, a imate IDE disk sa koga se podiže sistem, onda je verovatno bolje uzeti komplet u čijem se sastavu nalazi Panasonic CW-7501. Ako želite sve da kupite odvojeno, možete birati između „Philipsa“ i HP-a i jedino što bi moglo da presudi je softverska podrška. U svakom slučaju kvalitet je vrlo ujednačen.

Rodoljub ILIĆ

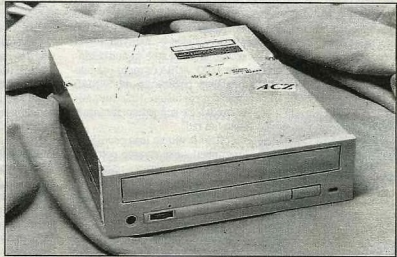
TIP: SCSI CD-ROM čitač i pisac
INFO: model CDD 6200, read/write 6x/2x
PROIZVOĐAČ: Philips
KONTAKT: ACZ Computers
UTISAK: 88%
INFO: model SureStore 6020, read/write 6x/2x
PROIZVOĐAČ: Hewlett-Packard
KONTAKT: ACZ Computers
UTISAK: 88%
INFO: model CW-7501, read/write 4x/2x
PROIZVOĐAČ: Panasonic
KONTAKT: Sampro
UTISAK: 84%

TEAC 24x CD-ROM

Neopravdana oznaka „24X“

U poslednja dva-tri meseca, kroz našu redakciju je prošlo više od deset različitih CD-ROM uređaja. Iako je CD tehnologija jedna od „najprogressivnijih“ u poslednje vreme, više je nego očigledno da ona dostiže svoj vrhunac i da je samo pitanje vremena kada će otići u „penziju“ i biti zamenjena DVD (Digital Versatile Disk) tehnologijom. U doba vladavine dvovrzinskih uređaja, pojava prvih četvorvrzinskih bila je ogromna stvar. Uređaji koji su nosili oznaku „-4x“ stvarno su bili duplo brži, tehnološki napredniji, bolje su se snalazili sa različito snimljenim diskovima itd. U današnje vreme stvari nisu nešto drugačije. CD-ROM uređaji niču kao pečurke posle kiše, na tržištu se može naći gomila bezimernih modela, a dešava se da i renomirani proizvođači izbacuju modele sumnjivog kvaliteta. Za „Teacov“ 24-brzinač ne možemo reći da je „sumnjivog kvaliteta“, ali ono što možemo reći je da nikako ne zaslužuje oznaku 24x.

Drajev se po svom spoljašnjem izgledu nimalo ne razlikuje od prethodnih modela. Od „sitnica“ koje su se pojavile u poslednje vreme nedostaje auto-injekt mehanizam (videli smo ga kod „Creative“ i „Samsung“ modela). No, ono što je mnogo važnije jeste tužna činjenica da se u praksi razlika između ovog i 16-brzinskih modela iste firme (istranog u broju 5/97) kreće od „nikakva“ do „gotovo nikakva“. Jedino značajnije po-

boljšanje postoji kod vremena pristupa – sa 150 ms smanjeno je na 105 ms, što je sasvim pristojna vrednost. Programski testovi (izvršeni na konfiguraciji sa AMD-K6 procesorom o kojoj se nešto više mogli da pročitate na prethodnim stranim) pokazuju transfer od 1900 KB/s, što je daleko, daleko od propisanih 3600 KB/s i

identično kao kod 16-brzinskog modela. Možeće je da je u pitanju to da, kao i „Mitsumi-jev“ model pomenut u „Hard/soft sceni“ u prošlom broju, uređaj zapravo povećava brzinu od centra ka periferiji diska i čitajući faljove sa samog kraja diska možda i uspeva da postigne naznačenih 24x (3600 KB/s).

Tragajući na „Teacovom“ www serveru (<http://www.teac.com>) za preciznijim podacima o ovom drajvu, otkrili smo

da on tamo ne postoji. Naime, do 16-brzinskog modela postoje uredni tehnički podaci za sve uređaje ponaosob, a od 24-brzinskog modela ni traga ni glasa. Izgleda da ni ne stoji za „okače“ podatke o novim modelima zbog brzine kojom se pojavljuju.

Iz rezultata testova sledi da kupovinom ovog drajva nećete u potpunosti dobiti ono za šta ste platili. Isto važi i za 16-brzinski model. Najpovoljnijom kupovini i dalje smatramo dobre 12-brzinske modele (kao što su „Samsung“ i „Creative“, oba testirana u prošlom broju).

Vladimir PRELOVAČ

TIP: IDE CD-ROM čitač
INFO: 1900 KB/s, 105 ms
PROIZVOĐAČ: TEAC
KONTAKT: ACZ Computers
UTISAK: 64%

iomega Jaz

Gigabajtne diskete

Prostora na diskovima nikad dosta i zato smo svjedoci da kapaciteti tzv. „jedinica masovne memorije“ neprestano rastu. Poseban problem nastaje u situaciji kada veliku količinu podataka želite da prenesete na neki udaljeni računar. Diskete su zaista postale premale, pa se možda možemo poslužiti kablom, lokalnom mrežom ili Internetom, ili ugraditi „fioku“ za IDE hard diskove. Ipak, čini se da je najbolje rešenje korišćenje izmenjivih diskova, kao što je Zip. Pošto koriste pokretni medij sličan disketi, ovakvi uređaji pružaju praktično neograničeni kapacitet, zavisno od toga sa koliko disketa raspoložete.

Taman smo se zadovoljili Zip drajvom, a iz iste firme „iomega“ stize Jaz drajv. Za razliku od

Zipa, Jaz je zasnovan na istoj tehnologiji koja se koristi kod hard diskova. To je omogućilo da izmenjivi 3,5-inčni kertridž (toliko mali da bismo ga pre nazvali disketom) može da primi čak i gigabajt (1020 MB) podataka.

Uređaj stize sa uputstvom i odgovarajućim softverom. Postoji interna i eksterna varijanta uređaja i obe se povezuju preko SCSI interfejsa, dok eksterni model postoji i u varijanti za priključenje na paralelni port računara.

Mi smo probali interni (dakle SCSI) model Jaz drajva. Ugradnju, povezivanje i instalaciju pratećeg softvera obavili smo vrlo lako i brzo – za nekoliko minuta Jaz bio je spreman za upotrebu. Nakon instalacije disk dobija svoje slovo u DOS-u i ikonu u Windowsu, tako da se koristi kao i svaki drugi flopi ili hard disk.

Jedina preostala značajna osobina uređaja je brzina. Prema podacima proizvođača prosečan transfer bit trebalo da iznosi oko 5,5 MB/s. Prema našim iskustvima, u praksi je to nešto manje, ali i dalje je u pi-

Sinhio SLOBODAN FOTO

tanju brzinu u rangu klasičnih hard diskova. Napominjemo da, kao i kod Zipa, varijanta eksternog Jaz drajva koja se priključuje na paralelni port ostvaruje višestruko manju brzinu pisanja i čitanja podataka, ali zato možete razmenjivati podatke i sa nekim ko nema ovakav uređaj, tako što ćete ga celog prošetati do udaljenog računara.

Sve u svemu, „iomega“ je sa Jaz drajvom kompletirala ponudu svojih uređaja za izmenjivim medijima. Zavisno od količine podataka kojima barataste, imate izbor – Zip sa disketama od 100 MB ili Jaz sa kertridžima deset puta većeg kapaciteta.

Thomir STANČEVIĆ

Ovaj proizvod firme HiSoft namenjen je vlasnicima A1200 i A600 i napravljen je 1994. godine. AURA je 12-bitni digitalizator zvuka koji se priključuje na PCMCIA slot.

Spoljni dizajn na prvi pogled izgleda fino, ali kada ga postavite na predviđeno mesto, ne izgleda sve tako. Naime, kertridž bukvalno visi sa strane i morate se poslužiti nekim predmetom kao podmetačem (na primer omot CD-a). Na uređaju se nalazi stereo-ulaz i stereo-izlaz. U pakovanju se pored digitalizatora, nalazi i softver na jednoj disketi, kompletno uputstvo na engleskom jeziku i stereo kabl.

HiSoft AURA (Audiable Reality)

Zabavljanje digitalizacijom

Minimalna konfiguracija je A1200 ili A600 sa 1 MB memorije, ali tek sa Fast RAM-om i hard diskom imate mogućnost da se više pozabavite digitalizatorom i imate mnogo veće mogućnosti smeplovanja. Potreban vam je, naravno, i neki izvor zvuka, recimo muzički stub sa audio izlazom (obično piše AUX). AURA će raditi i sa bilo kojim MIDI uređajem povezanom na SERIAL port, ali proizvođač preporučuje „HiSoftov“ MIDI uređaj, za koji jedino garantuje ispravan rad.

Softver je veoma lepo osmišljen. Programeri su se stvarno potrudili da naprave program namenjen profesionalnoj upotrebi. Mnostvo opcija omogućava vam da sa zvukom radite bukvalno sve što želite. Sempllove možete da snimate u različitim formatima, da ih skraćujete i pravite specijalne efekte (FX opcija). Softver ipak ima neke mane, o čemu ćemo kasnije.

Uputstvo je, po nama, savršeno urađeno. Pored informacija vezanih za uređaj i uputstva za upotrebu programa, postoje i osnovne informacije o kompjuterskim izrazi-

ma, pa i informacije o tome šta je na primer RAM, ROM, hard disk, MIDI itd. To je zanimljivo stavka naročito za početnike koji još nemaju iskustva sa kompjuterima.

Sada malo o lošim osobinama. Ovaj proizvod smo testirali na A1200, Bizard 1260, 18 MB, HD itd. Loše karakteristike softvera su se odmah ispoljile, verovatno zbog njegove starosti. Naime, u kombinaciji sa Bizardom 1260 Amiga se non-stop resetovala, dok je u kombinaciji sa Bizardom 1230 sve savršeno funkcionisalo.

Kvalitet smeplovanja zavisi od mogućnosti vaše konfiguracije – koliko para, toliko muzike.

Ako se nećete baviti profesionalnim primenama, AURA će zadovoljiti vaše potrebe – više je nego dobra za kućnu zabavu i amatersku upotrebu. Ako imate novca za ovaj proizvod, a nemate nameru da nadograđujete računar akceleratorskim karticama novije proizvodnje i želite da se iz zabave bavite obradom zvuka, nećete se razočarati.

Darko ĐORĐEVIĆ

TIP: Digitalizator zvuka za Amigu
INFO: stereo ulaz/izlaz
PROIZVOĐAČ: HiSoft
KONTAKT: ACZ Computers
UTISAK: 76%

VisualAge for Java 1.0

IBM-ova familija alata za objektno-orientisani RAD (Rapid Application Development)

Gama *VisualAge* alata zaista je u skladu sa sloganom „platform of choice, language of choice“ – posebno gledajući jezik čiji izbor ide od potpuno objektnih (*SmallTalk*, *Java*) preko najpopularnijih (C++) do nazgled rarijitetnih, ali u praksi solidno korišćenih (*OO Cobol*, *Basic*, *AGL*). Nezavisno od izbora jezika forsira se filozofija pravljenja aplikacija putem tzv. „Visual Construction from Paris“. Jednostavno, kod se danas ne piše, već konstruiše.

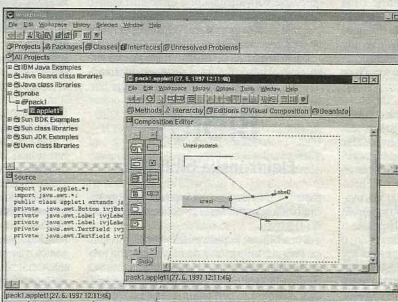
Ono što velika većina čitalaca sada primjećuje je da oni za te alate nisu ni čuli, a kamoli videli ih u životu, iako bi se solidan broj prohaljivo određenim znanjem iz nekog od gore navedenih jezika. Stavije, verovatno će tako i ostati. Ovi alati nisu kompajleri za određene jezike pa čak ni razvojni okruženja za određene operative sisteme: oni su sve to i mnogo više od toga. Tu se sada stiču elementi tradicionalnih CASE alata, baza podataka i WEB izdavaštva. Za ključak: *VisualAge* nećete vi odabrati da uradite neki posao, već ćete dobiti zadatak da u njima nešto uradite.

VisualAge for Java 1.0 je najnoviji izdanak familije, što je i logično jer se *Java* poslednji pojavio na tržištu. Na primer, *SmallTalk* je već dogurio do verzije 4. Pored *Java* razvojnog okruženja, kome ćemo posvetiti ostatak opisa, IBM naglašava da je ovo alat napravljen za povezivanje *Java* klijenata sa postojećim server aplikacijama i pripadajućim podacima, i za proširenje postojećih aplikacija ka Internet/intranet. Razvoj klijent/server aplikacija i jeste ono za šta će se većinom koristiti *VisualAge for Java*, ali to neće biti naša tema. Probavimo da istražimo novitete koje donosi *VisualAge* okolina i posebno njena *Java* podklasa. Moramo, dakle, da menjamo i terminologiju.

Da objasnimo prvo termin *Repository*. Naime, vi možete napisati aplet, iskompajlirati i startovati, ali da uopšte ne znate gde se on na disku nalazi. Setičete se da ste upisali ime projekta, pa ime paketa, pa ime apleta ali se nećete setiti nijednog fajl dijaloga. Svi projekti sa pripadajućim paketima čuvaju se u nečemu što se zove *Repository*, što je, praktično, baza podataka. Sem toga, čuvaju se i sve prethodne verzije metoda i svega, već potrebnog, *Repository* na početku sadrži nekoliko projekata koje sadrže primere iz JDK 1.1, BDK, originalne *java*.* klase itd. Postoje opcije za export/import za prebacivanje klase iz *Repository* u fajl(ove) i obratno. Iako deluje čudno, ovaj sistem je vrlo prirodan i vrlo lako se na njega navikava.

Kad smo već tu, primetimo da se dosta akcija može uraditi na neobičavan i lak način. Na primer, ako iz glavnog prozora (zvanog *Workbench*) iz liste projekata izaberemo *Sun JDK examples* i nadajmo nekou klasi iz default paketa (npr. *TicTacToe*), pritisnemo desno dugme i izaberemo *Run/InAppletViewer*, aplet se, je li, startuje.

Scrapbook je zaista izvrsna ideja preuzeta iz ostataka *VisualAge* familije. Može se samo prepostaviti koliko to olakšava učenje nekog novog jezika, što je posebno važno za *Java*. Pazite sada: *scrapbook* (vrlo uprošćeno gledano) je tekst editor u kome možete pisati bilo šta, ali se recimo odlučite za *Java* delić koda. I recimo napišete tako `System.out.println(„Svet Komputera“)`, što je praktično ekvivalent print Basic komande.

Zatim označite tu liniju, pritisnete desno dugme i izaberete *Run*. Da obratimo pažnju: mi ne radimo u nikakvom projektu i ovo što smo napisali nije deo nikakvog metoda, još manje klase. To je samo fragment koda koji će se startovati i u nezavisnom konzolnom prozoru ispisati ime lista koji najviše volite.

Ako predemo sa vrlo uprošćeno gledanje na samo uprošćeno gledanje, mi ćemo shvatiti da možemo imati više ovakvih stranica gde pišemo fragmente koda. Primitete, i u jednoj stranici možemo imati više nepovezanih fragmenata ali ih ne možemo izvršavati istovremeno. Sem toga može da se odredi kontekst klase i interfejsa u kome će kod izvršavati. U tom kodu možemo definisati i promenljive bilo kog tipa, tj. bilo koje klase iz *Repository*. Kakav sjajan način za ispitivanje *java*.* klasa! Opcije *Inspect* i *slice* izlaze iz uprošćeno gledanje, na koje se ograničavamo, ali pomislite šta ako se tu umeša i debugger?

Debugger nećemo umešati, ali treba pomenuti da ima sve ono što debugger mora da ima plus ono što *Rapid Application Development* zahteva.

va. A to je mogućnost dodavanja klase ili metoda, te promene metoda u fazi debugovanja (tj. testiranja (!) uz inkrementalnu kompilaciju (tj. samo ono što treba).

Revnosni čitalac će se setiti smeđe rečenice iz uvoda da se „kod ne piše već...“ a do sada smo (oduševljeno) opisivali kako se kod može brzo hm... napisati i startovati. Magije nema - neki delovi koda se, poput algoritama, moraju ručno kodirati. Ali to nije ciljna kategorija aplikacija za *VisualAge*, takve stvari će se već pronaći u nekoj klasi. Ono što će se najviše pisati jeste dijalozi sa nekim transakcijama iz baza podataka. U takvim situacijama, pokazuje se da vizuelizacija može da donese puno i to je iskorišćeno kao *Visual Composition*.

Visual Composition je najlakše objasniti tako gde se i najčešće koristi-oko GUI poslova. Svaka kontrola u Windows terminologiji je *Part* u *VisualAge*. Svakom partu dodeljuje se jedan objekat odgovarajuće klase (*Button* itd.) kao članica klase nekog dijaloga. Kada se klikne na neki *Button* obično je potrebno pokupiti podatke iz partova za unos podataka i poslati ih kao argumente neke poruke trećem partu. Znači: kliknemo na *Button*, kažemo „on click“ ili analogno i povežemo sa npr. *TextField* partom i njegovim metodom *setText()*. Dakle, kada kliknemo objekat koji reprezentuje *Button* pozvace *setText()* objekta koji reprezentuje *TextField*. Ako je potrebno pokupiti argument iz parta samo dodajemo još jednu vezu.

Visual Composition Editor radi na već opisanom principu. Kod za ono što bukvavno nacrta (uz par klikova) se automatski generiše. Možete ga pogledati i uočiti da je čitljiv, i da bi tako i vi mogli da pišete... ali nema potrebe. Partovi, primetimo, nisu samo GUI objekti. To mogu da budu npr. upiti ili čitave transakcije iz baze podataka. U stvari, to će najčešće u budućnosti biti *JavaBean*ovi, koji služe za vezu *Java* klijenata sa serverima bilo *Java* ili C++ (preko RMI metode) ili sa *Data* serverima preko *JDBC* (*Java Database Connectivity*).

„Šta reći“, citirajmo selektora naše fudbalske reprezentacije. Superobjekt alat za superobjektne korisnike koji paze na novac, ali ne stede na njemu. Iskreno se nadamo da će neko od čitalaca imati prilike da radi u *VisualAge for Java*. Ja bih, svakako, voleo.

Dorđe VULOVIC

Originalni softver dobili smo od firme „SBS IBM Alliance“

TIP: Alat za razvoj aplikacija
 PLATFORMA: Windows 95 NT, OS 2 i druge
 MEDIJ: 1 CD

Prilagodjenost timskom radu, vizuelizovani razvoj programa.

Gotovo isključivo namenjeno razvoju većih sistema.

Auto Insight

Vaš lični automehaničar

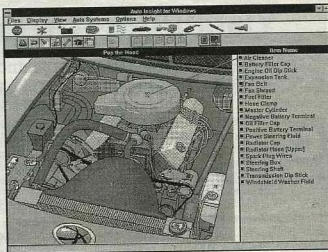
Auto Insight je koristan priručnik za sve one koji vole sami da „čackaju“ oko svog automobila. Program na interaktivni način pokazuje kako radi automobil i od kojih delova je sastavljen. Prema pisanju specijaliziranih američkih časopisa posebnih automobila, *Auto Insight* predstavlja jedan od najsveobuhvatnijih računarskih projekata koji se bave tematikom automobila.

Auto Insight je izvanredno sredstvo za sticanje novih znanja. Mogu ga koristiti svi ljudi, počevši od onih koji ništa ne znaju o automobilima, pa sve do profesionalnih automehaničara. Program do detalja objašnjava sve delove automobila i način na koji oni rade. Identifikovano je i objašnjeno više od 1900 delova. Svaki deo, počevši od prednjeg pa sve do zadnjeg branika, je grafički prikazan i objašnjena je njegova svrha. Osim pojedinačnih delova, objašnjen je i rad svih sistema koji se nalaze u automobilu (električni sistem, sistem kočnica, menjač, sistem za dovod goriva, sistemi za grejanje i hlađenje itd.). Svaki od delova je prikazan odgovarajućim slikom i tekstom koji sadrži podatke o tome kom

sistemu pripada, kao i kakav je njegov značaj za rad automobila. Takođe, postoji i veliki broj linkova ka delovima koji su povezani sa radom odabranog dela. U nekim slučajevima, date su i animacije koje služe da praktično prikažu kako rade određeni sklopovi delova.

Ukoliko smatrate da ste dobar poznavalac materije, možete proveriti svoje znanje u kvizu. Pitanja su raspoređena u više nivoa težine, od početnog, pa sve do nivoa za eksperte.

U programu nije opisan samo način rada automobila. Tu se mogu pronaći razni korisni podaci o njihovoj upotrebi. Na primer, objašnjen je hemijski sastav različitih vrsta goriva i njihove karakteristike, kako smanjiti potrošnju goriva u vožnji, koji je optimalan režim rada motora, šta uraditi u slučaju saobraćajnog udesa, koji način vožnje omogućava najbolje sagoravanje goriva (znači dotaknete su i teme o očuvanju životne sredine) itd. U posebnom delu programa dat je kratak pregled istorije automobilizma, a pomenute su i automobilske trke. Demo verziju *Auto Insighta* (u kojoj nema tekstualnih objašnjenja), kao i detaljnije informacije

je o ovom i ostalim programima serije *Insight*, možete pronaći na WWW-u na adresi <http://www.infograph.com/insight.htm>.

Branislav BUBANJA

TIP: Podaci o načinu rada automobila

PLATFORMA: PC (Win 3.1x, 95)

MEĐU: 1 CD

Prednosti

Veliki broj informacija o radu automobila.

Nedostaci

Loše urađene animacije rada sklopova.

Biblos je sistem koji služi kao elektronska biblioteka na računaru, a knjige koje se u njemu nalaze izgledaju kao konvencionalne (štampane) knjige. Program omogućava lako korišćenje i dozvoljava sofisticiranu pretraživanje i listanje knjiga koje se nalaze u biblioteci. To je profesionalni elektronski alat za čuvanje dokumenata i knjiga na PC računaru i mrežama računara. Osnovni cilj je bio da se u potpunosti sačuva izgled dokumenta kao u štampanoj verziji knjige. Osim toga, moguće je dodavati grafičke elemente koji ne postoje u originalu, kao i hipertext linkove ka određenim poglavljima knjige, ili čak, ka drugim knjigama. Program je prvenstveno namenjen izdavačima koji zajedno sa klasičnim verzijama mogu da izdaju i elektronska izdanja knjiga, zatim onima koji barataju sa velikim količinama podataka na

Biblos

Elektronska biblioteka

papiru, kao i svima onima koji žele da svoju kućnu biblioteku premete sa policia na hard disk ili CD ROM.

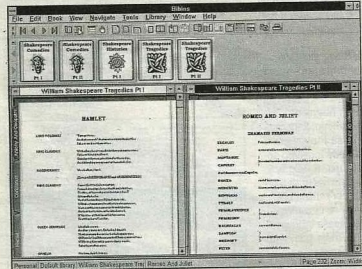
Sve u Biblosu je zasnovano na konceptu knjige. Program omogućava da napravite sami svoju kolekciju elektronskih knjiga koja se naziva biblioteka. U bilo koje vreme možete listati knjige u biblioteci i vršiti pretraživanje po zadatim rečima. Biblos dozvoljava da organizujete svoje knjige u različite biblioteko. Možete kreirati neograničen broj biblioteka u kojima će biti proizvoljan broj knjiga. Na primer, možete napraviti biblioteku sa računarskim

knjigama, biblioteku u kojoj ćete smestiti kompletna Šekspirova dela itd. Mrežna verzija programa omogućava kreiranje javnih biblioteka koje će biti dostupne svima koji imaju pristup mreži, ili privatnih biblioteka koje će biti dostupne samo vama. Prebacivanje knjiga u format Biblosa je veoma lako. Potrebno je samo da imate fajl u Rich Text Formatu (RTF) koji ćete konvertovati u Biblos format. Jednom kada se knjiga nađe u Biblos formatu možete je snimi-

ti na CD-ROM, držati na svom ili mrežnom hard disku, štampati itd.

Kada otvorite knjigu iz neke od biblioteka možete je listati po stranicama, odabirati poglavlja, ili vršiti pretraživanje. Moguće je otvoriti više knjiga istovremeno. Ograničenje je samo veličina vašeg ekrana i memorija računara. Takođe, moguće je istu knjigu otvoriti više puta (recimo, ako želite da vidite na koju literaturu se poziva određena referenca). Kada je knjiga otvorena, postoji više načina za manipulisanje stranicama. Omogućeno je zumiranje stranice, odabiranje formata prikaza stranice na ekranu (jedna ili dve stranice, sa ili bez prozora za direktan pristup poglavljima), ili prikazivanje stranice preko celog ekrana. Naravno, ako vam je lakše da čitate sa papira nego sa ekrana, svaku od knjiga, ili deo knjige koja se nalaze u biblioteci, možete odštampati.

Jedna od opcija koja daje prednost elektronskim izdanjima nad klasičnim je mogućnost lakog pretraživanja. U ovom slučaju, ono je izuzetno kvalitetno izvedeno. Moguće je izvršiti kompleksno pretraživanje teksta u okviru jedne knjige ili u okviru svih knjiga u biblioteci. Kada se naznači reč ili fraza koju želite da pronađete, Biblos će napraviti listu svih mesta na kojoj se ta reč ili fraza pojavljuje. Pri tome će napisati u kojoj knjizi, u kom poglavlju i na kojoj strani se traženi tekst nalazi. Na taj način je veoma jednostavno pronaći tačno onu stranicu koju vam je potrebna. Veoma zanimljiva (i veoma korisna) opcija je pretraživanje pomoću sinonima. U različitim knjigama se mogu koristiti različiti izrazi, kao što su republika, nacija, zemlja, teritorija itd. a koje znače istu stvar. Konvencionalni način pretraživanja lako se može desiti da ne pronađete ono što vam treba samo zato što kao

PC-Task 4.2 i PCx 1.1

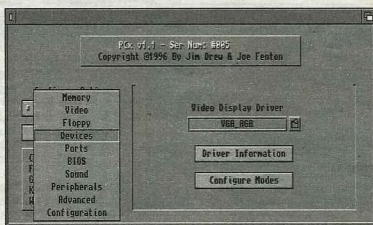
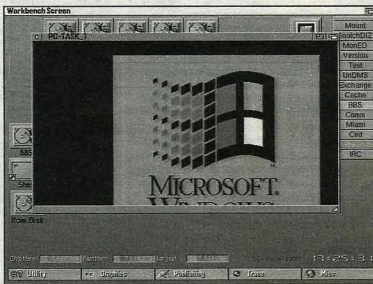
PC emulatori za Amigu

Emulacija PC-a je na Amigu uvek predstavljala zanimljivu pojavu. Koliko god da je bilo potrebe za nekim PC programom, nikad nije bilo dovoljno brzine, da bi emulacija postigla nešto više od radoznalih pogleda. Sa druge strane, emulatori kao po pravilu nisu išli u korak sa vremenom i emulirali su starije verzije procesora, pa baš za inat program koji je vam trebao nije htio da radi. No, baš što se toga tiče stvari su se malo popravile.

Od emulatora, trenutno su aktuelni dobro poznati *PC-Task*, koji je dogurao do verzije 4.2 i novijala *PCx*, koji već u startu predstavlja ozbiljnu konkurenciju. Postoje dve verzije *PC-Taska*: *Dynamic* i *Interpretive*. *Dynamic* verzija se zasniva na trenutno najpopularnoj metodi emulacije, dinamičkom kompajliranju i predstavlja novinu u dosadašnjem načinu emulacije na Amigu. Ova metoda za razliku od interpretivne verzije koja prevodi svaku instrukciju pojedinačno, kompajlira čitave delove programa i čuva ih u baferu. Ako se desi da se deo koda ponavlja, a on već postoji prekompajliran u baferu onda se izvršava znatno brže, jer se ne troši vreme na ponovno prevođenje instrukcija. Mane ovog algoritma su što zahteva dosta memorije za bafer (od 512KB do 10 MB) i teško je predvideti grananje, pa brzina zavisi od samog programa. Takođe, kod programa koji modifikuju sami sebe, čuvanje koda u baferu nema svrhe pa se može postići i suprotan efekat. Konačni utisak je da je učitavanje

programa u *Dynamic* verziji sporije, jer je potrebno više vremena da se iskompajlira program, ali se kasnije pri izvršavanju dobija i do tri puta veća brzina, naročito kod programa koji se izvršavaju u petlji (raspakivanja arhiva i sl.). Glavni napredak *PC-Taska* je ipak, što konačno emulira 486 set instrukcija, i po prvi put emulira virtuelnu memoriju (*PageIn*), pa je najzad moguće pokrenuti *Windows 3.1* u *enhanced* modu, koga zahteva veći deo programa. No, posle prvog oduševljenja što konačno radi, vidi se da je *Windows* u *enhanced* modu dosta sporiji od standardnog režima, pa je skoro nepotrebniji na većini Amiga. Nažalost, *Windows 95* još uvek nije moguće pokrenuti, ali je ta mogućnost najavljena za naredne verzije. Virtuelna memorija, kao i emulacija koprocera, rade samo u *Dynamic* verziji, pa ako vam nisu neophodni programi koji rade isključivo u tzv. *protected* modu, *Interpretive PC-Task* se čini kao bolje rešenje.

PCx je sa druge strane dosta kontroverzan po pitanju emulacije procesora. Tu takođe postoje dve verzije, za vlasnike FPU-a (*PCx*) i za one koji ga nemaju (*PCxT*). On emulira *Pentium* procesor i mada je ovaj izjavio kako i *PCx* podržava virtuelnu memoriju i *Windows 3.11*, ispostavlja se

da to u stvari nije tako, pa za sad *PC-Task* ostaje jedini koji to može. *PCx* takođe poseduje izvrsnu *transcription* mod za dinamičkom kompilaciju, ali se ne primenjuje nikakvo radikalno poboljšanje u performansama. Sve što je postigao bilo je na nivou *PC-Taskove* interpretivne verzije.

Emulacija grafike je vrlo bitna, a zbog razlika u koncepciji Amigine i PC grafike, konverzija mora biti kvalitetno urađena, jer čemu brz program, kad mora da se čeka dok se prikaže rezultat. *PC-Task* stoji bolje po pitanju izbora rezolucija. Naime, kod *PC-Taska* je moguće, kao i do sada, izabrati sve modove od CGA do SVGA sa 2MB (1280 x 1024) sa 256 boja (za najvišu rezoluciju je potrebna neka grafička kartica), a takođe može otvarati ekran i na *Workbench* prozoru. Kod *PCx-a* zbog nedostatka SVGA drajvera, bili smo u prilici da probamo samo standardni VGA drajver (16 boja). Uopšteno, čini se da je *PCx* sporiji u grafičkom režimu (naročito u *Windowsu*), dok u DOS-u stvari stoje obrnuto. *PCx* je tu dosta brži i za njansu kompatibilniji, mada kod oba emulatora postoje izvesni problemi sa kompatibilnošću u nekim grafičkim modovima (mahom u DOS-u, dok u *Windowsu* sve radi korektno). Povoljno je i to da su kod *PCx-a* grafički drajverni eksteri se mogu očekivati poboljšane verzije, kao i to da

postoji drajver za *Graffiti* adapter koji dodatno povećava brzinu.

Oba emulatora mogu koristiti fajl partije, prave Amigine partije ili čitave diskove sa PC-a uz pomoć *CrossDosa*. Fajl partije su naravno, dosta sporije, pa je ako ih koristite poželjno povećati baferu (komandom *addruffers*) ili ih snimiti na AFS partiju. Prebacivanje fajlova na relaciji Amiga-PC se u *PC-Tasku* može vršiti uz pomoć *PCTCrossMountera*, koji omogućava da PC partija bude čitljiva u Amiginom sistemu, dok se u *PCx-u* vrši preko programa iz emulatora, što je dosta nepraktično. CD-ROM je podržan od oba emulatora. Postoje posebno napisani drajveri (*PCXD.SYS* i *PCTCD.SYS*) preko kojih je Amigin Atari drajver vidljiv u MS-DOS-u. CD izdanja koja smo probali (*Encarta* i sl.) su radila, mada prilično sporo.

Za razliku od *PC-Taska*, *PCx* ima i neke dodatne opcije. Tu spadaju emulacija *Sound Blastera* (kod *PC-Taska* samo biper), učitanje alternativnog BIOS-a i po dva COM i LPT porta. Za miša se može birati da li će biti „prikačen“ na serijski port ili na poseban mouse port i tako osloboditi oba serijska porta za emulaciju. Takođe, *PCx* ima i poseban drajver za SCSI uređaje.

Stiče se utisak da je *PCx* za nijansu kompatibilniji, ako se izuzme činjenica da ne podržava virtuelnu memoriju. Što se brzine tiče, stvar je relativna i zavisi od programa, ali se može reći da su oba emulatora na približno istom nivou. Test programi u ovom slučaju ne daju pravi sliku, pa je najbolje uzeti vreme izvršavanja programa kao meru, ali grubo rečeno na brzim Amigama se može postići brzina neke 386-tice. Ipak, opšti zaključak je da su nove verzije kompatibilnije i da više programa radi, ali da emulacija nije baš za svakodnevanu upotrebu. U svakom slučaju može biti korisna ukoliko vam zatreba neki ne mnogo zahtevan program koji postoji isključivo za PC, a da vreme izvršavanja nije toliko bitno (rečimo neki konverter i sl.).

Svojevrsan paradoks predstavlja i činjenica da *SoftPC 3.1* za *Macintosh*, pod *Macintosh* emulacijom pokazuje gotovo dvostruko bolje performanse od Amiginih emulatora, pa bi autori mogli da se zapitaju o optimizovanosti njihovog softvera. Ostaje nam samo da se nadamo da će dolaskom *PowerPC* kartica za Amigu stvari doći na svoje mesto, jer prema najavama moglo bi se očekivati da PC emulatori konačno postanu upotrebljivi.

Dejan STEPANOVIC

TIP: Emulatori PC računara

PLATFORMA: Amiga

MEDIJ: Oba na po 1 disketi

Prednosti:

PC-Task: Virtuelna memorija; SVGA grafika.

PCx: Sound Blaster emulacija; kompatibilnost.

Art Effects 2.0

Grafički program nove generacije za Amigu

PhotoShop na Amigi? Do sad je bio moguć samo uz pomoć Mekintosa emulacije, a sada i bez nje. Dobro nije baš Photoshop, ali je vrlo dobar njegov klon. ArtEffects, je najavljivan kao revolucionaran, koji će na Amigi doneti tekući standard u grafičkim programima i može se reći da je u tome uglavnom uspeo.

Za rad, program zahteva OS 3.0, 4 do 8 Mb memorije (radi i na 2 Mb uz neka ograničenja), a koprocessor je nastao samo za neke efekte. Odmah po startovanju može se primetiti prijatno okruženje. Tu je toolbar meni sa mnoštvom opcija i nekoliko prozora za kontrolu programa koji se mogu po želji skloniti da ne smetaju. Dvoklik na svaku ikonu daje dodatni prozor sa opcijama, a ako negde zapne, pri dnu se nalazi help linija sa kratkim opisom za svaku komandu. Prikaz može biti do 256 boja na AGA Amigama ili u HAM-u 8, pri čemu ste osuđeni na lošiji kvalitet, pa bi za ovaj program neka grafička kartica bilo pravo olakšanje.

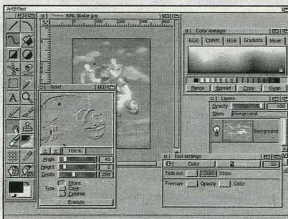
Od formata slika, zastupljeni su svi poznatiji formati (IFF, JPEG, TIFF, GIF...), kao i ostali putem datatypova. Poput svog uzora, PhotoShopa, takođe radi sa sopstvenim swap fajlom, pa velike slike, bar što se memorije tiče, nisu problem.

Program poseduje paletu od preko trideset raznih efekata tzv. filtera. Zastupljeni su svi poznatiji efekti vidjeni u ovakvim programima na Amigi (gaussian blur, emboss, podesavanje boja i sl.), kao i neki novi (twirl, radial blur, laplace, wax paint itd.). Svi filteri otvaraju aktivni preview prozor, koji reaguje na svaku promenu parametara i odmah prikazuje rezultat, što je daleko bolje od recimo ImageFX-a. Takođe, preview prikaz se može vrlo praktično, zumirati i pomerati po delovima slike. Efekti su urađeni kao Plug-In-ovi, tako da se mogu očekivati novi, kao i poboljšane verzije starih efekata.

ArtEffects se može pohvaliti i odličnim setom za eliminaciju šuma sa skeniranim slikama, kao što su Median, Smeaar, Smooth i sl. Njegova prava snaga pored filtera, leži i u mogućnosti crtanja raznim braševima i česticama koje simuliraju prave u prirodi (hrapavost, pritisak i sl.). On ide i korak dalje, pa vodi računa i o podlozi. Tako se dobija ra-

zličiti efekat ako crtate po drvetu ili kamenu. U braš kreatoru se može napraviti braš po soopstvenoj želji, pri čemu je moguće promeniti oblik (elipsa, kvadrat...), veličinu, gustinu, hrapavost, intenzitet i sl. Braš može biti i isečen deo slike, a na njemu se mogu primeniti i razni efekti poznati iz DPainta (rotacija, shear itd.).

Unos teksta se vrši u posebnom prozoru, što se istovremeno odražava i na sliku. Mogu se koristiti standardni bitmap ili compugrafič fontovi (ako ste ih instalirali u sistemu). Tu su i već nezobiznate AREXX skripte, kao i „neograničena“ undo komanda, a među opcijama za selektiranje (tzv. maskiranje) nalaze se pravougaono, kružno, slobodno, kao i selektiranje tačaka sličnih boja.

Nije izostala i mogućnost rada sa layerima, mada oni deluju nekako nedovršeni. Zapravo pojedini layeri se mogu samo „zaključati“, ali ne i vršiti njihova selekcija po komponentama boja, pomeranje po slici i sl. Nedostaje i separacija boja po RGB komponentama, CMYK, a isto tako i mogućnost konverzije i rada sa slikama sa manjim brojem boja. Sve slike se konvertuju i obrađuju isključivo u 24-bitu.

ArtEffects je prilično upotrebljiv, mada mu još uvek nedostaju neke opcije iz poznatijih paketa. Jedina veća zamerka se može uputiti na optimizovanost i brzinu kako filtera, tako i samog programa, jer iako odličan program ipak je sporiji recimo ImageFX-a, pa u većini slučajeva i od PhotoShopa pod Mekintosa emulacijom.

Dejan STEPANOVIĆ

TIP: Program za obradu bitmap slika

PLATFORMA: Amiga
MEDIJU: 2 diske

Prednosti:

Lak za upotrebu; ima dosta efekata; efektivno crtanje braševima.

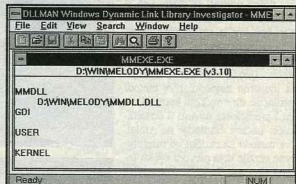
Nedostaci:

Relativno spor; nema separacije boja; slabo koristi layer.

DLLMAN32

Windows Dynamic Link Library Investigator je program koji pomaže u otkrivanju veza između izvršnih fajlova (.EXE) i dinamičkih biblioteka (.DLL). To je veoma koristan program jer omogućava da uvedete malo reda u vaš Windows direktorijum, a možda da pomogne i u oslobađanju prostora na disku brisanjem nepotrebnih DLL-ova.

Program može da uradi dve stvari za vas: da pokaže spisak DLL fajlova koji su povezani sa odabranim izvršnim ili DLL fajlom i da pronađe sve izvršne fajlove koji koriste odabrani DLL fajl. U oba slučaja, rezultujući podaci su dobro sređeni i klasifikovani. Za svaki nađeni fajl, radi lakše

identifikacije, data je putanja do direktorijuma u kome se nalazi. Ako neki DLL fajl ne postoji u direktorijumu u kome bi morao da bude (prema linku koji se nalazi u odabranom fajlu), biće označen crvenom bojom. Sudbina koja je zadesila taj fajl može da bude dvojaka: ili je nestao obrasno, ili se nalazi u nekom drugom direktorijumu, a ne znam gde bi trebao. Da biste bili sigurni koji je od ova dva slučaja u pitanju, možete koristiti opciju za pretraživanje i lociranje DLL-ova.

Sa druge strane, ako imate DLL fajlove za koje niste sigurni čemu služe i da li su vam uopšte potrebni, to možete proveriti opcijom za pretraživanje i korišćenje DLL-ova. Ova opcija omogućuje vam da pronađete sve izvršne fajlove koji koriste odabrani DLL fajl. Ukoliko se pokaže da taj fajl ne koristi ni jedan izvršni program, znači da je on ostao kao „rep“ od nekog ranije deinstaliranog programa, pa ga, prema tome, možete bez bojazni obrisati.

Branislav BUNJANA

TIP: Manipulacija DLL fajlovima

INFO: Win 3.1x + Win32S 95 NT; DLLMAN32.RAR, 67 KB

VER. 1.9 REGISTRACIJA: Nije neophodna

GMPlay

General MIDI je opšte prihvaćeni standard zapisa muzike od strane muzičara koji ga koriste da, uz pomoć sekvencera i klavijatura stvaraju muziku, a zbog svoje male dužine, MIDI fajlovi su zgodni i za upotrebu na internetu. GMPlay pušta MIDI fajlove, ali preko Amiginog zvuka, bez dodatnog hardvera i skupih klavijatura. Pošto MIDI fajlovi, za razliku od modula, sadrže samo note, a ne i instrumente, uz ovaj plejer se dobija velika banka kvalitetnih semplova (44,1 KHz). Plejer može da pušta do 64 kanala, 14 bita, 44,1 KHz (samo na DblPal ekranu) ili preko AHI divjasa. Većina MIDI fajlova zvuči dosta dobro, mada je au-

MpegA

O d kada se pojavio MPEG 3 algoritam za kompresiju, ne prestaje da izaziva interesovanje. On omogućava kompresiju audio zapisa od 1:10 do 1:12 bez gubitka kvaliteta, a uz minimalne gubitke čak 1:24 i više. Zamislite samo koliko pesama CD kvaliteta (prosečna pesma je oko 3-4 MB) može stati na veći hard disk, a i prenos putem Interneta postaje zanimljiv. Aminigva verzija MPEG plejera pušta MPEG fajlove preko Aminigovog zvuka, i to 14 bita, 44,1 KHz. Plejer radi iz komandne linije, ali se na Aminetu mogu naći razni GUI programi za njega, na primer *ChaosGUI* (na slici). Pošto je reč o dekompresiji u realnom vremenu, za najbolji kvalitet je potreban i brz procesor, u suprotnom pesme možete slušati na nižoj frekvenciji. Na 68030/50 se, zavisi od pesme, uglavnom može postići kvaliteta od 14 bit/22 KHz/Stereo. Pored MPEG-a 3, plejer prepoznaje i starije MPEG formate, a od ostalih opcija tu su podrška za AHI i dekompresija u fajl (AIFF format).

Dejan STEPANOVIĆ
TIP: Mpeg Audio Plejer za layer 1, II i III
 INFO: WB2.04, 68020 (mpeg99.lha, 26 KB)
 VER: 2.9 REGISTRACIJA: Program je besplatan

IrfanView32

Izuzetno popularan program za pregledavanje slika. *Ac3see 95* dobije konkurenciju. Za razliku od *ACDSee* koji radi na principu *Win Explorera* i omogućava pregled svih fajlova na disku, *IrfanView32* učitava direktorijum sa slikama, koji se potom pregledava. Prednost je učitavanje i puštanje AVI fajlova, kao i online konvertovanje slika u 256 boja, *grayscale*, *negative* ili podešavanje svetlosti i kontrasta. Za stvaranje slika kao u ogledalu postoje i opcije *Rotate* i *Vertical/Horizontal Flip*. Svoje omiljene slike možete automatski konvertovati u *wallpaper*. Program poseduje i opciju (*Atrud*) kojom pamti poslednjih pet direktorijuma u kojima ste pregledavali slike.

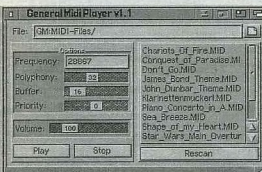

TIP: Viewer slika
 INFO: Win 95, NT (VIEW235.ZIP, 258 KB)
 VER: 9.35 REGISTRACIJA: Nije neophodna

Program potražite na www.winmag.com.
 Branislav BABOVIĆ

tor najavio još poboljšanja, pa i direktno učitavanje banaka semptova za *Sound Blaster AWE 32* i GUS kartice sa PC-a. Za najbolji kvalitet je dovoljan 68030/50, mada je za kompilovanje partituru potreban i brži procesor. Plejer se pokreće iz komandne linije, a postoje i dodatni GUI kao i skript za startovanje iz *DOPusa*, koji se mogu naći na mreži.

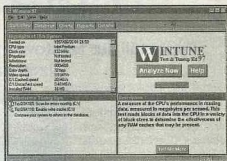
Dejan STEPANOVIĆ

TIP: Plejer General MIDI i Yamaha XG fajlova
 INFO: WB2.04, 68020 (GMPlay13.lha, 6,8 MB)
 VER: 1.3 REGISTRACIJA: Program je besplatan

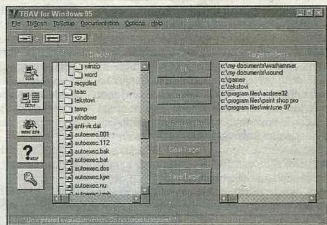
Wintune 97

Pored *Winhacka* o kome smo pisali u prošlom broju, postoji gomila alati koje vam mogu pomoći u štelovanju sistema kako bi isti izvršio što veće prolete vlasnika tj. vas. Jedan od izuzetno popularnih programa kod domaćih pirata je *Wintune*. On kroz nekoliko prostih opcija korisniku daje kompletna obaveštenja o performansama sistema posle detaljne analize hardvera (*Highlights Of This System*), korisne savete kako poboljšati rad računara (*Performance Tuning Tips*) i objasniti vam i najsitnije podatke u vezi vašeg računara. Posebno treba izdvojiti poslednju opciju, koja potpuno početnike može dobro podučiti radu sa računarima. Posедуje veliku bazu podataka testiranih računara, sa kojima možete uporediti vaš sistem preko detaljnog *Benchmark* grafika.

TIP: Testiranje i podešavanje sistema
 INFO: Win95 (WINTN975.ZIP, 995 KB)
 VER: 1.0 REGISTRACIJA: Nije neophodna

Thunderbyte Anti-virus 95

Kvalitetnih virus-kilera nikada nije dosta. *Thunderbyte* je renomirana alatka za uspešno otkrivanje (*scan*) i eliminaciju svih stvarica koje prave pomutnju u vašem sistemu, a nisu Windows 95. Posle instalacije program ugrađuje svoje podatke u *registry*, tako da se pri svakom butanju Windowsa 95 skeniraju svi medijumi koji su potencijalni nosioci virusa. Upotrebom četiri opcije za pregled drajvova u vašem sistemu, podešavate parametre potrage za virusima. *Thunderbyte* uspešno detektuje preko 900 makro virusa i još veću količinu manjih, koji ne utiču toliko na sam sistem. Ukoliko se bavite LOE programiranjem, sve zagađene dokumente program automatski čisti i vraća u originalan koncept. Između ostalog poseduje detaljnu bazu podataka o trenutno najaktuelnijim virusima i kako ih prepoznati bez virus opcije na vašem sistemu.

Branislav BABOVIĆ
TIP: Virus-killer
 INFO: Win95 (TBW95B01.ZIP, 0,96 MB)
 VER: 8.01 REGISTRACIJA: Poželjna

Mala škola Web-a (3)

Pripremili ste tekstove i prikupili važne slike za prezentaciju. Kako sve to uobličiti da izgleda privlačno, a ne izgubi na funkcionalnosti?

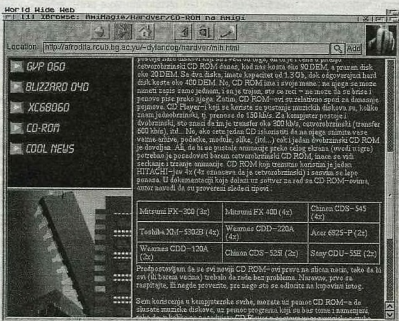
Organizacija strane

Najvažnije je odrediti dimenzije i način prikazivanja strane. U okviru novijih HTML standarda postoje dva načina vizuelnog deljenja prikazanih stvari. Prvi je deljenje pomoću prozora. Jedan dokument može u vašem WWW čitaču da otvori više prozora kojima možete precizno odrediti veličinu i izgled. Ipak, ne preporučujemo ovaj postupak jer neki WWW čitači još ne prepoznaju potrebne komande, a i mnogo prozora narušava dobar vizuelni sklad prezentacije.

Drugi način, mnogo upečatljiviji i dalje korišćeniji na Mreži je deljenje vizuelnih celina putem okvira ili "fremova" (*frames*). Na ovaj način možete odvojiti komandni deo na kome se nalaze osnovni linkovi od ostatka prezentacije, kao i odvojiti poseban okvir za logo vaše firme koji će stalno biti prisutan na ekranu. Širina uspravnih, odnosno vertikalnih okvira, može se zadavati relativno (u procentima veličine ekrana) ili apsolutno (u pikselima). Okvire možete i dalje deliti prema spostvenom nahodjenju. Na ovaj način vaši dokumenti precizno definišu i funkcionalno najboljem odnosu: najviše mesta neka bude posvećeno sadržaju, a ostatak logotipu, osnovnim linkovima itd. Uzmite za pravilo da se dimenzije okvira u kojima se pojavljuju isključivo slike određuju u apsolutnim, a tamo gde je u pitanju tekst u relativnim vrednostima. Nemojte preterivati u broju okvira, zbućnite posmatrača.

U svakom okviru nalazi se po jedan poseban HTML dokument, pa za svaki okvir morate definisati i naziv njemu pripadajućeg dokumenta. Sem veličine, moguće je odrediti i naziv okvira, debljine margina, mogućnost skrolovanja i menjanja veličine, iscrtavanja granice

Prezentaciji SASG-a je primer odličnog udapjanja slika i teksta. Sve slike su urađene u istom stilu, prezentacija deluje vrlo ujednačeno i ozbiljno, nema nepotrebnog šarenila. Uz to, sličice na dnu su školski primer dobrog udapjanja slika koje nisu istih dimenzija.

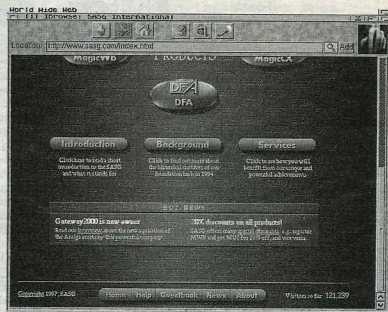

Na ovaj slici iz AmiMaga vidi se podela po okvirima. Prvo je ekran podeljen po vertikalni na dva okvira, a onda je levi horizontalno podeljen na još dva.

oko okvira, prostor između dva okvira... Ove veličine u većini slučajeva nisu obavezne, ali što je okvir preciznije određen to je sigurnije da će onaj ko gleda vaše prezentaciju videti baš ono što ste vi hteli da istaknete.

Linkovi

Ono što predstavlja osnovnu snagu Web-a u odnosu na druge vrste prezentacija (brošure, TV

reklame i sl.) je mogućnost interaktivnog komuniciranja. Svaki potencijalni kupac ili poslovni partner na Webu sam određuje gde, kada i šta će videti. Osnovna jedinica prezentacije je HTML dokument, a njih u svojoj prezentaciji možete (morate) imati onoliko koliko je potrebno. HTML organizaciju zamislite kao klasičnu hijerarhijsku organizaciju uz mogućnost preplitanja. Postoji prva, naslovna strana, a sa nje i linkovi (veze) ka ostalim dokumentima (podstranama). Neke od podstrana imaju opet svoje podstrane, a moguće je i vraćati se unazad u hijerarhiji. Organizacije cele prezentacije smislite pre početka rada i gledajte da bude logična. Preporučuje se da i da nijedna informacija ne bude dalje od tri nivoa od naslovne stranice, jer će se posmatrač dezorijentirati.

Veze sa drugim dokumentima su linkovi. Jedna WWW prezentacija može da koristi i druge servise Interneta (Gopher, Usenet, e-mail itd.) uz zadavanje odgovarajućih linkova. Najlepše od svega je da korisnik ništa ne razmišlja: svi linkovi za njega izlaze isti, a autor stranica određuje da li će link referencirati neki lokalni dokument, udaljenu stranicu ili neki drugi servis.

Ako želite da referencirate Web dokument koji se nalazi na drugom računaru ili nečiju prezentaciju, u linku ćete naznačiti da je u pitanju http protokol (to je ono <http://> u adresama prezentacija). Različiti prefiksi označavaju različite protokole. Kod određivanja linkova ne postoji nikakvo ograničenje u smislu udaljenosti. Dokument, fajl, prezentacija i sve ostalo na šta se odnosi bilo kakav link može biti bilo gde na Internetu: u Kini, Americi ili na susjednom računaru - svejedno je. Razlika će samo postojati u eventualnoj brzini pristupa. Kao http link možete postaviti i fajl, odnosno arhivu, i u tom slučaju će WWW čitač automatski skinuti fajl na korisnikov disk.

Možete odrediti link i ka nekom fajlu koji se nalazi na javnom FTP serveru kome se pristupa anonimno. Lako se postavlja i link na ceo direktorijum. U oba slučajeva važno je naznačiti da je u pitanju ftp protokol (<ftp://naziv.servera/direktorijum/ime.fajla>) i korisnika će njegov WWW čitač direktno povezati na FTP server na kome se nalazi zadati fajl.

Gopher link pravite ka određenom Gopher serveru (o čemu smo pisali u više navrata, prim. ur.) a Telnet link ka računaru kome se može interaktivno pristupiti Telnet servisom. Kod određivanja linkova ka određenoj Usenet konferenciji grupi navedite njen naziv, a možete i naziv servera sa koga ste sigurni da se može preuzimati. Ovo je zgodno jer vaš posmatrač može čitati konferencije sa nekog lokalnog servera koji možda ne prenosi željenu konferenciju, pa se izbegava mogućnost greške. Vrlo važni su i eventualni e-mail (mailto:) linkovi. Njima određujete adrese za prijem elektronske pošte od onih koji žele da vam se obrate sa nekim pitanjem ili sugestijom. Ove možete unapred odrediti i temu poruke (npr. „Komentar o Web stranici“). U svakom slučaju, link se postavlja na postojeću e-mail adresu gde želite da primite poruku, a WWW klijent korisniku automatski otvara prozor za pisanje pošte.

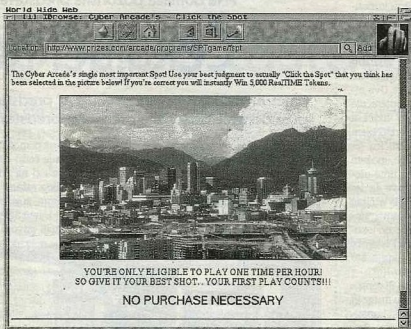
Vizuelno, link ka nekom dokumentu može biti tekst ili slika. Nema ograničenja u smislu broja i organizacije linkova. Na jednu adresu može biti usmereno i nekoliko linkova sa jedne iste strane, ali se uvek trudite da ne preterujete. Često se dogodi da je dokument pretrpan linkovima ka sasvim besmislenim podacima, što „zagaduje“ mrežu i to treba izbegavati. Procenite šta je od značaja vašim posetiocima i na to postavite linkove. Ostalo će pronaći i sami.

Slike

Mogućnost uključivanja slika u dokument je ono što je od početka bila glavna razlika između WWW-a i ostalih srodnih servisa. Korišćenjem slike prezentaciji dajemo neophodan vizuelni element čime omogućavamo onome ko je prati da se bolje upozna sa njenim sadržajem. Poznato je da dobra slika govori više od hiljadu reči. Uostalom, zato sada i čitate ilustrovan časopis.

Problem sa slikama na Mreži je što se u prezentacijama često nalaze potpuno nepotrebne slike čiji prenos opterećuje računare i lako ograničen kapacitet veze. Uz to, za svaku sliku koja se nalazi u prezentaciji računar mora da pošalje poseban zahtev pa se na taj način gubi vreme u pozivnju i odzivu. Slike se ne šalju automatski uz odgovarajući dokument, već ih WWW klijent posebno zahteva od servera, što se

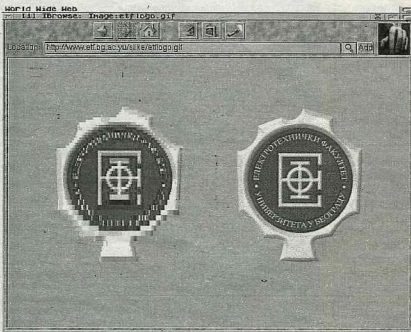
Ove strane, naravno, nema na Internetu. To je samo primer kako izgleda prepleteni GIF. Levo vidite sliku u fazi učitavanja, a desno potpuno učitano i prikazano, sa maksimalnom oštrinom.

Ova strana je preuzeta iz jedne nagradne igre na Internetu u kojoj je cilj kliknuti na pravi prizor na slici. Naravno, da bi se prepoznalo koji deo slike je bitan, slika je mapirana.

može i isključiti ako vam je bitan tekst, a brzina veze ograničena.

Slike mogu biti u raznim formatima. Najkorišćeniji su svakako GIF i JPEG (.jpg) slike, a od skora se kao standard koristi i PNG (Portable Network Graphics) format zapisa. Generalno gledano, JPEG slike su 24-bitne, odnosno u punom koloru (šesnaest miliona boja), a GIF slike 8-bitne (256 boja). Oba formata su kompresovana zbog efikasnosti, ali JPEG pri kompresiji vrši redukciju kvaliteta radi poboljšanja kompresije. Zbog toga se ovaj format preporučuje samo za fotografije, gde se zbog nijansi gubi u kvalitetu ne primećuju. Za manje slike, tastere na linkovima, ikonice i slične stvari koristite GIF.

GIF slike imaju nekoliko verzija, pa se njima mogu prikazivati animirane, prepletene i transparentne slike. Animirane slike se sastoje od nekoliko sličica i jednom GIF fajlu koje se naizmenično prikazuju stvarajući utisak animacije. Najčešće se koriste sitne animacije koje se vrte u krug, da bi se nešto posebno istaklo. Ovdje pripazite na veličinu i smisao animacije. Na transparentnim slikama jedna boja (najčešće pozadinska) se proglašava providnom, pa se mesto nje vidi pozadina strane, čime se stiče utisak providnosti. Prepletene slike snimaju se na poseban način, pa slika tokom učitavanja uglavne sve oštrija. Ovaj efekat postaje se koristi kod većih slika da korisnik saznajemo brzo prepozna šta je na slici iako se slika učitava nešto duže vremena.

Slika može biti i mapirana, odnosno pojedini delovi slike mogu biti različito osetljivi na dodir. To praktično znači da se kliktanjem na različite delove slike pozivaju različiti linkovi. Mape su u naprednijim HTML dokumentima prave jednostavno, prostim određivanjem koji deo slike je koji link.

Kada sve ovo znate, dobro razmislite na koji se to način uklapa u vašu prezentaciju. Za slike važi isto pravilo kao i za tekst. Puno boja deluje šareno, pa umanjuje ozbiljnost prezentacije. Pogledajte samo prezentaciju SASG-a. Mnogo slika, ali sve složene u tonalitetima plave boje, izrazilo su prijatne za oko.

U HTML dokumentu slike se postavljaju na nekoliko načina. Na samu stranicu kao pozadinu možete nalepiti neku sliku. Trudite se da na takvoj slici nema velikih skokova u bojama, da bi tekst koji eventualno ide preko nje bio čitljiv.

Pazite i na kontraste. Plavi tekst na plavoj slici će biti kožoran koliko i (kako je svoje vreme izjavio jedan duhoviti kolega) Kopertan u Postojinskoj jami. Dobro bi bilo da kao pozadinsku sliku stavite, recimo, rejljeni logo vaše kompanije, ali neupadljiv i u kontrastnim tonalitetima u odnosu na tekst. Pozadinsku sliku će Web čitajući automatski omogućiti tako da popuni čitav ekran, pa uvek proverite kako neka slika izgleda kao pozadina pre nego što je stavite na stranu.

Sem kao pozadinu, slike možete lepiti i uz odgovarajući tekst. Veoma je efektno umesto neke ključne reči staviti mali transparentni logo. Njegov učitavanje ne oduzima puno vremena, a ulepšava izgled strane. Ako

Prva domaća pozorišna predstava na Internetu

Čekajući nebo

„Eunet Jugoslavija“ i agencija „BUFFA“ predstavili su Web prezentaciju prve domaće pozorišne predstave predstavljene i putem Interneta

stavljate puno slika na neku stranu koriste tzv. „thumbnail“ (umanjene slike), i sa njih napravite linkove ka velikim slikama. Netscape je u HTML standard uveo i atribut za korišćenje ovog prostora za dve slike, pri čemu se prva odmah učitava, a druga preko nje tek kada „prođe“ ceo dokument. Ovo nije naročito pametno koristiti jer opterećuje vezu, ne prepoznaju ga svi WWW čitači, a gotovo isti efekat se postiže korišćenjem prepletenih GIF-ova. Slaganjem sličica jedne do druge, ili jedne iza druge, možete napraviti pravi komandni meni i time ulepšati izgled strane. HTML dozvoljava da definišete da se umesto slike, ako WWW čitač nije spreman da je pročita, na odgovarajućem mestu pojavi tekst. Ovo obavezno iskoristite, jer korisnici imaju običaj da isključuju prikazivanje slika ako im je veza sporija, što je u našim uslovima još uvek često.

Slike se mogu slagati po ivicama ili centrirati. Ako slažete više sličica jednu do druge ili jednu ispod druge, najbolje će biti da koristite tabele (o njima više u sledećem broju). Preporučljivo je ispitati na koje sve načine vaš program za slaganje Web strana ume da složi sličice, a rezultat ispitati na više različitih sistema, različitim WWW čitačima. Oko slike možete staviti i okvir različite debljine, a možete postaviti i prazan prostor oko ivica. Uvek slažete slike istih dimenzija, ili bar iste dimenzije ivoce po kojoj ih slažete.

Digitalizacije i fotografije, kao što smo već rekli, preporučljivo je stavljati u JPEG format, jer on koristi više boja, a prenos takve slike uzima daleko manje vremena od prenosa odgovarajućeg GIF-a. Pazljivo uklapajte slike uz tekst, poravnavajući i sliku i tekst po ivicama. Dobro složena slika koja se uklapa uz odgovarajući tekst je mnogo efektivnija i korisnija od prosto nabacanih sličica. Uvek se trudite da precizirate kako sve to izgleda na ekranu bez obzira u kojoj se rezoluciji WWW čitač nalazi, iako je to ponekad veoma teško. Većina, ali nikako svi, koriste ekrane rezolucije 800 x 600 tačaka.

Za kraj, da sumiramo. Slike koristite oprezno i nemojte da preretujete. One su moćno oružje u estetskom smislu, ali često prte da od prezentacije naprave Kasandrin krk, a uz to smanjuju brzinu pristupa. Ponavljamo reči sa kraja prošlog teksta: pažljivo sa bojama (nije svaka prezentacija Diznjevja). Stil kojim napravite naslovnu stranu sledite i u ostalim dokumentima prezentacije. I ono najvažnije, kada mislite da ste nešto dobro napravili, proverite kako to izgleda kod komšije na njegovom WWW čitaču. Što više čitača i različitih platformi iskoristite da isprobate prezentaciju, to će vam jasnije biti kako to u suštini izgleda. Nemojte misliti da možete napraviti idealnu prezentaciju koja će kod svakoga izgledati savršeno. Čim iskoristite neku egzotičniju opciju bar jedan čitač se neće dobro snaći, ali trudite se da pronađete optimalno rešenje. Obavezno u prezentaciji naznačite za koji je čitač optimizovana i u kojoj rezoluciji.

Miljan S. MIROVIĆ

(mmike@galeb.etf.bg.ac.yu)

Prvog jula ove godine, u novootvorenom „Internet centru“, domaća javnost imala je priliku da se i zvanično upozna sa projektom „Čekajući nebo“ - pozorišnom predstavom i njenom Web prezentacijom. To je komična pantomimska melodrama koja se već osam meseci igra u pozorištu „Duško Radović“,

a uz pomoć Republike i Savezne vlade gostovala je četiri dana u Budimpešti. Web stranica se nalazi na adresi www.webcity.yu.net/heaven, a zbog strane publike postoje verzije na engleskom, srpskom i francuskom jeziku.

U ime agencije „BUFFA“ o predstavi i prezentaciji govorili su glavni glumac Marko Stojanović i autor strane Dejan Kalinić, koji su pohvalili saradnju sa „Eunetom“ i zahvalili na pomoći Vladi, posebno naglasivši koliko je korišćenje Interneta olakšalo kontakte domaćih umetnika sa ljudima širom sveta, razumevanje iskustava i audio-vizuelnog materijala. Najavljeni su i buduću zajednički projekti, jedan dokumentarni film o Guči i jedan horor film. Oba će, naravno, biti predstavljena i na mreži.

Slobodan POPOVIĆ

Nova mreža BBS-ova

Amiga Dream Network (ADNet, ADN) je domaća mreža BBS-ova koja se isključivo bavi Amiga računarima. Mreža ADNet je osnovana januara ove godine. U osnovi, mreža radi po FIDO standardu, s tim što je kasnije priključila i NWA-Net (mreža grupe Nevermind) preko FIDO-UUCP gejt-a. Od nedavno postoji i UUCP veza sa Unix sistemom CoronaSC (Smederevo). Odatle će se, kako je planirano, ADN dalje prenositi u Republiku Srbiju i Niš.

Evo i spiska BBS-ova koji trenutno razmenjuju poštu po FIDO standardu:

BBS	Brzina	Telefon	Mesto	Radno vreme
Another Life	28800	011/373-237	Obrenovac	22-06
Ecstasy	33600	029/53-884	Indija	00-24
Linea	33600	011/101-939	Zemun	19-07
CyberWorldSystem	14400	018/61-356	Niš	22-30-07
A-I-F-E	14400	013/766-693	Padina	21-07
TIM 90	33600	011/503-036	Beograd	16-08
Eagles Nest	14400	011/3971-896	Beograd	22-07
tooSoblivious	33600	011/1761-407	Beograd	22-08
Underground	33600	011/472-494	Beograd	22-06

Po UUCP standardu unutar NWA mreže poštu razmenjuje nekoliko BBS-ova, s tim što se konferencije sleduju u još jednu mrežu. Isto važi i za beogradski gejt.

Kao što rekossmo, mreža je striktno orijentisana na Amiga računare. Dijapazon konferencija je standardan za ovakvu vrstu mreže: crtanje (3D, ASCII, ANSI, GFX), programiranje i softver (CODING, SOFTWARE), komunikacije (COMW), hardver (HARDWARE), igre (GAMES), demoi (DEMOS), muzika (MUSIC), informacije iz sveta i sa YU scene (NEWS, SCENE) itd. Pored ovih konferencija postoji još nekoliko njih koje su uobičajene u mrežama: CHAT, MAIL, MODERATORS, OGLAS, SYSOPS i TEST.

BBS-ovi koji su u mreži moraju da obezbede besplatan download (bez oduzimanja kredita) fajlova koji se distribuiraju kroz mrežu, kao i fajlova koji imaju veze sa Virusima.

Kroz mrežu će se videti distribucija elektronskih časopisa „AmiMag“ i „Amiga Report“. Mreži može pristupiti svaki BBS i to tako što će kontaktirati organizatora Petra Čučkovića koga možete naći na Ecstasy BBS-u i na norpe@xtc.org.yu.

Upotreba tastature

Ako neki posao treba da odradite brzo, umesto da svaki put otvarate menije i prozore, jednostavnim pritiskom neke kombinacije tastera na tastaturi postići ćete isti rezultat za znatno kraće vreme

Neki kombinacije tastera možete naći u svakom pojedinačnom meniju, te o njima nema potrebe govoriti. Razotkrićemo vam one koje do sada možda niste znali, a koje će vam sigurno biti od koristi.

Inače, u vrlo dobrom *Helpu Photoshopa* možete naći i mnogo više podataka o opcijama i podopcijama koje se mogu izvesti preko tastature. Upotreba tastera 'Ctrl', 'Alt' i 'Shift' istovremenom sa *Photoshopovim* alatima može se videti i iz poruka koje se ispisuju u statusnoj liniji.

Crtanje

- Ako ste na bilo kojoj alatki za crtanje i držite 'Alt', dobićete alatku za selekciju boje (*Eye-dropper Tool*, pipeta) u prvom planu (*Foreground Color*), a pritiskom na 'Ctrl' dobićete alatku za pomeranje (*Move Tool*).
- Da biste selektovali boju u drugom planu (*Background Color*), alatkom za selekciju boje (*Eye-dropper Tool*) kliknite mišem uz istovremeno držanje tastera 'Alt'.
- Umesto da otvarate prozor za opcije, transparentnost boje mnogo će vam brže definisati preko tastature: dok ste na nekoj od alatki za crtanje, jednostavno otkačajte broj (npr. za transparentciju od 45% brzo i sukcesivno otkačajte broj 4, a zatim 5).
- Povlačenje pravilnih vertikalnih ili horizontalnih linija dobićete ako na bilo kojoj alatki za crtanje uz povlačenje mišem istovremeno držite 'Shift'.

Gradient Editor

- Pošto ste otvorili editor za gradaciju (*Edit* u prozoru za *Gradient Tool Options*), novu gradaciju možete otvoriti sa 'Ctrl-N'.

- Snimanje odabranih gradacija u editoru kao dokumenta tipa „Gradients“ vrši se držanjem tastera 'Ctrl' i 'Shift' dok se klikne na 'Save'.
- Snimanje gradacije kao „Map Settings“ dokumenta dobićete isto tako, samo što ćete ovoga put uz klik na „Save“ držati 'Ctrl' i 'Alt'.

Prikaz na ekranu

- Većini komandi iz menija *View* već je pridodat znatan broj kombinacija tastera. Međutim, ima još nekih trikova koji su nisu naznačeni:
- Sliku možete povećati ili smanjiti na dimenziji ekrana tako što ćete kliknuti dva puta mišem na alatku za pomeranje prikaza (*Hand Tool*, šaka).
- Da bi dobili realnu fizičku veličinu slike (100%), kliknite dva puta na alatku za zumiranje (*Zoom Tool*, lupu).

Selektovanje i premeštanje

- Da biste dodali tj. proširili selekciju, na alatki za selekciju (*Marquee Tool*) držite taster 'Shift'. Kliknite mišem i povlačite oblik koji želite da dodate.
- Smanjivanje selekcije za neki oblik dobija se na isti način, samo što se ovog puta drži 'Alt'.
- Korišćenje tastera možete dobiti i presek dveju selekcija tako što ćete na alatki za selekciju povlačenjem miša istovremeno držati taster 'Alt' i 'Shift'.
- Ako želite da dobjete selekciju u obliku pravilnog kruga ili kvadrata, odaberite eliptični ili pravougaoni oblik selekcije i tom alatkom povlačite mišem uz držanje tastera 'Shift'.
- Razvlačenje selekcije iz njenog centra vrši se isto, samo što se umesto 'Shift' drži 'Alt'.
- Shodno tome, da bi selektovali pravilan krug ili kvadrat razvlačenjem iz centra, držite istovremeno i 'Shift' i 'Alt'.

Dupliranje selekovanog dela slike možete izvesti na alatki za pomeranje klizanjem miša i istovremeno držanjem tastera 'Alt'.

- Ako želite da za po jedan piksel pomerite selekciju ili selektovanu deo slike, učinite to na alatki za selektovanje ili pomeranje, pritiskanjem strelica na tastaturi (kursorski taster) u odgovarajućem pravcu. Uz 'Shift' će pomeranje biti po 10 piksela.

- Ako hoćete da pomerite selekciju pod uglom od 0, 45 ili 90 stepeni u odnosu na prethodni položaj, učinite to uz držanje tastera 'Shift'.

Crtanje kontura perom

- Formiranje delova krive pod uglom od 0, 45 i 90 stepeni vrši se na alatki za crtanje krive (*Pen Tool*, pero) povlačenjem miša i istovremeno držanjem tastera 'Shift'.
- Oblik krive (*Path*) koju ste nacrtali perom (*Pen Tool*) možete menjati pod uglom od 0, 45 i 90 stepeni, ako na alatki namenjenoj izmeni krive (*Direct Selection Tool*, bela strelica iz iste grupe alatki) povlačite mišem tačku kojom je ta kriva omeđena uz istovremeno držanje tastera 'Shift'.
- Ako želite da selektujete celu krivu, alatkom *Direct Selection Tool* (bela strelica) kliknite mišem na neku od tačaka krive, uz istovremeno držanje tastera 'Alt'.
- Dok ste na alatki za crtanje krive (*Pen Tool*, pero), možete tokom rada aktivirati alatku za pomeranje i menjanje krive (*Direct Selection Tool*, bela strelica) tako što ćete držati taster 'Alt'. To je mnogo praktičnije jer nam je operacija prelaska iz jedne alatke u drugu stalno potrebna tokom formiranja krive. Takav je slučaj i sa prelaskom iz alatke za brisanje tačaka krive (pero sa minusom) i dodavanje tačaka krivoj (pero sa plusom), i obrnuto. I ovde se drži 'Alt' dok ste na jednoj od ovih dveju alatki.
- I na kraju, prelazak iz alatke za pomeranje i menjanje krive (bela strelica) u alatku za odumiranje ili dodavanje tačaka krive (pero sa minusom ili plusom) vrši se držanjem tastera 'Ctrl' i 'Alt'.

Još nekoliko saveta

- Prethodno upotrebljen filter možete pozvati preko tastature sa 'Ctrl-F'. Filter će biti ponovo primenjen, sa istim parametrima.
- Da biste otvorili dijalog sa parametrima prethodno izvršenog filtera, pritisnite istovremeno 'Ctrl-Alt-F'.
- U dijalogu prozorima podizanje i spuštanje vrednosti za po jedan vrši se strelicama na tastaturi (gore i dole), a za po deset uz istovremeno držanje tastera 'Shift'. Ovaj način se ne može primeniti u dijalogovima za filtere.

• • •

Kao i svi do sada, i ovi trikovi zahtevaju češće ponavljanje i upotrebu da bi njihova svrha zaista bila isplativa. Ali, kada ih jednom savladate, povećate svoju efikasnost i pričinite zadovoljstvo i sebi i naručiocima posla.

Biljana RADENKOVIĆ

GM COMPUTERS			
K5/100-166Mhz/16Mb RAM	1240		
Pentium 133-166Mhz/16Mb	1340		
6886/P150-200Mhz/16Mb	1380		
Konfiguracije: HDD	3.5"	FDD	3.5"
VGA	1Mb PCI, COLOR	14"	Mini, Mis
Ploca K5/100-133Mhz OPTI	od 2600	100W UNER Radio sa antenom	od 30
Ploca Intel 133-166Mhz OPTI	od 2600	MIS GENIUS EasyDialer	od 30
Ploca IBM 6886 P150-200	od 3000	Podloga za miša sa silikom	od 50
CD-ROM 486/586-333Mhz	od 5000	Čuvnik za SB BW-245W	od 50
DD 1.15D - 4.3GB HD	od 3100	5V/5A Modem 144-336 InVest	od 45
DD 3.5" 1.44Mb MT/SD/MD	od 3000	40 tastatura 104 US/UK InVest	od 45
Štampač Epson 630, 630i, kolor	od 3000	Loyistik OLP/OPX/OLP/ST/TK	od 45
CD RW - 24x IDE SANVO	od 1600	Diskete 3.5" 4410b FDD HD	od 40
Softvera CD komplet 10-15CD	od 6000	ENIT 2000/2000 ISA PC Emrod	od 35
CD MEDIA blanko 74min TDK	od 1200	12BNC1-konm TERMINATOR	od 10
VGA 1Mb - 4Mb PCI	od 1100	Sabz za mrežu 10b 5db 500m	od 35
VGA 1Mb - 4Mb dijagonalni + IR s	od 1100	Čekić za HD (DISK) PC	od 30
SUPER I/O VESA 15 32bit	od 1100	Prebacivač podataka AUTO	od 20
Memorija SIMM 386 - 4Mb	od 500	SVK Kolor 1000/1000/1000	od 150
Memorija za VGA 1Mb EDO	od 20	ES-SON LX4000 G100/L570	od 280
Kucalica 386/486/586/686/200W	od 100	SP Laser/100/1000/1000/1000	od 140
Zlucina karta SB16 kompatibil	od 100	100W Laser/100/1000/1000	od 140
SB 16/486/586/686/200W	od 100	Filter za monitor 15"	od 10
SB 16/486/586/686/200W	od 100	Set za ciscenje FDD/CD	od 50

Priprema Marko MILVOJEVIĆ

Sve je to lepo, a dražerji?

VO Nedavno sam postao ponosni vlasnik jednog Pentium računara na 133 MHz, sa 2 GB hard diska, S3 Trio 64V+ grafičkom karticom, 32 MB EDO RAM-a, 105B Phillips monitorom, dvanaestobitnim skeniranim CD-om, štampačem HP LaserJet 6MP i skenerom HP ScanJet 4C. Kompiuter kao bombonica, ali... Hteo bih da instaliram Windows NT 4.0, ali problem je u dražerjima sa kojima bi radili i štampač i skener. Napominjem da imam instaliran Windows 95 pod kojim sve radi kako valja, ali ja bih želeo da ipak imam NT. Pitanje glasi: gde se mogu naći ovi dražerji?

Zlatko Jovanović
Loznica

Zlatko (a svi ostali koji imaju sličan problem), potrebne dražerje ćeš najlakše naći na Internetu, na stranici firme za čiji ti protivod trebaš dražerji. U tvom konkretnom slučaju, to je <http://www.hp.com>, a da budemo još konkretniji, za ovaj štampač nalaze se na adresi <http://hpc920.external.hp.com/cposupport/indexes/1j96.mps.html>, a dražerji za ovaj skener se mogu naći na adresi <http://hpc920.external.hp.com/cposupport/indexes/1j94cs.html>.

Pre nego što preuzmeš ove dražerje sa mreže, možda ne bi bilo loše da malo bolje prostrudiraš dokumentaciju i help za Windows NT, jer ne bi trebalo da štampač i skener smetaju jedan drugom pri radu. Veoma je moguće da je problem u nečemu drugom, na primer, prebrzo podešen BIOS (što bi narod rekao „nasviran“) ili nešto slično.

Jao, taj Internet!

VO Kompiuterima i kompiuterskom tehnologijom ne vladam savršeno, ali se snalazim. Razlog zašto vam pišem je Internet.

1. Kako da se povežem na Internet?
2. Koji program da koristim?
3. Koji mi program za Web prezentacije preporučujete?

Odi
Beograd

O Internetu je zaista više puta pisano u ovoj rubrici i u ostacima našeg časopisa, ali verujemo da vredi još malo pisati o tome.

1. Da bi se povežao na Internet, potrebno je da imaš računar - najmanja konfiguracija bila bi, po našem skromnom mišljenju, bazirana na 486 DX2 procesoru na 66 MHz, 8 MB memorije, hard disku od 420 MB i naravno, modemu koji radi na najmanje 14400 bps. To je što se hardvera tiče, kad je softver u pitanju, poželjno je

imati instaliran bar Windows 3.1, a svakako da se priprepiše Windows 95.

Pored ovoga, potrebno je da se odlučiš za nekog od provajdera. Njih u Beogradu ima veći dosta, a i u drugim većim mestima naše zemlje ih ima. Ova odluka bi trebalo najviše da zavisi od cene i kvaliteta usluga.

2. Program koji ćeš koristiti za povezivanje na Internet zavisi od više stvari, ali najviše od operativnog sistema koji koristiš. Ukoliko koristiš Windows 95 (ili na boljim mašinama NT 4.0), najbolje je koristiti ugrađenu podršku za TCP/IP mreže (Internet). Ukoliko se pak odlučiš za neku stariju verziju Windowsa, to je onda više pitanje ukusa, rekli bismo. Možeš koristiti besplatne programe za povezivanje (Trumpet Winsock, na primer) ili komercijalne koje prodaju neki od domaćih Internet provajdera. Jedan od takvih programa, odnosno, čitav paket programa je i NetManage Internet Chameleon, verzija 4.6 ili 5.0, ukoliko se odlučiš da ovaj paket koristiš pod Windows 95 operativnim sistemom.

3. Odgovor na ovo pitanje je dosta teško dati. Neki bi čak rekli da ovo spada u ona čuvena „religiozna“ pitanja. Odluka je na tebi, a izbor ne baš veliki - Netscape Navigator (ili Communicator) ili Microsoft Internet Explorer. Naše mišljenje je da su podjednako dobri i da svaki ima svoje dobre i loše strane. Kao što rekosmo, odluka je na tebi.

Kraljevački mix

VO 1. Cena originalnog programa u inostranstvu (npr. Corel DRAW! 7) je oko 1200 DM, nego cena tzv. originala kod nas. Zašto?

2. Kako napraviti sopstveni BBS i šta je potrebno za to? Zanimaju nas hardver, softver i način pretplaćivanja na BBS.

3. Pri instalaciji programa Sound Forge 4.0 sa disketa koje su prethodno bile proverene programom TBAV 95, došlo je do problema. Kad su problemi počeli, izašao sam iz Norton Commandera iz kojeg sam bio startovao instalaciju i pokušao da se vratim u Windows sa EXIT, ali se računar resetovao. Prijavio je primarni master disk, i posle njega do kraja ekrana znakove uzvika. Posle toga, računar je zatražio sistemsku disketu i više nije signalizirao disk C. Ako je moguće, pomozite jer nam je računar trenutno van upotrebe. Šta se desilo?

Miloš i Maki
Kraljevo

1. Razlika u ceni potiče upravo zbog onog „tzv. original“. Programi koje pirati kod nas prodaju su ilegalne ko-

pije originalnih izdanja, najčešće proizvedene kod naših istočnih suseda (Bugarska) ili na dalekom istoku (Kina, Tajvan itd.) Suštinski, nema nikakve razlike među tim programima, ali ukoliko kupiš originalni softver možeš imati mnogo pogodnosti koje kupovinom piratske kopije nemaš. Jedna od najvažnijih stvari svakako je uputstvo, zatim tehnička podrška i, ako ti to nešto znači, moralno zadovoljstvo jer si platio nečiji trud.

2. Da bi napravio svoj BBS, potreban ti je računar sa modemom, telefonska linija i dosta slobodnog vremena. Kad ispuniš sve ove uslove, treba još da nabaviš neki BBS softver. Njih ima dosta, a kod nas su najpopularniji PCBoard, Remote Access i Maxtmus. Sve ove programe možeš naći na mnogim domaćim BBS-ovima. Što se preplate za BBS tiče, to je prilično problematično. Naime, po skromnom mišljenju autora ovog teksta, vreme BBS-ova polako prolazi. Retki su ljudi koji će platiti preplatu za BBS, kad za iste ili možda čak manje pare mogu da se preplate na Internet i da dobiju mnogo više nego što jedan usamljeni BBS može da ponudi.

3. Uzrok ovakvom ponašanju računara mogu biti mnoge stvari, koje ne moraju biti u vezi sa instalacijom programa Sound Forge. Najčežebnije što bi moglo biti jeste da je neki rezidentan program ili loš dražer prebrisao podatke u master boot zapisu (MBR) tvog diska i da zbog toga ne možeš da „podigneš“ sistem sa njega. Ovo možeš lako proveriti tako što ćeš na sistemsku disketu snimiti program pod imenom „fdisk“ i kad podigneš sistem, otkušaš komandu „fdisk /mbr“, a zatim probaš da podigneš sistem sa hard diska. Ako ovo ne pomogne, probaj u BIOS-u opciju Auto Detect Hard Disk i opet probaj da resetuješ računar.

Ovo su rešenja problema koji mogu nastati ukoliko je u pitanju neka, da je tako nazovemo, logička greška na hard disku, ali ukoliko je problem u nekom delu hardvera, može biti da je rešenje problema dosta kompleksnije, a to zahteva mnogo više podataka nego što nam je dato u ovom pismu. Probaj ovo što smo ti predložili, pa ako ne uspe, moraćeš da nađeš u svojoj okolini neki servis.

Novi računar

VO Za nekoliko nedelja trebalo bi da kupim Pentium računar, ali me interesuje nekoliko stvari, pa bih želeo vaš savet.

1. Zanimaju me koji dobar monitor da kupim?

Svet kompiutera

(I/O PORT)

Makedonska 31
11000 Beograd

2. Kao operativni sistem uzeo bih Windows 95, ali sam čuo da je pun bagova. Da li je to tačno?
3. Da li postoji knjiga o Windowsu 95 (na srpskom) pomoću koje bih se bolje upoznao sa sistemom?

Mladen Babić
Novi Sad

1. Najbolje bi bilo da uzmeš neki od Philips ili Daewoo monitora. Naravno, trebalo bi da razmišljaš o petnaestotiničnim modelima.

2. Praktično svaki program ima neke bagove, te je to slučaj i sa Windowsom 95. Doduše, pravi odgovor na tvoje pitanje bi bio: da, ali nije bitno. Bagovi postoje, ali najčešće to nisu opasni bagovi zbog kojih možeš ostati bez svih podataka na disku ili tome slično. Skoro svi računari u našoj redakciji rade pod ovim sistemom i ako ti je to neka garancija, onda ga slobodno instaliraj, ako nije, onda ga nemoj instalirati.

3. Knjiga postoji i zove se baš tako - Windows 95 i može se kupiti gotovo u svakoj boljoj opremljenoj knjižarni u Beogradu.

Kol'ko para, tol'ko i muzike

Imam računar 486 DX na 133 MHz, 16 MB RAM i 2.1 GB hard disk.

1. Rešio sam da nabavim zvučnu karticu. Raspitao sam se kod lokalnog prodavca i saznao da MEDIA MAGIC košta 60 DM plus zvučnici 2 x 60W po istoj ceni. Sound Blaster Vibra je 160 DEM. Za koju da se odlučim?
2. Kako da moju mašinu nadogradim na Pentium, po mogućstvu neki jači, koliko je to sigurno i da li će se on zaista ponašati kao Pentium?

Igor
Vajjevo

1. Media Magic je dosta dobra kartica, srednje klase, dok je Vibra proizvod za koji se može reći da pripada višoj klasi. Creative Labs proizvodi na tržištu zvučnici kartica predstavljaju ono što su na tržištu modernog proizvodnje firme USRobotics - standard. Cena Vibre u ovom slučaju jeste malo previsoka, tako da bi možda trebalo da se odlučiš sa Media Magic.

2. Nadogradnja 486 računara na Pentium se praktično svodi na kupovinu novog procesora i matične ploče. Tvoje pitanje da li će se takav računar ponašati kao pravi Pentium je, dakle, suvišno, tvoj računar ne samo da će se ponašati kao Pentium, nego će on to zapravo i biti.

Konfiguracija #1

Još kratko vreme ću posredovati 386 računar na 33 MHz, jer planiram da kupim novi. Reč je o Intel Pentiumu na 200 MHz, sa Triton II pločom, 32 MB RAM, S3 Virge video karticom, Samsung Synchraster 3Ne 14" monitorom, 16x CD-om. Imam nekoliko pitanja u vezi sa ovom konfiguracijom.

1. Da li pomenuta video kartica valja i koju mi preporučujete?
2. Da li je ovaj monitor dobar?
3. Da li je istina da za IBM-ov OS/2 ne postoje drajveri?
4. Kada će izaći Microsoft NT 5.0?

Filip i Pera
Novi Sad

1. Pomenuta kartica je sasvim u redu, jedino što bi trebalo preporučiti jeste da ima 2 MB memorije kako biste i u višim rezolucijama imali High Color.

2. Tvoj monitor nije apsolutni šampion kvaliteta, ali nije ni loš. Da li

si razmišljao o monitoru od 17"? Možda bi to bio dobar izbor.

3. Zavisit za koji uređaj su ti potrebni drajveri. Svaki ozbiljan proizvođač hardvera danas bi trebalo da svojim kupcima omogući da njihov proizvod koriste u što različitijim softverskim okruženjima, tako da bi trebalo da za većinu uređaja postoje drajveri i za OS/2.

4. To se ne zna tačno. Iskustvo pokazuje da kad Microsoft kaže da će nešto pojaviti u septembru, onda to znači da će se pojaviti u oktobru ili novembru - naredne godine. Šalu na stranu, u nekim stranim časopisima se već vide najave za NT 5.0, ali u našu redakciju još nikako zvanično obaveštenje od Microsofta nije stiglo. Dok se to ne desi, možemo slobodno reći da se još uvek ne planira. Raniji Microsoftovi običaji da nove verzije svojih programa izbacuje na svake dve godine, dakle, ako to bude slučaj i sa NT-om, može se očekivati tokom sledeće godine.

Upomoć!

Potrebna mi je pomoć, jer se ne razumem mnogo u kvalitet komponenti. Mišul sam da kupim CPU Cyrix 6x86 P166, 16 MB RAM, Triton Solar 512KB, hard disk od 2.1 GB, S3 Trio64V+, color 14" LR i 8x CD-rom. Imam nekoliko pitanja.

1. Da li da kupim DTK ili Daewoo monitor?
2. Koje marke da bude hard disk?
3. Koji mi Sound Blaster preporučite?

Nestrljivi Beogradjanin

1. Naše, a i ne samo naše iskustvo pokazuje da su Daewoo monitori mnogo bolji od DTK, a i mnogih

drugih. Iz tog razloga, preporučiti bismo ti neki Daewoo monitor. Takođe, pored te preporuke, dali bismo ti još jednu - kupi 15" Daewoo monitor, a ne 14" model. Razlika u kvalitetu je osjetna.

2. Preporuka bi bila Western Digital ili Quantum.

3. Odgovor zavisit od tvojih potreba. Ovakvo napamet, znači bez pravog uvida u tvoje potrebe, preporuka bi mogla da glasi: neka kartica bazirana na ESS688 čipu ili Sound Blaster 16.

32bitni FAT

Imam jedan problem. Drug mi je rekao da pomoću novog WINDOWS-a (osr2) mogu da nateram disk da radi sa 32-bitnim FAT-om i tako uštedim prostor. Ja sam kreirao sistemski disk WIN-om i pokrenuo FDISK. Obrisaosam primarnu DOS partitiju i kreirao sam. Posle toga sam formatirao disk, a on i dalje ima 16bitni FAT. Inače imam disk od 540MB i da li je to bitno?

Dejan Milojević
BBS Politika

Da bi na nekoj partitiji imao 32-bitni FAT potrebno je da ona bude veća od 528 MB. Ušteda na prostoru koju je ovaj drug pominjao svodi se na to da je veličina klastera na disku 4 KB, a ne 16 ili 32, koliko je kod većih diskova. Ovo praktično znači, da ćeš uštedu ostvariti samo ukoliko imaš puno malih fajlova. Ukoliko nemaš, 32-bitni FAT, ima više nepogodnosti nego pogodnosti.

U ovom slučaju, znači sa diskom od 540 MB, ne bismo preporučili da stavljaš 32bitni FAT, tako što su dobici minimalni.

NAGRADNA IGRA

Učestvujte u letnjoj nagradnoj igri "Sveta kompjutera!"
I konkurirate za jednu od nagrada:

1. NINTENDO 64

2. SONY PlayStation

3. Sega Mega Drive

Imena dobitnika objavićemo u septembarskom broju.

Čitko popunite kupon, odgovorite na nagradno pitanje i pošaljite (na dopisnici ili u pismu) na adresu:

"Svet kompjutera"
(za nagradnu igru)
Makedonska 31
11000 Beograd.

PLAĆANJA

Amiga

SNIMANJE programa i igara za sve Amige. Tel: 011/515-853.

PRODAJA - servisiranje - otkup Amiga, Commodore i opreme. Tel: 011/552-227.

ASTROSOFT - snimanje igara i programa na diskete, hard disk, CD. Najpovoljnije. Tel: 021/314-994.

AMIGA 1200, HDD 40Mb (3,5"), kartica 94Mb, FPU, modem (14400), VBS, džojстик 800 DEM. Tel: 0230/28-604.

POVOLJNO prodajam Amigu 4000: 040/25MHz, 6Mb RAM, 120Mb disk, flopi 1.7Mb, CD ROM 4X, tastatura, miš, diskete. Tel: 011/2356-440.

OTKUP, prodaja Amiga 500/1200, dodatne opreme, disketa. Tel: 011/2356-440.

MI - snimanje na hard, diskete i CD (po izboru). Tel: 4898-654 ili 3418-654.

AMIGA PANŠER®
programi i igre 1 dinar, katalog besplatno

Generala Ždanova 88/6/25
(011) 646 772

SCUBA - 011/2353-110, 458-719. Prodaja - otkup: računara, opreme. Najjeftinije Amige, diskete!!!

HARDWARE za Amigu: tastatura, napajanje, modulator, čupovi, interno proširenje 512KB, DD flopi, sampler, midi interfejs, kabl adapter za 3,5" HDD, video bekap... Tel: 021/392-998.

HRO - prodajam 2,5" HD 120Mb, Blizzard 4Mb ram kartu. Tel: 4898-103.

PRODAJEM Amigu 1200 i Amigo 500 vrlo povoljno. Tel: 021/392-998.

AMIGA 500, 600, 1200, CD 32, monitori. Prodaja, otkup, najpovoljnije. Tel: 011/512-366.

AMIGA 500 i 1200
BUVA COPY
SOFTWARE & HARDWARE

Snimanje:
IGRE 1.5
PROGRAMI 2.5
Isporuka poštom

Tel: 76-80-70 od 16-22
Radmila Rajković 8

N.Grobije
Ruzveltova
Radmila Rajković 8

CENE OGLASA

Tekst malog oglasa koji nam šaljete treba da bude čitko i naznačen, sa prebrojanim rečima (računaju se i adresa i telefon) i oznakom rubrike (Amiga, PC i Razno). Uz tekst treba priložiti jedan primerak uplatnice (original, ne kopiju), uplaćene na odgovarajući iznos.

Adresa: **Svet kompjutera (mali oglasi), Makedonska 31, 11000 Beograd**

Novac treba uplatiti na **ŽIRO RAČUN:**

40801-603-2-47280

sa naznakom: Kompanija Politika, mali oglašavanje, "Svet kompjutera" Cena običnog malog oglasa do 10 reči - 15,0 DIN, svaka sledeća reč - 1,5 DIN. Na ukupnu sumu dodati 10% poreza

Za informacije o oglasima većim od navedenih, obratite se redakciji na tel/fax: 011/322-0552.

Oglase za 9/97 primamo od 22.08.1997.

VEĆI OGLASI

1/2 (V) (95x275mm) 1100 N.DIN	1/4 (95x135mm) 700 N.DIN	1/2 (H) (195x135mm) 1100 N.DIN
1/8 (95x65mm) 350 N.DIN	1/16 (V) (45x65mm) 175 N.DIN	1/16 (H) (95x65mm) 175 N.DIN

1/32 (45x35mm) 90 N.DIN

Izrada oglasa u redakciji naplaćuje se posebno!

AMIGA & COMMODORE

SU ROBU ŠALJEMO POŠTOM

1. AMIGA 500/600 & 1200
2. COMMODORE 64/128
3. DISK 1541/1541 II/1571
4. HARD I FLOPY ZA AMIGU
5. MONITORI COLOR/MONO
6. ŠTAMPAČI

KABLOVI
IZRADA I PRODAJA
ZA
COMMODORE I AMIGU

DODATNA OPREMA

1. FILTERI STAKLENI I MREZASTI
2. DISKETE 3,5" & 5,25"
3. KUTIJE ZA DISKETE
4. MIŠEVI I PODLOGE
5. RF MODULATORI
6. PROŠIRENJA 512KB

SERVIS
AMIGA
500, 500+, 600 i 1200
COMMODORE
64/128
OSTALE OPREME
OTKUP

MODULI

- MODUL1 (Turbo250, Turbo 2002 i Azimut)
MODUL2 (Turbo250, Azimut, Disk fast load)
Disk fast copy, Copy202.....
MODUL3 (Turbo250, Simon's BASIC i Azimut)
MODUL4 (Turbo250, Turbo tape II, Spec fast,)
Azimut, Monitor 49152.....

VRLO POVOLJNO
KASETOFONI
DŽOJSICI

VELIKI IZBOR
IGARA
PROGRAMA
ZA
COMMODORE
AMIGA

ISPORUKA NA KUĆNU ADRESU

TRIN
COMPUTERS

PANČEVAČKA 2
TEL: 011/ 766-578
TEL/FAX: 155-294

MOGUĆNOST ODLOŽENOG PLAĆANJA

Amiga

AMIGA Power - software - pouzdan i lično. hardware - prodaja i otkup. Brzo, kvalitetno, povoljno. Tel: 021/371-899.

SB - SOFT (011) 130.684

C-64 - najnoviji hitovi za 1995/96 i 1997. godinu samo kod nas!

AMIGA POWER - SOFTWARE - HARDWARE - PERIPHERALS - SERVICE

Razno

IGRE, Programi za Amiga, Commodore, na disketama, kasetama. Tel: 011/146-307.

KNJIGOVODSTVENE programe sa priručnicima i seradnju, nudi autor, knjigovođa. Tel: 021/713-208.

ATILA GRAPHICS

Pripreme za štampu, izrada kataloga, vizit karti, blokovske robe, memoranduma, ...

POVOLJNO!
3230-780 * 671-328

copy CLUB amiga

Isporuka poštom
Kvalitetno snimanje.
SNIMANJE 1 DIN.
OD 11 - 18 CAS.
011/32 47 288

STEFAN Soft: stimanje igara i programa za sve Amige. CD kompleti. Tel: 011/512-366.

TOP MACH - Amiga - veliki izbor programa. Snimanje 1 din! Tel: 011/421-394.

C64,128, CP/M

Uslužni programi i igre na disku i kaseti (pojedinačno i u kompletu). Uputstva, Hologlog.

Isporuka pouzdanjem istog dana.
tel: 021/611-903

BEŽIČNI mikrofoni (špijun - buba) dometa stotinak metara. Signal može "uhvatiti" svaki FM radio. Najbolja primena je kao bežični Babysitter, a ako želite da se našalite sa prijateljima, uređaj može poslužiti i kao ometač za radio prijem: cana 90,00 din. Alarm za stan sa šifrom i kodak sirenom 190,00 din. Tel: 010/23-287.

HEWLETT PACKARD BASF

Canon Verbatim

OKI 3M Genius

Zweckform Panasonic

MINOLTA Olivetti

EPSON RICOH

Fullmark

INK/PRESLJAKI ZA MAJICE
TONERI LASERSKI FOTOKOPIR
INK KASETE - NALEPNE SPECIJALNI PAPIRI
RIBONI i PISACE TRAKE
MAGNETNI MEDIJI
PC KOZMETIKA
RECIKLAŽA LASER
KOVERTE SVE VRSTE
011/3221-949

PRODAJEM Commodore 64, monitor, disk, diskete, kasetofon, štampač, džojstik. Povoljno. Tel: 012/333-871.

PRODAJEM "Commodore 64" sa svom pratećom opremom, programima i literaturom! Tel: 019/522-989.

od 14h 024/21557 do 20h
TRANSKOM
C64 diskete, kasete i originali
AMIGA programi i igre samo na VHS kasetama i CD romovima
PC plug & play CD kompleti sa snimanjem setup-a i pozicije direktno sa cd-a

PC

NAJPOVOLJNIJE! Snimljeni CD po izboru (20), original (15), naslov na 2CD-a (25). CD klub - dnevni najam 2 dinara. Kompletna 486 konfiguracija od 430 Pentium AMD 133, hard 2,1 GB, kolor, 16 Mb (1220), Cyrix 166 91250, Intel 133 (1310). Komponente: modemi, tastature, floppy, hard diskovi, memorija, zvučne grafičke kartice, mini tower (50), midi (75) Big (95), CD-ROM Panasonic 12X (165), Creative sa daljinskim (195), Sony, Teac 16X (200), printeri, telefoni panasonic... Tel: 011/191-730.

PRODAJA i otkup PC konfiguracija i kompenata. Tel: 011/552-227.

OTKUPJUJEM: HDD-ove, CD-romove, kućišta!!! Tel: 011/2363-110.

KNJIGA "PC ZA POČETNIKE" sa preko 50 ilustracija i puno razumljivog teksta opisuje delove računara, priključne uređaje, osnovne DOS-ove, obradu i štampanje teksta i upotrebu nekoliko najpopularijih programa za PC. Priručnik je formata B5, sa kolor, plastičniciranim koricom a cena 40 din. Tel: 010/23-287.

PC - programi, igre, kompleti 20 - 163-903.

NS games. Najbrže konfiguracija i najlepše komponente. Brzo snimanje na diskete, hardove i CD-ove. Cedeteka, Polovne CD igre. Tel: 021/365-713.

INTERFEJS za povezivanje CASIO adresa sa PC-om, vrlo povoljno. Tel: 021/382-998.

PRODAJA i iznajmljivanje CD originali: 12 DM! Programi (Enciklopedije, Rečnici, Ventura, Corel), aktuelne igre, miksevi. Tel: 621-401.

AUROS
ORIGINALI 20
PO IZBORU 25
MUZIKA 20
(011) 602-871

CD originali
igre, programi, kompilacije saljemo pouzecem
43 din
011/571-550

A.R. Soft PC
Snimanje CD-a po izboru 25
Snimanje audio CD-a 25
IGRE 50 para, PROGRAMI 1 din
Rasinska 2, Petlovo brdo
011/533-66-51

MIDI
adapter za PC
021/39-29-98

OVO LETO JE PRAVO

za širenje i korektivni
SERVIS laserskih štampača.

ga obezbediše
KOMPLETAN
PERIFERIJU-ov program

ПЕРИХАРД
ИНЖЕЊЕРИНГ

Београд, Ивана Милутиновића 24
Тел./факс: 011/423-383, 433-319, 436-019, 435-513

Ауторизовани дистрибутер ВУПРО, Нови Београд, Тел/факс: 011/695-297
НОВИ САД, ЕДИТ СОФТ, Војвођански бригада 7/13, тел. 021/298-57, 279-27
НОВИ САД, ЛАСЕР СТУДИО, Драге Славки 10, тел. 021/350-344
БАЊА ЛУКА, АВАСУС, Живојина Мишића 11-29, тел. 078/34-081, 39-544
КРАГУЈЕВАЦ, АС БИРОПРОМЕТ, Косте Рашина 15, тел/факс: 034/41-210, 45-225
СОМБОР, IGI КОМЕРС, Саика Радоваљева 4, тел/факс: 025/29-111

МАЛО ПРОДАЈА

TWIN-SHOP

МАЧВАНСКА 29, 444-28-22
РАДНИМ ДАНОМ 8^h-17^h, СУБОТОМ 9^h-14^h

Jelovnik kome se ne može odoleti

CD kompleti

WIN 97 + Internet ... 20

Sastojci: Windows 97, MS Office 97, Corel Draw 7, MS Internet Explorer 4, Netscape Navigator 4, Netscape Cache Explorer, MS Front Page 97, Eudora pro 3.0, Voice E-mail, 3, Internet Chameleon 5.0, Internet Creator 3.05, HMPG Office 1.0, Corel Web Graphics Suite, All in one Internet, Photoshop 4.0, MS Plus 95, Norton Comm. 95, Norton Utilities 97, Acrobat Distiller, Premiere 4.2, Lotus Organizer 97, TBAV 7.08...

WIN 95 III ... 20

Sastojci: Windows 97, MS Office 97, Corel Draw 7, Photoshop 4.0, 3d Studio Max, Lightwave 5.0, MS Plus 95 gold, MS Internet Explorer 3, Norton Commander 95, 95 Booter 4.0, Acrobat Distiller, Adobe Premiere 4.2, All in one internet, BitWare 3.30, Cakewalk 4.01, Cleansweep 3.0, FastTracker 4.0, Front Page, Hot Java 95, Lotus Organizer 97, Sound Forge 4.0, TBAV 7.06, Win Checkit 4.0...

WIN 95 II ... 20

Sastojci: Windows 95, Auto Cad 13 95, Calamus 95, Microstation 95, Abc Flowchart 4.0, Adobe Page Maker 6.0, Freehand 5.0, Freelance 95, Hijaek 95, Janov Mapper, SmartSuite 95, Midi Soft Studio, MS Exchange 95, PC Anywhere 95, Pro Comm 3.0, Razor 2.0, TBAV, Toy Story 95...

WIN 95 I ... 20

Sastojci: Windows 95, Windows 95 Pan European, Adobe Photoshop, Corel Draw 6.0, Win Fax pro 7.0, Visual Basic 4.0 pro, Harvard Graphics, Mapper 95, MS money, MS Office (Excel, Word, PowerPoint, Access...), MS Plus, Norton AntiVirus, Norton Navigator, Norton Utilities, PagesMaker 6.0, Visual fox pro...

Strategije ... 20

Sastojci: Red Alert, Warcraft 2, Battleship, Battle Isle 3, Civilization 2, Lords of the Realm 2, Star General, Master of Orion 2, M.A.X., Command & Conquer, Heroes of Might & Magic 2, Settlers 2, Z, Deadlock, Steel Panthers 2 ...

Originalni CD naslovi

Programi:

3D Studio max , OS/2 4.0 Merlin, Windows 97, Office 97, Corel Ventura 7, Corel Draw 7, Learn to speak Eng., Learn to speak Ger., Encarta 97, Cinemania 97 ...

Igre:

Formula 1 (Psygnosis), Wipe Out XL, War Coods, Need for Speed 2, Comanche 3, Outlaws, MDK, Risk, Kick Off 97, KKND, Flying Corps, Die Hard Trilogy, Power FL, The Crow, Discworld 2, Fifa 97, Nba live 97, NHL Hockey 97, Tomb Raider, Space Jam, Red Alert, Diablo, Sega Rally, Larry 7, Civilization 2 Scenarios, Panzer Dragon, Master of Orion 2, Privateer 2, Phantasmagoria 2, Dragon Lore 2, FS 6.0, Ultimate Soccer, Manager 2 ...

Hit Mix 1 ... 20

Sastojci: FIFA Soccer '97, NBA Live '97, NHL Hockey '97, Red Alert, Tomb Raider, Space Jam, Duke Nukem 3D Atomic, Screamer 2, Destruction Derby 2, Need For Speed, Formula 1 Grand Prix 2, Toy Story, Privateer 2, Quake ...

Hit Mix 2 ... 20

Sastojci: Discworld 2, Lords of the Realm 2, Heroes of Might & Magic 2, Death Rally, Power Rangers, FX Fighter Turbo, Sonic the Hedgehog, WWF In Your House, F22 Lightning 2, Gene Wars, Road Rash, Star Control 3, Gane Machine, Network Q Rally ...

Hit Mix 3 ... 20

Sastojci: X Wings vs Tie Fighter, Need For Speed 2, M.D.K. (Murder, Death, Kill), Diablo, Outlaws, Magic The Gatherings, K.K.N.D. (Krush, Kill And Destroy), Lost Vikings 2, Flying Corps, Yoda's Story, Tuntel B1 ...

Sport ... 20

Sastojci: FIFA Soccer '97, NBA Live '97, NHL Hockey '97, Ultimate Soccer Manager 2, Space Jam, NBA Hang Time, NBA Jam Extreme, Davis Cup Tennis, EA Sports Cricket, Sensible Soccer '97, Winter Sports, Colledge Steam, Kick Off '96, International Tennis, NCAA Championship, Tracksuite Manager 2 ...

Vožnje ... 20

Sastojci: Screamer 2, Formula 1 Grand Prix 2, Need for Speed 2, Nascar Racing 2, Network Q Rally, Indy Car 2, Grand Prix Manager, World Rally Fever, Micro Machines 2, Track Attack, Martini Racing, Death Rally, Daytona USA, Eat My Dust, Road Rash ...

Nudimo vam i po najpovoljnijim cenama fabričke originalne diskove.

Pogledajte naš jelovnik. U njemu ćete naći sve ono što je vašem kompjuteru potrebno da bi normalno funkcionisao. Ali to je samo njegova prva strana. Na našem meniju se nalazi za svaki kompjuter ponešto. Tu možete naći i enciklopedije, obrazovni software, igre, multimedijalna izdanja, dečiji software, programerske alate ... Rado ćemo „ispržiti“ CD po vašoj želji, napraviti kopiju nekog diska, ili spremiti specijalitet kuće „Back Up“ vašeg harda (za 2 osobe).

Mi nudimo pravu hranu za vaš kompjuter!

CD klub

Software

BEAN

Dostojevskog 13/suteren

Banovo Brdo

11030 Beograd

011/559-839

Radno vreme od 12 h do 20h

PC PROFESIONAL

CD KOMPLET ZA WIN 95

WIN 95-Br.1 -MS WINDOWS 95 -COREL DRAW 4.0. -MS OFFICE 95 -ACCESS 7.0 -PH.SHOP 3.05 -WIN FAX PRO 7.0. -LIGHTWAVE -MICROSTATION 95...	WIN 95-Br.2 -WINDOWS 95 V4.1 -COREL XARA, -FRESHAND -ORCAD 6.1 -PHOTO PAINT 6.0. -KAI POWER, -TRUSPACE 95 -AD. ACROBAT 2.1...	WIN 95-Br.3 -AUTOCAD 13 C4, -DELPHI 2.0 -PARADOX 7.0 -NETSCAPE NAVIGAT. -REMOVE IT 95 -ADOBE PREMIER 4.2 -MIDI SOFT STUDIO, -P-PROT 95...	WIN 95-Br.4 -VISUAL BASIC 4.0. -MECHANICAL -ENGINEERING 7.0. -PHOTO WORKS -POW.BUILDER 5.0. -POWER POINT 7.0. -HOT JAVA 95 -DESIGN CAD 3D...	WIN 95-Br.5 -DELPHI 2.0 C+/SER, -VISUAL C++ 4.1 -WINDOWS NT 4.0. -WINDOWS NT 3.51 -HOTTON PIXELS -DASHBOARD 95 -AMBIENTE -SIDEKICK...	WIN 95-Br.6 -3D STUDIO MAX, -COREL VIS CAD 2.01. -COREL WP SUITE 7.0. -BORLAND C++ 5.0. -NORT COMMANDER -VISUAL FOX PRO 3.0. -INT. EXPLORER 3.0. -UNINSTALL 95...
WIN 95-Br.7 -WINDOWS 97 -COREL DRAW 7.0. -OFFICE 97 -AD. PHOTO SHOP 4.0. -MS VISUAL C++ 4.2 -VISUAL FOX PRO 3.0. -OMNI PAGE 7.0. -QUICK CAD 4.0...	WIN 95-Br.8 -VENTURA 7.0. -MS OFFICE 97 - PRO. -WIN FAX PRO 7.5. -COREL DREAM 3D -COREL PH. PAINT 7.0. -MATHEMATIKA 3.0. -3D HOME ARCHT 2.0. -BRVCE 2.0...	WIN 95-Br.9 -PAGE MAKER 6.5 -ADOBE PH CLIP ART, -CHAMELEON 5.0. -OFFICE 97 CLIP ART, -MS SQL 6.0. -OPTIMA 1.0. -DESIGN SHOP 2.0 -STATGRAPHICS 2.1...	WIN 95-Br.10 -MS VISUAL BASIC 5.0 -DELPHI 3.0 C+/SER, -ORCAD LAYOUT 7.0. -LIGHTSCAPE 3.0 -DRAFX CAD PRO 4.1 -WORLD CONSTRUCT, -POWER SUITE -MS EXCELL 97...	NOVO	
				WIN 95-Br.11 -MS WINDOWS 97 PE, -BORLAND C++ BUILDER -EL.WORKBENCH 5.0. -WIN FAX PRO 8.0. -VISIO TECHNICAL 4.5. -FRONT PAGE 97 -FRACTAL D.DETAILER...	WIN 95-Br.12 -AUTO CAD 14, -CALIGARI 3.0. -COREL LUMIERE SUITE -FUTURE GRAPHICS, -SPFS 7.5 -HOT DOCS 4.0 -MULTIM.TOOLBOOK...

CD TEMATSKI KOMPLETI

CAD I PROJEKTOVANJE -ACAD 14, ACAD 13 C4, -ARCHICAD 4.55 -COREL VISUAL CAD -AD CAD AUTO ARCHITECT, -ARCHITECT LITE -DESIGN CAD 3D, -3D HOME ARCHITECT 2.0...	ELEKTRONIKA -ORCAD 4.2, 4.0, 7.0, -PCAD 6.0, 8.5, -SPICE, -PROTEL, -WORLDWENCH 4.0, 5.0, -TANCO 2.11, -EAGLE, KATALOG ELEM...	MUZIČKI PROGRAMI SVI MUZIČKI PROGRAMI KOJI POSTOJE KOD NAS: CUBASE, WAVES 2.0, TRACKER I SEMPLOVI, SOUND FORGE, FINALE, SOUND STUDIO, INCORE...	GRAFIKA I IZDAVAŠTVO -COREL DRAW 5.0, 7.0, -PHOTO SHOP 4.0, -QUARKXPRESS, -VENTURA 5.0, -YU FONTOVI, CLIP ART, -PAGE MAKER, -UTFLS ZA PRINTER...	ANIMACIJA I VIDEO -3D STUDIO 4.0, DODACI, -DISNEY ANIMATION, -ANIMATOR STUDIO, -REAL 3D, -CALIGARI, -RAZOR, -VIDEO STUDIO...
FOTO CD 1 i 2 VIŠE OD 1600 IZUZETNIH FOTOGRAFIJA NA SVAKOM CD-u, SA RAZLIČITIM MOTIVIMA, JPG FORMAT, COLOR A4 III	OBRAZOVNI PROGRAMI -WORLD ATLAS, -UNDER SEA, -BODY WORKS, -OXFORD DICTIONARY, -ENGLISH TUTOR, -HISTORY OF WILDFLOWERS, -ASTROLOGY, REČNICI...	PROGRAMI ZA INTERNET SVE ŠTO JE POTREBNO ZA INTERNET: EXPLORER, NETSCAPE, COREL WEB, INTERNET OFFICE, CHAMELEON, FRONT PAGE 97...	CD KOMPLET ZA DECU OBRAZOVNI PROGRAMI ZA DEČIJU IZRAST PLUS ODOBRAENE IGRE ZA DECU III	PROGRAMI ZA WINDOWS 3.11 SVE ŠTO JE POTREBNO, NAJBOŽNJATJE I NAJBOLJE ZA WIN 3.11: -COREL, -ADOBE...

IGRE - CD SUPERMIXEVI

MIX A1 -FIFA 94 -NEED FOR SPEED, -THE DIG, -INDY CAR 2, -CAESAR 2, -SCREAMER 2, -WORMS, -WARRIORS 2, -CIVILIZATION 2...	MIX A2 -SETTLERS 2 -TOP GUN 2, -TIME GATE, -RAYMAN, -ROBOCOP 3, -NHL HOCKEY -DUKE NUKEM 3D, -NECH WARRIOR 2, -WARHAMMER...	MIX A3 -NBA LIVE 94 -FORMULA 1 GP 2, -EURO 94, -QUAKE, -NORMALITY, -RISE OF THE -ROBOTS 2, -CYBERSPACE 2, -CIVIL WAR 2...	MIX A4 -RED ALERT -NEED FOR SPEED SE -NHL 97 -PINBALL 2000 -TOMB RAIDER, -DRUID, -RING WORLD 2 -NASCAR RACING 2, -BAD MOJO...	MIX A5 -NBA LIVE 97 -FIFA 97 -SPACE JAM, -SCREAMER 2, -NEEMESIS 2 -DESTRUCTION -DRIVE WORLD 2 -F-22 LIGHTNING...	MIX A6 -NEED FOR SPEED 2 -KINK, -MIDI, -KICK OFF 97, -DIABLO, -ASTERIX, -OUTLAWS -STARGUNNER -LOST VIKINGS 2...
---	--	---	---	---	---

ORIGINAL - KOPIJE

NOVOV AUTO CAD 14 VISUAL BASIC 5.0 COREL AUTO GUIDE KATALOG 3600 AUTOMOBILA MS VISUAL C++ 5.0 BRITANNICA 97	MS WINDOWS 97 COREL DRAW 7.0 (CD 1,2 i 3) ADOBE PHOTO SHOP 4.0 MS OFFICE 97 PRO MS ENCARTA 97 ENCARTA 97 W.ATLAS 3D STUDIO MAX W95/NT BORLAND C++ 5.0 MS VISUAL C++ 4.2 BRITANNICA 2.0 WATCOM C++ 70.5 OS/2 4.0 (MERLIN), 3.0 COREL ART GALLERY 2.0	PERS.ORACLE 7.3 W95/NT SCO UNIVERSE 5.0, 3.0 (2 CD-1) WINDOWS NT 4.0 + DDK MS CINEMANIA 97 2000 FONTS POWER BUILDER 4.0 COREL DRAW 5.0, 4.0 MS WINDOWS 95 ASTROLOGY TIMELIFE LINUX 3.0 (2 CD-1) MS DGS, MS OCEAN HISTORY OF THE WORLD ENCYCLOPEDIA OF NATURE ...I.T.D...I.T.D...	IGRE NEED FOR SPEED 2 COMMANCHE 3 MS FLIGHT SIMULATOR 6.0 NBA LIVE 97, FIFA 97 RED ALERT (2 CD-c) SPACE JAM DIABLO CHESS MASTER 5000 /W95 FORMULA 1 G.PRIX 2 ...I.T.D.
--	---	--	--

USKORO !!!	QUARKXPRESS 4.0, ORACLE 8.0, ADOBE ILLUSTRATOR 7.0, 3D STUDIO VIS....
CENE SNIMANJA (URAČUNATA CD PLOČA)	- SVI NAVEDNI KOMPLETI, SUPERMIXEVI IGARA I KOPIJE ORIGINALA..... 20.- - PUN CD (650 Mb) PO VAŠEM IZBORU..... 30.- - BACK UP VAŠEG HARD DISKA ILI SOFTVER SA VAŠEG HARD - a..... 25.-

USLUGE SKENIRANJA I ŠAMPANJA U BOJI !!!

BESPLATAN KOMPLETAN KATALOG NARUČITE POŠTOM ILI MODEMOM

Tel. (011) 133-584 KOD SAVA CENTRA SVIH 7 DANAU NEDELJI OD 10 DO 22 CASA ROK ISPORUKE - 24 h.

PC KLUB

RAKODI SVAKI DAN

011/146-307

21

NEOGAD Bel. Lesina 60/9

SNIMANJE NA CD I DISKETE

PROGRAMI I IGRE

SNIMANJE CD PO EZIKU

preko 5000 naslova

SNIMANJE CD KOMPLET

operativni sistemi, tekst, fontovi

grafika, stono izdavaštvo

end dizajniranje, animacija

najtraženije igre

elektronika, programiranje, matematika

CD ORIGINALI PRAZNI CD

INDICom - prodaja PC komponenti
i konfiguracija. Tel: 011/444-4426,
494-072.

Oglase za 9/97 primamo
do 22.08.1997.

ASTROSOFT

CD ORIGINALI.....14 CD PO IZBORU.....20 PC CEDETKA

Snimanje Na Diskete, Hard Disk, CD Joystick, Miševi, Diskete, CDROM...

Adresa: Veselina Maslesa 118/42

21000 Novi Sad

021/314-994

HORIZONT Team. CD originalni za
PC. 1 CD = 45 dinara. Tel: 011/436-
978 (kod Kalenić pijace).

AMEKTA

Staro za novo

Prodaja kompletnih
konfiguracija svih
vrsta (386,486,586)

Novi štampači

Komponente

Garancija 12 meseci
Povoljno

tel: 671-145/129

Otona Župančića 1

Radimo svakog dana od 11 do 19 h

B & V SOFT

PC igre i programi , snimanje na CD ROM ,
instalacija software-a , servis , literatura ...

011/3244-418

27. Mart 20 / 48 , sprat 13 , iznad SPP-a

ORIGINALI!

NAJNOVIJE: Zovite za najnovije hitove leta!
NOVO: F-18 INTERCEPTER 3, SHIVERS 2, KICK OFF 97,
TEST DRIVE OFF ROAD, X-WING, ULT. SOC. MANAGER 2,
OUTLAWS 2cd, THEME HOSPITAL, COMMANCHE 3, ...
LEGENDE: MDK, KING, DIABLO, NBA LIVE 97, FIFA 97,
TOMB RAIDER, HEROES OF M&M 2, LORDS OF REALMS 2, ...
SEX: VIRGINS 1, PINK EROTICA, HONEY SPACE SIRENAS, ...
PROGRAMI: WIN 97, AUTO CAD 14, COREL 7, ENCARTA 97,
PINK FLOYD, BEATLES, CD MANIA 97 2.0, THE BEST 97 2.0, ...

STRANI CASOPISI
pc gamer, pc games, pc direct ...

13 DM

DUNESOFT
TEL:011/3112-959

TRIFID

Višnjičeva 11

Music Club!

011\637-406

- veliki izbor muzike na originalnim CD

- snimanje muzike po vašem izboru na CD i kasete

Software Club!

011\637-540

- Game Club

- izuzetan fond igara i radnog softvera

- iznajmljivanje i snimanje softvera po vašem
izboru na CD, HDD i druge medije!

- igrajte u našem klubu 3D igre u 3D opremi!

- kolor skeniranje i lasersko štampanje

- šminka za računare

EXCLUSIVE!

IZRADA INTERNET PREZENTACIJA I GRAFIČKI DIZAJN
BESPLATNA POMOĆ I NEVIDJENE POGODNOSTI ZA ČLANOVE KLUBA

PIT I INTERNET ISPORUKA!!!

TRIFID

ORIGINALNI CD ROM DISKOVI

CD KOMPLETI

**PONUDA
LETA
10 DEM**

SUPER MIX 1. (159 IGARA I 27 PROGRAMA)
 SUPER MIX 2. (94 IGRE I 28 PROGRAMA)
 SUPER MIX 3. (76 IGARA I 31 PROGRAMA)
 SUPER MIX 5. (43 IGRE I 23 PROGRAMA)
 SUPER MIX 6. (43 IGRE I 16 PROGRAMA)
 SUPER MIX 7. (28 IGARA I 10 PROGRAMA)
 GAMES MANIA '96 (29 IGARA)
 ULTIMATE GAME COLL. 8. (39 IGARA)
 ULTIMATE GAME COLL. 9. (32 IGRE)

Sadržaj ovih kompleta pogledajte u prethodnim brojevima "Sveta Komputera" ili naručite naš kompletan katalog.

CRAZY GAMES 15. (24 IGRE) CENA: 15 DEM.
 Alhambra v.1.0. • American Civil War Win • Chessmaster 5000 /Win95 • Crusader II. • No Regret • Deadlock • Fantasy Conquest /Win95 • Formula One Grand Prix II. • Gene Wars • In Pursuit of Greed • Indiana Jones and his Desktop Win • Learnings Paintball /Win95 • Power Dots v.1.2. • Quest for Glory I. SVGA • Quest for Glory II. • Star City 2000 Network /Win95 • Siders /Win95 • Speed Rage • Strike v.1.2. Upgrade • Terminator II. Joca Win • Triple Play Baseball* • Virtua Fighter PC • 2. itd.

BEST PROGRAM COLL. '97 (7 NAJ PROGRAMI) CENA: 15 DEM.
 MS Office '97 Professional Edition (Poslovni paket) • Corel DRAW! v.7.0. • Update (Slovo izdavačstvo) • MS Windows '97 (Operativni sistem) • Adobe Page Maker v.6.5. • Update to v.6.5.1. (Grafički paket) • Page Tools v.2.01. for Page Maker v.6.5.1. (Dodatak za program) • Quark Xpress v.3.32. rel. 3. /Win95 (DTP program) • Adobe Type Manager v.4.0. Deluxe.

PC GAMES '97 (18 NAJNOVIJIH IGARA) CENA 15 DEM.
 Agile Warrior • Blood & Magic • Crusader • No Regret • Destruction Derby II. • F22 Lightning II. • FFA '97 • Formula One Grand Prix II. • Heroes of M&M II. • Jagged Alliance II. • Lords of the Realm II. • M.A.X. • NASCAR Racing II. • NBA Live '97 • Rally Championship • Command & Conquer: Red Alert • Slymet • Virtua Squad • 2.

CD ORIGINALI

AUTOCAD V.14.0. - projektovanje
 PINK FLOYD (2 CD) - video cd (25 DEM)
 X-WING VS TIE FIGHTER - pucačka
 NEED FOR SPEED II. - vožnja
 OUTLAWS (2 CD) - pucačka (25 DEM)
 COMANCHE III. - sim. helikoptera
 THEME HOSPITAL - strategija
 KICK OFF '97 - fudbal
 TEST DRIVE OFF ROAD - vožnja
 SHIVERS II. - avantura
 F-18 INTERCAPTER v.3.0. - sim. letenja
 ULT. SOCCER MAN. II. - fudbal menadžer
 MDK - pucačka
 KRUSH, KILL 'N' DESTROY - strategija
 NBA HANG TIME - košarka
 THE BEATLES - inter. disk
 TIME COMMANDO - arkadna avantura
 NBA LIVE '97 - košarka
 TOMB RAIDER - arkadna avantura
 FIFA '97 - fudbal
 DIABLO - FRP avantura
 HUNTER HUNTED - arkada
 MS ENCARTA '97 - enciklopedija
 Z - strategija
 VIRTUA COP - pucačka

**1
5
D
E
M**

Od 20 jula do 10 avgusta NE RADIMO.

**PONUDA
LETA
10 DEM**

NEED FOR SPEED SE
 SCREAMER II.
 CIVILIZATION II.
 COMPTON ENCYCLOPEDIA

**SPECIJALNE CENE
ZA PRODAJU NA VELIKO**

CD PRODUCTION
 011/463-741

DIELEKTRA

Prodaja-podgoradnja-servis
KONFIGURACIJE:
 -Pentium 100/131/150/166 MHz
 -486DX4-X5/133 MHz
ŠTAMPAČI:
 EPSON: HP:
 -LX-300/LQ-100 -SU/6P/6MP
 -Stylus 200/1000 OKI:
 -Stylus color 200/500 -4w/600
KOMPONENTE:
 -SIMM memorija 4/8/16/32 Mb
 -Fax modem 14400/33600 (int/ext)
 -Sound blaster 16/32 bita
 -Aktivni zvučnici 60/150 W
 -Monitori, video kartice i dr.
 Hotel Srbija*10-18 h
489-04-04 lok 215

ORGANIZUJTE SVOJ PROSTOR

STOLOVI ZA KOMPJUTERE
 • specijalna konstrukcija
 • dimenzije po vašoj želji
 • kvalitetni izvorni materijali

Izrada za samo četiri dana!

Plaćanje u dve rate.

MATRIX

- ◆ ZAMENA traka za sve tipove štampača i pisačkih mašina
- ◆ PUNJENJE tonera za laserske štampače i fotokopir aparate
- ◆ PUNJENJE kartridža za INK jet i bubble jet štampače
- ◆ SERVISIRANJE laserskih štampača i fotokopir aparata

011/436-094, 444-1867, 435-915

KOMPILACIJE

25

- 650 Mb po vašem izboru
- Bilo koja kombinacija igara i/ili programa
- Na svakih pet jedno snimanje besplatno

ORIGINALI

15

- Najnoviji naslovi
- Zamena originala
- Štampani originali. Popust za naslove na više CD-ova

HARDWARE

- Najpovoljnije cene konfiguracija i komponenti
- Instaliran software po vašem izboru
- Nazovite i proverite!

BR Soft
 NOVI SAD

Kraljevića Marka 11/1

Tel: 021/611-265

Nećete se valjda samo

Naravno da nećete, pošto pročitate spisak programa i igara za ovaj mesec!

WaveLab V1.6 [Final]
SAW 32 V1.5 Plus
Adobe Aftereffects
Fractal Design Painter 5
AutoCAD R14
Adobe Illustrator V7.0
Cakewalk Audio V6.0 Pro
Adobe PageMill V2.0
PhotoTools V1.1
Genesis For 3DS MAX
Genesis For Photoshop
Digital Video Producer 5.0
Avid MCXPress V1.5 NT
Fur Plugin For Lightwave
Soundwave 97
4D Paint V1.5 [Full]
VIZ For 3D Studio MAX
Corel WP Suite 8.0
WinFax Pro V8.01
Truespace Caligari V3.0
Wavecraft V1.05
Sound Forge V4.0B Update

System Commander V3.07
Splash Plugin For 3DS MAX
Digita WordWorth V1.0
LiquidEX V3.05
Timbuktu Pro V1.5
MatLab V5.0
HyperMatter V1.0 For MAX
MetaInfo SendMail V2.0
Adobe Dimensions V3.0
Digital Visual Fortran
Norton Crashguard V2.0
ImageAXS Pro V3.0
StatIT V5.0
CD Maker Pro V2.6
Crystal Reports V5.0c
Ulead iPhoto Plus V4.0
Vista Pro V4.0
Morph Magic V1.11
Nugraf 3D Rendering Sys.
QEMM 97
Fast Track 5.0
i drugi...

Dungeon Keeper
Raiden 2
X-COM: Apocalypse
Wipeout XL
Ecstacia 2
Carnageddon
Tennis Elbow
Star Trek New Generations
Last Rites
Roland Garros 97
FPS Baseball 98
Triple Play Baseball 98
Rush Hour
History Of The World
GG X-Decathlon
Capitalism Plus
Space Station Simulator
FPS Golf
Extreme Assault
Formula 1 (Psygnosis)
City Of The Lost Children
Enemy Nations

Golf Pro 2000
Battleground 7: Bull Run
Shadows Over Riva
UEFA 97
Callahan's
Star Gunner
Sentient
Moto Racer
X-Men
Ten Pin Alley
Heroes Of M&M 2: Expan.
Casino CD
Actua Soccer Club Edition
Grooch Grundy Dec
ATF Gold Edition
Battle Sport
Test Drive Off Road
Theme Hospital
Tiger Shark
Interstate '76
Imperium Gallactica
i drugi...

Napomena: Ovo nije spisak CD naslova!

Usluga snimanja kompilacije: 120.- DIN

PC FORT

NOVI SAD

Grčkoškolska 3, 21000 Novi Sad
021/614-909 (09-18 / subotom 09-15)

Kompilacije ne primamo putem diktiranja preko telefona ili na papiru (izbor vršite iz kataloga). Katalog šaljem modenom ili putem email-a. Programi su (većinom) zapakovani, i otpakivanje programa u kompilacijama se posebno naplaćuje. Ne snimamo na diskete ili hard disk. Kompilacije se snimaju za (najkasnije) sledeći dan.

A da biste mogli normalno koristiti programe i igre, treba Vam nenormalan računar!

Naša specijalnost su nenormalni računari! Sklapanje, instalacija, testiranje. Sve je to umetnost. Naš nenormalan računar se isporučuje kompletno instaliran, po Vašoj želji. Ne znate šta stvarno želite? Nema problema, naši nenormalni stručnjaci će Vam pomoći. Zaboravite instalacije drajvera, hardversko-sofverske konflikte, i ostala mučenja. Pošto smo nenormalni, namu mučenje sa drajverima predstavlja pravo uživanje. Potom sledi mučan proces nenormalnog testiranja računara da bismo se uverili da je sve dovoljno nenormalno. I na kraju, stravičan proces korišćenja računara koji ne blokira, gde sve nenormalno dobro radi. No, ako mu se nešto dobro i desi, tu su nenormalni doktori koji će sve vratiti na svoje mesto. **Budite normalni, i kupite nenormalan računar...**

Posetite nas na <http://www.albicom.co.yu>

ILI NAZOVITE: 021/614-909 (09-18/SUBOTOM 09-15)

AMIGA FORT

je imao kraći prolećni san. Probudili smo se.

Javite nam se!

Kupati ovog leta???

Dobar dan, imate li...? **IMAMO!**

Posetite <http://solair.EUNET.yu/~sentinel> za spisak novih naslova!

Axelerator	1 CD
Pro Pinball: Timeshock	1 CD
Bug Tool	1 CD
Slm City 30 in 1	1 CD
Grand Siam	1 CD
Armenian Offensive	1 CD
Ecstasy II	1 CD
Pro Foot 3D	1 CD
Duke II Out In D.C.	1 CD
Modern Fighters For Flight Sim.	1 CD
Triple Play Baseball '98	1 CD
War Gods	1 CD
Lomax	1 CD
History Of The World	1 CD
Pandemonium	1 CD
Solar Crusade	1 CD
Star Trek Next Generations	1 CD
Better Red Than Dead	1 CD
Puzzle Castle	1 CD
Rush Hour	1 CD
Capitolium Plus	1 CD
Blood 3D	1 CD
Battleground 6: Napoleon In R.	1 CD
Battleground 7: Bull Run	1 CD
Herbes M&M 2: Price Of Loyalty	1 CD
Rebel Moon Rising (MMX)	1 CD
Star Trek Voyager	1 CD
Top Speed	1 CD
Riot	1 CD
Premier Manager 97	1 CD
Ten Pin Alley	1 CD
Perfect Weapon	1 CD
Actual Soccer Club Edition	1 CD
Trophy Base 2 Gold Edition	1 CD
The Lost Adventures Of Legend	1 CD
Sentinel	1 CD
Sand Warrior	1 CD
Shadows Over Riva (Arkania 3)	1 CD
Bon-Bon Shooting	1 CD
Enemy Nations	1 CD
Norse By Norsewest (Lost Vik. 2)	1 CD
British Open Championship Golf	2 CD
X-Wing Vs. The Fighter	2 CD
Vegas Games Entertainment Pak	1 CD
Roadneck Rampage	1 CD
The Last Express	1 CD
Kick Off 97	1 CD
City Of The Lost Children	1 CD
Championship Rally: The X Miles	1 CD
Callahan's	1 CD
Golden Gate	1 CD
Into The Void	1 CD
Comanche 3	1 CD
In The Hunt	1 CD
Need For The Speed 2	1 CD
Outlaws	1 CD
Duke Xtreme	1 CD
Reloaded	1 CD
Magic Carpet 2 Gold Edition	1 CD
Puzzle Fighter 2	1 CD
ATF Gold	1 CD
Shivers 2 (Harvest Of Souls)	1 CD
F/A-18 Hornet V3.0	1 CD
Interstate '76	2 CD
Darklight Conflict	1 CD
We All Need Extra Speed	1 CD
Theme Hospital	1 CD
AH-64 Longbow Gold Edition	3 CD
Test Drive Off Road	1 CD
Fallen Heaven	1 CD
Red Alert: Counterstrike	1 CD
POD	1 CD
Unearthed Arsenal	1 CD
Mega Man X3	1 CD
M1A2 Abrams	1 CD
Tiger Shark	1 CD
MDK	1 CD
Are You Ready & Alert?	1 CD
Power F1	1 CD
Rally Challenge	1 CD
Independence Day	1 CD
Magic: The Gathering (Microprose)	1 CD
Discworld 2: Missing Presumed	2 CD
The Crow City Of Angels	1 CD
Ultimate Quake	1 CD
NBA Extreme Jam	1 CD
Marble Drop	1 CD
Slam & Jam	1 CD
Slew Command Revolution	1 CD
Krusti, Kill 'N Destroy	1 CD
C&C Gold Edition Win95	1 CD
NCAA Basketball: Final Four	1 CD
G-Name	1 CD
Dracula's Secret	1 CD

Jaj, pa nema više mesta...

Mega Gallery (110,000 Slike)	2 CD
Alpha Installer 3	1 CD
Future Kid Education	1 CD
Future Kid 1	1 CD
Borland Programming Suite	1 CD
Screen Saver In The World	1 CD
PC2 Installer	1 CD
Mail's Power Soap	1 CD
The Best Of Graphics/CAD/3D	1 CD
2M Outer Space	1 CD
ZM The Earth	1 CD
ZM The Sea	1 CD
ZM Westler	1 CD
3D Studio Max Master Collection	1 CD
Disney's 12 In 1	1 CD
Legion	1 CD
2000 Cartoons	1 CD
DK Jolly Post Office	1 CD
Auto CAD R14	1 CD
Corel Web Master Suite	2 CD
Micrograph: Graphics Suite 2	4 CD
Mosby: Clinical Medicine	1 CD
Mosby: Interactive Skeleton	1 CD
Mosby: Medical Encyclopedia	1 CD
IBM OS/2 Collection	1 CD
MS Exchange V5.0	1 CD
Britannica Encyclopedia 97	1 CD
Corel Photo Paint 7 Plus	2 CD
Graphics Collection 2	1 CD
Alpha Installer 2	1 CD
DK Encyclopedia Science 2.0	1 CD
Graphics Explosion	1 CD
Learn With Smurfs: Memory/Logic	1 CD
Learn With Smurfs: Colors/Shape	1 CD
Learn With Smurfs: Numbers/Letters	1 CD
Law Personal Library 1	1 CD
Law Personal Library 2	1 CD
Law Personal Library 3	1 CD
Law Personal Library 4	1 CD
The Oxford Science Shelf	1 CD
Toolkit II	1 CD
Multimedia Personality Test	1 CD
The Love Relationship Test	1 CD
Test Your Child English	1 CD
MS Developer Network Lib. VS97	1 CD
Personal Encyclopedia 1	1 CD
Personal Encyclopedia 2	1 CD
PC Collection 15	1 CD
PC Collection 14	1 CD
MDI Files Collection 2	1 CD
The Best Of Business/CAD/Home	1 CD
Symantec & Quarterdeck Collect	1 CD
Lotus SmartSuite 97	1 CD
Disney's Magic Artist	1 CD
Oxford Children Encyclopedia	1 CD
Master Cook Deluxe	1 CD
Life In The Universe	1 CD
Adobe PhotoDisk	1 CD
Easy Language 17 Lang. Edition	2 CD
Learn Microsoft Office 97	1 CD
Family Health Encyclopedia	1 CD
Sidestick 97	1 CD
Alibaba & 40 Thieves	1 CD
MS Office 97 Starts Here	1 CD
Jade Installer 9	1 CD
Nine Month Miracle	1 CD
Easy Tutor Learn Internet	1 CD
Multilingual Lingua Tech	1 CD
PC Globe Maps 'N Facts	1 CD
Modern Wizard 97	1 CD
Studio Master	1 CD
Pyglet! Print Suite	1 CD
Crayola Art Studio 2.0	1 CD
Oxford Compendium	1 CD
DK Earth Quest	1 CD
DK Amazing Animals	1 CD
Mac Expert 4	1 CD
Best Mac	1 CD
Mac Expert 3	1 CD
Web Maker Pro	1 CD
Auto CAD Collection	1 CD
Disney's First Studio Poch	1 CD
Adobe Acrobat 3.0	1 CD
Accounting & Office Collection	1 CD
Custom Home	1 CD
Encyclopedia Of Home Designs	1 CD
MS Windows 97	1 CD
IC Test 2	1 CD
Self Explorer	1 CD
65,000 Images	5 CD
Adobe PageMaker 6.5	1 CD
Adobe Photoshop 4.0	1 CD
Music Toolbox	1 CD

NI OVDE VIŠE NEMA MESTA...

Naslov na 1 CD-u	80.- DIN
Naslov na 2 CD-a	120.- DIN
Naslov na 3 CD-a	160.- DIN
Naslov na 4 CD-a	180.- DIN
Naslov na 5 CD-a	200.- DIN
Naslov na 6 CD-a	240.- DIN

Moć veće količine izdano 100 naslova! Dajamo dijenki popusti!

CD-e možete kupiti u

MKR

MALOJ KOMPJUTERSKOJ RADNJI

Miletićeva 12, Novi Sad

021/614-909

(09-19 / SUBOTOM 09-14)

Telefonski možete naručiti:

PC FORT
NOVI SAD

Grčkoškolska 3, Novi Sad

021/614-909

(09-18 / SUBOTOM 09-15)

samardzic & son

SAMPRO

sales@sampro.co.yu

11080 ZEMUN, Njegoševa 19

tel.: 011-3161-725
101-203, 193-066
fax: 011-3161-574

www.sampro.co.yu

PC 486 133 MHz (Cena: 1099,00)

CPU 486 133 MHz, 8 MB RAM, PCI SVGA, 2.5" Hard Disk 1.3 Gb, Floppy 3.5", SVGA Color Monitor 14" Daewoo III DTX, Mini Tower Case + Tastatura, Mis + Podloga

WIN 95

PC Pentium 133 MHz

16 MB RAM, PCI SVGA S3 Trio64V+, Hard Disk 1.3 Gb, FDD 3.5", SVGA Color Monitor 14" Daewoo III DTX, Mini Tower Case + Tastatura, Mis + Podloga

WIN 95

AMD: 1299,00 Intel: 1399,00

PC Pentium 166 MHz

16 MB RAM, PCI SVGA S3 Trio64V+, Hard Disk 1.3 Gb, FDD 3.5", SVGA Color Monitor 14" Daewoo III DTX, Mini Tower Case + Tastatura, Mis + Podloga

WIN 95

Cyrix: 1330,00 Intel: 1480,00

projekovanje sistema * servis * hardware * software * mreze * PC Kase * DOPLATE *

* KOMPONENTE *

- CD-ROM Tear 16x .... call !!
- SOUND BLASTER 16pro ... 45,00
- SOUND BLASTER Vibra FM ... 115,00
- ACTIVE Speakers 50w/80w 45,00
- Faxmodem 14.400 voice 65,00
- Faxmodem 33.600 voice 165,00
- US Robotics fxm/voice 33.600 int 270,00
- US Robotics fxm/voice 33.600 ext 320,00
- CD WRITER komplet 1190,00

* DOPLATE *

- SVGA S3 Virge 4Mb ... 65,00
- MB SOYO HX 512Kb 50,00
- Hard Disk 1.7 Gb 40,00
- Hard Disk 2.1 Quantum Fireball ... 80,00
- COLOR Monitor 15" LR, NI 190,00
- COLOR Monitor Philips 10SA 410,00
- SVGA 14" Mono Monitor ..... -160,00

* NAŠI ZASTUPNICI *

Vršac 013-813-388
Novi Sad 021-462-807
Podgorica 081-636-432
Leskovac 016-51-157

ako vašeg grada ovde nema,
javite se i postanite naš zastupnik

* MultiMedia Kit *

Tear 16x, SoundBlaster 16pro, Speaker System

290,00

CENE PADAJU
SVAKOG DANA
!! POZOVITE !!

* PRINTERI *

Epson LX 300 280,00
Epson LQ 100 290,00
Epson LQ 2070 1015,00
Epson ostali ..... call !!

Hewlett Packard DeskJet 690C 520,00
Hewlett Packard DeskJet ostali ..... call !!
Hewlett Packard LaserJet 5L 755,00
Hewlett Packard LaserJet 6L 855,00
Hewlett Packard LaserJet ostali ..... call !!
Hewlett Packard ScanJet ..... call !!

RADNO VREME: pon.-pet. 09-17, sub. 10-15

ORIGINALNI PC CD-ROM DISKOVI

3D MOVIE MAKER • 3D STUDIO MAX • ACTUA SOCCER CLUB EDITION • ADOBE PHOTOSHOP • ALI BABA AND FORTY THIEVES • ASTERIX CAESAR CHALLENGE AGE OF SAIL • ASSASIN 2015 • BARBIE AND HER MAGIC HOUSE • BATTLECRUISER 3000 AD • BEST 3D ACTION 2 • BEST CAR GAMES 1 • BEST CAR GAMES 2 • BEST STRATEGIC 2 • BRITANNICA ENCYCLOPEDIA • CINEMANIA 1996 • CINEMANIA 1997 • CIVILIZATION 2 • CIVILIZATION SCENARIOS • COINS AND BANKNOTES • COMANCHE 3 • COMMAND & CONQUER • COMPTON WORLD ATLAS • COMPTON'S ENCYCLOPEDIA • CROW CITY OF ANGELS • DAGERFALL • DANGEROUS CREATURES • DARKLIGHT CONFLICT • DESTRUCTION DERBY 2 • DIABLO • DIABLO UNLEASHED ARSENAL • DIE HARD TRILOGY • DISCWORLD 2 (2 CD) • DISNEY 101 DALMATIANS • DUKE NUKEM X TREME • ENCARTA 1997 • ENCARTA WORLD ATLAS • F18 HORNET • FALLEN HAVEN • FIFA 1997 • FLIGHT SIMULATOR • GAME COLLECTION 10 • GAME DISK 11 • GAME DISK 12 • GAME MANIA 13 • GNOME • GOLDEN GATE • GRAND PRIX 2 • GROUER MULTIMEDIA ENCYCLOPEDIA • GUNS - FIREARMS GUIDE • HARPOON CLASSIC 1997 • HEROES OF MIDNIGHT AND MAGIC 2 • HISTORY THROUGH ART • HOT LIPS • HUMAN BODY 2.0 • HUNTER HUNTED • IMPERIUM GALACTICA (2 CD) • INDEPENDANCE DAY • INTERSTATE 76 (2 CD) • JETFIGHTER 3 • KICK OFF 1997 • KKND • LION KING • LEARN TO SPEAK ENGLISH (2 CD) • LSL 7 LOVE FOR SAIL • M1A1 ABRAMS • MAGIC THE GATHERING • MASTER OF ORION 2 • MDK • MICROSOFT PUBLISHER 1997 • MICROSOFT OFFICE 1997

samo

15,-

MUPPET TREASURE ISLAND (3 CD) • NBA FINAL FOUR 1997 • NBA HANG TIME • NBA LIVE 1997 • NBA JAM EXTREME • NEED FOR SPEED • NEED FOR SPEED 2 • NORSE BY NORSE WEST • OXFORD COMPENDIUM • OUTLAWS (2 CD) • PIZZAS COOKING • POD RACE - FASTEST • POWER F1 RACING • PRIVATEER 2 (3 CD) • PROGRAM COLLECTION 1997 • QUAKE NEW MISSIONS • RALLY CHAMPIONSHIP • RALLY CHAMPIONSHIP X MILES • RED ALERT (2 CD) • RED ALERT COUNTERSTRIKE • RELOADED • SCORCHER • SCREAMER 2 • SEGA RALLY CHAMPIONSHIP • SHIVERS TWO • SOLID GOLD 5 • SPACE JAM • SPACE SIRENS • SPACE STATION SIMULATOR • STAR COMMAND • STAR GENERAL • SYNDICATE WARS • TEST DRIVE OFF ROAD • THE BEATLES • THREE DIRTY DWARVES • TIGERSHARK • TOMB RAIDER • TOOLKIT QUAKE • TOY STORY • ULTRA MINIGOLF • VAMPIRE KISS • VIRGINS 1 • VIRTUAL COP • VIRTUAL SAFARI • WEBSTER DICTIONARY • WINDOWS-3.1 PRG • WINDOWS 1997 PRG • WORLD ATLAS & ALMANAC • XS • XTREME 3D ARCADE • X-WING VS TIE FIGHTER • Z ...

POZOVITE NAS ZA NAJNOVIJE NASLOVE!

DigiTech
BROD.DOC

CD LAND

Tašmajdan
Ilije Garašanina 27
011/3239-165

TC Piramida
Jurija Gagarina 153a
011/3224-769

NAJJEFTINIJE IGRE I PROGRAMI

Domaći programi za:

- nekretnine
- turističke agencije
- TV servis

CD
KLUB

OTKUP I PRODAJA RAČUNARSKE OPREME

Sastavljamo
konfiguracije
po želji

SNIMAMO NA CD ROM

662-546, Bulevar JNA 70/stan 3

OTKUP CD NASLOVA

KOLOS
BANJICA

MI NE SNIMAMO DISKOVE MI CEDIMO SOFTVER

pc max

SNIMANJE NA CD

CD po izboru 20

Backup HDD-a 19

Snimanje na HDD - CALL!!!

NOVI PROGRAMI...AUTO CAD 14...3DS MAX 4.2

...FRONTPAGE 97...DELPHI 3.0...C++ BUILDER PRO

...LIGHT WAVE 5.5...SOFTIMAGE 3.7...SCALA MM200

NOVE IGRE...WARCRAFT 3...COMANCHE 3...BLOOD 3D

...TEST DRIVE OFF ROAD...BATTLE GROUND-6

TDK, KODAK, PHILIPS

011/432-132

Dimitrija Tucovića 45/20

Pariske Komune 21
Novi Beograd

Snimamo sa
svih medija

Snimamo na
sve medije

Tel: 696-864

Radno vreme
OD 12⁰⁰ DO 20⁰⁰

Iznajmljivanje, prvi dan 5 din
Svaki sledeći 3 din

IZNAJMLJIVANJE I PRODAJA CD-ova

ORIGINAL

AVATON

FONTANA

KONFIGURACIJE I KOMPONENTE
USTOJICA NAJBOLJA - CENE NAJNIŽE

Servis hardvera

CD

Preko 3.600 zadovoljnih ljudi već zna zašto smo najbolji.

PC CD ROM

WIN '95 PAK

- MS WINDOWS '95
- MS PLUS FOR WIN '95
- MS PUBLISHER '95
- MS OFFICE PRO '95
- MS INTERNET EXPLORER
- PAGE MAKER 6.0
- COREL 6.0
- MICROSTATION '95
- WIN FAX PRO 7.0

+ oko 15 programa

NEW WIN '97 PAK

- MS WINDOWS '97
- MS OFFICE '97
- MS CAMCODER '97
- MS EXTRA CLIPART '97
- NORTON UTILIT. 95. 2.0
- COREL DREAM 3D 7.37
- COREL PHOTO PAINT 7.37
- COREL VENTURA 7.13
- PAGE MAKER 6.5

+ oko 10 najnovijih programa

NEW ULTRA NEW 3

- SOFT IMAGE 3.7
- FRACTAL DESIGN DETAILER
- TARGA 1000 2.0
- AUTO CAD 14
- WIN '97 PEE
- NETSCAPE 4.01
- CALIGARI 3.0
- 3D STUDIO MAX 1.2
- VISUAL FOX PRO 5.0 A

+ oko 15 programa

NEW CAD

- AUTO CAD 14
- A CAD C4
- MICROSTATION 5.0
- AUTO CAD 13
- AUTO CAD 13 dodaci
- QUICK CAD 4.0
- ARHI CAD 4.55
- VISUAL CAD
- A CAD LITE 3.0

+ oko 30 programa

DTP/GRAFIKA

- COREL DRAW 7.0
- PHOTOSHOP 4.0
- PHOTO FINISH 4.0
- QUARK XPRESS 3.32
- PAGE MAKER 6.5
- OMNI PAGE PRO 7.0
- ADOBE ACROBAT
- FREE HAND 7.0
- COREL VENTURA 7

+ oko 35 programa

ANIMACIJA

- LIGHT WAVE 5.0
- 3D STUDIO MAX
- 3D STUDIO MAX update
- 3D STUDIO 4.0
- 3D STUDIO efekti
- 3D STUDIO dodatci
- 3 DS MAX 1.1 SDK
- 3 DS MAX plug-ins
- IMAGINATOR

+ oko 30 programa

MUSIC MIX

- MIDI MUSIC II
- MUSICATOR AUDIO 1.0
- CUBASE 3.0
- SOUND FORGE 4.0
- DIGITAL ORC. + 2.0
- SCREAM TRACKER
- MUSIC PROSE
- MUSIC STAR
- MUSIC PRINTER

+ oko 15 programa

DEČJI MIX

- EDUKATIVNE IGRE
- MS CREATIVE WRITER
- LOGICKE IGRE
- NAPRAVITE CRTANI FILM
- EDUKATIVNI PROGRAMI
- UČENJE ENGLSKOG
- DEČJE AVANTURE
- BUKVAR ZA DECU
- CAD ZA DECU

+ oko 20 programa

HIT IGRE '96

- Najprodavanije igre u 1996.
- FIFA '96, NBA '96
  - RAY MAN
  - FORMULA 1 GP 2
  - NEED FOR SPEED
  - MORTAL KOMBAT 1, 2 i 3
  - C. & CONQUAER
  - WAR CRAFT II
  - DUKE 3D

+ oko 15 hitova

NEW STRATEGIJE NEW

- RED ALERT + COU. STRIKE
- HEROES OF M & M 2
- MASTER OF ORION 2
- LORDS OR REALM 2
- KKND
- STEEL PANTHERS 2
- MAGIC THE GATHERING
- BLOOD & MAGIC
- M.A.X.

+ oko 20 hit strategija

NEW RACING MIX

- NEED FOR SPEED 2
- FORMULA 1 GP 2
- SCREAMER 2
- NETWORK RALLY
- DESTRUCTION DERBY 2
- DAYTONA USA
- TEST DRIVE OFF ROAD
- MONSTER TRUCK
- MADNES

+ oko 20 hit voznji

NEW SPORT

- FIFA '97
- NBA '97/1 '96
- NHL '97
- DEATHLON
- MADDEN '97
- LINKS '97 GOLF
- CHAMP. MANAGER 2 '97
- ULTIMATE SOC. MANAGER 2
- NBA JAM EXTREME

+ oko 15 hit igara

EROS MIX 1

- PLAY BOY '96
- GIRLS COLLECTION 8
- GIRLS COLLECTION 9
- GIRLS COLLECTION 10
- GIRLS COLLECTION 11
- MORE WOMAN
- NAOMY CAMPBELL
- SEXY GOLF
- MORBID PORNO PICTURES

+ oko 35 programa

EROS MIX 2

- PLAYBOY BEAUTYS
- PENTHOUSE HOT
- PERVERT COLLECTION
- BIZZAR PICTURES
- GIRLS COLLECTION 12
- DOGS XXX
- MADONA
- TEREZA ORLOWSKI
- EROTSKE AVANTURE

+ oko 25 novih programa

PLAY MIX 22

- TOMB RIDER
- PRIVATER 2
- FIFA '97
- HEROES OF M & M 2
- SPACE JAM
- D.N. 3D PLUTONIUM PAK
- DISC WORLD 2
- NBA '97
- SCREAMER 2

+ oko 10 najnovijih hitova

NEW PLAY MIX 24

- MDK
- DIABLO
- KICK OFF '97
- KKND
- CHAMP. MAN. 2 ITALY '97
- CHAMP. MAN. 2 ENG '97
- FLAYGICORPS
- LARY 7
- TUNEL B1

+ oko 10 najnovijih hitova

NEW PLAY MIX 25

- NEED FOR SPEED 2
- OUTLAWS
- THEME HOSPITAL
- F. PREMIER MANAGER '97
- LOST WINKINGS 2
- TOON TRUCKS
- INTERSTATE 76
- BLOOD
- IMPERIUM GLAKTIKA

+ oko 10 najnovijih hitova

EXIT PRODUCTION

11000 Beograd

Naručite pouzecem ili preuzmite

- Snimamo profesionalnim uređajima na najkvalitetnijim diskovima.
- Iznajmite ili snimite jedan od mnogobrojnih naslova iz našeg CD kluba.
- Sastavite disk po vašem izboru iz našeg kataloga.
- Diskove možete naručiti poštom ili preuzeti lično bez čekanja.
- Naručite još danas katalog CD i disketnih izdanja.
- Prodajemo kvalitetne prazne CD diskove.

EXIT
PRODUCTION

ORIGINALI • ORIGINALI • ORIGINALI • ORIGINALI • ORIGINALI • ORIGINALI • ORIGINALI • ORIGINALI

PROGRAMI ORIGINALI

AUTO CAD 14

- MS WINDOWS '97
- MS OFFICE '97 PRO
- COREL DRAW 7 (3 CD)
- 3D STUDIO MAX
- MAC PROGRAMI
- 10.000 FONTOVA (+ ČIRILICNI)

ENCIKLOPEDIJE

- BRITANNICA 2.0
- ENCARTA '97 DELUXE
- FILM: CINEMANIA '97
- ASTRONOMIJA: RED SHIFT 2
- GEOGRAFIJA: ENCARTA '97 ATLAS
- NAUKA: ENC. OF SCIENCE 2.0
- MISTERIJE I FENOMENI: UNEXPLAINED
- OKEANI: MS OCEANS

STRANI JEZICI

- ENGLJSKI
  - LEARN TO SPEAK ENGLISH (neprevezideni kurs engleskog na CD-u)
  - OXFORD ENGLISH DICTIONARY
  - MERIAM WEBSTER DICTIONARY

- AMERICAN. HERIT DIC.

- (sa izgovorom)
- UČENJE ŠPANSKOG
- UČENJE NEMAČKOG I ITALJANSKOG
- UČENJE JAPANSKOG
- UČENJE FRANCUSKOG

ISTORIJA

- ISTORIJA SVETA
- MITOVI I LEGENDE
- RELIGIJA SVETA
- BIBLIJA
- IZGUBLJENA BLAGA

MED. ENCIKLOPEDIJE

- ANATOMIJA
- IMUNOLOGIJA
- HISTOLOGIJA
- INTERNA
- FARMAKOLOGIJA
- EKG
- MEDLINE '96
- BODY WORKS 5.0 (virtuelno putovanje kroz telo)

UMETNOST

- LE LOUVRE
- ART GALERY
- THE HERMITAGE
- GALERIJA UFI CI
- VELIKI SLIKARI (1 CD)
- MIKELANDELO
- LEONARDO

DECIJI CD ORIGINALI

- CHILDREN'S DICTIONARY
- EXPLORAPEDIA
- SVET ŽIVOTINJA
- 101 DALMATINAC
- POKAHONTAS
- BARBY
- LION KING
- FLIPER
- THE WAY THINGS WORK

DIZAJN

- 3D CUSTOM HOME (dizajn enterijera)
- MS GARDENING

(dizajn bašte)

- 3D WALK THROUGH HOME DESIGN

EROTIKA

- GREAT SEX
- HOT LIPS
- VIRGINS

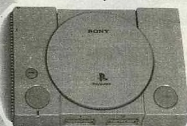
IGRE

- ECSTATICA
- X-WING.
- SAND WARRIORS
- COMANCHE 3
- MDK
- NEED FOR SPEED 2
- OUTLAWS
- ARC OF TIME
- ACTUA SOCCER (club edition)
- IMPERIUM GALACT. 2
- DARK LIGHT CONFLICT
- KICK OFF '97
- SHIVERS 2
- THEME HOSPITAL
- FOOTBALL MASTERS
- RED ALERT: COUNTER STRIKE
- THE LAST EXPRESS
- NORSE BY NORSE WEST

PlayStation™

KONZOLU MOŽETE KUPITI ILI IZNAJMITI U STROGOM CENTRU GRADA.

Nudimo Vam najpovoljnije uslove prodaje kao i specijalne popuste za klibove. Najveći izbor hit igara na plavim diskovima kao i originalnih diskova sa uputstvom.

SONY PlayStation.

Čika Ljubina 1/4 sprat ☎ 011/627-827

lično u centru grada bez čekanja. Radno vreme od 11 do 19 časova, sem nedelje.

ACZ tel. 011/628-648

Radno vreme: Svakim radnim danom od 11-19 časova

LO

-386 DX 25/33/40 MHz 64KB cache ISA	420
-486 DX 33/40/50MHz 128KB cache ISA ili VLB	550
-486 DX2 66/80MHz 256KB cache VLB ili PC	620
-486 DX4 100/120MHz 256KB cache VLB ili PCI	690
-AM5x86 133MHz 256KB cache, PCI	750

Konfiguracije sadrže: 4MB rama, SVGA video kartu 512KB, HDD 105MB; flopi 3.5, mini tower, mono monitor, tastatura, miš.

HI

-AM5x86 100 100MHz 256KB cache, PCI	1240
-AM5x86 133 100MHz 256KB cache, PCI	1270
-AM5x86 166 133MHz 256KB cache, PCI	1340
-AMD K6 200 200MHz 256KB cache, PCI	1760
-Cyrix 166 + 133MHz 256KB cache, PCI	1290
-Cyrix 200 + 150MHz 256KB cache, PCI	1350
-Pentium Intel 100MHz 256KB cache, PCI	1280
-Pentium Intel 120MHz 256KB cache, PCI	1320
-Pentium Intel 133MHz 256KB cache, PCI	1360
-Pentium Intel 166MHz 256KB cache, PCI	1460
-Pentium Intel 200MHz 256KB cache, PCI	1680
-Pentium Intel MMX 166MHz 256KB cache, PCI	1790
-Pentium Intel MMX 200MHz 256KB cache, PCI	2090

Konfiguracije sadrže: MB Intel Triton, 16MB rama SVGA PCI video kartu 1MB, HDD 1.3GB, flopi 3.5, mini tower, color monitor, tastatura, miš.

Povoljne Cene!

-16MB memn, 30 pina	15
-4MB memn, 72 pina	35
-SB 16 comp.	45
-Dodatni 1MB za video karte SOJ	20
-CD 8x od	160
-CD 12x od	190
-Fax-Modem-Voice 14400 od	65
-Fax-Modem-Voice 33600 od	150
-Mpeg Dekoder	50
-Kartica za dva JoyStick'a	30
-JoyStick od	30
-Aktivni zvučnici 2x120W	90
-Genius ručni skener, Mono 400DPI	80
-Genius ručni skener, Color 800DPI	280
-ZIP Iomega 100MB	290
-JAZZ Iomega 1GB SCSI interni	690
-JAZZ Iomega 1GB SCSI eksterni	840
-TV tuner	170
-Midi kabl	60
-PCI Video karta, kompozitni + SVHS	280
-Miro Video DC 30	1400
-Yamaha 4x write + SCSI cont.	1400
-HP 6020i 2x write + SCSI cont.	890
-PHILIPS CDD2600 2x write + SCSI cont.	890

Video Karte!

-S3 Trio 64V+	
-S3 Trio 64V2	
-S3 Virge 3D edo	
-S3 Stealth 3D 2000	
-S3 Stealth 2001	
-S3 Stealth 2500	
-S3 Spara 960	
-ATI Mach 64	
-Tseng 6000	
- Hercules 128/Video	
-Matrox Mystique	
-Matrox Millennium	

CD ROM!

-Sony	6X, 16X
-Imes	6X
-Philips	12X, 16X
-Creative	12X, 16X
-Liteon	16X, 24X
-HDD	16X

HDD IDE!

-Quantum 1.3, 3.2,	
3.8, 4.3GB	
-IBM 1.7, 3.2GB	
-Seagate 1.7GB	
-Maxtor 1.7, 5.4GB	
-Samsung 2.1GB	

Monitori!

-Mono DTS	180
-Samsung 3NE	400
-Daewoo 14X	390
-KFC 14	370
-Philips 104S	350
-Philips 104B	400
-Philips 105A	730
-Philips 107B	1160

HDD SCSI!

-Quantum 2.1GB	
-IBM 4.3GB	
-Seagate 3.2GB	

Konfiguracija!

-AMD K5 100 100MHz	
-AMD-ov Pentium klon	
-Intel Triton II	
-PCI Magistrala	
-16MB RAM-a	
-PCI S3 64V+ 1MB	
-HDD 1.3GB	
-3.5 flopi	
-Color Monitor 14"	
-Mini Tower	
-YU tastatura	
-Mouse	
-CD ROM 12X	
-SB 16 comp.	

1440

Konfiguracija!

-AMD K5 133 100MHz	
-AMD-ov Pentium klon	
-Intel Triton II	
-PCI Magistrala	
-16MB RAM-a	
-PCI S3 64V+ 1MB	
-HDD 1.3GB	
-3.5 flopi	
-Color Monitor 14"	
-Mini Tower	
-YU tastatura	
-Mouse	
-CD ROM 12X	
-SB 16 comp.	

1470

Konfiguracija!

-Cyrix 166 + 133MHz	
-Cyrix-ov Pentium klon	
-Intel Triton II	
-PCI Magistrala	
-16MB RAM-a edo	
-PCI S3 64V+ 1MB	
-HDD 1.3GB	
-3.5 flopi	
-Color Monitor 14"	
-Mini Tower	
-YU tastatura	
-Mouse	
-CD ROM 12X	
-SB 16 comp.	

1490

Konfiguracija!

-Intel Pentium 120MHz	
-Intel Triton II	
-PCI Magistrala	
-16MB RAM-a edo	
-PCI S3 64V+ 1MB	
-HDD 1.3GB	
-3.5 flopi	
-Color Monitor 14"	
-Mini Tower	
-YU tastatura	
-Mouse	
-CD ROM 12X	
-SB 16 comp.	

1520

Konfiguracija!

-AMD K5 166 133MHz	
-AMD-ov Pentium klon	
-Intel Triton II	
-PCI Magistrala	
-16MB RAM-a edo	
-PCI S3 64V+ 1MB	
-HDD 1.3GB	
-3.5 flopi	
-Color Monitor 14"	
-Mini Tower	
-YU tastatura	
-Mouse	
-CD ROM 12X	
-SB 16 comp.	

1540

Konfiguracija!

-Intel Pentium 133MHz	
-Intel Triton II	
-PCI Magistrala	
-16MB RAM-a edo	
-PCI S3 Virge 2MB edo	
-HDD 1.3GB	
-3.5 flopi	
-Color Monitor 14"	
-Mini Tower	
-YU tastatura	
-Mouse	
-CD ROM 12X	
-SB 16 comp.	

1590

Konfiguracija!

-Cyrix 200 + 150MHz	
-Cyrix-ov Pentium klon	
-Intel Triton II	
-PCI Magistrala	
-16MB RAM-a edo	
-PCI S3 V64+ 2MB	
-HDD 1.7GB	
-3.5 flopi	
-Color Monitor 14"	
-Mini Tower	
-YU tastatura	
-Mouse	
-CD ROM 16X	
-SB 16 comp.	

1620

Konfiguracija!

-Intel Pentium 166MHz	
-Intel Triton II	
-PCI Magistrala	
-32MB RAM-a edo	
-PCI S3 Virge 2MB edo	
-HDD 1.7GB	
-3.5 flopi	
-Color Monitor 14"	
-Mini Tower	
-YU tastatura	
-Mouse	
-CD ROM 16X	
-SB 16 comp.	

1780

Konfiguracija!

-Intel Pentium 200MHz	
-Intel Triton II	
-PCI Magistrala	
-32MB RAM-a edo	
-PCI S3 Virge 4MB edo	
-HDD 2.1GB	
-3.5 flopi	
-Color Monitor 14"	
-Mini Tower	
-YU tastatura	
-Mouse	
-CD ROM 24X	
-SB 16 comp.	

2080

Konfiguracija!

-Intel Pentium 166MMX	
-Intel Triton	
-PCI Magistrala	
-32MB RAM-a edo	
-PCI S3 Virge 4MB edo	
-HDD 2.1GB	
-3.5 flopi	
-Color Monitor 14"	
-Mini Tower	
-YU tastatura	
-Mouse	
-CD ROM 24X	
-SB 16 comp.	

2200

Konfiguracija!

-AMD K6 200MHz	
-AMD-ov Pentium klon	
-Intel Triton	
-PCI Magistrala	
-32MB RAM-a edo	
-PCI S3 Virge 4MB edo	
-HDD 3.2GB	
-3.5 flopi	
-Color Monitor 14"	
-Mini Tower	
-YU tastatura	
-Mouse	
-CD ROM 24X	
-SB 16 comp.	

2240

Konfiguracija!

-Intel Pentium 200MMX	
-Intel Triton	
-PCI Magistrala	
-32MB RAM-a edo	
-PCI S3 Virge 4MB edo	
-HDD 3.2GB	
-3.5 flopi	
-Color Monitor 14"	
-Mini Tower	
-YU tastatura	
-Mouse	
-CD ROM 24X	
-SB 16 comp.	

2460

Specijalna ponuda svim vlasnicima AMIGA (A500, A600, A1200, A4000) računara ako žele da svoj kompjuter zamene za PC (386, 486, Pentium), to mogu da urade kod nas po veoma povoljnim uslovima.

Pored usluga servisiranja računara i ponude standardne opreme, imamo velik izbor: štampača (matrinih, laserskih i ink-jet), stonih i ručnih skenera, fax-modema, kao i razne potrošne robe.

Mogućnost nadogradnje vašeg sistema tj. osnovne ploče, video karte, hard diska itd. sistemom staro za novo.

Garancija 12 meseci, Servis obezbeđen u Beogradu.

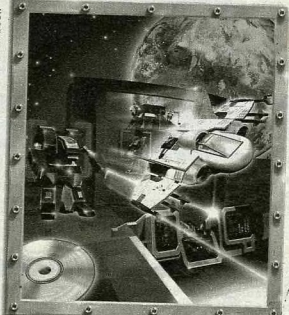
NOVI CD-ROM KLUB
NA ZVEZDARI

TOKOM ...
**BESPLATNO
UČLANJENJE**
... JULA I AVGUSTA

Vivid
c e d e t e k a

sandwarriors - mdk - power fl - eraser - pod -

tie fighter - outlaws - privater 2 - world book

need for speed II - the crow - disney's magic artists

CeDeteka

novi CD klub sa niskim cenama i profesionalnom uslugom. Veliki izbor kvalitetnih CD originala - najnovije hit igre (sa top liste) i programi. Cdeteka radi non-stop, 7 dana u nedelji. Moguće je dinamično plaćanje u gotovini ili na žiro-račun.

Prodaja CD originala

od originala po najnižim cenama. Dajemo popust na više CD naslova. Redovno snabdevanje najnovijim naslovima sa top-liste.

Snimanje na CD

snimamo na najkvalitetnijim CD pločama. Snimanje odmah, bez čekanja. Saljemo i poštom, pouz-

ćem. Radimo i kopije Vašeg hard diska sa garancijom. Snimanje CD-a sa sadržajem po izboru. Tražite katalog na disketi. Izaberite iz baze od preko 120 gigabajta softvera.

Oprema za Vaš kompjuter

video karte, cd-rom uređaji, zvučne karte, CD čistači, diskete, prazne CD medije, prekrivači za računare, kutije, joystick palice itd...

Garancija kvaliteta

oprema koju koristimo, najbolje CD medije i diskete, kao i profesionalni odnos prema Vama najbolja su garancija kvaliteta i brzine usluge. Proverite...

POZOVITE (011) 427.850

**Plus INTERNET
CD KLUB**

**IGRE - PROGRAMI - FILMOVI
(originali)**

**11-20h subotom 11-15h
IZNAJMLJIVANJE,**

SNIMANJE, PRODAJA

**T.C. "Šumice"
ul. Ustanička 125/B 011/489-2685**

PC BILLIG

12 dm

Igre: X-Wing vs. Tie Fighter, Outlaws, FIFA 97, Shivers 2, MDK, Need For Speed 2, KKND, Comanche 3, Kick Off 97, Screamer 2, Theme Hospital, Hunter Hunted, Ultimate Soccer Manager II, Test Drive OFF ROAD, SEGA Rally, F-18, NBA Live 97...
Programi: Corel 7, Encarta 97, Learn To Speak English, Windows 97, MS Office 97 Pro, Pink Floyd, AutoCad 14, 3D Studio Max, Comptons Interactive Encyclopedia, Beatles...

CD ORIGINALI

I još mnogo novih CD naslova!

Diskove možete naručiti pouzećem ili preuzeti lično.

☎ 011/577-991. 574-023

QUEEN COMPUTERS

TEL 3243-614

QUEENCOM@EUNET.YU

KONFIGURACIJE ISKLJUČIVO PO ŽELJI

PROCESORI: AMD, INTEL, CYRIX
100, 133, 150, 166, 200, MMX200, 200PRO
MSI: VIPER, KX, VX INTEL
DTK, CHAINTECH, SOYO, GA, SHUTTLE
TORNAO
HDD: QUANTUM, WD, SEAGATE, FUJICU
1.3, 1.7, 2.1, 2.5, 3.2, 4.3 GB
SVGA: S3 VIRGE, DIAMOND, MATTROX,
ATI, ALIANCE, HERCULES, S3 V+
MONITORI: DTK, PHILIPS, DAEWOO, CTK,
SAMSUNG - 15", 15", 17", 21"
CD ROM: SONY, TEAC, PANASONIC,
X8, X12, X16
FAX MODEMI: TI, ROCKWELL, USR
14400, 33600
SB: 16, AWE 32, AWE 64, VIBRA+tm
-TV CARD
-VIDEO PHONE
-OSTALO

PRU KUPOVINI KONFIGURACIJA
GARANCIJA JE 12 MESECI
- BESPLATAN SOFTWARE
- POKLON UČLANJENJE
U CD KLUB ENIGMA
- INTERNET READY RACUNARI
- DILERSKI POPUST
- GARANCIJA NA KOMPONENTE
356 DANA
- ISPORUKA U ZELJENOM ROKU
- RADNO VREME 12 - 20h

ENIGMA CD KLUB

**VELIKI IZBOR NASLOVA
ENCIKLOPEDIJE
JEZICI
PROGRAMI
MIX-OVI
AVANTURE
STRATEGIJE
ARKADNE
PUČAKIJE
SIMULACIJE
SPORTSKE**

- SNIMAMO NA DISKETE
- SNIMAMO NA CD
- SNIMAMO NA HDD
- RADIMO BECKUP NA CD
- POMOĆ PRU INSTALACIJI
- SVE PO IZUZETNO
POVOLJNIM CENAMA
- ISPRATITE NAGRADNU
IGRU NA ART KANALU
U EMISIJI " OUTER SPACE "

NAGRADA 15" MONITOR !

**SVE NA SKADARSKA 22
JEDNOM MESTU TEL 3243-614**

NT SOFT SOFT

Kralja Milutina 44, tel: 011 684 106
ntsoft@EUnet.yu
http://SOLAIR.EUnet.yu/~ntsoft
radno vreme 11-20, nedeljom ne radimo

Najveci izbor originala

Dilerski popust

Popust prilikom kupovine više CD-a

Plaćanje čekovima i preko računa
Istog dana šaljemo poštom

Tržni centar Banjica

Galerija **Tajna**, tel: 011 39 72 901

original Singapore

1 CD - 18 DM	4 CD - 45 DM
2 CD - 28 DM	5 CD - 50 DM
3 CD - 38 DM	6 CD - 55 DM

enciklopedije

Britannica, Euro dictionary, birds, cats, eyewitness science, eyewitness space & univer., genius of Edison, Grollier, guns, how things work 2.0, learn to speak English 2cd, ms 3d movie maker, ms cinemania 97, dangerous creature, dinosaurs, ms Encarta 97 atlas, ms Encarta 97 encycl., ms Encarta deluxe 2cd, ms music central 97, multi lingual dictionary, oxford dictionary, rosetta stone, self explorer, ski world 97, visual dictionary, Webster's dictionary, biology, physics, chemistry, gcse science, eureka, British education, earth quest, easy language 17 lang., 20th century, amazing animals, personal encyc...

Igre

redneck rampage, x-wing vs. tie fighter, need for speed 2, Norse by Norse west, Comanchi, Counterstrike, star trek 2cd, war gods, blood, pro pool 3d, shadows over riva, alien trilogy, atf, battleship, champ. manager 2, chessmaster 5000, civilization ii, comm & comp. gold 2cd, diablo, die hard trilogy, dragon lore ii 3cd, duke nukem 3d, f1 grand prix manager 2, formula 1, flight school, flight sim 6.0 gold, flying corps, heroes of might & magic ii, independence day, killing time, kkd, Lamborghini, leisure suit Larry 7, marble drop, mdk, m. python holy grail, NBA live 97, nhl 97 hockey, passport to peril (pink panther), power chess, privateer 2 3cd, quake, red alert 2cd, scarab, scorcher, screamer 2, Sega rally, space jam, star command, star general, time-lapse 4cd, titanic 2cd, tomb raider, trophy bass, warcraft ii, warcraft ii next 70 levels, welcome to the future, theme hospital, imperium galactica, disc world ii, the city of lost children, flipper, three dirty dwarves, lion king pack, asterix and worms, kick of 97, virtual safari, outlaws (2 CD), obsidian (5 CD), a fork in the tale (5 CD), darklight conflict, exploration station, Barbie, Ali Baba, the lost adventures, sentient, test drive off road, im1a2 Abrams, soultrap, toy story activity, youngpocahontas, learn with smurfs, 101Dalmatians...++filmovi za odrasle

aplikacije

AutoCAD 14, 3d garden designer 2, 3d home design, 3d studio max, adobe collection, adobe PageMaker 6.5, adobe PhotoShop 4.0, Bryce 2, Corel 7 (disc 1, 2, 3), Corel Ventura 7 (2cd), graphic, jade installer, ms 3d movie maker, ms picture it, ms visual j++ total multimedia, office 97, sound engine, windows 97, windows NT server, windows NT workstation, best ms installer 97, the briefcase of ms-nt 4.0, web maker pro, first aid 97, freehand 7 graphics studio, visual fox pro, driver collection, super compilers collect., clipart collection, ms visual studio, c/c++ collection...

medicina

harrison's plus, junpueira histology, human anatomy, neuro radiology special edit., radiology on CD textbook, osnovi hirurgije, oxford textbook of surgery, clinical neurology textbook, basic ophthalmology, auscultation of normal breath sound, clinical endocrinology, interactive brain atlas, heart sound & murmurs, medicine '94, '95, '96, a. d. a. m. inside 97, history medicine 2cd, mosby medical encycl, ultimate 3d skeleton, nine month miracle...

Veliki izbor Logitech i Genius joystick-a

Donosiocu kupona popust

Svaki kupac učestvuje u nagradnoj igri.
 Nagrade: Mikrofon, CD, podloga
 Javno izvlačenje zadnje subote u mesecu

Za članove kluba specijalan popust prilikom
kupovine hardware-a

5%	10%	15%	15%
Joystick	Slušalice, Mikrofoni, Čistači	Učlanjenje	Kupovina CD-a

CD klub

gde smo ?

SKADARSKA 19
skadarlija

javite se

011/ 32 47 120

cene su good

IZBOR 25

svaki kupac cd-a po izboru dobija
učlanjavanje u cd klub

programi su fresh

SOFTIMAGE 3.7 /microsoft/, LIGHT WAVE 5.5,
CUBASE 3.05 100% OK, BORLAND C++ 5.02,
AVID MCXPRESS 1.5, DIGITAL FUSION 1.12,
DELPHI 3.0 CLIENT SERVER, SOFT F/X 4.0,
3D ANIMATION 5.0, MACROMEDIA FREEHAND 7.02,
SOFTIMAGE 3.51 MODELIN MANUAL, VIEWPOINT
DATA SHOP PREMIER PLATINIUM EDITION,
WAVELAB 1.6 BILD 10, ASYMETRIX 3D FX 2.0,
WAVES NATIVE POWER PACK FOR WAVELAB,
WORLEY LW PLUG-INS, SYSTEM COMMANDER 3.0,
AUTODESK AUTOCAD MAP 1.0, SCALA MM200,
FRACTAL DESIGNER DETAILER, FRACTAL DESIGNER
EXPRESSION 1.02, AUTODESK MECHANICAL DESKTOP, ...

igre su new

WARCRAFT 3, ACTUA SOCCER CLUB EDITION, COMANCHE 3,
BATTLE GROUND 6: NAPOLEON IN RUSSIA, BLOOD 3D,
ENEMY NATIONS, SENTIENT, REALM OF ARKANIA,
MOTO RACER, UEFA CHAMPIONS LEAGUE 97,
TIME WARRIORS, RED-NECK RAMPAGE, TEST DRIVE
OFF ROAD, IMPERIUM GALLACTICA, ...

PlayStation
cd klub

iznajmljivanje konzola

snimicemo CD po vašem izboru za 30 minuta

radno vreme od 10 do 22h

ponedeljak utorak sreda četvrtak petak subota

popust

pc pro izbor
originalni
backup
cd klub

5%
popust

pc pro izbor
originalni
backup
cd klub

5%
popust

CD KLUB

ČLANARINA 20,00 din

-doživotno-

-DNEVNI NAJAM

SMEŠAN

T.C. MERKATOR
PALMIRA TOLJATIJA

11070 Novi Beograd

Tel: 695-993

Radno vreme: 11-19h

sem nedeljom

SNIMANJE NA

CD

- SA ORIGINALA 69,00 din

- PO IZBORU 89,00 din

U cenu je uračunat
naš prazan CD

- VELIKI IZBOR ORIGINALA
65,00 DIN

- FUJI **JEFTINO**

- NO-NAME

KONFIGURACIJE
KOMPONENTE

VLASNICI CD - KLUBOVA IZ VAŠEG KOMŠILUKA KUPUJU
KOD NAS, ZAŠTO NEBI I VI

SNIMANJE NA
DISKETE

- IGRE 1,00 din

- PROGRAMI 1,50 din

100% VIRUS & ERROR FREE

GARANCIJA

meridian co. export-import

Zmaj Jovina 4, 11000 Beograd, tel: 011 620 374, 632 996 fax: 011 626 576
mobilni telefon: 063 204 330 meridian macedonian-Skoplje: 091 202 271

AMIGA

-AMIGA1200 MAGIC PACK originalni softver sa originalnim uputstvima: p.paint,photogenics,wordworth,scal6,turbocalc,organiser,....	700.-
-MONITOR AMIGA M1438S	650.-
-MONITOR AMIGA M1764	1750.-
-BLIZZARD 1230-IV	300.-
-BLIZZARD 1240 T-ERC	560.-
-BLIZZARD 1260	1150.-
-BLIZZARD SCSI KIT	200.-
-BLIZZARD 2040 ERC	710.-
-BLIZZARD 2060	1185.-
-CYBERSTORM MKII 060	1350.-
-CYBERVISION 64 3D 4MB	500.-
-FPU 68882/50 MHZ	120.-
-ED PLUTO GENLOCK	1100.-
-ED NEPTUN GENLOCK	1650.-
-ED SIRIUS II GENLOCK	2300.-
-TOCCATA SOUND CARD	650.-

-BLIZZARD 603E 175 MHZ	896.-
-BLIZZARD 603E 200 MHZ SCSI 2	1030.-
-CYBERSTORM PPC 150 MHZ	1600.-
-CYBERSTORM PPC 180 MHZ	1920.-
-CYBERSTORM PPC 200 MHZ	2240.-

MOBILNI TELEFONI

-PHILIPS SPARK	800.-
trenutno najbolji mobilni telefon 600 min. talk time,350h stand by, voice control!!!	
-PHILIPS FIZZ	500.-
-MOTOROLA 8700	950.-
-AUDIOVOX, dodatna oprema	

MULTIMEDIJA

-komletno video pokrivanje svih vrsta
manifestacija projektorima InFocus sa
slikom dijagonale i do 20m i montaznim
SkyLine video wall-ovima

Computer Dream

CD ORIGINALI

NAJVEĆI IZBOR !
DILERSKI POPUSTI !

IGRE

Battleground 6 (Napoleon in Russia)
Heroes of Might & Magic II (exp. pack) -The price of loyalty

3D ultra mini golf
Racing collection
Comanche 3
Need for speed 2
Outlaws
Test drive of road
City of the lost children
kick off 97
Unearthed arsenal (for Diablo)
AH-64 long bow (gold)
M1 A2 Abrams
Independence day
MDK
KKND
Diablo
NBA Live 97
US NAVY fighters 97
Fifa 97
Master of Orion 2
Heroes of might & magic II
Privatner 2: The Darkening
Tomb raider ...

PROGRAMI

MS Windows 95 - Memphis 97
MS Office 97 - pro edition
MS Encarta 97
MS Cinemania 97
Corel Drav 7
Adobe Photoshop 4.0
Corel Ventura 7
Adobe Acrobat 3.0
MS Exchange server
AUTO CAD 12, 13, symbols
3D CAD collection
MS Visual C++
Delphi 3.0
MS Visual basic
MS Visual Java
Java Script starter Kit
WEB Maker pro
Antivirus '97 collection
MACINTOSH collection's (MAC, POWER PC)
COREL 6 for MAC ...

HOT !!!

COREL Photo Paint 7 plus
Encyclopedia of science 2.0
Microsoft VISUAL STUDIO 97
Sand Warrior
Sidekick 97
Best of Microsoft 97
Lotus Smart Suite 97
Shadows over Riva
Driver collection

Nemanjina 4, Beograd, 011/3226-303, 3226-323, 3224-221, 3610-310

KONFIGURACIJE PO IZBORU • MOGUĆNOST PORUĐBINE
DILERIMA POSEBAN POPUST

CPU
486-133
586-100,120,133,
150,166,200
686-150,200

MAINBOARD
486 SIS
486 ALI
586 INTEL FX,VX,HX
GA 586 VX,HX
ASUS 586

CD-ROM
8x SONY,SANYO
10x PIONEER, PHILIPS,
12x TEAC
16x TEAC

RAM
4, 8, 16, 32
EDO 8, 16, 32
VIDEO RAM EDO

CIRRUS LOGIC CL-5446
S3 TRIO 64 V+, UV+
DIAMOND
SPEA MERCURY

14,15,17,21
PHILIPS, KFC
DAEWOO, SAMSUNG
MONO DTS

SCSI PCI ADAPTEC 2940, DAT 2GB
FAX-MODEM UMC, US ROBOTICS
JOYSTICK, MOUSE, KEYBOARD
SCANNER, PRINTER (HP & EPSON)
BIG & MINI TOWER, SPEAKERS

540/1.3/1.7/2.1/2.5/3.2/4
SCSI 2.1/3,2/4 & WIDE ULTRA

16 COMP/16 FM CREATIVE LABS/AWE64 PNP

REBEL SOFT

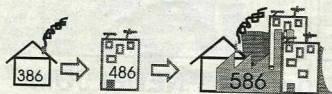
ZELENI VENAC 4 (zgrada u dvorištu na prvom spratu)
telefoni: 011-634-071, 620-466; 063-200-602

PrimeTime !!!

PRAVO JE VREME DA UŠTEDITE SVOJ NOVAC
KUPUJUĆI KOD NAS

NAJPOVOLJNIJE CENE

tel / fax : 011 / 623 - 237

BGD, Gospodar Jevremova 31

sve vrste konfiguracija
nadogradnje
oprema po vašoj želji
pojedinačne komponente
dilerski popust
kancelarijski sistemi
mreže

PRIME TIME
Professional Systems

CD CENTAR Novi Beograd

Snimanje i iznajmljivanje igara, enciklopedija i programa za PC
Instalacija operativnih sistema i programa, Backup HD-a na CD

CEDETEKA

U CENTRU NOVOG BEOGRADA. VELIKI IZBOR NASLOVA ZA PC!!!

PROGRAMSKI PAKETI

MS Windows v.3.11 ..... 57 Programa
MS Windows '95 v.4.0 .. 33 Programa
MS Windows '95 v.4.1 .. 33 Programa
MS Windows '95 32FAT 44 Programa

SVI PROGRAMI SU INSTALACIONI!

PROGRAMI-ORIGINALI

MS Visual Studio '97 (3CD-a)
(MS V. Basic v.5.0, MS V. C++ v.5.0, MS V. Fox Pro v.5.0, MS V. J++ v.1.1, itd.)
MS Office Professional '97 MS Windows '97
Corel Draw v.7.0 (3CD-a) MS Windows NT v.4.0
Corel Ventura v.7.0 (2CD-a) 3D Studio Max
Adobe Photoshop v.4.0 MS Publisher '97

TOP 10 PC GAMES		Broj CD-a
1	Star Trek Generations	2
2	The Neverhood	1
3	Darklight: Conflict	1
4	Heroes II: P. of Loyalty	1
5	Formula 1	1
6	NCAA Final Four '97	1
7	Premiere Manager '97	1
8	Three Dirty Dwarves	1
9	Shivers II	1
10	Red Neck Ram Page	1

Nastavak legendarne platformsko-logičke igre The Lost Vikings. Dizajnirana od strane ljudi koji su pravili Warcraft. Mogućnost igranja dva igrača. Igra koja nudi fantastičnom atmosferom i zarančošću. Igra koja ne bi trebalo osti propustiti!!!

Fantastična P&C avantura iz radionice Silvena Spilberga. Uđite u ginejni svet. Igraiva Neverhood-a, rješavajući pragrađi logičkih problema. Izvrsne grafička i muzika sa preko 50.000 frejmova animacije. Savršena za sve avanturiste.

ENCIKLOPEDIJE		Broj CD-a
1	Corel Auto Guide	1
2	The Way Things Work 2	1
3	Custom Home	1
4	Enc. of Science 2.0	1
5	IQ Test II	1
6	MS Complete Gardening I	1
7	Learn to Speak English 2	2
8	Learn to Speak German 2	2
9	Euro Dictionary	1
10	3D Atlas '97	1

Snimamo
isključivo
na
kvalitetnim
KODAK,
PHILIPS
TDK i
SONY
kompakt
diskovima.

CDC MIX 2/97

Heroes of Might & Magic II	Settlers II Missions
Alien Trilogy	Davis Cup Tennis
Discworld II	Destruction Derby II
FIFA '97	Star General
NBA Live '97	Lords of Realm II
Civilization II Scenarios	F-22: Lightning II

CDC MIX 3/97

Duke Nukem 3D Plutonum Pak	Privateer II
Master of Orion II	Dragon Heart
Pinball Prelude	Network Q Rally
Realms of Haunting	NBA Hangtime
SSF2 New Challenger	SW/W 3D
Hunchback of Notre Dame	Steel Panthers II

CDC MIX 4/97

Mechwarrior II: Mercenaries	Die Hard Trilogy
Cyber Gladiators	Banzai Bug
Monstertruck Madness	Asterix
Scorched Planet	BUGI
Necromantics	Power F1
Duke Nukem 3D Atomic	Mortal Kombat III '95

CDC MIX 5/97

Norse by Norse West	Krush, Kill 'n' Destroy
Kick Off '97	MDK
Fallen Haven	Diablo
Panzer Dragoon	Scarab
Sega Rally	Sky Net
Grand Prix Manager II	Champ. Manager II '97

Naši miksevi
se vrlo lako
koriste.
Sve igre se
instaliraju
jednostavno
komandom
INSTALL.
Uz MIX
dobijate
kolor omot,
spisak i
uputstvo.

Radno vreme od 10 do 21h I NEDELJOM!
Pariske komune 7/25 IV sprat 11070 Novi Beograd

(011) 671-156

SUMMERTIME PO KLON GODNOSTI PLUSTI

LETNJI POKLONI

UZ CELE KONFIGURACIJE 486 I 586-SVAKOM KUPCU
SOUND BLASTER ILI CD + MAJKE + KAPE + FASKIKLE

LETNJE POGODNIKI
KUPKIMA IZ UNUTRAJNOSTI ISPORUKA NA KLJU

LETNJI POPUSTI
ZA ŽIRALNO PLAĆANJE-ZA FIRME 2%

286²⁵⁰ 386³⁵⁰

486

40 MHz, 4MB RAM, HDD 40MB, MONO 14" **400**

DOPLATA:

66 MHz	20	HDD 120MB	40
100 MHz	60	HDD 210MB	70

586 INTEL PENTIUM
AMD K5
CYRIX 6x86

100 MHz, 8MB RAM, HDD 1.3GB, MONO 14" **1.100**

DOPLATA:

166 MHz	40	HDD 1.7GB	40
16MB RAM	70	COLOR 14"	200

NAJJAČI SERVIS

OPTIMIZACIJA I POPRAVKA KONFIGURACIJA I DELOVA

NADogradnja-Upgrade

ZAMENA KOMONENTI STARO ZA NOVO UZ DOPLATU

Green technologies

CENTRALA - BEOGRAD, 7. jula 38,
tel/fax: 011 633-724, 09-17h
POSLOVNICA - NOVI SAD, Futoška 4,
tel: 021 616-736, 09-17h
POSLOVNICA - ŠABAC, M. Mitrovića 12,
tel: 015 342-179, 08-15h

Pronađite [naj]bolje

Compact Disk

nas!ove

Pentium računari

- Video kartice (Number 9, Matrox, Diamond, S3 3D)
- Monitori (Samsung, Daewoo)
- CD ROM 4x, 8x, 12x, 16x, 24x
- Sound Blaster (Creative)
- Joystick, zvučnici...
- Fax modem (US Robotics)
- Priključak na Internet
- FM radio kartica
- TV kartica (AV Labs)

VALTEK
COMPUTERS

Milentija Popovića 14a, 11070 Novi Beograd, Tel/fax (011) 311 41 81, 311 40 57, 311 34 40
Karadarjeva 95, 14000 Valjevo, Tel/fax (014) 220 502, 222 520

www.valtek.co.yu

Plus com

021 398 444

e mail: PLUS_COM@EUNET.YU

BUDITE U PLUSU!

RAČUNARI ŠTAMPAČI
INTEL PENTIUM
CYRIX 6x86 AMD K5, K6

OKI HEWLETT-PACKARD

Otkup
Zamena
staro za
novo

EPSON

SVE ZA PC CENE POVOLJNE

VAŠ DIGITALNI SVET

EXCOM

021 321 211

e mail: LEMYNS@EUNET.YU

Otkup
Zamena
staro za
novo

NOVI SAD

CD-TEKA
SOFTWARE
HARDWARE
ORIGINALI

IZNAJMLJIVANJE
SNIMANJE
VELIKI IZBOR

INSTALACIJE
SAVETI
BESPLATAN
KATALOG

PreCiz ^{computers} & 3S _{computers}

12⁰⁰ - 20⁰⁰h

011

11⁰⁰ - 20⁰⁰h

422-545

64 88 13

Majke Kujundžića 23
11127-BEOGRAD
CVETKOVA PIJACA
Kod Doma Zdravlja ZVEZDARA

Zvečanska br. 6
11000-BEOGRAD
AUTOKOMANDA

NAJPOVOLJNIJE UČLANJENJE
U CD KLUB SAMO 20 dinara.
DNEVNI NAJAM JE 3 dinara

NAJVEĆI IZBOR PROGRAMA
U BEOGRADU

PRODAJA, OTKUP, UPGRADE
RAČUNARI, KOMPONENTE
NAJPOVOLJNIJE, SA GARANCIJOM

SNIMANJE NA SVE VRSTE MEDIJA:

CD, Hard Disk, Diskete, ZiPP ...

SKENIRANJE
A4
AUDIO

AUDIO

CD KOMPILACIJE

CD PROGRAMI

CD IGRE

BACKUP

ORIGINALI
CD-MIX

KUPON

50% popusta za
učlanjenje u CD klub

3S
computers

PreCiz

KUPITE NAJPOVOLJNIJE NA JEDNOM MESTU

CD ORIGINALI **PENTIUM**
CD PO IZBORU **AMD INTEL IBM**
TEMATSKI KOM.
BACKUP

SVE ŠALJEMO POŠTOM; KOLIČINSKI POPUST

KOMPONENTE

SIMM MEMORIJA 4/8/16 I 32MB
SOUND BLASTER 16/32
ZVUČNICI
FAXMODEM 14400/33600
MIŠEVI I DZOJSTICI
CD ROM 8/12/16 SPEED
FILTERI ZA MONITORE
TASTATURE
GRAFIČKE KARTICE
KUĆIŠTA

MONITORI

ADI 14" COLOR
PHILIPS 14" C COLOR
DEAWOO 14" & 15" COLOR
TATUNG 15" COLOR
MONO MONITORI

ŠTAMPAČI

EPSON LX 300 I LQ 100
HEWLETT PACKARD 5L I 6L
OKI PAGE 4W

IGRE I PROGRAMI

NAJNOVIJI ORIGINALI

- BLOOD
- NORSE BY NORSEWEST
- IMPERIUM GALACTICA
- SHERLOCK HOLMES 2
- INTERSTATE 76
- THE LAST EXPRESS
- KICK OFF 97
- SHADOWS OVER RIVA
- BRITANICA 97
- MS OFFICE 97 PRO
- COREL DRAW 7.0
- AUTOCAD 14
- REČNICI
- MUZIKA
- MEDICINA
- ISTORIJE SVETA

DISKETNA SNIMANJA

TEMATSKI KOM.

• DOOM	• LOGIČKE
• FRP	• MIX 1
• AVANTURE	• MIX 2
• SIMULACIJE LETA	• MIX 3
• ARKADE	• AUTO CAD
• STRATEGIJE	• 3D STUDIO
• BORILAČKE	• DOS UTIL
• SPORTSKE	• WINDOWS UTIL

PANČEVAČKA 2
TEL: 011/ 766-578
TEL/FAX: 155-294
e-mail : dootrim@eunet.yu

SERVISIRANJE NA KUĆNOJ ADRESI

ISPORUKA NA ADRESU; ROBA NA RATE

EXTREME

www.extreme.co.yu

ORIGINAL

PRODAJNO MESTO VIDEO KLUB "DEDINJE"

20%
POPUST

NAJVEĆI IZBOR MEDICINSKIH NASLOVA
NAJNOVIJE IGRE I ENCIKLOPEDIJE

PLAĆANJE ČEKOVIMA I PREKO RAČUNA
SLANJE POUZEĆEM

639 121

KNJIŽARA
ΠΛΑΤΩ

Svet IGARA

Uređuje NENAD VASOVIĆ

72 ŠTA DALJE?

Ovog puta čeka vas veliki broj šifri i varanja za aktuelne hitove

75 TOP LISTE

Ima neznatnih, ali interesantnih izmena na dnu Game Top 25 liste

97 DOMAĆA SCENA

Klubovi za mrežno igranje niču po Beogradu kao pečurke posle kiše

OPISI

Blood	78.
Counter Action	77.
Heli Cops	81.
Heroes of Might & Magic 2:	
Price of Loyalty Expansion Pack	80.
Pro Pinball: Timeshock!	79.
Redneck Rampage	76.
Shivers 2	82.
Star Trek: Generations	83.

REŠENJA

Discworld 2 (2)	74.
The City of Lost Children	74.

NAJAVE NAJAVE NAJAVE NAJAVE NAJAVE NAJAVE

Aces: X-Fighters	87.	Nothingness	96.
Achtung: Spitfire!	94.	Of Light and Darkness	88.
Ares Rising	90.	Oloflight	96.
Battletech: Solaris	84.	Pacific General	89.
Big Red Adventure	90.	Panzer General	89.
Blood Omen	86.	Phantasmagoria	86.
Blue Heat	92.	Phoenix	86.
Castle Kingdoms	90.	Populous 3	88.
Croc	96.	Pro Pilot	92.
Dark Colony	87.	Quasar Wars	92.
Dark Reign	94.	Red Baron II	88.
Dead Space	86.	Requiem: Wrath of the Fallen	84.
Descent to Undermountain	94.	Return to Krondor	85.
Die by the Sword	94.	Simcity 3000	90.
Diversia	84.	Skimmers	87.
Dominion	85.	Star Nations	96.
Dragondice	92.	Submarine Titans	88.
Gag	85.	Terracide	86.
Galactic Conquest	86.	The Condemned	84.
Goldrake	96.	Uprising	94.
Golgotha	87.	WAR, inc.	84.
Hard Corps	94.	Warbreeds	90.
In the Shadow of Time	92.	Warlord III	88.
King's Quest 8	96.	Was Craven's Principles of Fear	84.
Madspace	85.	Wet - The Sexy Empire	89.
MissionForce: Cyberstorm 2	87.	X-Men: Children of the Atom	92.
Monty Python's The Meaning of Life	85.	Z.A.R.	85.

ŠTA DALJE?

Prinprema SLOBODAN MACEDONIĆ

☒ **Death Drome** * PC * Šifre za nivoe: 2REVL0T (The Abyss), 3ACCUSED (The Outpost), SH0RT4TIME (Citadel), 5GETAWAYS (The Inferno), B0LT6DOWN (The Wall), ARRE5T7 (The Spike) i L4STM4E4L5 (Purgatory).

☒ **Gearheads** * Šifre za nivoe: 1.0000, 2.3518, 3.6382, 4.8427, 5.2385, 6.5924, 7.1267, 8.7208, 9.6532, 10.5012, 11.6511 i 12.8562.

☒ **Imperium Galactica** * Pritisni i drži levi 'Shift', a zatim upiši KAROLY (velikim slovima). Tako si uključio Cheat Mode. Sada pritiskom na sledeće tastere aktiviraš varanja: 'C' (sve kolonije i svi životi), 'C' (drugi put, sve planete), 'V' (100.000 kredita), '5'-'9' (izbor armijskog čina).

☒ **Powerslave** * Šifre za varanja: LOBOSPHERE (kompletna mapa), LOBOSWAG (svi predmeti), LOBOPICK (svi ključevi), LOBODEITY (neraznivo), LOBOCOP (oružje i municija), LOBOSNAKE („zmijska“ kamera), LOBOLITE (isključivanje vizuelnih efekata), LOBOSLIP (prolazak kroz zidove), LOBOXY (koordinata), LEVEL # (skok na niv #), DOORS (otvara sva vrata) i CREATURE # (ubacuje neprijatelja pod rednim brojem # na određeno mesto).

☒ **Star Control 3** * U toku broje pritisni zajedno 'Alt+F9' i isključičes asteroidno polje.

☒ **Interstate '76** * Između misija pritisni i drži 'Ctrl+Shift' i ukucaj GETDOWN. Najpre će te napasti automobili, a zatim ćeš biti prebačen na sledeći nivo.

☒ **Test Drive Off-Road** * Prijavi se kao CHEAT1, CHEAT2, CHEAT3, CHEAT4, CHEAT5 ili CIGGIES. Dobićeš mnogo vozila i aktivirati varanja.

☒ **Blood** * Pritisni taster 'T', upiši sledeće reči za varanja, a zatim pritisni 'Enter', IDAHO (sva oružja i municija), MONTANA (sva oružja, municija i predmeti), GRISWOLD (štit), EDMARK (samoubistvo), JOJO („pijani“ mod), SATCHEL (svi predmeti), ONERING (nevidljivost), MARIO (skok na određeni nivo; u meniju upiši broj epizode i nivoe), MCGEE i KRUEGER (spaljivanje samog sebe), COUSTEAU (200 energetskih poena), VOORHEES (God Mode), LARA CROFT (svi mogući dodaci), EVE GALLI (prolazak kroz zidove), RATE (frame rate), GOONIES (kompletna mapa) i SPIELBERG (energija i municija).

☒ **Crazy Drake** * Šifre za varanja: ENTERSANDMAN (God Mode), NEUROTECH (dodatni život), DRAKENBUMEK (vreme), PLUGANDPRÄY (mala bomba), RADIOHEAD (automatski zavretak nivoa), ONERALEITY (popunjavanje energije) i ROCKETZRULES (5000 poena).

☒ **H2O** * Šifre za nivoe: 1. KPVTNUQSRT, 2. RQR0VPPWTQ, 3. ORVSTWUKMS, 4. PMVXMCQXVS, 5. VWRPXPSSLQ, 6. UNRUQQQTRM, 7.

TN0PVSORWT, 8. TXRUPRNQWO, 9. SSOQ0VNRW, 10. XRKNVNSSV, 11. WUNQPMRRWO, 12. WUQQRVWSQT, 13. RQVRWXTSX, 14. ORPSPORV, 15. OWNRSORNT, 16. UTUOVMLNSP, 17. PXSMTQVOR, 18. QONRNONVQM, 19. PWUSTQKSPY, 20. VVPQ0SLPTN, 21. PSP00NOUOV, 22. RQRKNRYXNNV, 23. RTOTOUXWSW, 24. SQQVNPFSKY, 25. RMRSQNSLQ, 26. XPPMQRONMP, 27. SMTUWSRWT, 28. VWRPFRKTRU, 29. TQSUONTS, 30. LRUSVTRVT, 31. MPPRLVTONV, 32. OGR0USLPST, 33. RSXUSLRXOL, 34. PMWTROQSSS, 35. SRUQ0VWKR, 36. PRRTVTRSPV, 37. NTPURUXUUL, 38. NMTVPPOW, 39. ONKTOPPULS i 40. NSWOLQWMLW.

☒ **Normality** * Otkucaj WINDY i pritisni 'Enter'. Sa 'F1' ideš na bilo koju lokaciju, a sa 'G' možeš odgledati sve animacije u igri.

☒ **Redneck Rampage** * Šifre za varanja: REDDALL (svi predmeti, ključevi i energija), REDCLIP (prolazak kroz zidove), REDDFUCKNGOXY (skok na određeni nivo, x je broj epizode, y broj nivoa u epizodi), REDGUNS (sva oružja), REDINVENTORY (svi predmeti), REDITEMS (svi dodaci koji postoje u igri), REDKEYS (svi ključevi), REDMONSTERS (isključuje i uključuje neprijatelje), REDRATE (frame rate), REDSHOWMAP (kompletna mapa), REDUNLOCK (otključava sva vrata) i REDVIEW (pogled spolja, pritisni 'F7').

☒ **SWIV 3D** * U meniju „New Player“ kao ime igrača otkucaj: SWIV!AndLetDie (pazi na velika i mala slova). Sa 'F12' dobišai meni u kome možeš birati oružja. Pritiskom na 'F11' vadiš likske iz igre.

☒ **Hyperblade** * Šifre za varanja: MDMKBS (maksimalni štit), SHUIN (skriveni likovi), GORILLA (transformacija u gorilu) i PQTATO (umanjene likske).

☒ **Shivers 2** * PC * Kako se čita knjiga sa šiframa uz pomoć one tablice, tj. kako provaliti šifru sefa?

Robert

Milos

Šifra se menja od igranja do igranja. Najpre pogledaj vrata sefa i na malom displeju vidi dečes broj i slovo (npr. 4N). Broj označava stranicu u knjizi na koju je potrebno postaviti tablicu (u ovom slučaju to je četvrta stranica), a slovo simbolizuje orijentaciju tablice, odnosno stranu sveta prema kojoj treba da bude usmeren mali zarez koji se nalazi na jednoj od njenih ivica (u ovom slučaju sever). Kada tablicu postaviš na pravo mesto, u otvora će se pojaviti tri broja i tri slova. Čitaj ih odozgo nadole (naznačeno broji i slovi) i tako ćeš formirati traženu kombinaciju. Slova mogu biti L ili R, što znači da točnu sefa treba da okreneš ulevo (L) ili desno (R).

☒ **Resident Evil** * **Sony** * Mali bazen u dvorištu ima dva stuba u koje treba staviti zlatnik i srebrnjak sa likom orla, odnosno vuka. Novičić se nalaze u knjigama „Doom 1 i 2“. Knjige se otvaraju na sledeći način: najpre udi u meni, klikni na „Check“, a zatim knjigu postavi uspra-

vno, i to tako da stranicama bude okrenuta ka tebi. Potom pritisni taster 'X' i knjiga će se otvoriti. U sobi sa šifrom treba napraviti otrov „V-Joli“. Uzmi sve prazne bočice. U prvu sipaj vodu, a u drugu crvenu tečnost. Pomešaj sadržaj ovih bočica i dobićeš purpurnu tečnost. U nju ulij crvenu i zelenu tečnost i dobićeš žutu. Pomešaj žutu i belu tečnost da bi dobio plavu. Ponovo pomešaj vodu i crvenu tečnost da bi dobio purpurnu, a zatim nju pomešaj sa plavom. Tako si dobio traženi otrov koji treba da sipaš pod koren biljke „Plant 42“.

Sajke

☒ **Dark Forces** * PC * Gde se na nivou „Arc Hammer“ nalaze tri ključa koje je potrebno staviti u sekvencere da bi se završio nivo?

Luk Skywalker

☒ **Rayman** * PC * Ukucaj ALLWORLD i moći ćeš da biraš bilo koju lokaciju (nivo) na mapi.

☒ **Quake** * Kako ubiti veliku kreaturu na poslednjem nivou? Da li to zavisi od verzije igre?

Gene The DUKE

Da, zavisi. Finalna i „beta“ verzija Quakea se razlikuju u nekim elementima, a svakako je najznačajnije to što poslednji nivo uopšte ne liče jedan na drugi. Nasuprot očekivanjima, cilj poslednjeg nivoa nije da ubiješ finalnog protivnika (ne vredi da pucaš u njega - ništa neće postići), već da preživiš najezdu njegovih „pulena“, tj. da pobediš njih. Ako govorimo o finalnoj verziji, potrebno je da eliminišeš sve neprijatelje koji se pojavu u hodniku koji opasuje bazen u čijem središtu se nalazi čudovište. Kada ti to pade za rukom, na kraju hodnika će se pojaviti teleport. Zakorači u njega i to je kraj igre.

☒ **Fragile Alliance** * PC * Kako se napadaju neprijateljski brodovi i asteroidi? Da li je to uopšte moguće?

Milijan Gacanović

☒ **Curse of Enchantia** * A * Kartica za otvaranje vrata desno od orkestra nalazi se ispred prečine gde se stajao tip sa kasetofonom. Karticu je veoma teško uočiti, jer na ekranu bukvalno predstavlja tačku. Novičić iz gomile kod broda može se pokupiti pomoću čarape koja se nalazi na otputu. Čarapom u kojoj se nalazi novičić udari brodom koji stoji igranje. Pošto ga obori, prođi kroz pukotinu i u potrebnosti ćeš naći dve daske. Pitanja: Šta je uopšte uraditi sa daskama? Čemu služi poštansko sadnuće le-

ŠTA DALJE?

vo od orkestra (nakon što se ubaci pismo, šta se ne događa)?

Amiga Forever

Knights Of Xentar * PC * Šta treba raditi u Castle of Calist?

Stonelord

Outlaws * PC * Šifre za varanja (kucaj tokom igre): OLAIRHMED (mod letenja), OLASH (neograničena municija), OLDS (SuperMap mod), OLGPS (koordinatne igrače), OLPOSTAL (sve oružje i sva municija), OLREDLITE (zaustavlja neprijatelje), OLZIP (teleport), OLOPEC (dodaje ulje) i OLGUSHER (neograničeno ulje). Šifre za nivoe: 1. OLHIDEOUT, 2. OLTOWN, 3. OLTRAIN, 4. OLCANYON, 5. OLMILLS, 6. OLSIMMS, 7. OLMINER, 8. OLLCIF9, 10. OLRANCH.

Darlight Conflict * Tokom igranja drži 'Tab' i pritisni 'Page Up'. Pusti te tastere i pritisni taster 'P'. Na dnu ekrana pojavice se natpis „Cheats Enabled.“ Ova procedura čini te neuništivim, ali ne pomaže u svim misijama.

Fallen Haven * Šifre za varanja koristiš kao parametre uz komandnu liniju. Znači, izaberi „Run“ opciju iz Start menija u W95, i pronađi komandnu liniju FALLEN.EXE u direktorijumu gde si instalirao igru. Potom dopiši šifre, na primer ovako:

C:\J-magic\fallen.exe\fallen.exe -MQWIERDSTUFF
C:\J-magic\fallen.exe\fallen.exe -MQCASH
Šifre: MQWIERDSTUFF - omogućava formiranje bilo koje od dveju skrivenih jedinica (formira ih u Barracks), MQCASH - omogućava poveća-

nje/smanjenje kredita tasterima 'CTRL +' ili 'CTRL -' na ekranu kolonije.

www.romiram.co.yu

Letsure Suit Larry 6 * PC * Kako otključati elektronsku bravu u „Electroshock Exercise Center“? Gde naći narukvicu?

Stevan

U TV sali pokupi kabl sa poda. Jedan kraj kabla gurni u elektronsku bravu, a drugi kraj u obližnji utikač na zidu. Izvuci kratak spoj i vrata će se otvoriti. Narukvicu dobioš posle „incidenta“ u sauni u kojem treba da učestvuju devetke Burgundi i Kavarčić. Da bi se to desilo, sa Kavarčićnih grudi moraš skinuti ID karticu, pomoću nje otvoriti vrata na električnoj ogradi iza odmarališta i iz šatora uzeti pivu u dva navrata kako bi napisio Burgundi. U saunu možeš ući tek pošto se presvučeš u svlačilnicu.

Birds of Prey * A * 1. „Paveway“ bombe se navode na sledeći način: najpre pogled prebaci na „Whole Screen“ pomoću tastera 'W', a zatim sa 'N' izaberi mod za bombardovanje (Ground Attack). Tasterom 'I' odaberi opciju „Bomb Alarm“ (informacija o tome će pisati u desnom uglu HUD-a). Nišan koji će se pojaviti na svom kraju ima oblik slova X. Kraj nišana poklopi sa metom i pucaj. 2. Sa wingmanom se ne može komunicirati. 3. Kada se pojavi prvi meni (Pilot Record) pošto se igra učita, pritisni i drži desno dugme miša i izaberi opciju „Pilot Menu Options“. U okviru tok menija se nalazi opcija „Save Pilot“. Izaberi „File“, upiši ime koje želiš i tako si snimi poziciju. Kraći način je da na prvom meniju pritisneš taster 'S'.

ACA

Fade to Black * PC * Nakon što si uzeo pricu idi u „Oracle Room“. Pod te sobe prekriven je raznim simbolima. Ako pozoveš mapu, videćeš njihov raspored. Obrati pažnju na sobu u kojoj se nalazi lift kojim se stiže do „Oracle Room“. Ispred lifta su prikazana četiri simbola. U „Oracle“ sobi treba da dođeš po simbolima koji su tu prikazani. Kada pređeš preko sa četiri simbola, ponovo pogledaj mapu i navedenu lokaciju, i na njoj će se pojaviti četiri nova simbola preko kojih treba da pređeš. Ovaj postupak ponavljaš sve dok ne dođeš do kraja sobe. Kada se Oracle po-

javi daj mu pticu i dobićeš „Gem Code“. Pitanja: Gde se nalazi soba sa piramidom? Postoji li još neki dragulj sem crvenog, zelenog i sivog? Šta treba uraditi u sobi sa bazenom iz koga izlazi ru-ka? Šta uraditi u sobi gde se Golem bori sa strazharima?

Dejan

MDK * PC * Šifre za varanja: HEALME (100% energije), INEEDABIGGUN (Super chain gun) i TORNADOAWAY (Mortar). Napomena: navedene šifre mogu se ukucati samo jednom u toku nivoa.

Norse by Norsewest * Kako glase šifre za nivoe?

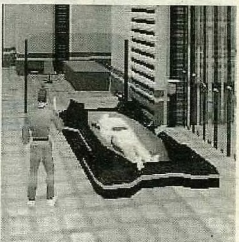
Nikola i Milosh

Šifre su objavljene u ovoj rubrici u broju SK 5/97. ☺

Blue Force * PC * Na koji način se ulazi u skladište?

ACA Pop

Na osnovu spiska predmeta koje si napisao u pismu može se zaključiti da si uspeo da iznajmiš jahtu. Idi do nje i pokupi ključ koji je sakriven u saksiji na stolu. Psa koji te ometa da uđeš u skladište neutrališaš pomoću ribarske mreže. Posle toga upotrebi ključ, i eto te u skladištu. Vodi račun da prilikom odlaska sve vratiš u stanje kakvo je bilo pre nego što si došao. ☺

Konferencija „Šta dalje?“ na BBS Politika koristi se na sledeći način: u glavnom meniju izaberi 'K' (konferencija), a zatim 'P' (pristup). „Šta dalje?“ je konferencija broj 4. Sa 'C' čitaš poruke, sa 'S' šalješ svojoj bilo kome. Na pitanja koja BBS postavi, odgovaraš po sledećoj šemi:

Od: Ime Prezime

Za: Slobodan Macedonic

Tema: Pomoc oko igre

(obradi pažnju da nema naših slova)

Pristupanjem ovoj konferenciji automatski odobravaš objavljivanje svoje poruke u redovnom broju „Sveta kompjutera“. Poruke ne treba slati kao komentare SysOpu. Konferenciju, naravno, možeš pratiti pomoću off-line readera.

Svet kompjutera (Šta dalje?)
Makedonska 31, 11000 Beograd

Priloge i pitanja možete slati elektronskom poštom na adresu sta.dalje@sk.co.yu

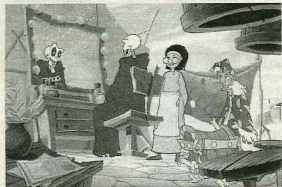
Molimo saradnike rubrike da u svojim pismima obavezno naznače imena čitalaca na čija pitanja odgovaraju, iz kog broja je pitanje i za koji kompjuter je igra. Takođe neka provere Komplikacije u „Svetu igara“ 7, 8, 10, 13 i 14, kako se ne bi ponavljala jedna ista pitanja i odgovori za pojedine igre. Poželjno je da saradnici na poleđnici koverte napisu svoje ime. Nepodrižavanje pravila povlači neobjavljivanje pisma. Hvala.

Discworld 2 (2)

Na ulici popkraj leg od jedne tone, a sa postarskog sandučeta skini nalepnicu, 10" Zalepnica nalepnica na leg. Udi u šminkevanju i pogledaj šta se dešava. Desno popkraj foto-aparat i popkraj sa trenom od-pova. Zamoli ga da ti jednog, ali mali imp od peobci iz paravana.

U zemlji XXXXX (nazivi se van mase, do nje idiš tromod) popkraj sa domorcem koji prodaje burmerange. Kupi jedan. Pogledaj krole i dobišć jednog na polion. Vrat se u glavni grad (Ankh-Morpork) i idi do univerziteta. U tpezariji popkraj za bibliote-kom i nagovori ga da pođe sa tobom. Za-lepi trubu na konjske kostim, a zatim kiliki kosti-mom na bibliotekara koji se sada nalazi u ovom inventaru. Dobio si kostim jednoroga. Gomilu hrane koje leži na stolu spakuj u korpu. U bašti popkraj metane kapijice sa terena za krevet. Vrat se u Holy Wood i burmerang oboj bojom koji u imp koriste pre nego što je šmignuio iz pa-rovana. Kada imp promovi legu, gađaj ga burmerangom. Pošto si uhlavio impa, ubaci ga u foto-aparat.

Idi u Djebljeybi i udi u prvu kulu na koju naiđeš. Sa zida skini poster i razgovaraj sa arhitektom. Na pijačnom legu popkraj za pro-davcem suvenira i sa faklorom na čimu. Fakloru daj metane kapijice za keketi i on će ti ispričati. Metanim špačima koje dobiš kiliki na poster i Rajnsvid do napraviš model piramide. Pogledaj džinov-ski kameni disk i sa prodavcom porazgovaraj o njemu. Na sledećoj lokaciji popkraj drveni kolac. Idi do mudraca u pustini i zamoli ga da napiše pesmu za tebe. On će za-traziš da mu zauradni doneseš odgovor na pitanje: "Za-što?". U univerzitetskoj bašti (pored kućice za pite) kolac zabudi u stajale dubirvo, a potom popkraj dvorsku kul-u. Idi do mrtvačnice i tamo popkraj sa Casarunod i vešti-com. Saznaćeš za mesto gde živi kraljica vilenjaka.

U luci zaklai tebe za kuku i gumi ga. Popkraj kristalnu kuglu. Idi do lokacije gde si uzelo kocu i vrti je na mesto, ali sad se privazom divorskom ludom. Posle animacije popkraj čitrovi i džinovski kamen. Na plati u zemlji XXXXX napravi preterastiš dasku za peglanje da bi dobio dasku za surfing. Narmaj je lepkom i otkrni se niz talase. U pećini foto-graferi preistorijske crteže. Vrat se na plazi i idi desno do vlahi lica. Stavi korpu sa hranom na mrvinjak. Sada se uputi do lokacije gde živi kraljica vilenjaka. Pre nego što za-koračiš kroz tleorci u Rajnsvidu inventar porzeti foto-aparat i obuci krestim jednoroga. Kada sa naiđeš u snežnom okruženju, obuci kostim. U dvorcu uhvati pogo-dan trenutak. Izdaj seriju fotografija kraljici i odmah beži.

Idi na univerzitet do sale sa reaktorom. Korporu u kojoj su mavi kiliki na pokvarenu mašinu (Hov). To isto uradi sa medom iz gimnazije i dobišć jedan imp. Posle animacije popkraj sa operatorom i dobišć odjedan pitanje: "Za-što?". Odgovor odnesi mudracu i postaći vilenjaci njeg-ove pesme. U Holy Woodu najpre posteti šminkevanju i devojki popkraj fotografije vilenjske kraljice. Idi desno i popkraj sa trokom koji stoji ispred kamp-privlake. Popkraj da ohvati vrtu, a zatim zatraži od trole da ti da hiju. Odlučaj vrtu. Trole daj džinovski kamen i kada se on poži da ga boli zub, priskoči mu u pomoć sa konopcom. Dobišć džinmastiš zub. U priklopi popkraj za mlekari-com i popkraj joj zub.

Sada idi do reditelja filma, porazgovaraj sa njim i pokaži mu "Jensku" (mekarica), orkestar (grupa kostura), mra-čevu pesmu i kristalnu kuglu. Pošto su živi uslovi ispu-njeni, počeci animiranje filma. Nagde na polovini šprk će zatražiš dubirvo. Idi u glavni grad, i na lokaciju ispred kuće porzobice. Obrati pažnju na mala vrtu i levom ulju ekvana. Očadi smrtovnicu na vrtu i idi unutra. Otvori or-

man, popkraj sa ovom i pokaži joj fotografije iz pećine. Usledić dugačka animacija. Kada tokom bioskopske predstave projektor zaklače, skini rolnu filma i postavi je na montažni sto. Iskristi filmski popkraj za fotografija vilenjske kraljice i prebaš si drugi čin.

3. čin: The Grim Rincewind

U ovom popkraj moraš dokazati da si sposoban da za-meniš šprk u njenom poslu. Na ulazu u kuću popkraj otvori i popkraj ulju. Udi u kuću, sa stakla popkraj kosu i s prozora skini jednu zavesu. Udi u kuhinju i popkraj sa slugom. Pro-

se na sprat i u spavaćoj sobi uzmi plašnjač zabe i klučko vni-ros. Pregledaj zabe (dvorstuki kiliki) i dobišć plašnjaču. U so-bi se plašnjačim satovima uzmi mesto, a zatim popkraj slugu. Brzo se vrti u kuhinju i pošto sluga više neće biti tam, uz-mi kockice šećera sa stola i naučnu koru. Takođe, otvori vrtu i pade na otyu. Udi u biblioteku i popkraj srednju knjigu koja lebi.

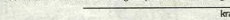
Idi do šprka, uzmi nalopac i veži ga za burmerang. Dej šprk korpu i sedi na kocu ispred. Obedaj knjigu i zagrabi ga. Isprk kubi nabaci burmerang na dimnjak. Poj se na kro-u i probori reklotko reži kroz otvor na dimnjak-u. Idi u baštu. Zapali naučnu vrtu. Priđi koficima i iskoristi pizdaru na Rajnsvidu. Zapaljenom kr-pom nasteraj pećnu, uzmi malo voska, a malo zahvati gimnom posudom. Popkraj pacaliju i na nju zaklai gimnu posudu. Pomelaj vosak i kucite vunenice. Po-moć pacaljice sa posudom upućuje dušu (Doti) kocu i dobišć u bazenu. U jezercu spaj mašilo, a zatim u obojenu vrtu uroni zavesu. Pogledaj divna kolca, popkraj za devčicom i daj joj knjigu. Ona će za-traziš da joj doneseš staru knjigu. U običnoj ključum odložiš nju. Zapali šprk i stavi je u Rajnsvidu inventar. Udi u mračnu prostori-ju i svedom kiliki na Rajnsvidu. Popkraj kamenu kocu i odnesi je devojci. Dobišć ovrta kolca. Kosu stavi na kolica i dobišć kosačicu kojom molćeš pokoli kukuznu poje pored kuće. Sada idi u kuhinju i popkraj sa slugom. Kada on zatreži da se skupiš sto duša, popkraj mu posudu sa medom.

4. čin: Till Death Us Do Part

Idi do lokacije Bostone i zatim zapušču. U gradu Dje-bljeybi sačekaj da se pojavi nomač na kamli. Kada nomač odazi vrtu, otvori njegovu priču (tasnu), uzmi čitavicu, i sa nule koju imaš u inventaru ubaci u tasnu. Na masi će se poletu kocke pojaviti nova lokacija. Idi tamo, napuni čitavicu vodom, zapuši fontanu i naspaj pesak u pešćani sat.

Epilog: Queen Kong

Pogledaj vrtu i popkraj sa veštičom o nju. Uzmi metlu. Razgovaraj sa prodavcem sve dok ne dobišć plahtine kešice. Kešice napuni vodom iz fontane i stavi ih u Rajnsvid-ov inventar. Sedi na metlu i odgledaj zavajnu selavencu nju.

The City of Lost Children

gra The City of Lost Children nastala je po motivima isto-imennog francuskog filma koji se pre otprilike godinu i po dana prikazuje i u našim bioskopima. Glavna junakinja avanture je dvanaestogodišnja Milla koja treba da ide u trag ludom doktoru koji kidnapija decu da bi pomogao specij-ijalne mašine kroz njihove snove.

Opis ove avanture nije objavljen na stranicama "Sveta kompjutera" iz prostog razloga što je u momentu njenog pojavljivanja bilo boljih igara. Za one koji u stvari, treba reći da se radi o avanturi tipa Alone in the Dark koja do svojim

tehničkim osobinama zaslužuje najviše ocene. Problem je, međutim, u tome što je The City of Lost Children neverovat-no kratak, ali i verna teška igra. Njena težina je posledica činjenice da su skoro svi predmeti koji imaju neku upotrebu vrednost skraćeni tako obilno da ih je skoro nemoguće naći. Naime, igrači mora stati na tačno određeno mesto (bavljano definisano pojem od nekoliko pesela) da bi se u ogovorenim prostorima pojavio predmet koji se nalazi u blizini. Isti problem se javlja i u slučaju upotrebe predmeta. Imaću od u vidu, objavljujemo kompletno rešenje igre u nadi da će ono pomoći svima koji su se zaglavili zbog pro-gramskih hirova.

...

Avantura započinje u školjkoj uličici. Popkraj sa žena-ma i saznaćeš šta je potrebno da uradiš. U dvorištu popkraj sa oćicom i dobišć ključ. Kreni prema dolju koji vodi do svetionika. Ispod svetionika isprimitoš primetioš mali paszi. Idi tamo i popkraj šprku. Na početku doka popni sa na sandukle i vidi u metalnu špiku. Na zidu svetionika sa nalazi ključ sa elektro-instalacijom. Ubaci metalnu špiku u kulu i izazvaće kratki spoj. Brzo se sakri, odmah čuvar prođe izati se skrovišti. Idi preko doka, skreni levo pored zgrade i uđi u kulu. Uđi u kulu, ubaci ključ u otvor. Ključem otloči vrtu i udi. Uplavi svetlo, otvori registar kulu i nju ubaci četku. Iz sefa uzmi novici i beži napole.

Ponovo se nalazi u školi. Popkraj sa ženama i one ti će dati novac. Sa police popkraj papirnu vrtu, vrtu u dvorištu i udi u kuhinju. Popkraj sa kuvarkom i daj mu novici. Dobišć vino sa upavljajućim sredstvom. Vino daj ženci u dvorištu. Prilini prekišić i korpa će se špar žiti. Iz korpa popkraj sve. Popni se uz stepenice i ručicu iskoristi ispred vrtu. Pretraži sobu i naći ćeš ključ. Vrat se u dvorište. Ključem otloči vrtu koja se nalaze pored kućice za sa-m. Levo od prodavnice popkraj sa čuvarom. Idi desno i dođi do čoveka koji popravlja automobili. Stani pored njega i upitaj ga u čemu je problem. U momentu kada on prestane da obraća pažnju na tebe popkraj otloči sa zemlje. Pomoću odvlača skini zvonice sa obližnjeg zida. Vrat se do čuvara, popkraj mu zvonice, a zatim nekoliko puta udari zvončetom o stepenice. Kada čuvar ode, popni se gore i udi u kulu. Sa stola uzmi leg i stavi ga na prazan tas na vadi. Iz omara uzmi džipnari i izadi iz kuće. Popkraj komad vrtu u pomoć. Popkraj komad vrtu na doka. Priđi zidu na kome se nalaze dva preklona prekišića i pri-stupi im. Osiguraj ga komadom drveta, a zatim pritisni i dobišć prekišić. Popni se na kulu i pogledaj kroz periskop. Pokušaj da skines ključ sa police. On će pasti na zemlju. Popkraj ga. Odlučaj vrtu i dođi iz podzemnice. Idi levo i na sledećoj lokaciji popkraj upućaj (nalazi se iza drvenog stuba). Nastavi ključ sve dok ne dođeš do lokacije sa gomilom knjiga. Popni se uz njih, pređi preko zida i udi u dvorište. Sa stola popkraj mekaze, a pokraj zida kuće nadi ćeš sveću. Postavi sveću ispred komornice, a zatim je zapali pomoću upućajca.

Idi do čuvara koji farba čarnice. Porazgovaraj sa njim. Popni se uz stepenice. Sa prozorskog ispa uzmi praznu konopcu. Nastavi dalje i naći ćeš u sličnoj uličici. Popkraj

sa starim Kinzom. Pregledaj srebna na zemlji i naći ćeš spoj. Vrat se do momara koji farba čarnice, popkraj četku i zamolj se u karticu sa bojama. Na jednom od dokova naići ćeš na novog čuvara. Popkraj ga bojom (iskoristi četku) i tako ćeš ga se otarasiti. Razgovaraj sa ribolovcem i daj mu konopcu. On će ti reći da Kinza ima oko sto lažnih. Na susjednim doku popkraj špiju i popkraj za čuvarom u šam-u. Levo od dokova srešćeš još jednog čuvara. Pričaj sa njim, a zatim odgledaj špiju šam-u staklenu teglu. Otvori rolnu vrgle. Iskoristi šprk za rastery pećni i popkraj čašovicu. Idi u Kinza. Stani iza od njegove teage i izvu-ci dnevno osupkaj. Vrat se pašti na Kinza, a ti ćeš maći da popkraj mapu. Daska će te čoveka koji sedi u čamcu i daj mu mapu i časovnik.

kraj

TOP LISTE

Priprema GORAN KRSMANOVIĆ

Do 28. juna primili smo 207 kupona. Među njima bilo je 61% vlasnika Pentiuma, 30% vlasnika 486-tica i 9% vlasnika ostalih kompjutera

Dobitnici nagrada u ovom broju:

M&S Soft (011/146-744) vrši uslugu besplatnog snimanja po pet disketa ili jednog kompaktnog diska dobitnicima:

- Mihajl Āifeldi, Sindelićeva 64, 26000 Pančevo,
- Aleksandar Stevanović, Ratka Pavlovića 12/21, 17510 Vlačićin Han,
- Vladimir Radić, Ilije Stojadinovića 8/10, 11132 Beograd,
- Nikola Kolarović, 1. maja 20, 24300 Bačka Topola i
- Miloš Obrenović, Nova 101 19/9, 21000 Novi Sad

Diler Soft (011/323-18-14) vrši uslugu besplatnog snimanja po pet disketa ili jednog kompaktnog diska dobitnicima:

- Nikola Andelković, Vranjska 23, 11000 Beograd,
- Saša Ivanovski, Bulevar Slobodana Jovanovića 44, 21000 Novi Sad,
- Milan Petrović, Vase Pelagića 80/22, 18000 Niš,
- Dejan Bobić, Sićevačka 15, 18000 Niš i
- Milan Kostić, Braće Panić 1, 11216 Jakovo

Čestitamo srećnim dobitnicima (za preuzimanje nagrada treba da se jave sponzorima) i pozivamo sve čitaoce da nam i dalje šalju glasove za Game Top 25 na donju adresu.

SVET KOMPJUTERA

(Game Top 25)
Makedonska 31
11000 Beograd

Na ovom kuponu napišite: čitko, štampanim slovima, naziv pet najomiljenijih igara

br.	Naziv igre
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
Ime i prezime:	
Adresa:	
E-mail adresa:	
Imam	godina. Imam kompjuter

TOP 10 AMIGA

1.	BURNOUT
2.	WHEELS ON FIRE
3.	TOMMY GUN
4.	AIR BUS 320 97
5.	LEGIONS
6.	WORMS: DIRECTOR'S CUT
7.	BLOCKHEAD
8.	CAPITAL PUNISHMENT
9.	MECH FORCE
10.	WIZARD'S WORLD

Top 10 je mesečna lista najtraženijih igara na domaćoj sceni. Formira se na osnovu informacija dobijenih od prodavaca, informacija iz stranih časopisa i ličnih mišljenja članova redakcije. Igre su rangirane prema popularnosti i potražnji, a ne kvalitetu.

TOP 10 PC

1.	TIMESHOCK!
2.	STAR TREK: GENERATIONS
3.	REDNECK RAMPAGE
4.	BLOOD
5.	HELI COPS
6.	COUNTER ACTION
7.	PERFECT WEAPON
8.	COMANCHE 3
9.	THE LAST EXPRESS
10.	X-WING vs TIE FIGHTER

GAME TOP 25

TP	PP	NP	Naziv igre i firme	TG	MG
1.	○	1.	TOMB RAIDER - Eidos Interactive	257	55
2.	○	2.	C&C: RED ALERT - Westwood Studios	233	38
3.	○	3.	FIFA 97 - EA Sports	223	31
4.	○	4.	DUKE NUKEM 3D - 3D Realms / Apogee	212	40
5.	▲	6.	DIABLO - Blizzard Entertainment	183	33
6.	▼	5.	QUAKE - Id Software	181	28
7.	○	7.	SCREAMER 2 - Virgin Interactive	164	24
8.	○	8.	LEISURE SUIT LARRY 7 - Sierra On-Line	139	20
9.	▲	10.	WARCRAFT 2 - Blizzard Entertainment	126	19
10.	▼	9.	MORTAL KOMBAT 3 - GT Interactive	125	15
11.	▲	16.	TIME COMMANDO - Adeline Software	120	36
12.	▼	11.	CIVILIZATION 2 - MicroProse	119	13
13.	▼	12.	NBA LIVE 97 - EA Sports	99	10
14.	○	14.	DESTRUCTION DERBY 2 - Psynosis	98	11
15.	▼	13.	NHL HOCKEY 97 - EA Sports	97	8
16.	▼	15.	MORTAL KOMBAT 2 - Acclaim	95	10
17.	▲	19.	COMMAND & CONQUER - Westwood Studios	92	17
18.	▲	20.	LORDS OF THE REALM 2 - Sierra On-Line	84	10
19.	▼	18.	F-22 LIGHTNING 2 - Nova Logic	83	5
20.	▼	17.	SPACE JAM - Acclaim	82	2
21.	▲	22.	DARK FORCES - Lucas Arts Entertainment	79	8
22.	▲	23.	DOOM 2 - Id Software	70	8
23.	▲	25.	KRUSH KILL 'N' DESTROY - Electronic Arts	69	17
24.	▲	-	HEROES OF MIGHT & MAGIC 2 - New World Comp.	68	25
25.	▲	-	MDK - Shiny Entertainment	67	37

TP - trenutna pozicija igre, PP - prošlomesečna pozicija igre, NP - najbolja pozicija koju je igra zauzela, TG - trenutni broj glasova, MG - broj glasova u proteklom mesecu

Game Top predstavlja godišnji pregled najboljih igara. Listu svakodnevno menjaju čitaoći slanjem glasova za najomiljenije igre. Game Top 25 predstavlja trenutni presek najbolje plasiranih igara.

ISPOD CRTE

26.	FIFA 96	66	36.	US NAVY FIGHTER 97	38
27.	COMANCHE	63	37.	ALADDIN	35
28.	NEED FOR SPEED 2	59	38.	WORMS	34
29.	POWER F1	56	39.	NORSE BY NORSE WEST	33
30.	CIVILIZATION	54	40.	X-WING	27
31.	STAR GENERAL	49	41.	THE NEED FOR SPEED	27
32.	MORTAL KOMBAT	47	42.	THE LION KING	27
33.	DISCWORLD 2	46	43.	THE SETTLERS	25
34.	COLONIZATION	40	44.	FORMULA ONE GRAND PRIX 2	23
35.	NBA LIVE 95	39	45.	NASCAR RACING 2	23

Ispod crte su igre najbliže plasmanu na Game Top 25. Glasovi čitalaca mogu lako promeniti status tih igara.

Redneck Rampage

Do sada najuspešnji odgovor na popularni *Duke Nukem 3D* dolazi iz firme „Interplay“ u vidu igre *Redneck Rampage*. Iako u suštini koristi *Dukeov* engine, ova sjajna igra nikako nije jednostavni plagijat, već sasvim nov program vredan posebne pažnje. Stavši, sasvim slobodno se može predviđeti skoro promena u vrhu top liste najpopularnijih doomačina u apsolutnu korist ovog naslova.

Komika dominira svim elementima igre, a zaplet je veoma originalan. Radnja je smeštena u seoski ambijent američkog juga, mali gradić Hickston, koga su zadesile čudne promene. Nakazna deca, pomahnitela domaća životinja i stanovnici, vanzemaljska invazija... Jedom rečju, totalna katastrofa. U ulici glavnog aktera čitave zbrke, ni kriv ni dužan našao se skromni farmer Leonard, koji se u maniru usamljenog osvetnika uhvatio u kočast sa svim vanzemaljskim badavadžijama koji prete masovnim osvajanjem planete. Prema dobro poznatoj šemi „pucaj na sve što mrda“ počinje nemilosrdna borba za goli opstanak. Idlično mestašće se odjednom pretvara u arenu krvavog obračuna Čiji ishod zavisi upravo i samo od Leonarda.

Ovznati princip „pucaj na sve što mrda“ poznači dolazi do punog izražaja. Na svu sreću, ne treba voditi previše računa u šta ili koga pucate, jer sve što se miče na ekranu predstavlja potencijalno neprijatelja. Zbog izrazite bizarnosti, krvavih scena, sočnih psokvi, podrigivanja, mokrenja i sličnih sitnica koje u velikoj meri doprinose sjajnoj atmosferi, igra se ne preporučuje mlađeticima (barem na Zapadu).

Neprijatelji i ostali likovi u igri možda i nisu naročito brojni, ali su svakako raznovrsni i neobični.

Komarci – oko četiri puta veći od običnih. Ovi rasni močvarni insekti mogu biti velika glavobolja, naročito ako ih zamenarate, kada se namnože i ispiju vam krv efikasnije čak i od našeg Zaveda za transfuziju. Kad god se pojave treba ih gađati, ali uz racionalnu potrošnju municije.

Kokoške – uglavnom beskorisna perutnina prisutna u enormnom broju. Sem što smeštaju, mogu da posluže kao solidna pokretna meta za uvećavanje preciznosti. Nemojte previše jurcati za njima po dvostruki vreme.

Krave – ne služe kao izvor sočnog punomasnog mleka, već kao dobar zaklon kad se nađete u unakrsnoj vatri, jer doista dobro podnose purjenje olovom;

Svinje – nisu nimalo naivni protivnik ako se nameće na vašu kožu, upome su a otporne na mekete, ne ba savetujemo da ih gađate bez preke potrebe.

Psi – ukratko, klonite se ovih prgavih seoskih džukeletina.

Turd Minion – groteskna kreatura sačinjena od recikliranih vanzemaljskih fekalija (17).

Skinny Old Coot – dosadni mšavi starić koji često vreba u zasedi i sigurno je jedan od inteligentnijih protivnika, srećom slabo naoružan.

Billy Ray Jeffer – glomazni farmer sa saunom koga treba gađati iz blizine.

Allen Hulk Guards – gadni dvoipometraši, dobro zaštićeni teškim oklopi, još bolje naoružani eksplozivnim zvezdicama.

Allen Vixens – lepuškaste ženske kreature na koje ne treba štedeti olovo.

Sheriff Hobles – gadan protivnik kome se ne treba približavati jer veoma brzo puca iz revolvera.

Oružje je takođe interesantno: četlini korbač, revolver, sačmar, automatska puška, dinamit (treba ga krajnje oprezno koristiti), samostrel (za izbacivanje dinamita na veću udaljenost), motorna testera (može se koristiti i kao efikasno dalekometni oružje)

i, posebno efikasni vanzemaljski pištolji. Oružje, kao i municiju sakupljate u hodu. Dinamit koristite uglavnom za razaranje „nekretnina“, obično u neposrednoj blizini mesta na koje ga pronadete. Tako otvarate skrivene prolaze, tajna mesta sa dodacima i dr.

Zanimljivo je i idejno rešenje oko regulacije energije igrača. Energija se obnavlja jedenjem krvavih kolača i pomjila ili ispijanjem piva i viskija. No, pri tome treba posebno obratiti pažnju na dve skale u dnu ekrana označene sa *alcohol* i *gut*. Sa njih se očitava koliko ste se napili ili prejeli. Ako skale dođu u crvenu zonu, gubi se sposobnost normalnog igranja, Leonard počinje da se tetura i gotovo da gubi sposobnost dobrog nišanjenja. Tada treba sačekati neko vreme da se skale vrate unutar normalnih vrednosti. Energija se još može obnavljati, doduše minimalno, pritiskom na taster „+“, za čime će uslediti zvuk žuborenja vode i jedan produženi uzdah olakšanja.

Atmosfera je na visokom nivou prevashodno zbog komičnih likova, bogatih i sočnih „dijaloga“, interesantnih vizuelnih efekata i sjajne CD muzike u rok-kantri stilu koja neprestano prati radnju. Uprkorenju i odnosu na *Duke Nukem 3D* su brojna i značajna. Pre svega, *Redneck Rampage* se odvija u realnom svetu, zanimljivom seoskom ambijentu, sa realnim likovima i oružjem. Zvučni efekti su kvalitetniji i bogatiji, komentari junaka sa više duha, a i grafika je donekle poboljšana (moćuje je igranje u svim rezolucijama, od 320x200, što nikako ne preporučujemo, pa sve do 1600x1200 piksela). Širi je i djalapozn pokreta i manevara, što je donekle iskomplikovalo kontrolu. Možete se sakrivati u buradima i bunarima, roniti po kanalizaciji i upucati tupa na šoji poljskog vojsara „odozole“ i sl. Veća pažnja je obrađena na koliziju sprajtova (možete se popeti na krov, a sa nje na krov, ili uzlabati prase), a postoji i record opcija za snimanje akcije. Igra podržava i igranje u mreži ili preko modema negde osam igrača (ipak ne preporučujemo više od šest učesnika).

Šta više reći nego da obavezno pribavite ovu sjajnu igru i uživajte do pojave novog *Dukea*.

Gradimir JOKSIMOVIĆ

Softver ustupio „Diler Soft“

ŽANR: pucačka igra

PLATFORMA: P/90, 16 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 kompaktni disk

Sjajna komična atmosfera, izuzetna izrada i nove ideje.

Instalacija zauzima sitavih 150 MB na hard-disku.

COUNTER

U tok zore, 22. juna 1941. oberleitnant Paul Fric, komandant trećeg udarnog tenkovskog bataljona Lahh SS pancirne divizije pogledao je na časovnik „Dva minuta do šest.“ – promrmljao dok je lagano koračao levom obalom reke Bug – „Vreme je!“. Neznatno ubrzavši hod, Paul je krenuo ka dobro zakamufiliranom komandnom tenku Czeck 38t, njegovom ličnom plenu iz čehoslovačkog blickruga. U tenku ga je dočekao većito nasmejani nišandžija Fric, „Kako je, Paule?“ – upita

Fric. „Nije loše. Deluje kao da će sve izći na dobro, ali ipak imam neki...“, „Baš! Ponovo te tvoja crna sluznjač ništa ne brini, do septembra ćemo piti pivu u Moskvi!“ – odvratio je Fric, dok se u daljini već čula gmrbljavina Štuka...

...Utrčavši u improvizovani štab Gardjskog motomehanizovanog odreda u pozno leto 1944., major Ivan Mihailovič Fedubov uhvatio je za ramena svog ranog druga, najboljeg tenkistu sovjetske armije, poručnika Sergeja Gradenka, i počeo da ga trese. „Ale, to ti znaš, Ivanuška?!“ – zbrunjeno je upita Sergej, pokušavajući da izmakne u stranu. „Sergejča, zar nisi čuo? Naši izbili na nekadašnju granicu! Fašisti beže natrag u Nemačku! Hej, prijatelju, spremaj vauku! To mora da se zalije!“ – deklamovao je zajapureni Ivan. „Dobro, dobro, popićemo...“ – mimo je uzvratilo Sergej, izdrižavši nalet svog druga – „Deder da prvo vidimo šta ćemo sa ovim pitčicama...“ – „Tek tada Ivan primeti da na klupi u uglu sede dvojica Nemaca u otrcanim, ali čistim SS uniformama. „Gle, gle... Ko ste sad pa vi?“ – upita Ivan prilazeći im. Pošto su Nemci ćupali, Sergej odgovorio umesto njih – „Nešto malo razumije ruski, ali ne će da govori. Znaš kakvi su ti SS kerovi. Sve što sam uspeo da izvučem je da je onaj smeđi sa gvozdanim krstom nekakav Paul, a plavušan je Fric.“ „Gde ste ih pokupili?“ – „Na izlasku iz Sume, ponešto stalo im goriva u tenku pa su zaostali za svojima. Šta ćemo sa njima, hoćemo li po ubijenojnoj proceduri – u jakav poboj put...“. Na ove reči Fric je pognuo glavu, a Paul nastavio da zuri u prazno. „De, de, Plavušan! Rasbravi se, pa zar da vas straham na dan vetike pobede?!“ – sažaljivo je rekao Ivan tapšući Paula po ramenu. „Sergejča, ne plašivši se monke nego i njima natoči vauku.“ – rekao je Ivan, a potom dodao veselo Štipajki Frica za obraz – „Majlić, dobroć čemo mi kamunistu od tebe da napravimo u Sibiru Rad prosvetlje čoveka.“. Ovak piti je i Paul sagovno glavu.

Prosto ste uspešno savladali prethodni poetskoprozni sastav, ostaje vam samo da odigrate ono što se događalo između '41. i '44. godine na isto-

ACTION

čnom frontu. Kompanija „Mindscape“ rešila je da posveti malo pažnje istočnovevropskim softverskim kućama, i odnekud je iskopala „Naše igre“ iz Sankt Peterburga sa njihovim ostvarenjem Counter Action. S obzirom na neke tehničke nedostatke (o kojima će biti reči donje) nije reč o Tetrisu među strategijama, ali ukoliko se u budućnosti nedostaci otklone, i saradnja sa Rusima nastavi – svakava su čuda moguća.

Igra predstavlja real-time strategiju, mada nešto drugačija od onih do sada viđenih. Naime, pošto pretenduju da realno prikažu bitke, autori nisu dali mogućnost izgradnje raznorodnih objekata na mapi, već se, kao i svaki drugi rami komandant snalazite sa onim što imate na raspolaganju, uz povremena pojačanja iz pozadine, ili podršku avijacije. Ovo u praksi znači da je potpuno isključena taktika čekanja i gomilanja trupa prilično rasprostranjena u igrama tipa Command&Conquer i da se sive čete moraju poprilično aktivirati da bi se došlo do uspeha. Već posle nekoliko (relativno) lakih bitaka, čuvali vam takve koske da ćete se žaliti.

Pošto obavite ubičajene formalnosti (izbor strane na kojoj ćete ratovati, ...), krećete u boj. Pre svake bitke dobijate naređenje, sa mapom bojnog polja, i označenim ciljevima mislite (objekat koji treba osvojiti, vozilo sa komandantom koga treba evakuirati, ...), mada se ponekad ono svode na: „Udri bandit“ ili „Drži se, momče!“ bez konkretnijih zaduženja. Posle izdatih komandi, vaši nadređeni (što rat nepreduje, sve viših činova) daju vam informacije o eventualnim novim oružjima koja su postala dostupna neprijatelju ili vama, kao i o potencijalnim pojačanjima i avio-podršci koju ćete dobiti za vreme bitke.

Sama borba se odvija na centralnom delu ekrana (mape), čijem se izgledu nema šta zameriti, sem što se ponekad od kamuflaže ne mogu prepoznati čak ni sopstvene jedinice. Nije se vodilo računa ni o godišnjim dobima, tako da su pejsaži večno zeleni, kao i uniforme vojnika. Komandna tabla je da-

ta sa desne strane ekrana. U gornjem uglu su ubičajene tehničke opcije (jačina zvuka, ...) i koje NE ulazi Save. Prosto je neverovatno, ali stanje može snimati samo između bitaka, tako da to dodatno otežava ionako tešku igru. Posao je nešto olakšan time što nije nužno dobiti sve bitke, već se ponekad toleriši i poraz (doduše ne bez posledica na dalji tok ratovanja), ali baš kod onih najtežih okršaja (Staljingrad, ...) popravnom ispitima nema, pa kom' opanci, kom' obojci! Komandovanje je krajnje jednostavno i veoma podseća na standard u real-time strategijama. Radi kompatibilnosti, postoje i sve ubičajene skraćene korišćene u Command&Conquer serijalu (Ctrl+brog) – memorisanje obložene grupe jedinica, Alt+broj – memorisanje pojedinih ekrana, ... što dodatno olakšava igranje. Tu je i novina da se više ne mogu izdavati zajedničke Komande nesrodnim jedinicama (npr. obalskoj artiljeriji i tenkovima), već isključivo onim koje zaista mogu da saraduju u izvršavanju naređenja (tenkovi i pešadija). Posebnu pažnju treba posvetiti pešadiji, naročito u onim misljama u kojima se zahteva rušenje objekata na mapi. Pošto je, sem haubica i avijacije, još samo pešadija svojim troilnim punjenjima (tri po čet, a obično za rušenje treba dva) u stanju da razara građevine, treba je čuvati od frontalnih okršaja sa protivničkim tenkovima. Karakteristične oružja iz drugog svetskog rata su verno prikazane, tako da će vam biti mnogo lakše da uništite Tigra napadom sa strane, ili sa leđa, nego pucajući u debeli prednji oklop. Ono što je posebno lepo je da leševi vojnika trajno ostaju na mapi, a uništena vozila gore i dime se dugo posle okršaja, da bi se naposljetku pretvorila u olupine.

Sve u svemu, poljaino je da se napokon neko prihvatilo pravljenja igara o istočnom frontu koji je do sada nepravredno zapostavljao. Treba očekivati još bolja ostvarenja.

Viktor TODOROVIC

Originalni
softver dobili
smo od
izdavača
„Mindscape“

ZANR: strateška igra

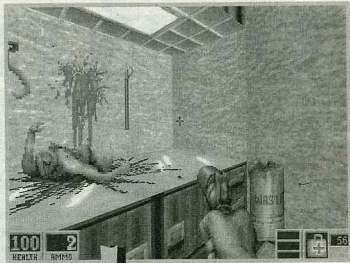
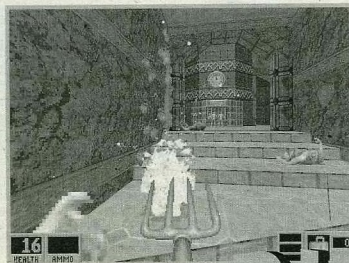
PLATFORMA: 486/66, 16 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 kompaktni disk

Drang nach
Osten, napokon
u real-time
verziji!

Čak je i autorima igre
ponekad
potrebno
snimanje stanja.

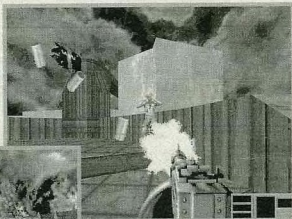

Z Zahvaljujući licenciranom Enginu famo-
zne Doomachine Duke Nukem 3D, *Blood*
žari i pali na globalnoj softverskoj sceni.
Koristeći vrlo jednostavnu radnju iz nisko-
budžetnih horor filmova osamdesetih godina,
osvojio je srce gomile fanova. Trenutno na Inter-
netu niču web stranice posvećene igri *Blood*, br-
že nego pečurke.

Centralna ličnost je neobični osvjetnik, va-
skršnuo iz sveta mrtvih da bi njemu slične
(zombije, demone) i njihove pomoćnike (mo-
nasi, neobične vodene životinje itd) poslao
gdje im je mesto. *Blood* koristi naprednu
verziju Engina koja stvara pseudobrzinu ani-
macije prilikom rada sa Pentium procesorima.
To znači da je pravi užitek sa gomilom memo-
rije i jednim čistim Pentiumom Pro (ili više),
Ipak, pošto se radi o prosečnoj Doomachine
ne vredni razmišljati o nabavci takve opreme ukol-
iko je već ne posedujete. Grafika je teksturirana
i velika pažnja je posvećena detaljima. To auto-
matski povlači kompleksnost i veliki broj
soba i prostorija (gde sada da nađem plamenik
ključ??? *prim.auc*).

Glavni junak priče na početku izlazi iz gro-
bnice opremljen vilama (T1), koje nisu uopšte
naivno početno oružje. Usput, istražujući
kompleksne prostorije i masakrirajući
stanovništvo (komentar: „I'm gonna pa-
in't town red“) pronalazi dinamit, tomlan-
gan, sačmaru, bočicu sa sprejom (u ovom
slučaju služi kao priručni bacač plame-
na), pištolj sa svetosnim raketama itd. U
obilastir količinama se upotrebljava crve-
na boja, što potvrđuje naziv igre. Efekti
eksplozija i plamena su izvrsno ukloplje-
ni. Koristeći se priručnim sredstvima mo-
žete protivnika pretvoriti u trčuću buktu-

Blood

naјčeće susretati su monsi. Ogrnuti kukuljicom
uvek vrebaju iza nekog ugla i čekaju da vam pro-
sviraju par metaka. Kada se pokažu, uvek trče ka
vama uzvikujući parole na Danskom (!!!) i pokušav-
jući da vam skinu što više energije.

Zvučna podloga u igri je stereo kvaliteta potpo-
mognuta jezivim temama. Svaki od protivnika
ispušta gomilu komentara, povika i urlika. Specifi-
čna tema ove igre dozvolila je dizajnerima
uklapanje nekih poznatih replika iz horor fil-
mova (npr. zombi govore „More brain“ što je
preuzeto iz filma *Night of the living dead*).
Sem govora, efekti su digitalizovani na vrhun-
skom nivou. Ukoliko uključite igru oko pola
dva, kada ste se umorni vratili iz provoda i ne
spava vam se, zagarantovano ćete ostatak noći
provesti budni. Ne toliko zbog interesantno-
sti igre, koliko zbog svirepih prizora na ekranu.
Dokazano je da tri stvari prodaju proizvod: in-
teresantnost, glupost i erotika. Ovaj program
sigurno ne pripada trećoj grupi, ali teško se mo-
že odlučiti u koju od prve dve ga svrstati.

Branislav BABOVIĆ

Softver ustupio „Espro“

ŽANR: pucačka igra

PLATFORMA: P/75, 16 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 kompaktni disk

nju i potom gomilicu spaljenog mesa. Omlje-
na meta će vam zasigurno biti zombiji. Ako
ste iskusan igrač ovog tipa igara, znaćete da
ni najnaljnijeg protivnika ne treba pušati
blizu. Zombije treba nekoliko puta pogoditi
prosečnim oružjem da bi konačno ostavili ku-
cajuće srce iza sebe, što predstavlja energet-
sko osveženje. Izuzetno morbidan efekat (uz
gomilu drugih u ovoj igri) je šutiranje otknu-
te glave zombija. Drugi protivnici koje ćete

PRO PINBALL TIMESHOCK!

Ne znam tačno u kom mračnom dobu istorije živis, i koliko ti je primitivna nauka tvoga vremena dostupna, ali ono što verovatno ne znaš jeste da vreme ima kristalnu strukturu. Ono pritiče iz budućnosti i kristališe se na pragu današnjice. Budućnost je zato tečna i promenljiva, dok je prošlost, sa druge strane, čvrsta i ne dozvoljava bilo kakva prekrajanja. Ali, prošlost može biti razbijena, eksperimentisao sam sa Vremenskim kristalom. Međutim, nešto je pošlo naopake. Kristal se razbio stvarajući udarni talas koji će, ukoliko dosegne Osvit vremena, uništiti svemir. Zato te molim da mi pomogneš - sakupi delove razbijenog Kristala razasute u četiri vremenske zone, ponovo ih sastavi, otpunaj u Osvit vremena i tamo iskoristi Kristal kako bi stvorio udarni talas koji će poništiti ovaj koji sam ja napravio.

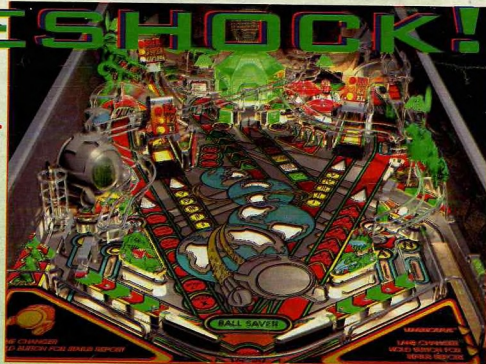
Šta kažete na ovo, a? Zaplet neke nove avanture? Neeeee. Priča na kojoj počiva još jedna u nizu Doo-molikhkh igara? Ma, kakvi. Sadržaj poslednje epizode „Kasandre“? Ni slučajno, nigde se ne pominje kućanje i plakanje. Pošto vidim da vam ne ide, ja ću vam reći šta je posredi: uvodni pasus ovog teksta je priča izra koje stoji druga po redu simulacija filipera iz serije *Pro Pinball*. Znam da ste zbunjeni, pa čak možda i šokirani, no, ne brinite, tako treba da bude, jer ovdje govorimo o *Timeshock!*.

Simulacije filipera su početkom prošle godine napravile veliki korak napred u tehničkom pogledu. Otprike u isto vreme dve poznate softverske kuće, „Empire“ i „Virgin“, izasle su na tržište sa simulacijama koje su po prvi put donele dimenzionalni pogled na tablu. Iako je „Virginov“ *Tilt* imao mnoge pozitivne osobine (pre svega, šest različitih tabli), „Empireov“ *Pro Pinball* ga je glatko prevazišao, i to na onim poljima koja su za jednu simulaciju najvažnija, a to su realnost i atmosfera. U zaključku opisa za *The Web*, autor ovih redova je napisao da se radi o igri koja će, kao nekada *Doom*, služiti kao udžbenik za one koji se oduče da krenu u pravljenje 3D filipera, te da će biti hit merilo za igre istog žanra koje će se u budućnosti pojavljivati. „Empireovi“ programeri su još tada najavili da će svake godine objavljivati po jednu novu tablu. Kao pravi profesionalci, održali su reč i napravili još jednu genijalnu simulaciju.

Upitajte bilo koga šta je cilj igranja jednog filipera i svako će vam reći da je to težnja za postizanjem što boljeg rezultata izraženog u poenima, ili, bolje rečeno, u milionima poena. Zvuči neverovatno, ali prosta trika za poenima po sistemu „gadjaj sve što stigneš, pa šta bude“ ne čini suštinu *Timeshock!*, iako se podrazumeva da je ukupni skor osnovni pokazatelj uspeha igrača. Kao što ste mogli videti, ovaj filiper, poput neke avanture ili strategije, ima pozadinsku priču, a samim tim i cilj koji je potrebno ostvariti. Sledećih nekoliko rečenica će možda delovati čudno, ali one tačno opisuju ono što se događa u toku igranja *Timeshock!*.

Putovanje kroz četiri vremenske zone i potraga za delovima kristala nije nimalo naivan zadatak. Da biste uopšte mogli da pokrenete vremeplov, morate doći da dragocenoj metalu zvanog „tachyonium“. Svaka vremenska zona (preistorija, rimsko carstvo, sadašnjost i daleka budućnost) krije po nekoliko mesta gde se „tachyonium“ može naći. Tako ćete, na primer, u sadašnjosti morati da se penjete na Rašamor (planina u kojoj su uklesane glave Četiri ame-

IGRA
MESECA

rička predsednika), a u budućnosti da preživite borbu sa robotom. Biće tu još istraživanja piramida, vulkana i rudnika, vožnje dvokolica, susreta sa dinosaurusima itd. Kada dođete u novu vremensku zonu morate pročešljati svaki kontinent planete da biste otkrili gde se krije deo kristala. Pošto sakupite sve delove ostaje još da se uputite u Osvit vremena i da brzom akcijom spasite univerzum. U toku celog ovog putovanja moraćete da odradite još veliki broj manjih zadataka.

Svako ko je odigrao bar jednu partiju *Weba* mogao se uveriti da „Empireovi“ programeri teže apsolutnom perfekcionizmu, kao po pitanju tehničkih detalja igre, tako i u pogledu primene fizičkih zakona kojima se kuglica mora pokoravati tokom kretanja po nekoj putanji, ili prilikom sudara sa statičnim objektom ili pak drugom kuglicom. Isti kriterijumi kvaliteta su primenjeni i u slučaju *Timeshock!*, s tim što su uneta i dodatna poboljšanja (npr. animirani objekti koji čine sastavni deo filipera). Postoje četiri pogleda na tablu od kojih je jedan dvodimenzionalni i više služi kao nostalgiko podsećanje na stare dane, nego što ima neku pravu vrednost. Igra na CD-u zauzima oko 230 MB, dok ostali prostor popunjavaju 32 audio treka (ne, nije štamparska greška) snimljena u vrhunskoj „Dolby Surround“ tehnici. Posebno atraktivno deluje displej na kome se pored trenutnog broja poena neprestano „vrte“ animacije koje su toliko lepe da lako mogu da odvuču pažnju igrača, što se po običaju plaća gubitkom kuglice.

Napravićemo mali presedan, pa ćemo deo teksta posvetiti senjor Manuehu, kod nas poznatijem kao „originalno uputstvo“. U njemu se pre svega nalazi sedam Sema koje do detalja prikazuju putanje kojim kuglica treba da se kreće da bi se ostvarili glavni ciljevi. Pored toga, nabrojane su apsolutno sve funkcije filipera koje se mogu aktivirati, odnosno sve one što je potrebno uraditi da bi se sakupili bonusi, nagrade, tzv. suvenir, džek-potovi i „kombu“ spinovi. Tu su zatim tabele na osnovu kojih sam igrač može podešavati brojne parametre filipera (dodatne kuglice, vremenska ograničenja za mini-igre i još četrdesetak elemenata). Konačno, dati su i saveti izvesnog Senasa Martinsona, svetskog prvaka u igranju *Weba* koji otkriva najefikasnije sisteme za čuvanje loptice od propada i za postizanje vrhunskih rezultata.

Podaci koje vidite u igrometru se, kao i uvek, odnose na minimalnu konfiguraciju koja je potrebna da bi se igra pokrenula. Postavlja se pitanje šta treba da imaju oni koji od *Timeshock!* žele da dobiju nešto više, pa čak i da izvuku maksimum onoga što ovaj program može da pruži. Prema preporuci proizvođača to treba da bude Pentium 166 „naflavlan“ sa 32 MB RAM-a (ovo još nekako i može da prođe) i grafičkom karticom sa (obratite pažnju!) 8 MB video memorije (čik, pronadite domaćeg diera koji prodaje tako nešto). Podrazumeva se da uz ovakvu mašinu imate monitor od barem dvadeset inča. U tom slučaju *Timeshock!* će zaista zablistati - moći ćete da ga pokrenete u rezoluciji 1600 x 1200 u punom koloru, i da istovremeno uživate u najvišem kvalitetu animacija na tabli i displeju.

Zaključak ovog teksta može biti samo jedan: pod hitno nabavite *Timeshock!* i priušite sebi, a bogami i svojim ukaućenima i prijateljima, vrhunsku zabavu kakva se retko sreće.

Slobodan MACEDONIC

empire
INTERACTIVE

Originalni softver dobili smo od
proizvođača „Empire Interactive“

ZANR: simulacija filipera

PLATFORMA: P/60, 8 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 kompaktni disk

Bukvalno sve.

???????

heroes of might & magic II price of loyalty expansion pack

Sećajući se sa setom prošlogodišnjih noći provedenih uz silikonskog prijatelja na kome se nedeljno vrtelo Heroes of Might & Magic II, uzao sam data-disk od urednika i pohitao kući. Posle kraće instalacije, disk se nadgradio na postojeću instaliranu verziju. Usledilo je obavještenja tipa: „Ti sada imaš Expansion pack koji ti omogućava igranje svih starih i novih misija, tako da prvi disk koji si krevno platilo možeš da baciš u đubre“, posle čega sam sebi napravio flašu kancerogenog „Step“ soka. Sa dozom slatkog mazohizma startovao sam program i prilično se iznenadio finim i lepim novinama...

Izdačavi igre „New world computing“ ovaj put su pozvali u pomoć arhe-govornika iz firme „Cyberlore studios“. Ukoliko vam je ime zvučalo po-

gnerovske“ teme iz originalnog dela uzete, odgovor je jednostavan. Kompletna muzika i efekti (samim tim uključujući i opserske deonice) autorsko su delo programera „New world computing“.

Na disku se nalazi oko trideset pojedinačnih scenarija, četiri kampanje i novi editor. Ovaj put zamerka se upućuje nekompatibilnosti između mapa stvorenih novim editorom i originalnih Heroes of Might & Magic II. To se može objasniti implementacijom gomile novih elemenata na mapama svih misija i kam-

panja, oni su momci koji su se pobrinuli za kompletan grafički dizajn i animaciju Warcraft II: Beyond the Dark Portal. Učestvovanjem ove renomirane kuće u celom projektu donelo je mnogo lepše animacije i grafičko okruženje u toku igre. Svi predeli u kojima se odigravaju borbe sada imaju detaljnije horizonte, tako da bitke zaista opčinjavaju igrača. Glavni ekran na kome vodite svoje heroje je višebojno obojčen i sadrži mnogo animacionih elemenata (dim koji sukija iz vulkana, lava koja se presijava, krošnje drveća na koje deluje vetar itd.). Malo je razočaravajuće da su gradovi i jedinice ostali identični po izgledu i karakteristikama. Svi Nekromanseri se mogu radovati, za njih postoji posebna poslastica. Kao što je poznato, mali hendikep ovog lika bio je nedostatak jedne građevine tj. građevine koja bi najviše odgovarala specifičnosti ovog lika. Crna praznina na ekranu građevina je popunjena olatom (shrine), koji svakom ambicioznom Nekromanseru daje 10% na Necromancy obdarenost (koja je ujedno i najvažnija osobina za ovaj lik).

Muzika u igri koja predstavlja zavodljivu mešavinu opserskih tema i kvalitetnog elektronskog zvuka u potpunosti je izmenjena. „New world computing“ se potrudilo da opserske teme u gradovima zameni novim, malo razblaženim i laganijim, ali jednako dopadljivim. Ukoliko ste se zapitali odakle su „Va-

panja. Sem nekoliko novih artefakta koje možete pronaći, na mapi su razbacana regrutna mesta za Elementale, koje ste do sada pridruživali svojim snagama samo uz pomoć magije. Cirkuska arena vam omogućava trenin bilo koje od osnovne četiri veštine. Izuzetno interesantan objekat je magova kuća, čijom posetom otkrivete neistraženi deo mape (stvara se veliko, buljavno oko koje špijunira okolinu). Novih objekata ima zaista mnogo, tako da vam ostavljamo da proučite njihovu upotrebu vrednost u igri.

Nove kampanje (dve veće i dve manje) ne nastavljaju priču o sudbini potomaka kralja Gvozdorukog, mada se odigravaju u istom svetu. Price of Loyalty

je kampanja od osam misija tokom kojih je potrebno dokazati lojalnost lokalnom gospodaru i pokoriti u njegovo ime kompletnu populaciju. Cilj je formiranje društva poslušnih i srećnih podanika. **Descendents** je kampanja u kome zauzimate mesto varvarina Jarkonasa, koji je u prošlosti ujedinio sva plemena i zavladao celim svetom. Pratite njegovu misiju formiranja imperije. **Voyage home** je mini kampanja (četiri misije) u kojoj pratite simpatičnog vitez Gallavanta, koji je doživio brodolom na putu ka voljenoj otadžbini i obreo se u čudnoj zemlji seljaka... **Wizards Isle** je takođe mini-kampanja, gde je potrebno ispitati mitološku legendu o čarobnom ostrvu magije. Gospodar ostrva dobija magične moći kojima može vladati sledećih hiljadu godina.

Toliko o novinama ovog data-diska, koji vam može poslužiti i kao reper budućih nastavaka o herojima iz sveta Moći i Magije.

Branislav BABOVIĆ

Softver ustupio „Espro“

ŽANR: strateška igra

PLATFORMA: 486/66, 8 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 + 1 kompaktni disk

Nemoguće objasniti sve „za“ elemente u jednoj rečenici.

Lakše od originala, nekompatibilnost novog editora sa stariim.

Jedan od najvećih projekata firme „7th Level“ u ovoj godini predstavlja stereotipnu real-time 3D pucačinu smeštenu u postapokaliptično SF okruženje. Ljubitelji „Manga“ stripova, posle polovičnog uspeha igre *Akira*, imaju priliku da se ponovo nađu u ambijentu Neo Tokija upravo kroz igru *HeliCops*.

Posle velikog zemljotresa, iz ruševina se, poput Feniksa, digao Neo Tokijo, novi centar svetске trgovine i tehnologije. Ali za poslovne ljude i kriminalce stvari su u ovom raju ubrzo krenule neželjenim tokom. Godine 2015. grad je pao u ruke Maksvela Gajgera, beskrupuloznog lidera mafijaške organizacije pod nazivom „Nemesys“, čiji je jedini cilj terorisanje stanovnika i konačno uništenje Neo Tokija. Neo Tokijo je pod opsadom, u grču pod pretjmom totalnog kolapsa.

U takvom surovom okruženju u tajnosti se osniva „HeliCops“ udruženje, koga čini šačica elitnih pilota, zakletih boraca protiv kriminala. Vi se nalazite na čelu ove organizacije sa jasnim ciljem da potpuno razbije „Nemesys“ sindikat.

HeliCops je rađen u stilu najuspešnijih 3D pucačkih igara sa konzola, tako da donosi pravu atmosferu brze i neprestane akcije. Dešava se u potpuno razvijenoj 3D prostoru, a letenje se obavlja u svim ravninama i visinama. Izvođenje je na visokom nivou, bezbrojne su mogućnosti za taktiziranje tokom borbi, a sve to je utemeljeno solidnom tekturiranom grafikom, glatkom animacijom (na jačem računaru) i sjajnim zvukom. Kontrole su dosta komplikovane i mnogobrojne, pa je, u početku, privikavanje na njih dosta problematično.

Svaka misija, ili bolje reći nivo, podrazumeva izbor pilota, helikoptera, a zatim borbu sa neprijateljima koja se odvija unutar zgrada i tunela, u podzemlju ili samom gradu. Pre svake misije postoji kratak briefing koji uglavnom objašnjava kako treba uništiti sve živo i neživo i, na kraju obavezu i neku krupnu „zverku“. Nezzgodno je to što se tekst briefinga ispisuje previše brzo, što veoma otežava čitanje.

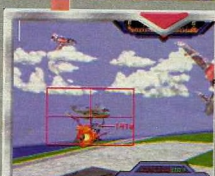
Bez obzira što se igra najvećim delom bazira na sposobnostima (brzim refleksima) igrača, bilo bi pametno obratiti pažnju na kombinaciju pilot-letelica. Uspešnost igranja u određenoj meri zavisi i od izbora pilota i helikoptera, pa zato, u kratkim crtama, iznosimo njihove opise.

Likova ima ukupno pet na broju, svaki je karakterističan i ima određene mane i prednosti. Zajednička im je zla sudbina koja je od njih napravila očajnike.

Miki Akino je osamnaestogodišnja Japanka, specijalista za kompjutere i elektroniku. I pored svoje lepote i proporcija idealnih za učešće na izboru za „Mis Jugoslavije“, sve sklonosti ovog devojčurka vezane su za letenje i borbu protiv kriminalaca. U velikoj nesreći koja je zadesila, otac joj je nastradao, a njeno oštećeno telo zakrpljeno je bioničkim delovima. Sjajan je borac.

Shin Otowa, mladi Japancan pravi je majstor bioničkih veština (što mu baš i nije od preterane koristi u kokpitu helikoptera). Sin poznate balerine i uglednog biznismena ostao je bez oca, koji je nepravedno optužen za ubistvo i odveden u nepoznatom pravcu.

HELI COPS

Michael Knox, avio-mehaničar, bivši engleski agent „Interpola“ ima vrlo interesantnu sudbinu. Njegova sestra bliznaka

Rachel odmetnula se na drugu stranu zakona i postala plaćenik „Nemesysa“. Navodno je poginula, ali njeno telo nikada nije pronađeno. To je, ipak, više nego dovoljan motiv za ovog mladog pilota da se suprotstavi velikom tiraninu Gajgeru i osveti smrt svoje sestre.

Jackie Ramirez je zanosna plavuša, kćerka kubanskog dilera oružjem (ovde još samo fali sin *sprskog ratnog zločinca, prim. aut.*). Bukvalno odrasla pored oružja, ispekla je „zaniat“ još u porodici. Nakon što joj je otac ubio ljubavnicu, pobešla je od kuće i pridružila se „HeliCops“ odredu.

Larry Washington ima interesantan nadimak „Ludi“. Ovaj dvadesetpetogodišnji tamnoputi Amerikanac odličan je poznavalac oružja i jedan od najboljih pilota u ekipi, s obzirom da je bio Top Gun instruktor tokom Trećeg zalivskog rata.

Postoji takođe pet helikoptera na raspolaganju koje birate zaviseći od karaktera misije:

Ninja - mali jednosed koji ima veliku prednost u manevrisanju u odnosu na sve ostale modele. Međutim, vrlo slabo je naoružan.

Ronin - ovaj dvosed je idealna kombinacija brzine i vatrene moći i kao takav idealan je za neiskusne igrače, jer se njime uspešno može okončati najveći broj misija.

Spectre - jednosed, teško uočljiv za neprijateljske radare i slične sisteme praćenja, a i vrlo je tih. Povrh svega ima jak oklop i dobro naoružanje.

Triton - još jedan multinamenski helikopter poret Ronina.

Brutus - najrazorniji i najmasivniji od svih, idealan za transport trupa i kao spasičaka letelica.

Postoji dvadesetak tematski i sadržajno potpuno različitih misija. Atmosferi doprinose i brojni specijalni dodaci kao što su nevidljivost, smart bomb, automatsko

pucaje i hyper speed. Svaki helikopter ima unapred definisan set naoružanja, pa se ne morate maltretirati sa manuelnim naoružavanjem. Ima 30 tipova neprijatelja, a kada vam neki od njih konačno dode glave, videćete zanimljivu animaciju svoje letelice koja polako nestaje u plamenu.

Gradimir JOKSIMOVIĆ

7th LEVEL

Originalni softver dobili smo od proizvođača „7th Level“

ŽANR: pucačka igra
PLATFORMA: P/100, 8 MB RAM-a
MEDIJUM: 1 kompaktni disk

84

➔ Sjajna neprestana akcija, bogatstvo pejzaža i neprijatelja.

↙ Plastična grafika sadosta nerealnih elemenata.

Shivers 2

Harvest of Souls

Jako važi za vodeću svetsku firmu koja se bavi izradom kompjuterskih avantura, "Sierra" je duugo oklevala da objavi svoj odgovor na igru *Myst* koji je, kao što se zna, rođonačelnik specifičnog tipa avanturističkih igara čiju bazu čine problemi logičke prirode. Kada se "Sierrin" prvenac ove vrste po imenu *Shivers* konačno pojavio na tržištu, ispostavilo se da nije bio dostojan renomea svog proizvođača. Igra sama po sebi i nije bila tako loša, no, u poređenju sa *Mystom*, njene mane su itekako dolazile do izražaja. Pokušaj da se sivari popravne načinjen je ovog proleća objavljivanjem zvaničnog nastavka *Shivers 2* koji je, sudeći po obećanjima odgovornih iz "Sierra", trebalo da bude znatno bolji od svog prethodnika, ali i od aktuelne konkurencije. Sada možemo reći da je obećanje ispunjeno samo delimično: *Shivers 2* je pravičak prvi deo, a što se tiče konkurencije - e, tu stvari stoje malo drugačije.

Verovatno se sećate da smo u martovskom broju opisali igru *TimeLapse* u kojoj je jedno od poglavlja bilo posvećeno narodu Anasazija koji se danas smatraju zajedničkim precima indijanskih plemena nastalih na teritorijama koje sada pripadaju Sjedinjenim Američkim Državama, a nalaze se u graničnom pojasu sa Meksikom (Arizona i Nju Meksiko). Pretonika Anasazija, grad Pueblo Bonito u kanjonu Čako, i dan danas predstavlja veliku arheološku znamenitost. *Shivers 2* tretira istu tematiku, odnosno jednu staru indijansku legendu o moćnom vraču koji je igru pretvarao o petroglife (kreće na stenama koji simbolizuju pojmove i pojave koje su Anasazi obožavali). Danas, mnogo vremena kasnije, u jednom za bitom gradiću u blizini kanjona u kome su nekada živeli pripadnici ovog naroda, predanje da će vrač ponovo udariti na neudržane ljude počelo je da se obistinjuje - stanovnici gradića, a među njima i glavni rok grupe "Trip Cyclone", nestali su bez traga i člasa. Zadatak igrača je da razreši ovo misteriju.

Shivers 2 se u principu sastoji od dvanaest poglavlja, mada ona nisu striktno definisana zato što se najveći broj problema može rešavati "napreskok", tj. proizvoljnim redosledom. Ipak, to što smo igru podelili na dvanaest delova nije slučajno, jer igrač ima za zadatak da sakupi isto toliko ritualnih "bahos" štapa i da ih postavi na obredni oltar (zv. kivi) koji se nalazi u duh kanjona. Štapovi su, naravno, dobro skriveni i da bi se od svakog od njih došlo, potrebno je rešiti dve-tri logičke mozgalice i nekoliko klasičnih avanturističkih problema. Pre nego što se bilo koji "bahos" postavi u kivu, neophodno je izvršiti njegovo osvećenje, što se u kanjonu postiže pronala-

ženjem petroglifa koji simbolizuje istu pojavu kao i štap, a šlaganjem tangramske slagalice koja se tada pojavljuje.

Problemi u ovoj igri u proseku nisu mnogo teški, iako postoje i oni nad kojima se čovek mora ozbiljno zamisliti. Veliku pomoć predstavljaju video spotovi grupe "Trip Cyclone" koji se mogu pogledati na svakoj lokaciji na kojoj se nalazi televizor. Reči pesama, kao i slike koje ih prate, često su nezamenljivi izvor informacija bez kojih se neke zagonetke ne mogu rešiti. Ukoliko ste priključeni na Internet, a igrate *Shivers 2*, imate mogućnost da u toku samog igranja kontaktirate igrače širom sveta koji u tom trenutku čine isto, i da tako razmenite svoja iskustva sa njima. Ili potražite pomoć. Zgodno, nema šta.

Od tehničkih karakteristika grafika i video sekvence zaslužuju da budu pomenute, i to prva u pozitivnom, a druga u negativnom kontekstu. Grafika je prema očekivanjima izuzetno lepa, ali ono što je ipak čini specijalnom jeste neobičan spoj boja i ambientalnog osvetljenja. Autori su došli na originalnu, i po svemu sudeći uspešnu, ideju da sve scene oboje prenglašenim tonovima boja koje često u datoj situaciji deluju čak i neprirodno. S obzirom da se cela igra odvija u mraku, postignuti kontrast između jarkih tonova i zatamnjene okoline podseća na, recimo, ono što se sreće u kaficama 1D diskotekama u kojima tamo obično razbija svetlost interzvnih boja.

Za razliku od upečatljive grafike, video sekvence ne zaslužuju pohvale. "Sierra" uporno istrajava na korišćenju "interlace" videa za svoje igre, što u ne-

kim slučajevima jeste opravdano (igre poput *Phantasmagoria*, ali spram kvaliteta koji u poslednje vreme nude druge firme, počinje da biva prevaziđeno. U poređenju sa sekvencama iz *Star Trek: Generations*, video u igri *Shivers 2* deluje kao čist amaterizam.

Kada kažemo da ova igra nije u potpunosti ispunila naša očekivanja, pre svega imamo na umu činjenicu da *Shivers 2* predstavlja neku vrstu komplikacije problema koji su se već pojavljivali u starijim igrama istog tipa. Ubacite u nekaav zamišljeni bubanj *Myst*, *Pandora Directive*, *TimeLapse* i *Ripper*, dobro promućkajte, po slučajnom sistemu izvucite tridesetak problema i velika je verovatnoća da ćete dobiti nešto što liči na *Shivers 2*. tako je najveći broj plagijat-zadataka pretrpeo izmene

zarad originalnosti. Iskusnom oku koje je imalo prilike da se srene sa sličnim igrama neće promaći detalji koji nedovmsigenim potvrđuju prethodno iznetu tvrdnju. Na prsto, ustoje i pozitivni kontraprimeri koji pokazuju da se sveže ideje još uvek mogu naći, samo je potrebno uložiti malo više truda. Za pohvalu je to što postoje mogućnosti da igrač sam redizajnira neke zagonetke i da na taj način igri da lični pečat.

Shivers 2 je zahvalna igra za novajlje na polju "logičkih avantura" iz više razloga: ima solidnu džunu, nije preterano teška, ne zahteva jaku mašinu i zauzima samo jedan kompaktni disk (u našim uslovima ovo poslednje predstavlja veliku prednost). Oni sa većim igračkim iskustvom verovatno neće biti oduševljeni, n i njima preporučujemo igru kao neku vrstu aktivnog odмора pred (pretpostavljamo) daleko ozbiljnije izazove (*Riven*, *Zork: The Grand Inquisitor* id.).

Slobodan MACEDONIĆ

Softver ustupio „Espro“

ŽANR: avantura/logička igra

PLATFORMA: 486/66, 12 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 kompaktni disk

➔ Lepa grafika, dobro osmišljena priča, dužina.

➔ Već videni problemi. Video slabijeg kvaliteta.

Star Trek: Generations

Televizijska serija „Star Trek“ i istoimeni filmski serijal sve češće predstavljaju izvor iz koga se crpu ideje za nove kompjuterske igre. U posljednjih godinu dana čak smo su tri navrata pisali o igrama koje se tematski oslanjaju na „Zvezdane staze“. Najnovije ostvarenje namenjeno svim „trekerima“ među kompjuterskim zaludenicima dolazi iz „Microprosea“ koji je od „Paramount Picturesa“ otkupio prava za objavljivanje igara koje se baziraju na sedmom i osmom nastavku filmskog serijala. Kao što verovatno znate, sedmi nastavak po imenu „Generations“ bio je po mnogo čemu drugačiji od svojih prethodnika. Najvažnija činjenica je da se u tom filmu po prvi put kao glavni junaci pojavljuju članovi posade svemirskog broda „U.S.S. Enterprise NCC-1701-D“ koje, inače, pamtimo iz TV serije „Star Trek: The Next Generation“. Drugi značajan momenat vezan za pomenuti film jest što se u njemu prvi i poslednji put licem u lice sreću dva čuvena kapetana - Džejms T. Kirka i Zan-Luk Pikar.

Zaplet igre i filma je isti. Tokom jednog rutinskog leta, upriličenog u čast kapetana Kirka, kome je to trebalo da bude poslednji izlet u svemir pred zasluženu penziju, „Enterprajz“ prima poziv u pomoć od jednog civilnog broda koji se našao zarobljen u nekačjoj energetskoj tvorevini zvanoj Neksus. Akcija spasavanja je uspeła, ali je tom prilikom „Enterprajz“ pretrpeo oštećenje jednog od modula, i to upravo u momentu kada se u njemu nalazio kapetan Kirk koji je pokušavao da popravi manji kvar. Sedamdeset osam godina čovečanstvo je bilo ubeđeno da je Kirk tom prilikom poginuo, tuđi njegovo telo nikada nije pronađeno. Trebalo je da Neksus ponovo prođe kroz Mlečni put i da jedan ludi naučnik po imenu Tolan Soran počne da uništava čitave zvezdane sisteme, pa da se posada „Enterprajza“ na čelu sa kapetanom Pikarom suoči sa pravom istinom o Kirkovom nestanku.

Igre sa tematičkom „Zvezdanih staza“ oduvek su imale avanturistički karakter, neki put su bile obične PŠC avanture, a neki put interaktivni filmovi. Na naše veliko iznenađenje, „Star Trek: Generations“ je arkaдна aventura kod koje je daleko veći akcenat stavljen na arkađne elemente igre, nego na avanturističke. Glavnu priču čini dvanaest kompleksnih misija urađenih u Doomolikom fazonu koje se odvijaju na različitim planetama ili svemirskim stanicama i brodovima. Neke od njih su direktno inspirisane pojedinih scenama iz filma, dok su druge isključivo proizvod programerske mašte. Iako svaka misija ima poseban cilj, zajedničko im je da su sve na neki način povezane sa aktivnostima dr. Sorana koga posada „Enterprajza“ po svaku cenu mora da zaustavi. U zavisnosti od okruženja u kome će se određene misije odvijati, kapetan Pikar će uvek odabrati samo jednog člana posade koji će krenuti u akciju. Tako će, na primer, Klingonac Vorf morati da se ubaci u tajnu bazu svoje sabačre, android Data izbezdačak da ispita planetu na kojoj se vodi rat između patkiša, a savetnica Tror će pomoću svojih telepatičkih sposobnosti morati da utvrdi u kakvoj su ve-

princip odražava situaciju u realnom životu (čovekovo oko jasno registruje sliku u relativno uskom dija-paznom prostornim uglovu); no, jedno je život, a drugo je kompjuterska igra koja treba da teži što većoj funkcionalnosti.

Druga velika mana ove igre su pojedine misije koje su našle svoje mesto u finalnoj verziji verovatno zato što autori nisu mogli da smisle ništa pametnije. Tipičan primer beskorisne misije koja nema blage veze sa filmom je onaj kada se doktorka Krašer spušta na planetu koja ima karakteristične živog bića, da bi tam odmerila snage sa gigant-skim virusima (?) i mikrobima (?). Dobro koncipiranih nivoa srećom ima mnogo više, ali, uprkos tome, svako ko započne igranje ove igre mora biti spreman na to da će naići na dosadne delove. Na kraju moramo pomenuti još jednu iritirajuću stvar - pozicija se ne može snimiti u toku misije, već samo neposredno pred njen početak. Drugim rečima, svi nivoi se moraju preći „iz cuga“, što se može postići samo dugotrajnim vežbanjem.

Generations je solidna igra koja je uz mali dodatni trud njenih autora mogla biti mnogo bolja. Nas nije posebno impresionirala, no, njenom (ne)uspehu na domaćem tržištu odlučuje sami igrači.

Slobodan MACEDONIC

zi Romulanci i dr. Soran. Između ovih misija „na suvom“, „Enterprajz“ će lutajući svemirom nalaziti na neprijateljske svemirske brodove, većinom klingon-ski i romulanski porekla. U tim trenucima igra prestava u pravu borbenu simulaciju u kojoj dolaze do izražaja refleksi igrača, ali i njegova taktička umešnost, s obzirom da se upravljanje brodom vrši upotrebom taktičkih naredbi.

„3D engine“ koji pokreće Generations podržava isključivo visoku rezoluciju i High Color paletu boja, što automatski garantuje odličan kvalitet grafike. Sprajtovi nemaju trodimenzionalan karakter, ali su zato urađeni veoma detaljno (Klingoncima se, recimo, jasno ocrtaju nabori na čelu). Od tehničkih karakteristika ne možemo a da ne pomenemo video sekvence koje su digitalizovane pristo savršeno; ne sećamo se da smo skoro videli filmski materijal bolje kvaliteta.

Star Trek: Generations, nažalost, ima neke osobine koje su daleko od idealnih, što poprilično kvari odličan utisak koji se stiče analizom samo tehničkih mogućnosti igre. Svaki igrač će verovatno sa nevericom primiti informaciju da se veličina aktivnog vidnog polja maksimalno može proširiti na jednu polovinu ekrana. Neshvatljivo je da su autori pridali maltene veću važnost podacima o zdravstvenom stanju lika, stanju oružja i popunjenosti inventara, nego samom prozoru unutar koga se odvija akcija. Negativne posledice nastale usled uskog vidnog polja su višestruke: igrač ne vidi ono što se nalazi neposredno ispred njega, protivnički likovi su većinom „odsečeni“ od polovine trupa pa naniže (sem u slučajevima kada se nalaze veoma daleko), a spuštanje i podizanje pogleda je moguće u relativno uskom ugaonom intervalu. Neko će sigurno reći da ovakav

MICROPROSE

Originalni softver dobili smo od izdavača „MicroProse“

ŽANR: arkađna avantura/pucačka igra

PLATFORMA: P/90, 16 MB RAM-a

MEDIJUM: 2 kompaktna diska

Lepa grafika i video vrhunskog kvaliteta. Dužina.

Vidno polje veličine pola ekrana. Neke misije su previše dosadne.

Diversia

AMIGA

Iz softverske kuće „Ablaze Entertainment“ krajem godine treba da se na tržištu pojavi real-time strategija, u kojoj glavnu ulogu imaju tenkovi. Specifičnost *Diversie* je upravo potpuni nedostatak ljudskog faktora. Cela igra se bazira na usavršavanju i pronalaženju

raznih vrsta tenkova, bornih vozila, džipova i transportera. Da li nedostatak urlikanja mališana (tipično za surovi *Command & Conquer serial*) može da pronađe svoju publiku, ostaje da vidimo. Za sada *Diversia* izgleda izvrsno, dok mašina koja će je pokretati treba da bude izuzetno hardverski „oklopljena“ i sa obavezanim CD medijumom. (hb)

BattleTech: Solaris

PC

„Aries Online Games“ predstavlja igru pravlenu prvenstveno za igranje preko Interneta. Sami s opredelite za jednog od 80 BattleMecheva, od muševitog, ali slabog Jennera do Atlasa, sprog zaračara. Postojeće i misije za jednog igrača, ali u „Ariesu“ se nadaju da će svi koji jednom zaigraju njihovu igru poželeti da se oporabu protiv ljudskog protivnika i ponese titulu šampiona Solarisa. (dk)

Requiem: Wrath of the Fallen

PC

U davnoj prošlosti u zemlji Creation, dve grupe anđela vodile su besporednu borbu. The Chosen, pobednici, ostali su na nebu, a The Fallen su se povukli u podzemni svet. Sada, kada the Fallen opet pokušavaju da osvoje svet ljudi, vi, kao jedan od Chosena morate sići u Creation i osujetiti njihove planove. Iako u *Requiemu* postoji dobar deo pucajave u prvom licu, za uspešno rešavanje igre potrebna je i komunikacija sa drugim likovima koja se ne odvija preko nišana. Mislije su relativno komplikovane nego u

The Condemned

PC

Godine 2073 je sve otišlo dodavola... ili na asteroide. Svako ko može, beži sa Zemlje na asteroide pretvorene u mini eko-sisteme koji omogućuju ljudski život. Na udaljenom asteroidu po imenu Ceres, koji je kaznena kolonija, robijaši zaraduju za kiseonik tako što učestvuju u borbama za tvorenika u monstruoznim vozilima. To su najgledaniji šou-programi u celom sistemu. Kaznjenci koji prežive, postaju heroji, zvezde pa i političari (ovo je normalan redosled i još negde). Na putu na asteroid za odmor, transporter vas greškom izbaci na Ceres, a jedini put sa njega vodi preko arene. Prvo konstruišete svoj SCAR (Self-Contained Armed Response), birate sve, od načina kretanja (2-8 nogu, točkovi, gusenice ili hoverkraft) do štitova i preko 50 ponudjenih oružja, a onda se bacate na posao. Više igrača mogu preko Interneta, modema ili mreže da se tamane preko deset nivoa, a za jednog igrača tu je 50 misija koje treba završiti na što spektakularniji način jer sa Cerasa možete samo ako ste najpopularniji gladijator. (dk)

Was Craven's Principles of Fear

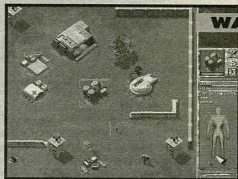
PC

Was Craven (Ves Krejven), čovek koji je režirao filmove „Strava u ulici Brastova“, „Ljudi ispod stepeništa“ i „Zmija i duga“, i kompanija „Cyberdreams inc.“, koji su napravili igre *Dark Seed* i *Have no Mouth and I Must Scream*, stavljaju svoj potpis na akcionu avanturu *Was Craven's Principles of Fear*. Ova avantura se na specifičan način bavi borbom lika protiv (po Cravenu) sedam smrtnih strahova: strah od lošeg roditelja, strah od padanja, od grabljivaca, nepokretnosti, davljenja, gubitka razuma i haosa. Cravenova je ideja da je za rešavanje ove igre igrač primoran da se sukobi sa svojim ličnim strahovima koje obično potiskuje. Igra se dešava u kući u kojoj se nalaze skriveni prolazi u svetove košmara. (dk)

WAR, inc.

PC

U 21. veku Ujedinjene Nacije su propale zbog nedostatka fondova, a iz istog razloga mnoge zemlje više nemaju vojsku. Ali velike multinacionalne korporacije imaju dovoljno novca i njihove službe obezbeđenja su prelasle u armije plaćenika. Vi preuzimate ulogu izvršnog direktora jedne od kompanija, a samim tim i komandu nad kompanijinom vojskom. U igri je cilj osvariti pozitivno poslovanje kompanije, tj. malo ulazete na berzi, a malo (više) iznajmujete usluge svoje vojske preuzimajući preko 60 misija od klijenta koji ponudi najviše novca. Takođe, istražujete nove tehnologije i konstruišete ubojitije ratne mašine, od dvadeset osnovnih jedinica moguće je dobiti preko milion varijanti, a na svako vozilo se može montirati na desetine oružja, od automatske puške do akceleratora plazme. Jedinice će biti moguće obučiti i specijalizovati za posebne namene. *War, inc.* zahteva samo 486 na 66Mhz sa 16 Mb RAM. (dk)

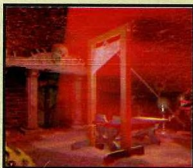

presents

PC

Gag

Najsvežije ime u svetu softverske industrije, ruska distributerska kuća „Auric Vision“, za kraj godine planira pravu malu invaziju na zapadno tržište. Za početak su izbacili tri solidne igre, a jedna od njih je i *Gag*, komična renderovana avantura sa izvanrednom grafikom koja je, ujedno, i ruski predstavnik na ovogšnjem SIGGRAPH-u (elitno svetsko takmičenje grafičkih dizajnera). Sličnost ambijenta ove igre i istog u *Zork Nemesisu* teško da može biti slučajnost. Reklo bi se, štaviše, da se radi o pravoj maloj parodiji, tehnički možda i doteranijoj od originala. U svakom slučaju, biće to divna zabava za sve avanturiste, ako se još uzme u obzir i 40 minuta filmskog materijala i pet mini-igara. Jedini preduslov je sledeći hardverski minimum: P5/75, 16 MB RAM-a, 4x CD-ROM, 16-bitna zvučna kartica. Planirana je i DVD verzija. (gt)

Madspace

Potpuno anonimna kuća „Auric Vision“, inače najjači ruski softverski izdavač, potpisnik je igre *Madspace*. Radi se o 7453. akreditovanoj doo-mačini sa zastarelim engineom, siromašnom grafikom, nikakvim zvukom i slabom akcijom. Da ne grešimo dušu, ima tu i poneka novina, poput najljepše dosad videne animacije u igrama ovog tipa, kao i najkomplikovanijim komandama sa tastature. Kao „pomoć“ u kontroli sanju moguće je koristiti miš, koji, u stvari, unosi još samo veću zbrku. Ah, da. Tu je i podrška za VR uređaje kao što su I-Glasses i 3D Max (ponešto o ovim proizvodima smo pisali u ranijim brojevima). Kad se pojavi, zaobidite je u širokom luku. (gt)

Z.A.R.

Ovo ostvarenje „Auric Visiona“ može se mnogo bolje oceniti nego *Gag* istog proizvođača. Čak bismo rekli da su 3D pucačine dobile još jednog kvalitetnog predstavnika koga vredi pažljivije proučiti. U demo verziji koju smo dobili videli

smo mnogo toga lepo: sjajnu grafiku, brzu animaciju, žestoku akciju i raznolik ambijent koji najviše podseća na igre tipa *G-Name*, *Scorched Planet*, *Terra Nova*. Z.A.R. se i tematski poklapa sa pomenutim igrama, s tim što ovdje upravljate nekakvom džinovskom metalnom žabetinom, do zuba nabijenom oružjem svih profila. Cilj je odigrati partiju „tablica“ sa isto tako do zuba naoružanim mega kanturinama koje skakuću, granizuju ili letučaku tamo-amo po ekranu. Kad ispunite misiju (banje maslačka i bokvice), idete dalje gde vas čeka novo društva za igru. Posle četrdeset neprijatelja, trideset tri misija, deset oružja, a megdan možete podeliti sa još petnaestoricom drugova u mrežnoj verziji. (gt)

7th LEVEL

presents

PC

Dominion

Drugu polovinu ove godine definitivno će obeležiti nevidena ponuda različitih real-time strategija. „7th Level“ za tekuće leto najavljuje svoje „čudo“ u ovom žanru - igru *Dominion*. Fenomenalna 3D grafika sa rezolucijom do čak 1280x1024 bi trebalo da bude glavni adut u borbi sa direktnim konkurentima, kakvi su *WarCraft*, *Command & Conquer*, *Deadlock* i *Z*. Pored toga, lepo zvuče i ostale specifikacije: olakšano vođenje bitke na više frontova, više različitih rasa (Humans, Scorp, Darkens, Mercenaries) i ambijenta za borbu, editor za pravljenje sopstvenih misija, 4 tipa jedinica, 10 tipova vozila i čak 16 različitih građevina i dr. Potrebna mašina je P5/90 sa 16 „mega“. Naravno, i Windows 95. (gt)

Monty Python's The Meaning of Life

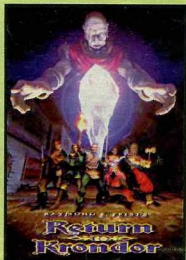
Prilično zapažen uspeh dva prethodna „pajtonovska“ izdanja firme „7th Level“ (*Monty Python's Complete Waste of Time* i *Monty Python and the Quest for the Holy Grail*) bili su dovoljan podstak za izbacivanje novog nastavka. Ovog puta se radi o nešto drugačijem tipu strategijske avanture.

U ambijent igre ubačene su originalne lokacije iz filma gde će biti moguće kretanje u 360°, sa promenama perspektive, inteligentnim interfejsom i četiri male igre i zagoneke koje treba rešiti. Dakle, prisutne su maltene sve karakteristike modernih igara ovog žanra (ako takve uopšte i postoje). Poboljšanja se ogledaju i na polju zvuka, grafike (nove „briljarije“ Terija Gilijama), a biće i 7 video klipova iz filma i nekoliko scena iz arhive TV izdanja „Letećeg cirkusa“. Igru možete očekivati najesen. (gt)

Return to Krondor

Igre *Return to Krondor* („7th Level“) i *Betrayal at Krondor* („Sierra“), jedne od najpoznatijih FRP igara na zapadnoj hemisferi, u najskorije vreme će se pojaviti u obliku romana iz pera Raymonda E. Feista, autora scenarija za obe igre. „Tematika i sadržaj igara idealna su podloga za pisanje romana“, tvrdi Rejmond i dodaje da će takva jedinstvena kombinacija romana i igre sasvim sigurno osvojiti simpatije većine igrača (a njemu doneti adekvatnu količinu zelenih novčanica). Pored toga, „7th Level“ za proleće naredne godine planira izbacivanje unapredne verzije

igre *Return to Krondor* sa novim True 3D engineom. (gt)

Phoenix

AMIGA

Veliki hit iz sredine osamdesetih godina, vezan za stare osmobeitne računare, doživjeće reinkarnaciju krajem godine na Amigi. Ako ste pomislili da je reč o upućavanju nestašnih ptičica - vanzemaljaca, samo delimično ste pogodili.

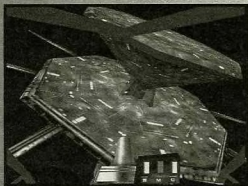
Softverska kuća „Isiona“ na čelu sa programerom Emanuelom Hineom (Emmanuel Henne) poznatom po remek-delu *Trapped*, pravi meadžersku avanturu sa dosta svemirskih okršajša. Po rečima autora *Phoenix* je simulacija *Wing Commander* i *Elite*Go. Grafika se radi pomoću poluprofesionalnog paketa *Cinema 4D*, i stvoren je novi Engine koji podržava potpuno teksturirane poligone. Time su postignuti detalji kao Sunca koja su izvori svetlosti, a ne samo svede tačke u prostoru. Novost je podrška TCP/IP-a tj. mrežnog igranja preko Interneta. Potrebna mašina je 030/050 procesor, CD-ROM i 4 MB Fast RAM-a. (bb)

Terracide

PC

Pre mnogo generacija, grupa kolonista je napustila Zemlju.

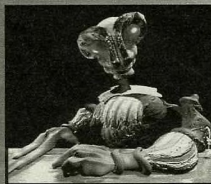
Pošto život u svemiru nije bajka, oni su malčice izmutili u tehnološki superiornije isrebivši život u galaksiji. Tako su stigli i do svoje stare planete i odlučili da svrate na kaficu, pa da nas izbrisu sa galaktičke karte. I po ne zna se koji put kao jedina nada čovečanstva morate sestri u „dovoljno mali brod koji neopaženo može proći kroz njihovu odbranu“ uleteti u njihove brodove, potamaniti sve na svom putu do centra, uništiti reaktore i potamaniti sve na svom putu napolje. I tako kroz dvadeset nivoa sa sedam različitih brodova. Za više igrača su dizajnirane specijalne arene za deathmach borbe. *Terracide* je razvijana sa novom generacijom 3D grafičkih kartica (kao 3DFX ili Rendition) i koristi njihove efekte kao prozirnost ili zamagljivanje udaljenih objekata. (dk)

Galactic Conquest

PC

U dalekoj budućnosti (pod pretpostavkom da svemir ima kritičnu masu za rekollapse svemir je počeo dekolabira, a samo jedna civilizacija koja prva nađe transdimenzionu kapiju će preživeti, *Galactic*

Conquest je svemirska strategija u stilu *Star Control 3* sa razradenom radnjom koju prate animirane sekvence. Pored pet osnovnih rasa između kojih možete da birate, postoji i osam manjih, ali ne manje važnih rasa koje vam mogu pomoći ili odmoći da nadete kapiju i poseban ključ za nju. (kban)

Dead Space

PC

Kao komandir male svemirske stanice radite na istraživanju klastera, i da je to sve, ovo bi bila neka simulacija stvaranja ili istraživačka simulacija, ali ne, ovo je strategija u realnom vremenu i u to ime: vašu matičnu planetu uništava nepoznata superiorna rasa, a na vama ostaje da se izborite za svoje parče kamena u vakuumu na kome će vaša rasa nastaviti život. Da bi to bilo moguće trebate samo da potamanite prisutne pripadnike tuđinskih rasa. Na raspolaganju su vam: Arkanijanci, rasa trgovaca, specijalizovani za štitove, motore i goriva što im omogućuje brz bez, pored njih i kukavice izgledaju

hrabro. Drache, rasa 30 metara dugih zmajeva koji žive preko 1000 godina pa ko jednog naljuti, bar pedeset generacija je nagrabusio. Munzoidi su rasa ratnika, biju se svim i svačim, a kada nemaju u kim, biju se međusobno. Psinoidi su tajanstvena rasa telepata, problem je što su pripadnici drugih rasa inteligentni i živahni ko bela rada posle telepatске komunikacije sa njima. Strixhes su kolektiv, za svoju majku-kraljicu slepo rade sve i Metaloidi koji su živi kompjuteri, rasa biča od tečnog metala. Možete da istražujete preko 150 tehnologija i ukradete još pride. Rezultate istraživanja ugrađujete u svoje građevine i jedinice. Postoji 7 osnovnih borbenih jedinica koje nadgrađujete (od oružja do goriva), a igra se odvija kontinuirano u svemiru i na planetama. Više igrača mogu da igraju *Dead Space* preko modema, interneta ili mreže, a minimalna potrebna mašina je P90 sa 16 Mb RAMa. (dk)

Junak nove „Activisionove“ arkanide avanture je Kain, mladi plemić koga je moćni nekromanser Mortanius pretvorio u vampira. Cilj igre je da pomognete Kainu da nađe svoju dušu. Kao svaki pravi vampir, Kain pored svog ljudskog oblika može da se pretvara u maglu, vuka i slepog miša. Sa preko 160 000 ekrana i 114 različitih protivnika „Activision“ obećava bar

Blood Omen: The Legacy of Kain

PC

100 sati igre. U igri je i preko 25 minuta 3D animacija. (dk)

Phantasmagoria

AMIGA

igra je lepa devojka koja se sa svojim mužem useljava u stari pansion. Otvarajući tajni prolaz, devojka osloboda mračne sile zamka, uspet otkrivajući prostorije koje su drevne satanističke sekte koristile za svoje obrede. Igra je poznata po fantastičnoj grafici koja se graniči sa FMV-om i kompletno digitalizovanim govorom. Kao i ostale igre koje se pripremaju za konvertovanje i ova će biti namenjena novoj generaciji Amiga računara ili za veoma jakе konfiguracije današnjih (68040 procesor, 8 MB RAM memorija). Igra će biti izdata na 7 CD-ROM-ova.

Sem kanadske firme „clickBoom“ koja kreće sa konvertovanjem igara sa PC-a na Amigu, sličnog posla se privlačila i firma „Direct software“. Reč je verziji poznate horor avanture *Phantasmagoria*. Centralna ličnost

Aces:X-Fighters

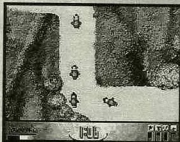
Pred kraj Drugog svetskog rata, konstruktori su i dalje radili na novim modelima aviona koji bi doveli pilote njihovih zemalja do pobeđe. Na njihovu nesreću, rat je završen i mnogi od njih nisu došli do serijske proizvodnje. Igra *Aces:X-Fighters* vam pruža priliku da isprobate te aviane, a i da sami konstruirate nove avione i testirate ih u vazдушnim okršajima. Pored igranja kampanje koja vas stavlja u ulogu komandanta eskadrile koja dobija prve modele novih aviona, postoji i editor bitaka za jednog ili više igrača koji mogu da igraju preko mreže, Interneta i modema. (dk)

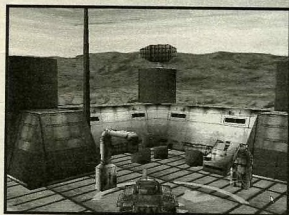
Skimmers

Softverska kuća sa izuzetno neobičnim imenom „Team Mango“, priprema svoj prvenac za kraj godine. Igra je strateško-pucačkom karaktera i obuhvata kompletno ručno crtane ambijente. Radnja je smeštana na nepoznatoj planeti gde se dva sukobljena klanova bore za prevlast. Pošto igra ima futurističkih elemenata, borbe se izvode specijalnim motorima tzv. Skimerima. U igri je uključeno pet različitih vrsta terena, dvadesetpet staza i četiri motora. Svaki motor je detaljno naurožan i drugačiji za kontrolu. (bb)

Golgotha

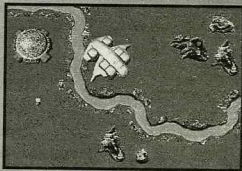
„Crack Dot Com“, kompanija koja je izdala pucačinu *Abuse*, polaže mnogo nade u svoju drugu igru. *Golgotha* je igra u kojoj možete kombinovati strategiju u realnom vremenu sa pogledom iz

ptičje perspektive i 3D akcionu igru u prvom licu. U 3D modu upravljate tenkom, a u strateškom i sa jedinicama koje mu pružaju podršku. Direktor „Crack Dot Coma“, Dave Taylor, jedan od osnivača firme i dizajner igre kaže da je ovo nezvanični nastavak njegove omiljene igre *Rescue Raiders* (zbog zabuna na koje često nailazim, mala informacija: raiders se čita rejders, a riders se čita rajders, hvala na pažnji) sa Apple II računara još iz 1984. *Golgotha* se bavi III svetskim ratom na terenima Bliskog istoka, Evrope i Afrike, a Dave već planira nastavak gde bi se ratovalo u Aziji i Americi. Programeri iz „Crack Dot Coma“ radili su u „Id Software“ i tvrde da je njihov 3D engine bolji od *Quakeovog* je podržava true color i teksture visoke rezolucije, to je urađeno tako što se teksture učitavaju dok je tenk daleko, i kada se približite teksture su u memoriji. (dk)

MisionForce: Cyberstorm 2

Za razliku od prvog dela, *MisionForce Cyberstorm 2: Corp War* je strategija u realnom vremenu. Priča se odvija u dalekoj galaksiji, gde osam korporacija vodi bitku za samo jedan solarni sistem u kome se nalazi jako retki mineral, ostaci jedne stare, iščezle civilizacije i navigacione tačke za skokove kroz hipersvemir do udaljenih delova galaksije, što će vam omogućiti istraživanje i širenje. Kao upravnik jedne od korporacija, moći ćete sami da opremate svoje jedinice, a strategija će biti važnija od „strove snage“, tj. mali broj dobro postavljene jedinice će značiti više nego razuzdana horda. Mrežno, u igri može da sudeluje do 8 igrača, zajedno ili svako protiv svakog. (dk)

Electronic Arts kupuje Maxis

„Maxis“, nama poznat po „Sim“ igrama, je zbog predugog razvoja svoje najnovije igre, *Simcity 3000*, prošle godine poslovao sa gubitkom od 1.7 miliona dolara. Pošto su računici pritisli, u „pomocu“ je priskočilo „Electronic Arts“. „Electronic Arts“ je u prošloj godini imao zaradu od preko 624 miliona USD pa im nije teško da za Maxis izdvoji 125 miliona, naročito sada kad „Maxis“ izdaje *Simcity 3000*. (dk)

Dark Colony

Kada Amerikanac priča kako je video vanzemaljce ili su ga oni otieli, opisuje ih kao male, čelave, svetle kože i velikih crnih očiju. Ovakvo zamišljeni vanzemaljci, što je za sada najčešći demot, nazivaju se „Sivi“ (The Grays). Po stvaraocima igre *Dark Colony*, Sivi su ostaci drevne civilizacije koja je potekla sa Marsa i nestala u dubinama galaksije. U dalekoj budućnosti, zemljani su totalno zatrovali Zemlju i potrošili sve svoje resurse i u potrazi za novim, kolonizovali su Mars. Ali u isto vreme vraćaju se Sivi koji su odavno napustili matični svet. Pošto nijedna strana nije spremna na koegzistenciju (jer bi onda cilj igre bio da sakupite što više cveća i poklonite drugoj strani) počinje bespoštedna bitka za jedinu planetu u Sunčevom sistemu na kojoj je moguć život. Kako su strategije u realnom vremenu postale najigraniji žanr, svako pokušava da doda nešto svoje kako ga ne bi prozvali totalnim plagijatom. Tako se u *Dark Colony*, neke jedinice bolje bore noću nego danju, igra u kojoj su popularnija „realna linija pogleda jedinice“ što omogućuje sakrivanje iza drveća ili u klancima i moguće je imenovati komandanta svojih jedinica koji se kako napreduje jedinice bolje bore. Najavuljuje se

velika razlika između jedinica jer Sivi imaju razvijeniju genetiku i kloniranje, a ljudi polažu više nade u svoje robote i kiborge. (dk)

Red Baron II

PC

Maloprije čuo za legendarnog barona Von Richthofena (fon Rihthofen) koji je u Prvom svetskom ratu bio noćna mora za francuske i britanske pilote, a pošto je samim ofarbao svoj avion u jarko crvenu boju, dobio je nadimak Crveni Baron. Malo ko među igračima simulacija nije igrao legendarnog Red Barona. Nastavak ove slavne igre nam vraća predivne dvo i trokrilce, uz bržu i lepšu grafiku i filmske sekvence koje prate vaše borbe. U „Sierrri“ su se potrudili da igra bude maksimalno precizna i realna, na istorijskom i vojnom planu (npr. svakih dve, tri nedelje dobijate pismo „od kuće“), a i što se tiče fizike samog letenja (krhke konstrukcije, avioni se lome pri pokušaju da izvedete neki suludi manevar). Ljubitelji aviona iz Prvog svetskog rata oduševiče preciznost boja i oznaka svih dvadeset dva aviona koji su vam na raspolaganju. Možete leteti istorijske misije, koje će vam davati lično legendarni piloti kao Herman Gering ili sam Von Richthofen, možete sami da kreirate misije za jednog ili više igrača ili to da prepustite kompjuterskom generatoru. (dk)

Populous 3: The Third Comming

PC

„Bullfrog“ donosi treći nastavak polupalnog *Populousa*. I u ovom delu u ulozici Boga vodite svoje vernike do svetske dominacije. *Populous 3* najviše liči na strategiju u realnom vremenu, ali je grafika 3D vektorski urađena. Postoji 12 tipova građevina, od osnovnih koliba do amfiteatra, svoje baze možete utvrđivati podizanjem zidova i kopanjem rovova. Postoji 8 različitih jedinica, ratnici, šamani, anđeli smrti... posebna jedinica je špijun koji može da ukrade tehnologije ili čarolije. Pored osnovnog sveta u kom se igra odvija postojaće i skriveni sverovi u kojima ćete nazlatiti nove čarolije i opasnosti. Kao i svi proizvođači i „Bullfrog“ hvali svoju veštačku inteligenciju, ali će ipak pravi užitek predstavljati mrežna igra. (dk)

Warlords III: Reign of Heroes

PC

Greetings Warlord! Dok su se savezovci Agarije međusobno borili za lokalnu prevlast, na dalekom severu, Lord Bejn, Mračni konjanik smrti i Lord Sarek, Mračni konjanik rata su nakon dugogodišnjeg rata sklopili primirje i krenuli na jug. Visoki vilenjaci iz severne tundre su, iako pripremljeni, prvi podigli napadu, a iz njihovih luka su brodovima krenule vojske smrti i kopnom vojske Rata dolinama Ara - sve se više približavajući Agariji. Uskoro, pored pomoći od vilenjaka, plaćenika, najmoćnijih čarobnjaka i prijateljskih bića Agarije, uskoro je glavni grad Mrathos bio pod opsadom...

U trećem nastavku popularne strategije (četvrtom ako računamo *Warlords 2 Deluxe*) opet imate priliku da se stavite u ulogu jednog od osam naroda i ujedinite kraljevstvo. Pored kampanje gde pratite priču, scenarija gde preko modema, mreže, interneta ili

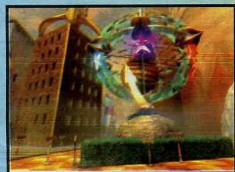

e-maila možete igrati protiv drugih warlorda, tu je i generator-mapa tako da igra nema kraja. Za početnike je veštačka inteligencija podesiva u tri stepena. Kao što podnaslov govori, heroji su opet ključni za vaše armije. Možete imati deset do sedamdeset heroja, a tri heroja po vašem izboru možete primeti na sledećem nivou kada igrate kampanju, što igrate dalje i RPG element. Igrački interfejs se malo promenio najverovatnije na zahteve vrdokornih Warlords fanova (uglavnom je grafički poboljšan). Preko mreže, modema ili Interneta, moguće je istovremeno igranje svih igrača u toku jednog turna tako da je sada moguće vremensko ograničenje turna ili da se unapred odredi konačan broj turnova po igri. Igra harverski neće biti zahtevna (486 na 66Mhz sa 8 Mb RAMa), ali će tražiti Windows 95. (dk)

Of Light and Darkness - The Prophecy

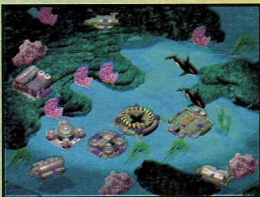
PC

Između svetova Svetla i Tame, ljudska vrsta se hiljadama godina bori za opstanak. Svakih hiljadu godina kaplje između svetova Jave i Sna se otvaraju, a dovoljno hrabrima i dovoljno ludima se pruža prilika da se bore protiv sila Mraaka za budućnost čovečanstva. *Of Light and Darkness* je „Interplayeva“ 3D grafička avantura u kojoj se borite protiv Demona koji kontroliše kaplju između Sna i Jave i od vas zavisi (kao i obično) opstanak čovečanstva. U tom vam pomažu (ili odmažu) mladi slikar koga su mučili religiozni fanatici, plesačica egzotičnih plesova iz Las Vegasa i gupa čarobnjaka koji su učinili da Kip Slobode iščezne (veselo društvanje). Na igri su radili David Riordan i Ken Melville koji su radili na igri „It Came from the Desert“. (dk)

Submarine Titans

PC

Submarine Titans je strategija u realnom vremenu iz „Megamedie“ u kojoj će do šest igrača moći da urone u budućnost Zemlje. Zbog potpunog uništenja

ozonskog omotača i promene globalne klime, nastale su podvodne civilizacije, a element Korium 276 postao je najvrednija materija na svetu. Kao vođa jedne od pet nacija koje su uspele da se presele pod more, krenuće u borbu za vlast nas Koriumom 276 i onim što je ostalo od Zemlje. (dk)

Wet - The Sexy Empire

Nemačka kinematografija poznata je po svojevrsnom poždaru ljubavne melodrame - tzv.

„akcionoj varijanti“. Nije onda ni čudo da baš nemački programeri prave kompjutersku igru u kojoj ste u ulozi producenta porno-filmova (!). U stva-

ri, reč je o bezazlenoj, duhovitoj i predivno nacrtanoj upravljačkoj simulaciji. Bavite se svim aspektima proizvodnje jednog takvog filma, ali uz puno humora i gegova. Više detalja o igri i zanimljivijih screenshotova možete naći na www.romiram.co.yu . (mv)

presents

U poslednji čas smo od firme „Virgin Interactive“ primili press materijal sa novim slikama iz igara koje stižu ove jeseni. Zbog ograničenog prostora, usredsredićemo vašu pažnju samo na slike.

The Tone Rebellion

Star Wars: Shadows of The Empire

presents

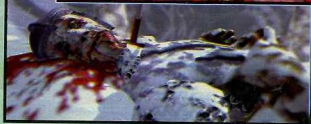
Pacific General

Kada recept radi, ne menja ga. SSI je napravio još jednu igru kojoj je druga reč u naslovu „General“. *Pacific General* će vas staviti u ulogu admirala Toja, na čelo japanske armade ili ulogu generala Douglasa McArthura koji je komando-

vao zajedničkom savezničkom flotom u Pacifiku. Igra počinje već 1937 pa sve do istorijskog ili hipotetičkog završetka Drugog svetskog rata. Iako je za pomorske bitke posebno razvijana veštačka inteligencija, kao u svim general-nastavcima, svi rodovi vojske igraju važnu ulogu. (dk)

Lands of Lore 2: Guardians of Destiny

Panzer General II

Iako SSI-eva familija General igara broji već pet članova, nijedna od ovih igara nije bila direktni tematski nastavak originala. *Panzer General II* to jeste. Sa unapređenom grafikom, igranjem interfejsom i 4 nove kampanje opet ćete moći da svojim tenkovima

pregazite ceo svet. Mnogo je pažnje posvećeno realnosti borbe koja je još više povećana u odnosu na prvi deo, sada svaki teren ima određene karakteristike koje različito utiču na svaku jedinicu. Sve mape u igri su rucno renderovane, a jedinice su trodimenzionalne. Više igrača može da stavi generalsku kapu preko mreže ili Interneta. (dk)

Castle Kingdoms

AMIGA

dobrotu koju je ukrasio zli Baron. Zvuk i grafika su standardni. Potrebna konfiguracija je Amiga 1200.

Iz firme „Muatation software“, poznate po svojim zabavnim ostvarenjima *Tin Toy* i *Tommy Gun*, dolazi nam nova platformska igra. Zaplet se vrti oko sakupljanja dragulja, delova magičnog talismana koji će u fantazijski svet naših junaka vratiti

Ares Rising

PC

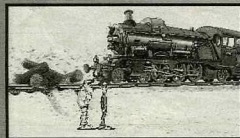
Kompanija „Cyberdreams“ unajmila je programerski tim koji je radio na *Privateer*-igrama da napravi igru istog žanra. *Ares Rising* se odvija u budućnosti kada je galaksija postala prenaseljena i sve je manje životnog prostora, hrane i vode. Onda je grupa istraživača našla mašinu veličine asteroida koju je za sobom ostavila davno iščezla civilizacija (eh, te tehnološki superiorne civilizacije je koje nestaju ostavivši čuda svoje tehnike) i iako niko ne zna čemu mašina služi, svi žele da je kontrolišu. Tada na scenu stupate vi, sitni nezavisni preduzetnik koji će sudbinu svemira promeniti zauvek. Na radnju utičete kako misljama u svemiru, tako i na planetama gde komunicirate sa brojnim likovima. Tipično za ovakve igre, kako napredujete, kupujete bolje brodove i bolje ih opremate, unajmljujete druge pilote itd. Pored 3D SVGA grafike i 16-bitnog zvuka, u igru će biti ugrađene i brojne opcije za igru više igrača, od zajedničkog traganja za mašinom do deathmatcheva. (dk)

Big Red Adventure

AMIGA

Pre nekoliko godina ova igra je napravila pravi rusvaj na PC-u. Na Amiginom izdanje se dosta čekalo zbog razmišljanja menadžera „Power Computing“ softverske kuće, ali vredelo je. Oficijalno nastavak famoznog *Nippon Safes Inc.* koristi Amigine mogućnosti do maksimuma. Radnja prati junake prvog dela igre koji su se ovom prilikom obreli u Rusiji! Igra je rađena u potpunosti u visokoj rezoluciji, tako da je kvalitet slike izuzetno oštar (ukoliko imate monitor).

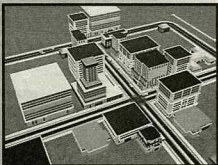

Igra podržava Amigin Multi-tasking i izdata je isključivo na CD-ROM-u. Ukoliko nemožete da dodete do ovog briljantnog ostvarenja potražite demo na Aminetu. (hb)

Simcity 3000

PC

Simcity, jedna od najpopularnijih igara svih vremena, prodana u svetu u preko pet miliona primeraka (tu cifru je za sada dostigao samo još *C&C*) dobija svoj treći deo. Pored „globalne kontrole“ kao u prethodnicima, u *Simcity 3000* postoji nešto što u „Maxisu“ zovu „mikrosimulator“ koji gradonačelniku (vama) omogućuje da odredi parametre i karakteristike svake pojedine

zgrade u gradu. Takođe je uveden i 3D mod u kome možete da prošetate ulicama vašeg grada (ako smete). U komercijalne zone moći ćete da postavite tačno određenu prodavnicu, a svaka prodavnica ima svoj „efektivni radijus“, tj. prodavnica automobila pokriva ceo grad, a samoposluga nekoliko blokova. Morate voditi računa o kombinaciji vaših postupaka. Tako npr. nemojte da stavite McDonalds u centar grada i još snizite cene - doći će do zagušenja saobraćaja, nemojte ni da stavite prodavnicu BMW-a u siromašne četvrti grada jer će bankrotirati (iako pokriva ceo grad, onaj ko kupuje skupa kola ne dolazi u taj deo grada) itd. U *Simcity 3000* ima hiljadu tipova zgrada, šezdeset različitih vozila, ljudi imaju dvanaest nijansi tena kože, i četrdeset pedeset različitih odela. Mrežna opcija će omogućiti da više igrača istovremeno obavljaju funkciju gradonačelnika i saraduju pri vodenju grada. (dk)

Verbal Commander

K2 interaktivna nudi igračima koji ne vole mnogo komandi na tastaturi novu igračku periferiju. *Verbal Commander* je sistem za prepoznavanje govora i izdavanja komandi u toku igre glasom. Sistem podržava skoro sve akcije, vojne i letачke simulacije kao *Descent II*, *Mechwarrior II*, *TIE Fighter* i mnoge druge. *Verbal Commander* lako prepoznaje svaki jezik samo je potrebno da prode kroz proceduru „učenja“ sistema prepoznavanja. Kada je naučen, sistem potpuno ignoriše sve šumove koje prima pred govora. Tako sada imamo još manje razloga da skidate ruku sa džojstika. (dk)

Warbreeds

PC

Poslednja igra koju su još pre tri godine u „Broderbound“ samostalno pravili bila je *Prince of Persia II*. Sada „Broderbound“ samostalno izdaje igru *Warbreeds*, strategiju u realnom vremenu koja kao i mnoge druge igre ovog žanra pretenduje da se svrstava rame uz rame sa *C&C II Warcraftom*. Igra se odvija na dalekoj planeti Aoelii, na kojoj su Yeedah (no comment) uz pomoć manipulacije gena stvorili tri nove rase koje im služe kao robovi i kućni ljubimci. Sve je funkcionalno manje ili više etički dok grupa naučnika nije stvorila petu rasu, Magha, koji su iz zahvalnosti istrebili svoje kreatore. Tako sada četiri klana čekaju voditi koji će im omogućiti da zavladaju Aoelium. Možete birati između dva „dobra“ klanova: Kelika ili Tanu, i dva „loša“ klanova: Magha i Sen.

Soth. Glavni resurs u igri (ono što se „harvestuje“) su energetske biljke koje prethodno treba zasadiiti na pogodnom tlu. Svaki klan ima pet osnovnih likova koje je moguće naprediti dodavanjem nekog od predmeta, oružja ili dodavanjem gena iz mrtvih protivnika. Programeri su se potrudili da ne postoji ni jedna superiorna jedinica ili strategija već za drugi klan i drugu situaciju bolje rezultate donosi druga jedinica. Mape su ogromne, duplo veće od onih u *Warcraftu 2*. Kada stupite u koaliciju sa jednim od konkurenata možete kontrolisati i njegove jedinice. U mrežnoj verziji će do osam igrača moći da igra jedan protiv drugoga ili zajedno (jedni grade bazu i istražuju, a drugi ratuju). (dk)

ESPRO CD KLUB

TEL: 011/3232-086
021/350-208

KOPIJE ORIGINALA 20.-

Snimanje na CD-ROM

Preko 2500 naslova

Prazne CD-ROM ploče

Filmovi na CD-u

Sony playstation konzole

sa direktnim učitavanjem kopija,

sva dodatna oprema,

preko 250 naslova

NOVO! **ESPRO Novi Beograd**
Milentija Popovića 32a
011/311-5269

DJ PUB:

Starine Novaka 6

011/3242-075

ESPRO NOVI SAD (NEOSYSTEM):

Narodnog fronta 2

021/350-208

Dragondice

PC

Jedna od poslednjih licenci koju su pre kupovine od strane „Wizards of the Coast“ (*Magic the Gathering*) kreatori AD&D sistema, firma „TSR“ prodali „Interplay“ je FRP igra sa kockicama - *Dragondice*. U pravom sistemu su se koristile šestostrane kockice (koje predstavljaju

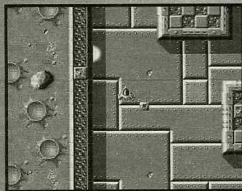

vojnike - pravljene su u tri veličine sa gomilom simbola), osmostrane (terenske kockice koje određuju ishod bitaka) i najvažnije, dvanaestostrane kockice (koje predstavljaju moćna stvorenja - zmajevu). U kompjuterskoj verziji će se nalaziti preko 128 virtuelnih kockica i četiri osnovne rase: patuljci, goblini, koralni i lava vilovnjaci. Sočna animacija i kvalitetna grafika neće manjkati. Zvuk će biti karakterističan za današnje visokobudžetne strategije. Disk će sadržati i neke od najboljih priča iz AD&D svetova, što će zainteresovati sve FRP fanove u svetu. (bb)

Quasar Wars

AMIGA

Iz softverske kuće „Light Design“ uskoro stiže nova vertikalno skrolujuća pucačina *Quasar Wars*. Upravljajući malenom svemirskom letilicom igrač mora porobiti tri planete i uspešno završiti šesnaest misija. Standardno se na kraju svakog nivoa nalazi glavonja,

tokom igre se skupljaju nadgradnje za letilicu i postoje nove nivoli. Igra grafički ne donosi ništa novo, dok zvučna podloga koristi do maksimuma Amigine mogućnosti. Oružje varira između napalnih bombi, statičkih mina, infracrvenih zraka i gomile turbo ubrivača letlice. Koliko će igra zaokupiti pažnju igrača, ostaje da vidimo, dok demo verziju možete pokupiti sa Amineta. (bb)

Blue Heat

PC

„Orion Interactive“ je za leto spremio „vruću“ avanturu *Blue Heat*. U ovoj igranoj avanturi sa preko 2 sata full-motion videa i preko 5000 digitalizovanih statičnih fotografija pojavljuje se dosta poznatih glumaca: Elliot Gould (M.A.S.H.), Corbin Bensen (LA Law), Paul Sorvino (Goodfellas), otae Mire Sorvino), Rick Rossovich (Roxanne), Courtney Taylor i Julie Cialini (Playboyeva Playmate of the Year 1995). Vi ste u ulozi detektivke Holly Jacobson koja istražujući ubistva lepotica sa naslovnih strana časopisa LA Erotica i sama postaje meta. (dk)

In The Shadow Of Time

AMIGA

Dugo se nije pojavila crтана P&C avantura za Amigu.

Na karakterističan i opšte prepoznatljiv način, izrađena je igra *In the Shadow of Time* firme „Shadow Elks“. Programeri su koristili Asembler kao osnovni jezik za programiranje svog novog sistema za izradu avantura i rezultati su vrlo kvalitetni. Igra nema pretenzije ka ogromnoj hardverskoj zahtevnosti, tako da će biti dovoljna standardna Amiga 1200. Radnja igre se okreće oko mladog detektiva koji istražuje zločine kroz razne vremenske periode. Komande i inventar u igri su krajnje uprošćeni (velike ikone), tako da se svi predmeti upotrebljavaju vrlo intuitivno. Interesantna je nestandardna opcija za podešavanje težine. Igra bi trebalo da se nade na tržištu do kraja leta. (bb)

X-Men: Children of the Atom

PC

X-Men je tabačnica rađena po Marvelovom istoimenom stripu. Kao i u stripu, u igri se vodi borba između X-Mena, dobrih mutanata koji žele mirnojubivu koegzistenciju sa ljudima (možda je zato profesor Xavier celav kao Gandi), i Acolyte-sa, mutanata koji žele da se osvetle ljudima za nepravde koje su im naneli. Od X-Mena ćete moći da birate Woolverina, Cyclopsa, Storm, Psylocke, Colossusa i Iceman-a, a od Acolytesa su su Megneto, Omega Red, Spiral, Juggernaut i The silver Samurai. Svaki mutant ima specijalne udarce koji odgovaraju njihovim mutantskim moćima. Tu su još i Sentinel, ogromni roboti koje je stvorila američka vlada u okviru programa za uništenje mutanata, oni mogu da se nakon par napada mutanata prilagode njihovim specijalnim veštinama i uzvrate isiom merom. (dk)

Pro Pilot

PC

„Sierrin“ *Pro Pilot* je simulacija letenja koja bi, po rečima autora trebala da približi ovaj tip igara onima koji ih, najčešće zbog loše vektorske grafike, nisu voleli. Među avionima kojima ćete moći da upravljate su popularni Cessna 172 Skyhawk, Beechcraft V35 Bonanza, Beechcraft B58 Baron, Beechcraft B200 King Air i Cessna 525 Citation Jet. Igra će moći da pripremi pilote za Personal Commercial nivo letaćkih dozvola. (dk)

Ne znate gde da provedete leto?

Blizi se raspust, a ja nikako da se odlucim gde da odem ove godine. Možda na neko more? Mada ni na planini nije tako loše. Ili ipak kod babe i dede na selo? A kako bi lepo bilo da odem na neko egzotično mesto, recimo Havaje, ili možda u Australiju? Ništa od toga ove godine. A možda ...

A možda da odem do Beosofta. Tamo imaju uvek nešto interesantno. Čuo sam da su dobili neki novi Game Boy, koji je manji od starog, i da ima veći ekran na kome je mnogo oštrija slika. A mogu da koriste i stare kertridže od druga, čak i one sa više igara. Kažu da radi na samo dve baterije. Pa da. To ću i da uradim. Pa kada se budem odlučio gde da odem, jednostavno ću ga staviti u džep i poneti sa sobom.

GAME BOY backlight

Dobar provod ma gde se nalazili.

Gospodara Vučića 162, 11000 Beograd
Beograd (011) 421 - 355, 429 - 848 i Novi Sad: (021) 23 - 121
generalni zastupnik firme za Jugoslaviju

Dark Reign

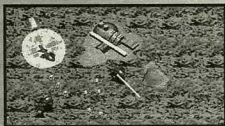
U 27. veku, voda je vrednija od zlata, a oko nje u celoj galaksiji besni valjki rat. Prilikom jednog napada Desi-katorom, oružjem koje izvuče svu vodu sa cele planete, ubijen je Alpheus Togra, voda mirovljubi-

vih Tograna, koji je imao plan za rešavanje galaktičke krize sa vodom. Tako veliki naučnik ne bi pustio da ga ubiju tek tako, nego je poslao u svemir sondu sa vremenskim transporterom koji će jednu osobu vratiti u prošlost da ga spasi. Da bi se izabrana osoba dokazala kao dostojna da spasi Togru, mora da završi zadatke (u obliku real-time strateških misija) koje je Togra priložio sa sondom. Ovo je najkraći mogući zaplet nove „Activisionove“ strategije u realnom vremenu. Pored preko trideset različitih jedinica sa svake strane i poboljšanog igračkog interfejsa, moguće je odrediti unapred šta će se i gde graditi, na kontrol baru može se nadgledati i petnaest jedinica istovremeno, a tu su i mnoge nove funkcije za jedinice. Igra za više igrača pruža mogućnosti neutralnosti ili sklapanja primirja, a bez obzira koliko igrača igra postoji mogućnost da sa njima uvek igra i kompjuter. (dk)

Hard Corps

U prošlom broju pisali smo o prvencu *Star Fighter* softverske kuće „Geo Sync“. Oni se vraćaju sa najnovijim projektom i to je ni više, ni manje nego real-time strategija *Hard Corps*. Na nekoj nepoznatoj planeti počinje rat između dve rase. Jedna angažuje vas da se zajedno sa svojim tvrdim jedinicama (*Hard Corps*) sili izaživljavate na njihovim suparnicima. Kada, upotrebljavajući razna diplomatska sredstva, uspete da ubedite protivnike da se povuku, kao novopečeni mirovotvorac možete uživati u blagodetima slobode i mira. Grafika je dobrog kvaliteta, a poseban užitak je split-screen mod za dva igrača ili internet opcija. (bb)

Achtung: Spitfire!

Achtung: Spitfire! je nastavak dobre stare igre *Over the Reich* koja se bavi bitkom za Britaniju i nemačkim napadom na Francusku 1940. Kao komandant britanske, nemačke ili francuske vazduhoplovne baze, prvo ćete strateški slati grupe aviona na zadatke, a onda kao pilot imati priliku sa svojeručno sprovesti te planove u delo. Mrežna verzija ove igre bi trebalo da preko Interneta omogući borbu na desetine igrača. (dk)

Die by the Sword

Die by the Sword je „Interplayeva“ 3D arkaдна avantura u kojoj ćete moći da se oprobate u borbi sa svim što ima sečivo, od bodeža, preko sekire do koplja. Pored minimalnog zapleta, igraće će oduševiti sama borba mačevima i nelinearnost nivoa. U toku igre možete, ako se ukaže potreba, da naučite novi udarac ili konstruišete kombinaciju udaraca koji pozivate jednim dugmetom. Borba je mnogo realnija od klasičnih tabačnica jer što je lik povredjeniji, reaguje sporije i udara slabije. Udarac će biti veoma

precizni pa se možete usredsrediti na određeni deo tela protivnika. Uslovi u prostorijama: magla, mrak ili grmljavina utičaću na preciznost ili jačinu. Mrežno će do četiri igrača moći da odmeri snage u specijalnim arenama sa brojnim specijalnim dodacima i zamkama. (dk)

Descent to Undermountain

Kada nešto radi tako dobro kao 3D engine za *Descent* i *Descent II*, šteta bi bilo da se ne iskoristi još jednom. Izgleda da su se i u „Interplayu“ vodili ovom idejom pa su ovaj engin ubušili u FRP igru rađenu po AD&D sistemu. Lik koji sami kreirate na početku vodite u prvom licu kroz tamnice i katakombe.

Lik birate od šest ponuđenih rasa, birate pol, klasu heroja i opremate ga sa jednim od sedam štitova i dvadeset vrsta oružja. Da borbe ne bi bile iritirajuće (pošto borbe hladnim oružjem kako su urađene u

3D pučanicama „nemaju duha“) oružjem upravljate mišem pa možete da parirate, sećete, ubadate i sve to veoma precizno i nezavisno od kretanja lika (ovo zvuči malo komplikovano). Ako želite da se probijete kroz svih 30 tamnica moraćete da se suočite sa strašnom Lloth, kraljicom pauka. U *Descent to Undermountain* ima preko 3000 teksturnih mapa, a u *Quakeu* i *Dukeu* ih je 150. Teoretski zvuči dobro, kako ovaj spoj FRP i 3D akcije radi u praksi videćemo ovog leta. (dk)

Uprising

Studio 3DO najavljuje svoju novu igru, *Uprising*, kao prvu „strategiju u prvom licu“. Tačnije, u pitanju je mešovita strategije i akcione igre u prvom licu. Tema je borba za prevlast nad onim što je ostalo od čovečanstva. Akcioni deo ogleda se u upravljanju Wraithom (utvara) ogromnim futurističkim tenkom, a strateški u upravljanjem drugim jedinicama (nijedna jača od Wraitha), sakupljanju sirovina i unapređivanju tehnologija - sve u toku borbe. Wraith je osnova vaše vojske, njega razvijate od prve misije i u toku igranja je moguće premeštati energiju između motora, štitova i oružja. 3DO hvali veštačku inteligenciju protivnika, koji pravi osnovne strategije za napad, preuzima inicijativu kada oseti slabost, postavlja zamke i zasede. Igranje kampanje će vas voditi kroz trideset misija, a preko mreže je moguća igra za do 4 Wraitha. (dk)

Zavrtite SVET oko prsta

Da bi se svet vrteo oko vas ne morate biti {zanosna plavuša} iako će se dosta ljudi okretati za vama.

Čak i da ste {veliki vojskovođa} i imate dara za strategiju, nikada nećete vladati celim svetom.

Istina je da {novac} okreće svet, ali ga treba dovoljno sakupiti.

Sve što je potrebno da zavrtite svet je vaš {pala}.

I nova, najsvršenija konzola.

{NINTENDO 64} Svojom perfektnom 64-bitnom grafikom sa

preko 16 miliona boja, 24-voro kanalnim zvukom dočaraće vam neverovatne, potpuno stvarne trodimenzionalne svetove.

Kroz njih ćete se kretati uz pomoću vašeg palca i revolucionarnog {kontrolera}

On ima ugrađeni i analogni 3D džojstik koji vam omogućava slobodno i neograničeno kretanje u prostoru. Moći ćete da vrtite svetove oko svoga prsta, da ovladate njima ako ste dovoljno vešti a za sve to vam nije potrebno puno para.

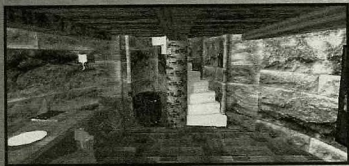
Gospodara Vučića 162, 11000 Beograd
Beograd (011) 421-355, 429-848 i Novi Sad: (021) 23-121
generalni zastupnik firme **Nintendo** za Jugoslaviju

NINTENDO 64

Nothingness

AMIGA

Nema sumnje da nas očekuje uzbudljivo leto (barem večeri kada niste na plaži). *Nothingness*, avantura sa izvanrednom grafikom iz udružene produkcije „Melina Softworks” i „Cassiope Development”, preti da vam oduzme mnogo vremena. Cela igra je radena u HAM8 modu sa digitalizovanim glasovima aktera neobične pustolovine. Na ekranu je istovremeno 512 boja u Interfaced modu. Ukoliko ste željni istraživanja, potražite demo na Aminetu (veličine oko 7 MB). Originalna verzija biće izdata na CD-ROM-u i zahtevaće 4 MB RAM-a. (bb)

Oloflight

AMIGA

Svetske firme za izdavanje Amiginih programa, ponajviše igara, poslednjih nekoliko godina ne prestaju da niču kao pečurke. Time po-

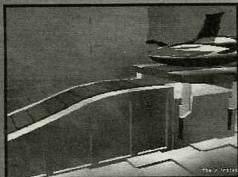

java nove italijanske firme „Real Ologram” ne treba da predstavlja nikakvo iznenađenje. Ono što je neotekivano je njihova šarena i lepršava borilačka igra. *Oloflight* je nesvakidašnja 2D tabačica sa 10 velikih likova, vrlo neobičnog izgleda sa karakterističnim specijalkama. Grafika je harmonično uklopljena sa nekoliko slojeva paralaksi (ispred i iza boraca), bizinom animacije oko 25 fps i dodavanjem senki likovima. Značenje određenih likova može se saznati kroz oko 150 frejmova animacije (po liku) između borbi. Distribucija se očekuje na CD medijumu. (bb)

Goldrake

AMIGA

Bazirana na (u svetu) popularno crtanoj seriji o hrabrim borcima iz svemira, igra *Goldrake* firme „Pixel Dream” je vertikalno skrolujuća pucačina za Amigu. Poveren vam je maleni svemirski brod, naoružan kao krstarica, koji se mora probiti kroz deset nivoa nacičkanih

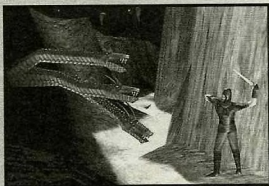

raznoražnim monstrumima i letilicama. Grafika je obogaćena kvalitetno izrendanim animacijama između nivoa, dok je zvuk standardnog kvaliteta. Igra je namenjena standardnim Amigama 1200. (bb)

King's Quest: Mask of Eternity

PC

„Sierra” nas opet vraća u kraljevinu Daventry. Na celo kraljevstvo je palo prokletstvo i svi sem mladog Connor, tj. vas, pretvorili su se u kamen. Da bi skinuo zle čini sa kraljevstva Connor mora da otkrije tajne iz svoje prošlosti i sakupi fragmente Maske večnosti rasute po celom kraljevstvu.

Za razliku od svojih prethodnika, *Mask of Eternity* ima novi 3D engine koji će vam omogućiti neograničeno kretanje po Daventryu i okolnim zemljama. Minimum za ovu igru predstavlja P90 sa Win95 i 16 Mb RAMa. (dk)

Croc

PC

Croc je glavni lik nove 3D platforme koja dolazi iz „Fox Interactivea”. Cilj je da ovom simpatičnom jednozubom krokodilu da oslobodi svoje prijatelje sa ostrva Gobbo iz kandži zlog Carobnjaka Barona Dantea. I to sve kroz preko 40 nivoa u kojima se javlja 200 različitih terena. (dk)

Star Nations

PC

Star Nations bi se mogao opisati kao *Masters of Orion* viđen očima programera iz „Megamedie”. Kao i u svom uzoru i ovde počinjete od nule i radite na izgrađivanju moćne civilizacije koja se proteže širom galaksije. Igra nudi mogućnost mrežnog i granjanja protiv kompjutera. Borbe brodovima koje sami konstruišete odvijaju se u realnom vremenu. Naravno, opet će biti zastupljeni i ostali elementi ove vrste igara kao diplomatija i špijunaža. Budući da je na turnove, *Star Nations* zahteva 486 na 66 Mhz i 8 Mb RAMa. (dk)

Mreža u Beogradu

ili šta se dogodilo kada je neko u ovom gradu konačno shvatio da je „Duke učetvoro mnogo zanimljiviji“

Ideja igranja u Mreži začetna je tako što su neki ljudi iz industrije igara u retkim trenucima inspiracije ukapirali da bi se sve te desetine povezanih računara po prašnjavim kancelarijama birokratskog Zapada mogle daleko bolje iskoristiti. Ova pojava je u poslednje vreme sve raširenija i kod nas - po filijalama „Beobanke“ sve češći su izgovori tipa „žao mi je, crk'o terminal“ (slučaj odlično poznat svim honoraricima SK-a), pa tako kompjuteri, umesto da prikazuju izvod sa žiro-računa ili godišnji prihod od poreza, „teraju“ neku raspamamljivu Doočinu. Dobro banke, ali klubovi posvećeni

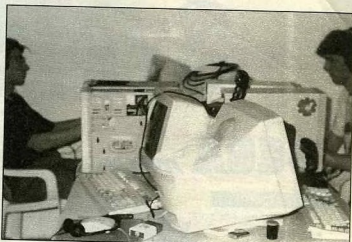
igranju u Mreži?! Dokaz da tako nešto više ne pripada SF domenu, našli smo na dva mesta u Beogradu. Prvo se nalazi u tržnom centru „Enjub“ u bloku 45 - u pitanju je klub pod bombastičnim nazivom „Virtual Reality“, relativno opravdanim sa dva para PC i-glasses smeštenih u kutiju pokrivenu solidnim slojem prašine. Što samo ukazuje na činjenicu da se prosečan Balkanac još uvek boji da stavi tu skalameriju na glavu, u strahu da ga ne udari struja. Po rečima vlasnika, neko se, posle dužeg lomljenja, ipak odvaži na taj hrabri korak, ali, prihodi klubova se pre svega zasnivaju na eksploataciji dve

standardne DX/4 i dva Pentiuma koji su, hvala Bogu, umreženi, i kao takvi predstavljaju neodoljivu zamku za klinge iz kraja. Srećom (ili, bolje reći, nesrećom), osnovna škola je u neposrednoj blizini kluba, pa bi se i dalo raspravljati o nepovoljnom uticaju mrežnog igranja na odgoj mladih. Cena igranja je vrlo popularna - 10 dinara za sat. Na raspolaganju je nekoliko pozantijih pucačina (Duke Nukem 3D, Quake), strategija (Heroes of Might & Magic 2, C&C, Warcraft 2) itd. Klub je gotovo uvek pun (izuzev srede, jer tad ne radi), tako da je moguće kraće čekanje nego se ne dođe na red, a tada... zabavi nema kraja.

Drugi klub je stacioniran u Matoševoj ulici na Konjarniku, ima vrlo originalno ime „NET, NET“, i, u trenutku dok ovo čitate, trebalo bi da slavi mesec dana postojanja. Od mašinerije, zastupljeni su samo Pentiumi, dva na 160 i dva na 130 Mhz. Što se pokazalo kao izuzetno dobra kombinacija. Kapaciteti kluba još nisu u potpunosti iskorišćeni, jer dobar deo potencijalnih mušterija još nije obavešten o njegovom postojanju. Ipak, u bliskoj budućnosti planirana je ozbiljnija reklamna kampanja koja bi trebalo da zainteresuje pre svega lokalnu igračku populaciju, a zatim, što da ne, i ceo grad. Takođe, naučili smo i neke glasine o mrežnom takmičenju koje bi trebalo da se održi u prostorijama kluba, a posebnu pogodnost predstavlja činjenica da bi igrači bili rasvrstani ne po godištu, kao do sada, već po sposobnostima, tako da bi svako mogao da dođe do izražaja u svojoj kategoriji. Još da kažemo da za sat vremena igranja treba izdvojiti osam dinara. Što zaista nije neka cifra u odnosu na izvanredan ugodaj koji daje igranje u Mreži.

Činjenica je da dva kluba nisu ništa za grad u kome živi dva miliona stanovnika, ali je za utehu što oni pružaju sve ono što i bilo koji drugi mrežni klub ne može na Zapadu. Čine se ogromni napori ne samo na održavanju postojećeg stanja, već i na njegovom unapređivanju. Zaista pohvalno.

Ilir Gaši

Rezultati nagradne igre

Izdavačko preduzeće „PC Program“ (tel. 011/463-296) na ovogodišnjem Sajmu tehnike imalo je nagradnu igru za posetioce i kupce svojih knjiga. Kupcima je podeljeno ukupno pet kompleta po devet knjiga. Njihova imena su: **Vasilije Milosavljević**, Cara Dušana 127/76, 38000 Priština; **Ivan Nikolić**, Cara Lazara 2/8, 19210 Bor; **Dorde Avramović**, Nikole Pašića, Crmika 2/29, 35250 Paraćin; **Branislav Gaćević**, Kralja Petra 1/16/2, 78000 Banja Luka; **Slobodan Đokić**, Podrinska 127A, 76413 Kozuluk. Posetiocima su podeljene knjige: „WWW vodi“ dobili su **Branimir Stojanović**, Žike Jovanovića Spanca 4/10, 17500 Vranje; **Nedeljko Nedeljkov**, Konjovičeva 11, 25000 Sombor; **Mirjana Jovanović**, Ulica 710 br. 18, 52000 Čačak; **Olivera Živanović**, Svetozara Miletića 56, 23300 Kikinda; **Zorica Zečević**, Aleksandra Stanovića 12/45, 15000 Šabac; **Ivan Stanojević**, Mihaila Pupina 3/6, 35250

Paraćin. Knjigu „Flight Simulator 6.0“ dobili su: **Luka Pilipović**, Bul. VNOJ-a 124/38, 11070 Novi Beograd; **Dejan Milinović**, Krajiških brigada 18, 22404 Putinci; **Bogdan Plavšić**, Pinkijeva 21, 21209 Bukovac; **Marijana Mapelli**, D. Lazarova Raše 10/3, 11273 Batajnica. Knjigu „Heroes of Might and Magic II“ dobili su: **Sreća Jovanović**, Aleksandra Belića 15/1, 11000 Beograd; **Ivan Prole**, Stojana Aralica 121, 11070 Novi Beograd. Knjigu „Windows 97 u slici i reči“ dobili su: **Ratomir Blagojević**, Vojvode Mišića 21, 12000 Požarevac; **Branislav Tomaš**, Jovana Popovića 32, 22320 Indija; **(Voje) Saša Mihajlović**, Mojevića 40, 76300 Bijeljina; **Marina Miljuš**, Stepe Stepanovića 75, 78000 Banja Luka. Knjigu „Word 7 u slici i reči“ dobili su: **Dragan Ristićević**, Dr. Đoke Jovanovića 19/16, 11000 Beograd; **Bata Ištvan**, Stevana Doronjskog 33, 21220 Bečež; **Radmila Bodožić**, Vojvode Živojinca Mišića 65A, 214000 Bačka

Palanka. Knjigu „Civilization II“ dobili su: **Dragoljub Živanović**, Braće Jerkovića 96, 11000 Beograd; **Dušan Radovanović**, V. Rolovića 35/5, 34000 Kragujevac; **Momir Jonović**, Sremska 2, 19000 Zaječar. Knjigu „Pascal za srednje škole“ dobili su: **Sladana Bojović**, Svetosavska 11/10, 11307 Vinča; **Srboljub Milenković**, P. Drapšina 12a, 25227 Dolo-vo kod Pančeva; **Nikola Lekić**, seio Čučale, 18420 Blace. Knjigu „Leisure Suit Larry“ dobili su: **Milenko Gligorić**, Nušićeva 11, 11300 Smederevo; **Sanja Vistić**, Tanska Rajčica 13, 26000 Pančevo; **Igor Kostadinović**, Bolnička 9/A, 14253 Osečina; **Raja Bošković**, bul. Lenjina 81/12, 18000 Niš. Knjigu „Mortal Kombat“ dobili su: **Bojan Božić**, Braće Ribara 42, 11273 Batajnica; **Nemanja Paleksić**, Gavrilina Principa bul. 76300 Bijeljina; **Vladimir Trajčević**, Braće Srnić 7/1, 11050 Beograd; **Milan Radovanović**, Omladinska 28, 35213 Despotovac.

NET NET
 poklanja vam 60 min. igranja
 Matoševa 5 tel. 425-768, 428-361
 (kod 11 Bgd. gimnazije)
 Isecite ovaj kupon i donesite ga u klub
 kupon važi do 30. avgusta 1997 god.

SVET IGARA

SEGA MEGA DRIVE 2

PlayStation™

SEGA KOMPLET:

- PAL original konzola
- 2 džojstika
- RF modulator
- ispravljač
- uputstvo
- garancija

SEGA KERTRIDZI:

- uvek najnovije igre
- preko 100 naslova

SEGA OPREMA:

- džojstici
- RF modulatori
- ispravljači
- činič kablovi

**UNIVERZALNI
SONY KOMPLET:**

- PAL konzola
- 2 džojstika
- N PAL konvertor
- SCART
- čip
- uputstvo
- poklon

SONY OPREMA:

- džojstici
- N PAL konvertori
- memorijske kartice
- SCART kablovi
- link kablovi
- ugradnja čipova

SONY DISKOV:

- svi NTSC fabrički diskovi i PAL originali

By D.Wolf dani@fbiconline.yu

NINTENDO 64

NINTENDO™ KOMPLET:

- PAL konzola
- džojstik
- SCART kabl
- uputstvo
- garancija

NINTENDO™ OPREMA:

- džojstici
- RF modulatori
- memorijske kartice

NINTENDO™ KERTRIDZI:

- najveći izbor originalnih PAL kertridža

GAME BOY pocket

GAME BOY:

- najbolja džepna konzola

GB OPREMA:

- Game Boy Light
- ispravljači

GB KERTRIDZI:

- veliki izbor originala i multi kertridža

GAME BOY POCKET:

- manji, lakši, veći ekran

PC CD-ROM

PC CD-ROM:

- originalni fabrički diskovi
- najveći izbor naslova
- povoljna cena
- prodaja praznih medija

Ilije Garašanina 27, Tašmajdan, Bgd

011/3239-165

Svu robu šaljemo i poštom.

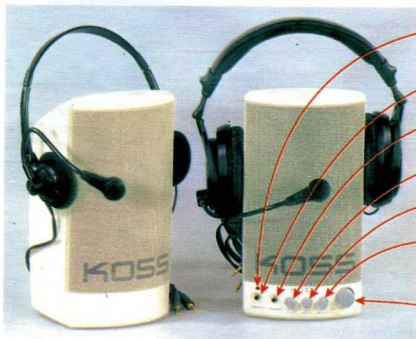
DigiTech

BIRO D.O.O.

Distributer **SEGA**, **SONY**, **Nintendo** proizvoda za Jugoslaviju

ZAŠTO KOSS

- kontrolna lampica
- ulaz za mikrofon
- ulaz za slušalice
- kontrola visokih tonova
- kontrola basova
- kontrola izvora (ukoliko spajate kompjuter i walkman)
- kontrola jačine

CDP 428RF
 CAR power adapter
 Radio Frequency adapter
 (bežični adapter za slušanje na radiju)

T.M. konfiguracija

Disketna jedinica Floppy 3.5

Kućiste Mini tower

Tastatura, Mouse

Podnožje za miša

Video kartica 33 64V+ 1MB

Monitor Daewoo 14"

Cyrix 6x86 166+

Osnovna ploča Intel VX 256K Cache

2GB HDD, 16MB EDO

CD ROM 16x, Sound Card 16bit

Zvucnici KOSS SX/20

T.M. CeDeTEKA

Snimanje Izdavanje Originali

(od 1.Jula na još jednoj adresi
u Beogradu u Požeškoj 96)

i to sve na jednom mestu u

T.M. CeDeTEKA u Makedonskoj 25,

tel. 011 / 3227-136

centrala 3221-433

lokali 277 i 279

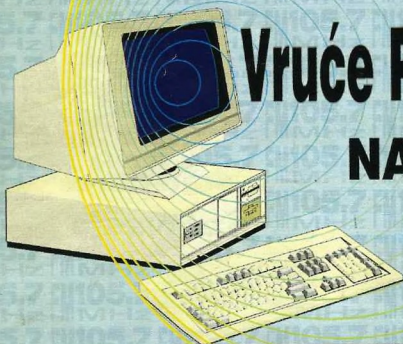
T.M. COMP

PC PETAK

RADIO

Vožd

Vruće PC novosti

NAGRADE...

NAGRADE...

NAGRADE...

Petkom 19-21h

pc-petak@bits.net